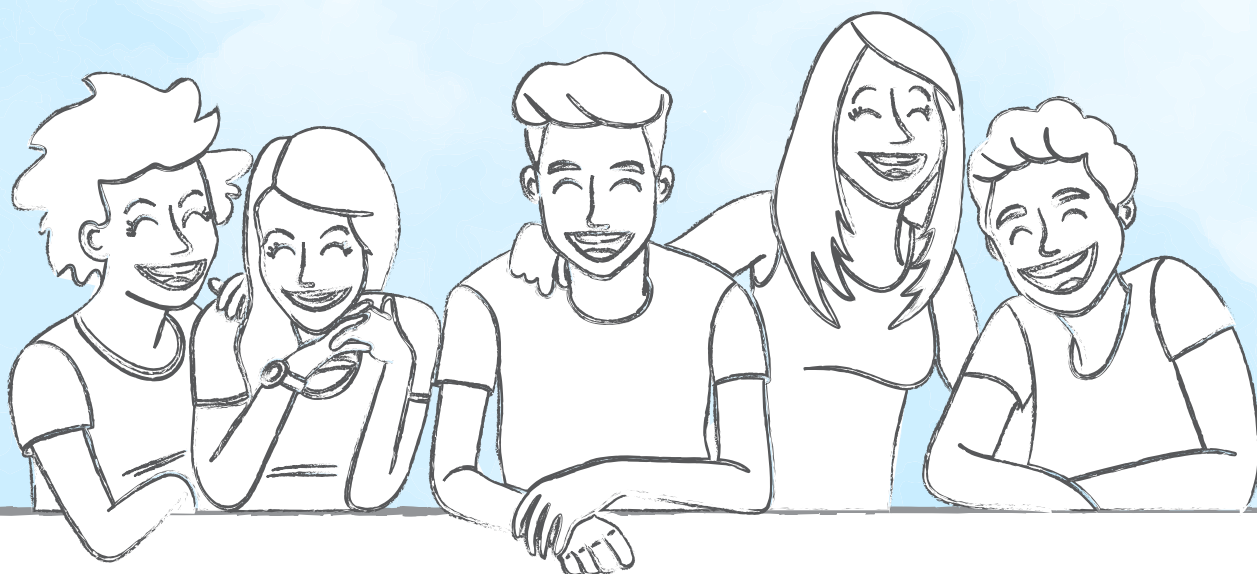

NIJZ

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

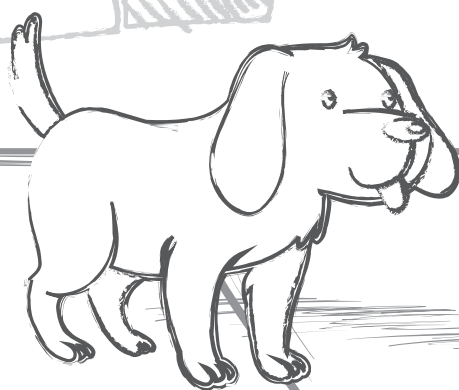

hbSC
HEALTH BEHAVIOUR IN
SCHOOL-AGED CHILDREN
SLOVENIJA / SLOVENIA

*Z ZDRAVJEM POVEZANA VEDENJA
V ŠOLSKEM OBDOBJU
MED MLADOSTNIKI
V SLOVENIJI?*

*Rezultati mednarodne raziskave
HBSC, 2022*

Z ZDRAVJEM POVEZANA VEDENJA V ŠOLSLEM OBDOBJU MED MLADOSTNIKI V SLOVENIJI
Izsledki mednarodne raziskave HBSC, 2022

Avtorji: *Helena Jeriček Klanšček, Lucija Furman, Maja Roškar, Andreja Drev, Vesna Pucelj, Helena Koprivnikar, Tina Zupanič, Aleš Korošec*

Pregled: *Sara Serdoz, Marina Šinko*

Uvodne besede: *Branko Gabrovec, Ada Hočevar Grom*

Oblikovanje: *Andreja Frič*

Slikovno gradivo: *Freepik*

Izdajatelj: *Nacionalni inštitut za javno zdravje, Trubarjeva 2, Ljubljana*

Kraj in leto izdaje: *Ljubljana, 2023*

Elektronska izdaja.

Publikacija je dostopna na: www.nijz.si

Besedilo ni lektorirano.

Zaščita dokumenta

© 2023 NIJZ

Vse pravice pridržane. Reprodukcijska po delih ali v celoti na kakršenkoli način in v kateremkoli mediju ni dovoljena brez pisnega dovoljenja avtorja. Kršitve se sankcionirajo v skladu z avtorsko pravno in kazensko zakonodajo.

Zahvala

Zahvaljujemo se vsem šolam, njihovim ravnateljem za sodelovanje v raziskavi in vsem pedagoškim delavcem, ki so nam pomagali pri izvedbi raziskave. Posebna zahvala gre vsem učencem in dijakom, ki so spletno anketo izpolnili ter njihovim staršem, da so dovolili sodelovanje. Hvala tudi vsem, ki so pomagali pri pripravi publikacije, urejanju poglavij, pripravi grafov, posebej še Rebeki Levstik.

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 164809987

ISBN 978-961-7211-07-8 (PDF)

KAZALO

UVODNE BESEDE	4
1. METODOLOGIJA RAZISKAVE	6
2. SOCIODEMOGRAFSKI KAZALNIKI	13
3. DRUŽINA, ŠOLA, PRIJATELJI	23
4. DUŠEVNO ZDRAVJE	34
5. Z ŽIVLJENJSKIM SLOGOM POVEZANA VEDENJA	50
6. TVEGANA VEDENJA	68
7. NASILJE	81
8. UPORABA INTERNETA IN DIGITALNIH TEHNOLOGIJ	88
9. DOŽIVLJANJE PANDEMIJE COVIDA-19	96
SUMARNIK	107

UVODNE BESEDE

Raziskava Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju (HBSC), ki jo na NIJZ izvajamo v sodelovanju z Svetovno zdravstveno organizacijo (SZO) – Regionalno pisarno za Evropo, je edinstvena mednarodna raziskava, namenjena proučevanju zdravja in z zdravjem povezanih vedenj mladostnikov po Evropi in Severni Ameriki. Za raziskavo lahko rečemo, da ima že dolgo tradicijo, saj se je začela leta 1982/1983 s sodelovanjem raziskovalcev iz Finske, Norveške in Anglije. Prva mednarodna izvedba HBSC je potekala v letih 1983/84, danes pa v njej sodeluje 51 držav članic in več kot 450 raziskovalcev, med njimi tudi naši sodelavci. Raziskava HBSC je bila ena prvih mednarodnih raziskav, osredotočenih na mladostnike – njihovo zdravje, tvegana vedenja, z zdravjem povezana vedenja in aktualne teme. Od leta 1983/84 se v okviru raziskave HBSC vsake štiri leta izvaja anketiranje med mladimi, pri čemer se število sodelujočih držav v vsakem ciklu povečuje. Raziskava predstavlja pomembno orodje za primerjavo zdravja in blaginje mladostnikov med različnimi državami in skozi čas.

Podatki se zbirajo v vseh sodelujočih državah prek anket, izvedenih v šolah na papirju ali v elektronski obliki, pri čemer se uporablja standardna metodologija, opisana v mednarodnem protokolu raziskave HBSC in vključuje vzorec 11-, 13- in 15-letnikov. V letu 2018 smo se v Sloveniji odločili in v vzorec dodali še 17-letnike, saj primanjkuje raziskav, ki bi vključevala to starostno skupino.

Podatki HBSC so izredno dragoceni in se uporabljajo na nacionalni in mednarodni ravni, saj omogočajo nova spoznanja o zdravju in blaginji mladostnikov, razumevanje družbenih determinant zdravja ter oblikovanje politik ter izboljšanje življenja in zdravja mladih.

V letu 2023 mednarodna raziskava praznuje 40 let, v Sloveniji pa obeležujemo 20-letnico njenega izvajanja. NIJZ kot osrednja javnozdravstvena raziskovalna institucija izvaja raziskavo že od začetka pridružitve Slovenije mednarodni HBSC mreži. Ugotovitve predstavljajo pomembno osnovo za spremljanje stanja, mednarodne primerjave in delo z mladostniki na vseh pomembnejših determinantah zdravja. Poleg tega pa ugotovitve izzivajo tudi nas odrasle, da na novo premislimo družbene vrednote, vedenja in okolja, v katerih živimo. Zadnja leta so bila zaznamovana s pandemijo covid-19, zato je raziskava še toliko bolj dragocena, ker nudi primerjave s časom pred pandemijo in po njej.

NIJZ podpira raziskovanje in na dokazih temelječe prakse in iskreno čestita mednarodni skupnosti ob 40-letnici izvajanja mednarodne raziskave, se veseli 20-letnice izvajanja raziskave v Sloveniji in z zanimanjem zre v prihodnost k novim raziskovalnim izzivom.

Doc. dr. Branko Gabrovec, generalni direktor NIJZ

Mladostništvo je obdobje prehoda iz otroštva v odraslost in predstavlja edinstveno stopnjo človekovega razvoja, saj se v tem obdobju postavljajo temelji dobrega zdravja. To je čas intenzivnih telesnih, kognitivnih in psihosocialnih sprememb, ki vplivajo na mladostnikovo počutje, razmišljanje, sprejemanje odločitev in interakcijo s svetom okoli njih. V tem ključnem obdobju se razvijajo navade, vzorci vedenja in odnosi, ki lahko preoblikujejo potek posameznikovega zdravja in blaginje ter vplivajo na odraslost. Izvajanje raziskav, osredotočenih na z zdravjem povezano vedenje med mladostniki, kot je primer raziskave Z zdravjem povezanih vedenj v šolskem obdobju (HBSC), je izjemno pomembno iz več razlogov. Raziskave na tem področju prinašajo vpogled v svet mladostnikov, njihova vedenja, način življenja in doživljanja ter omogočajo razumevanje njihovih potreb, izzivov in tudi pozitivnih vidikov, povezanih z njihovim zdravjem.

Vzorci vedenj med mladimi, kot so prehranjevalne navade, telesna aktivnost, uporaba psihoaktivnih snovi, preživljanje prostega časa, odnosi z vrstniki, doživljanje šole, družinske dinamike, socialne podpore so ključni kazalci njihovega zdravja. Raziskava Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju razkriva trende in vzorce, ki omogočajo prepoznavanje tveganj in priložnosti za oblikovanje ciljno usmerjenih intervencij. S pridobljenimi spoznanji lahko oblikovalci politik in strokovnjaki na področju (javnega) zdravja oblikujejo strategije, ki mladim omogočijo bolj zdrav način življenja in posledično prispevajo k zdravju in blaginji prihodnjih generacij.

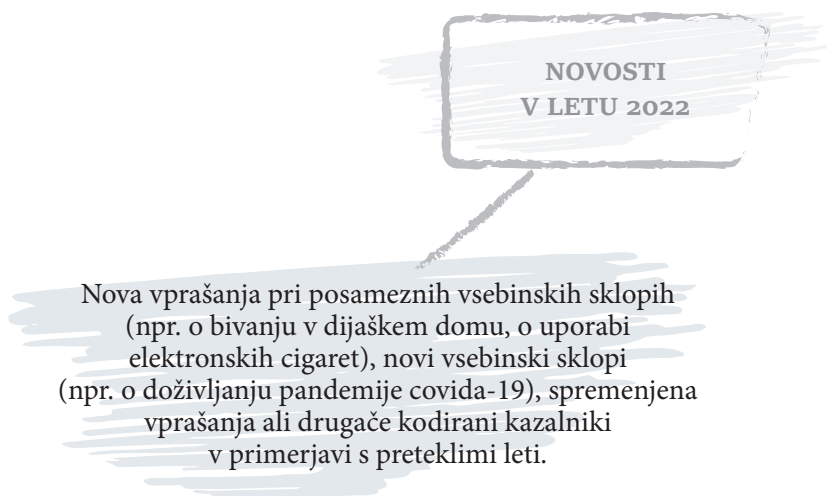
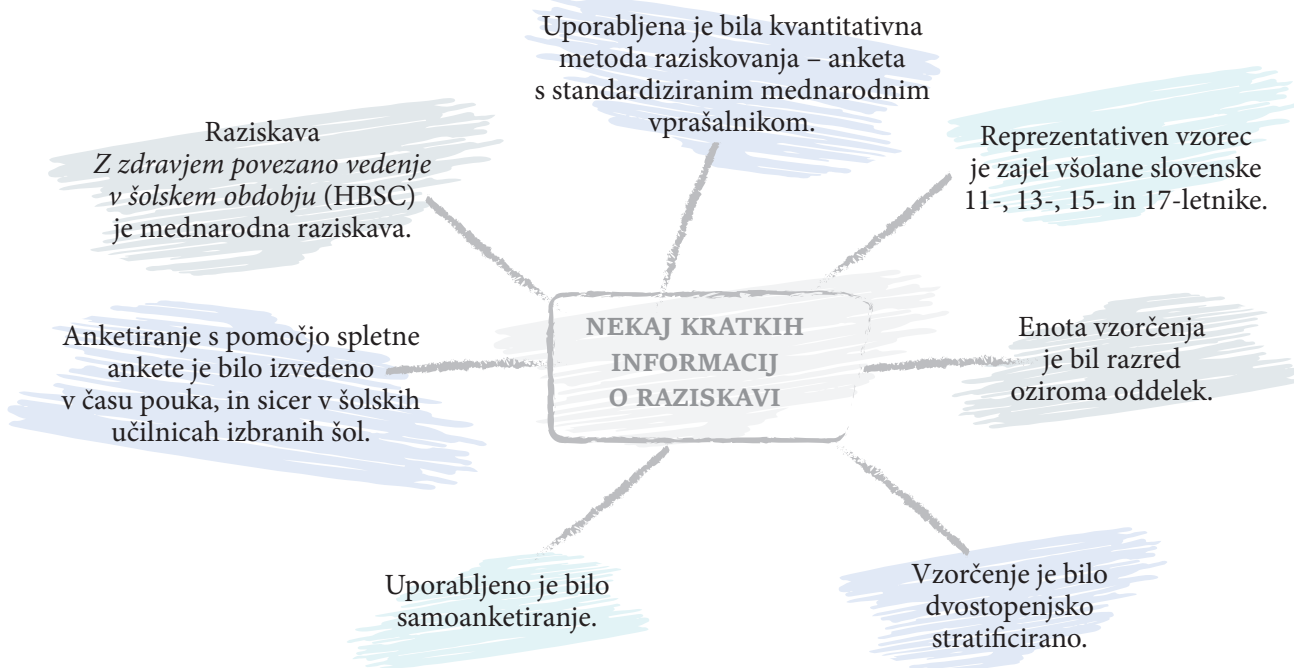
Prav tako je pomemben znanstveni prispevek raziskave, saj prispeva k širšemu razumevanju mladostniškega zdravja, omogoča mednarodne primerjave, prepoznavanje dolgoročnih trendov in novih izzivov.

Pandemija covid-19, ki je pretresla svet, ni izvzela mladostnikov. Spremembe, ki jih je prinesla, so se in se še vedno odražajo na različnih vidikih njihovega življenja. Družbeno-čustveni vpliv, izobraževalni izzivi, telesno in duševno zdravje, socialna interakcija ter dostop do zdravstvene oskrbe so postali pomembna področja proučevanja, saj pandemija ni le spremenila njihovega vsakdanjika, temveč tudi oblikovala nove izkušnje in reakcije nanje.

Ugotovitve raziskave, ki se že 20 let izvaja v slovenskem prostoru in 40 let v mednarodnem, prinašajo dragocene vpoglede v z zdravjem povezana vedenja med mladostniki in njihovo doživljanje. Upamo, da bodo pridobljeni vpogledi in spoznanja v tej publikaciji prispevali k boljšemu razumevanju, podpiri ter oblikovanju učinkovitih intervencij za izboljšanje zdravja in blagostanje mladih ter za oblikovanje bolj prijaznih in zdravju naklonjenih okolij za kakovostno življenje prihodnjih generacij.

Ada Hočevar Grom, predstojnica Centra za preučevanje in razvoj zdravja

1. METODOLOGIJA RAZISKAVE

Podatke, predstavljene v tej publikaciji, smo zbrali v okviru mednarodne raziskave Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju (angl. Health Behaviour in School-Aged Children, HBSC), ki smo jo v Sloveniji leta 2022 izvedli že šestič in v katero je trenutno vključenih 51 držav. Tako kot v vseh preteklih raziskavah so bili tudi v izvedbo 2022 zajeti le všolani mladostniki¹, ne pa tudi mladostniki, ki niso vključeni v šolanje (t. i. osipniki), zato je pri interpretaciji in posploševanju predstavljenih rezultatov potrebna previdnost. V publikaciji obravnavamo vedenja in navade mladostnikov, povezane z zdravjem, njihov življenjski slog, pa tudi nekatere njihove sociodemografske značilnosti. Kjer je to možno, v publikaciji prikazujemo tudi, kako so se izbrani kazalniki spreminjali skozi čas (od leta 2002 dalje).

O RAZISKAVI

Raziskava temelji na kvantitativni metodi. Anketiranje smo izvedli s standardiziranim mednarodnim vprašalnikom na reprezentativnem vzorcu slovenskih všolanih 11-, 13-, 15- in 17-letnikov. Slednji so bili v raziskavo vključeni šele drugič. Tako kot v preteklih letih izvedbe raziskave, smo tudi v letu 2022 pred pripravo končnega vprašalnika in izvedbo terenske faze raziskave v nekaj izbranih osnovnih in srednjih šolah izvedli pilotno raziskavo, ki nam je poleg preverjanja razumevanja posameznih vprašanj služila tudi kot testno okolje za preverjanje delovanja spletne aplikacije v šolah. V letu 2022 je namreč anketiranje že tretjič potekalo s pomočjo spletne aplikacije, vse predhodne raziskave pa so bile izvedene s samoanketiranjem z vprašalnikom na papirju.

VZORČENJE

Enoto vzorčenja je predstavljal razred oziroma oddelek. S pomočjo Ministrstva za vzgojo in izobraževanje smo zbrali podatke o vpisu v šolskem letu 2021/2022, in sicer v 6. in 8. razred vseh osnovnih šol (skupaj 489) ter o vpisu v 1. in 3. letnik vseh srednjih šol (skupaj 154 šol, od katerih jih je 80 izvajalo gimnazijske programe, 86 srednje poklicno izobraževanje, 39 nižje poklicno izobraževanje in 106 srednje tehniško ali drugo strokovno izobraževanje²) ter o iskanih razredih (tabela 1.1). Vpisni podatki so predstavljali vzorčni okvir raziskave in osnovo za oblikovanje reprezentativnega vzorca (tabela 1.2), pri čemer smo uporabili dvostopenjsko stratificirano vzorčenje. Na prvi stopnji smo najprej vzorčili osnovne in srednje šole, na drugi stopnji pa srednje šole še glede na program, ki ga izvajajo (gimnazija, srednje tehniško ali drugo strokovno izobraževanje, srednje in nižje poklicno izobraževanje). Zaradi relativno nizke pojavnosti nekaterih vedenj med mladostniki ter večji pojavnosti okužb SARS CoV-2 v obdobju anketiranja, smo z namenom zagotovitve čim natančnejših ocen, predvsem nekaterih tveganih vedenj, posamezne podpopulacije 11-, 13-, 15- in 17-letnikov nekoliko nadzorčili.

¹ Izrazi v moški obliki se nanašajo tako na fante kot na dekleta v celotni publikaciji.

² Ista srednja šola lahko izvaja različne programe in je v tem primeru šteta enkrat znotraj posameznega programa ter obeh letnikov.

Tabela 1.1: Populacija 11-, 13-, 15- in 17-letnikov v šolskem letu 2021/2022

Šolsko leto 2021/2022	Razred/letnik	Število oddelkov	Število učencev/dijakov	♂		♀	
				Število	%	Število	%
				6. razred	1052	22592	11641
8. razred	1038	21792	10983	50,4	10809	49,6	
1. letnik gimnazije	287	7392	2845	38,5	4547	61,5	
1. letnik srednje tehniške in strokovne šole	353	9064	4769	52,6	4295	47,4	
1. letnik srednje poklicne šole	261	4704	3305	70,3	1399	29,7	
1. letnik nižje poklicne šole	39	651	460	70,7	191	29,3	
3. letnik gimnazije	274	6464	2430	37,6	4034	62,4	
3. letnik srednje tehniške in strokovne šole	331	7613	3887	51,1	3726	48,9	
3. letnik srednje poklicne šole	251	3714	2556	68,8	1158	31,2	
Skupaj	3886	83986	42876	51,1	41110	48,9	

Tabela 1.2: V vzorec izbrani razredi v šolskem letu 2021/2022

Šolsko leto 2021/2022	Razred/letnik	Število oddelkov	Število učencev/dijakov	♂		♀	
				Število	%	Število	%
				6. razred	144	3092	1581
8. razred	148	3097	1565	50,5	1532	49,5	
1. letnik gimnazije	42	1120	442	39,5	678	60,5	
1. letnik srednje tehniške in strokovne šole	52	1300	660	50,8	640	49,2	
1. letnik srednje poklicne šole	41	733	537	73,3	196	26,7	
1. letnik nižje poklicne šole	10	99	56	56,6	43	43,4	
3. letnik gimnazije	49	1224	475	38,8	749	61,2	
3. letnik srednje tehniške in strokovne šole	60	1384	716	51,7	668	48,3	
3. letnik srednje poklicne šole	47	690	475	68,8	215	31,2	
Skupaj	593	12739	6507	51,1	6232	48,9	

IZVEDBA TERENSKE FAZE RAZISKAVE IN PRIPRAVA KONČNE BAZE

Ravnateljše šol, izbranih v vzorec, smo zaprosili za sodelovanje pri raziskavi. Nekaj šol (skupaj 14) je iz različnih razlogov sodelovanje zavrnilo že na začetku. Pred izvedbo terenske faze raziskave smo se s svetovalnimi delavci oz. učitelji računalništva tistih šol, ki so privolile v sodelovanje, dogovorili o pogojih, ki morajo biti izpolnjeni, ter jim posredovali natančna navodila za uspešno izvedbo anketiranja.

Spletno anketiranje je potekalo s pomočjo spletnega orodja 1KA oziroma EnKlikAnketa, odprtokodne programske opreme, ki omogoča storitev spletnega anketiranja. Razvoj 1KA poteka na Centru za družboslovno informatiko, Fakultete za družbene vede, Univerze v Ljubljani (1). Anketiranje se je v izbranih razredih/oddelkih osnovnih in srednjih šol izvajalo v obdobju **od 24. januarja do 18. februarja 2022.**

Učenci so spletno anketo izpolnjevali na šolskih računalnikih v računalniških učilnicah ali knjižnicah izbranih šol. V izogib pojavljanju nepotrebnih težav zaradi tehničnih omejitev smo učitelje, ki so bili na posamezni šoli zadolženi za izvedbo ankete, prosili, naj pred začetkom anketiranja preverijo delovanje spletnega naslova, na katerem se je nahajala spletna anketa. Če so se pojavile težave pri dostopanju, so nam učitelji to sporočili, tako da smo tehnične težave lahko pravočasno rešili in bili na dan začetka izvajanja anketiranja v celoti pripravljeni.

Izvedba raziskave s pomočjo spletne ankete nam je omogočila, da smo v spletni vprašalnik vgradili večje število kontrol, kot so npr. zaloge vrednosti posameznih vprašanj, preskoki posameznih podvprašanj, ki jih je predvideval mednarodni protokol itn. Spletno anketiranje nam je omogočilo tudi sproten pregled nad odzivnostjo posameznih šol, pri čemer smo šole, ki v prvem tednu izvajanja raziskave še niso izvedle anketiranja, dodatno spodbudili k izpolnjevanju vprašalnika. Končna skupna stopnja sodelovanja v raziskavi (glede na število v vzorec izbranih oddelkov/razredov) je bila 86,7-odstotna.

Pri pripravi končne baze podatkov smo v nadaljevanju izmed vseh vprašalnikov izločili tiste, pri katerih je manjkala več kot polovica odgovorov. Tako zbrane podatke smo nato pripravili po mednarodni metodologiji in jih posredovali v mednarodni center na Norveškem, kjer so zbrane podatke vseh v raziskavi sodelujočih držav prečistili skladno z mednarodno določenimi pravili. Pri tem so izločili še vprašalnike oz. zapise tistih učencev, ki po starosti niso ustrezali zahtevanemu vzorcu ali za katere v bazi ni bilo podatkov. Iz osnovne baze so v mednarodnem centru na Norveškem tako izločili 310 mladostnikov, pri katerih je manjkal spol ali razred ali pa je bila starost izven zahtevanega obsega oziroma se ni ujemala z razredom, ki ga učenec obiskuje. Končna baza tako obsega 8638³ mladostnikov (tabeli 1.3 in 1.4) in je osnova za vse v nadaljevanju izvedene analize za leto 2022.

Tabela 1.3: Končna struktura baze po starosti in spolu (HBSC, 2022), neutrženi podatki

	Razred/ letnik	Število sodelujočih učencev/dijakov	 (%)	 (%)
HBSC 2022	6. razred OŠ (11-letniki)	2082	49,2	50,8
	8. razred OŠ (13-letniki)	2089	48,5	51,5
	1. letnik SŠ (15-letniki)	2151	45,6	54,4
	3. letnik SŠ (17-letniki)	2309	49,9	50,1
	Skupaj	8631	48,3	51,7

Dobljena struktura končnega vzorca je nekoliko odstopala od vpisnih podatkov, zato smo z metodo poststratifikacije podatke utežili, in sicer:

- v primeru osnovnih šol glede na spol, ločeno znotraj posameznega razreda (6. in 8. razred);
- v primeru srednjih šol pa znotraj posameznega letnika (1. in 3. letnik) glede na program izobraževanja in spol.

³ Pri sedmih enotah manjka spol, zato le-te niso vključene v porazdelitve po spolu.

Tabela 1.4: Končna struktura prečiščene baze po spolu (HBSC, 2022)

	Spol	Število (n)	Neutežen (%)	Utežen (%)
HBSC 2022		4171	48,3	51,0
		4460	51,7	49,0
		8631	100,0	100,0

METODOLOGIJA IZVEDENIH ANALIZ

Vse analize v tej publikaciji smo izvedli na prečiščeni in uteženi bazi. Podatke smo analizirali s programoma IBM SPSS ver. 25 (SPSS Inc., Chicago, IL, ZDA) in R, verzija 4.3.1⁴. Najprej smo s pomočjo dvo- in trirazsežnih kontingenčnih tabel ugotavljali porazdelitve skupin mladostnikov za izbrane kazalnike posameznih vsebinskih sklopov glede na spol in starost. Nato pa smo opazovali še porazdelitve med posameznimi leti izvedbe raziskave, pri čemer v tabelah prikazujemo primerjavo posameznega leta zgoraj s preteklim letom raziskave, in sicer leto 2006 z letom 2002, leto 2010 z letom 2006, leto 2014 z letom 2010, leto 2018 z letom 2014 ter leto 2022, z letom 2018. Za ugotavljanje povezanosti med izbranimi spremenljivkami smo uporabili test hi-kvadrat (χ^2), za analizo povprečij pa smo uporabili enosmerno analizo variance (*angl. Oneway Anova*), s pomočjo katere smo ugotavljali, ali se skupine med seboj statistično značilno razlikujejo. Vsebinsko smo povezanost interpretirali s pomočjo statistično značilnih razlik med deleži, ki smo jih računali s pomočjo z-testa (*angl. Column proportions test*). Ker pri testu hi-kvadrat ni bilo statistično značilnih razlik, so pa bile te prisotne pri z-testu, smo upoštevali rezultate z-testa (to lahko vpliva na medletne prikaze posameznih kazalnikov v primerjavi s kazalniki, objavljenimi v publikaciji iz raziskave izvedene v letu 2018⁵). Za raven značilnosti smo vsakokrat vzeli vrednost $p \leq 0,05$ (v celotni publikaciji statistično značilne razlike navajamo kot *pomembne razlike*).

V izbrani vzorec niso vključene vse osnovne in srednje šole ter posledično tudi ne vsi mladostniki, stari 11, 13, 15 in 17 let, saj so vključeni le všolani učenci in dijaki izbranih osnovnih in srednjih šol, zato so lahko ocene, predstavljene v nadaljevanju, različno natančne. Stopnje natančnosti ocen populacijskih vrednosti so v nadaljevanju besedila označene s črkama M in N. V primeru, ko je posamezna ocena manj natančna, vendar še sprejemljiva, je nad številko zapisana črka M (standardna napaka ocene deleža je na intervalu od 5 % do vključno 15 % oziroma koeficient variacije je na intervalu od 10 % do vključno 30 %). Če pa je ocena premalo natančna za objavo, potem ocena na sliki ali v tabeli ni prikazana, ampak je na njenem mestu vpisana črka N (standardna napaka ocene deleža je večja od 15 % oziroma koeficient variacije je večji od 30 %). Kadar pri posameznih ocenah v tabelah ali na slikah ni posebnih oznak, to pomeni, da so ocene dovolj natančne (2).

V nadaljevanju smo v vsakem od posameznih vsebinskih sklopov s pomočjo testa trenda Cochran-Armitage ugotavljali, ali za izbrane kazalnike obstaja trend v obdobju od leta 2002 do leta 2022 oziroma vsaj za tri zaporedna leta, ko so podatki za posamezen kazalnik na voljo. Slednjega smo izračunali na osnovi linearne povezanosti (*angl. Linear-by-linear association*), ki izhaja iz tabele testa hi-kvadrat in omogoča izračun statistike Cochran-Armitage (3). Za raven značilnosti smo tudi tu vzeli vrednost statistične značilnosti $p \leq 0,05$. Smer trenda je v tabeli za celotno obdobje pri posameznem kazalniku označena s puščico navzgor ali navzdol, če trenda ni pa je to označeno s krožcem.

⁴ <https://www.r-project.org/>

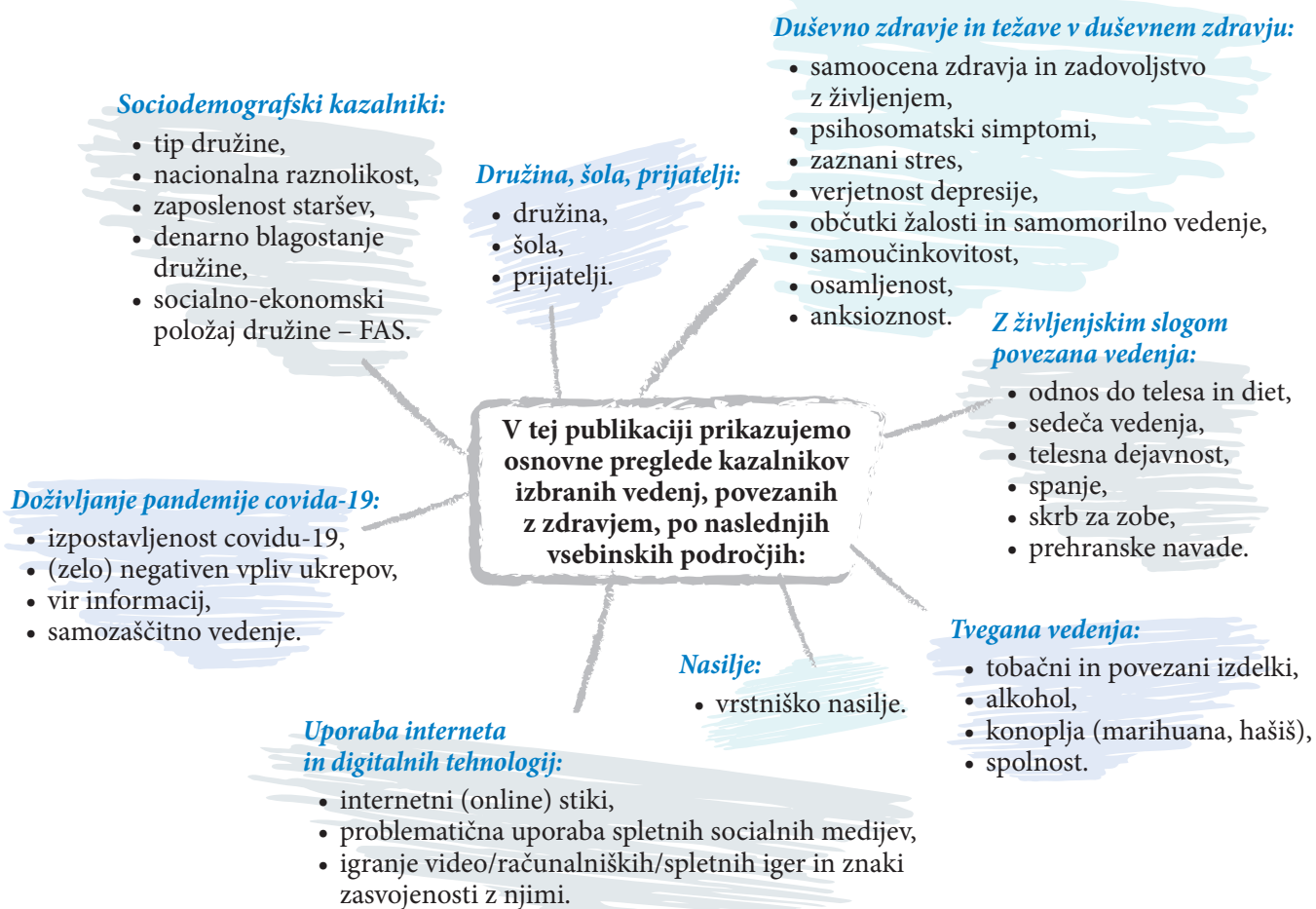
⁵ https://nijz.si/wp-content/uploads/2022/07/hbsc_2019_e_verzija_obl.pdf

PREGLED POSAMEZNIH VSEBINSKIH SKLOPOV

Mednarodni vprašalnik obsega niz obveznih vprašanj o demografskih, vedenjskih in psihosocialnih vidikih zdravja mladostnikov. Poleg teh lahko sodelujoče države dodajo še določeno število vprašanj iz opsijskih paketov, s pomočjo katerih lahko natančneje opazujemo posamezna z zdravjem povezana vedenja mladostnikov.

Obvezni del mednarodnega vprašalnika obsega naslednja vsebinska področja: demografijo, prehranske navade, vprašanja o telesni višini in teži, telesni samopodobi, telesni dejavnosti, tveganih vedenjih, poškodbah in nasilju, družini, vrstnikih, šoli, zdravju in počutju ter družbenih neenakostih. V primerjavi z raziskavo, izvedeno leta 2018, so bila v letu 2022 nekatera obvezna vprašanja izločena iz obveznega dela vprašalnika ali pa prestavljena med opsijska, nekatera so bila nekoliko spremenjena, druga pa so bila v letu 2022 mladostnikom postavljena prvič, npr. o doživljanju pandemije covid-19, vprašanja o uporabi elektronskih cigaret itd.

V Sloveniji smo v raziskavi, izvedeni v letu 2022, kot dodatna vsebinska področja iz opsijskih nizov mednarodno določenih vprašanj vključili še nekatera dodatna vprašanja npr. o doživljanje pandemije covid-19. Poleg obveznih in opsijskih mednarodno določenih vprašanj smo v vprašalnik vključili še nekaj nacionalnih vprašanj, npr. o tveganih vedenjih, bivanju v dijaškem domu, itn. Podobno kot v letu 2018 smo tudi v raziskavi, izvedeni v letu 2022, srednješolce vprašali še po občini bivališča, osnovnošolcem pa smo pripisali kar občino osnovne šole, ki jo obiskujejo, saj ti praviloma obiskujejo šolo v občini, v kateri bivajo.

Rezultati v posameznih vsebinskih sklopih so prikazani glede na **spol** in **starost** (11, 13, 15 in 17 let) ter glede na posamezno **leto izvedbe raziskave**.

V vzorec je bilo v letu 2002 vključenih 3956 mladostnikov (50,5 % fantov in 49,5 % deklet), v letu 2006 je bilo vključenih 5130 mladostnikov (49,9 % fantov in 50,1 % deklet), v letu 2010 je bilo vključenih 5436 mladostnikov (50,9 % fantov in 49,1 % deklet), v letu 2014 je bilo vključenih 4997 mladostnikov (49,0 % fantov in 51,0 % deklet), v letu 2018 je bilo v raziskavo vključenih 7449 mladostnikov (51,3 % fantov in 48,7 % deklet), v letu 2022 pa je bilo v raziskavo vključenih 8631 mladostnikov (51,0 % fantov in 49,0 % deklet).

STRUKTURA POSAMEZNIH POGLAVIJ

V nadaljevanju publikacije je vsako poglavje sestavljeno iz poglavij, v katerih so **najprej predstavljeni ključni povzetki iz raziskave, izvedene v letu 2022** (podatki so prikazani za 11-, 13-, 15- in 17-letnike), nato pa še **trendi v obdobju od leta 2002 do leta 2022, ki se nanašajo samo na 11-, 13- in 15-letnike**, saj so bili 17-letniki v raziskavo v letu 2022 vključeni šele drugič. Sledijo opisi razlik med letoma 2018 in 2022, kjer je to možno. Če za posamezni kazalnik ni možen prikaz po posameznih starostnih skupinah, ker je bilo vprašanje zastavljeno zgolj 15- in 17-letnikom, je to navedeno pri posameznem kazalniku. Trend za posamezni kazalnik znotraj posameznega podpoglavja ni prikazan, kadar zaradi različnih razlogov trend ni možen (npr. različna vprašanja v posameznih letih raziskave, vprašanje se prvič pojavi v kasnejših letih izvedbe raziskave, ni bilo vprašano vsaj v treh zaporednih letih izvedbe itn.). Podatki za leto 2022 so podrobneje prikazani v slikah, trendi za obdobje pa v tabelah. Tabele, v katerih so v posameznem poglavju predstavljeni podatki za obdobje 2002–2022, prikazujejo trende za celotno obdobje oziroma vsaj za tri zaporedna leta, ko so podatki za posamezen kazalnik na voljo. V tabelah so z zvezdicami prikazane tudi statistično značilne razlike glede na preteklo leto izvedbe raziskave.

V slikah in tabelah v posameznih poglavjih in sumarniku so podatki glede na spol prikazani s spodnjimi infografikami:

SUMARNIK

Zadnje poglavje te publikacije je sumarnik, v katerem so po posameznih vprašanjih po starosti in spolu pregledno prikazani rezultati raziskave Z zdravjem povezano vedenje v šolskem obdobju 2022. Vsote odstotkov pri določenih skupinah se zaradi zaokroževanja na decimalke lahko razlikujejo (npr. delež lahko presega 100 %) (4). Prav tako lahko zaradi zaokroževanja prihaja do manjših razlik med odstotki v posameznih vsebinskih sklopih in v sumarniku.

LITERATURA

1. Univerza v Ljubljani, Fakulteta za družbene vede. EnKlikAnketa (1KA). Pridobljeno 28. 8. 2023 s spletne strani: <https://www.1ka.si/d/sl/o-1ka>.
2. Statistični urad Republike Slovenije (SURS). Natančnost statističnih ocen, splošna metodološka pojasnila. 2020. Pridobljeno 28. 8. 2023 s spletne strani: <https://www.stat.si/dokument/8884/NatancnostStatisticnihOcenMPsplosna.pdf>.
3. Agresti A. Categorical Data Analysis 2nd ed. New York: Wiley, 2002.
4. Bottomely H. May not sum to total due to rounding: the probability of rounding errors. 2008. Pridobljeno 28. 8. 2023 s spletne strani: <http://www.se16.info/hgb/rounding.pdf>.

2. SOCIODEMOGRAFSKI KAZALNIKI

KLJUČNI POVZETKI

Tip družine (11, 13, 15, 17 let)

Večina (82,9 %) mladostnikov živi v dvostarševski družini, približno desetina (11,1 %) jih živi enostarševski družini, najmanj (5,3 %) pa v rekonstruirani družini.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je zvišal odstotek 11- in 15-letnih mladostnikov, ki živijo v enostarševski in pri 15-letnikih odstotek tistih, ki živijo v rekonstruirani družini, odstotek mladostnikov, ki živijo v dvostarševski družini, pa se je znižal.

Razlike 2018–2022 (17 let): razlik med letoma nismo ugotovili.

Zaposlenost staršev (11, 13, 15, 17 let)

Večina mladostnikov (89,0 %) poroča o zaposlenosti obeh staršev, približno desetina (9,8 %) o brezposelnosti enega izmed staršev, en odstotek (1,1 %) pa jih poroča o brezposelnosti obeh staršev.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki imajo zaposlena oba starša, odstotka mladostnikov, ki imajo zaposlenega samo enega izmed staršev in tistih, kjer sta brezposelna oba starša, pa sta se znižala.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je zvišal odstotek tistih, ki imajo zaposlena oba starša, znižala pa sta se odstotka mladostnikov, ki imajo zaposlenega samo enega izmed staršev in tistih, kjer sta oba starša brezposelna.

Socialno-ekonomski položaj družine – FAS (11, 13, 15, 17 let)

Približno petina (19,8 %) mladostnikov je dosegla nizek rezultat na lestvici socialnoekonomskega položaja družine, kar kaže na nižjo premožnost oz. socialnoekonomsko prikrajšanost družine, nekaj manj (18,4 %) pa jih je doseglo visok rezultat, ki pa kaže na višjo premožnost njihove družine. Odstotek tistih, ki so ocenili nižjo premožnost svoje družine, je med 17-letniki višji v primerjavi z drugimi starostnimi skupinami. Po spolu pomembnih razlik nismo ugotovili.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je odstotek mladostnikov z nizkim rezultatom na lestvici socialno-ekonomskega položaja družine znižal v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih (z izjemo 13-letnih fantov).

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je med 17-letnimi dekleti zvišal odstotek tistih, ki so dosegle visok rezultat na lestvici FAS, ki nakazuje višjo premožnost njihove družine.

Nacionalna raznolikost (11, 13, 15, 17 let)

Večina (88,4 %) mladostnikov, njihovih očetov (82,2 %) in mam (82,7 %), je rojenih v Sloveniji.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 so se pomembno znižali odstotki mladostnikov in njihovih staršev, rojenih v Sloveniji.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 so se odstotki mladostnikov in njihovih staršev, rojenih v Sloveniji, pomembno znižali, z izjemo odstotkov staršev, rojenih v Sloveniji pri dekletih.

Denarno blagostanje družine (11, 13, 15, 17 let)

Več kot polovica (67,7 %) mladostnikov ocenjuje, da je denarno blagostanje njihove družine nadpovprečno, približno četrtina (26,3 %) da je povprečno, 5,9 % pa jih ocenjuje, da je denarno blagostanje njihove družine podpovprečno.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je znižal odstotek mladostnikov, ki ocenjujejo, da je denarno blagostanje njihove družine nadpovprečno, zvišal pa se je odstotek mladostnikov, ki ocenjujejo, da je denarno blagostanje njihove družine povprečno.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je pri fantih zvišal odstotek tistih, ki ocenjujejo, da je denarno blagostanje njihove družine nadpovprečno, znižal pa se je odstotek tistih, ki ocenjujejo, da je denarno blagostanje njihove družine povprečno.

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj.

Če spol ni posebej opredeljen, podatki veljajo za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike. Kjer izračun trendov ni mogoč, so pa možne primerjave med leti, so opisane le-te.

Otroci in mladostniki živijo v različnih socialnoekonomskih okoliščinah, katerih primarni izvor je njihovo ožje socialno okolje oz. družina. Ne glede na tip/vrsto družinske strukture, so močne družinske vezi ključni vir različnih vrst opore (npr. čustvene, materialne), ki varuje mlade in spodbuja njihov zdrav razvoj (1). Poleg družinskih odnosov na blagostanje mladostnikov vplivajo tudi socioekonomski dejavniki v družini, družinski izzivi in kakovostno starševstvo (1, 2).

Ocena socialno-ekonomskega položaja mladostnikov je ključnega pomena za raziskovanje socialnoekonomskih neenakosti na področju zdravja. Oceno socioekonomskega stanja mladostnikov ne moremo oceniti na način kot to velja za odrasle (dohodek, stopnja izobrazbe, poklic), zato pri njih uporabljamo lestvico družinskega blagostanja FAS (Family Affluence Scale). Ta lestvica temelji na količini materialnih sredstev v družini (3). Poleg lestvice družinskega blagostanja za oceno socialnoekonomskega blagostanja v raziskavi uporabljamo tudi zaposlenost staršev in zaznano oceno denarnega blagostanja družine.

Pomemben vidik pa v zadnjih letih predstavlja tudi nacionalnost oz. priseljski status mladostnika in njegovih staršev. Ne le zaradi velikega in naraščajočega števila mladih priseljencev, temveč tudi zato, ker je splošno znano, da priseljsko ozadje verjetno vpliva na socialno-ekonomske razmere, socialne odnose ter (poznejše) zdravje in z zdravjem povezano vedenje otrok in mladostnikov (4).

Podatki za leto 2022 so podrobneje prikazani na sliki 2.1, trendi za obdobje 2002–2022 pa v tabeli 2.1.

DRUŽINA

Najvišji odstotek mladostnikov, starih 11, 13, 15 in 17 let, živi v dvostarševski družini (82,9 %), v enostarševski 11,1 %, v rekonstruirani družini pa 5,3 % mladostnikov.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je med 11- in 15-letniki zvišal odstotek mladostnikov, ki živijo v enostarševski družini, odstotek mladostnikov, ki živijo v rekonstruirani družini pa se je zvišal le pri 15-letnikih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 razlike niso bile pomembne, niti skupno niti po spolu.

NACIONALNA RAZNOLIKOST

Večina mladostnikov (88,4 %), starih 11, 13, 15 in 17 let, je rojenih v Sloveniji, prav tako tudi večina njihovih staršev (mam, rojenih v Sloveniji, je 82,7 %, očetov pa 82,2 %).

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 so se pomembno znižali odstotki mladostnikov in njihovih staršev, rojenih v Sloveniji pri vseh starostnih skupinah in obeh spolih, razen pri 13- in 15-letnih dekletih, kjer razlike med leti v odstotku mladostnikov, katerih mama je bila rojena v Sloveniji, niso pomembne.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 so se pomembno znižali odstotki mladostnikov in njihovih staršev, rojenih v Sloveniji, skupno in pri fantih, pri dekletih pa se je znižal le odstotek mladostnic, ki so bile rojene v Sloveniji.

ZAPOSLENOST STARŠEV

V Sloveniji ima večina mladostnikov, starih 11, 13, 15 in 17 let, zaposlena oba starša (89,0 %); 9,8 % jih poroča, da je brezposeln eden od staršev, 1,1 % pa poroča o brezposelnosti obeh staršev.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je pri vseh starostnih skupinah in obeh spolih zvišal odstotek mladostnikov, ki imajo zaposlena oba starša, znižala pa sta se odstotka mladostnikov, ki imajo zaposlenega samo enega izmed staršev in tistih, kjer sta oba starša brezposelna.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki imajo zaposlena oba starša, odstotek mladostnikov, ki imajo zaposlenega samo enega izmed staršev pa se je znižal. To velja za dekleta, medtem ko pri fantih razlik nismo ugotovili. Pri dekletih se je znižal tudi odstotek tistih, kjer sta oba starša brezposelna.

DENARNO BLAGOSTANJE DRUŽINE

Samoocena denarnega blagostanja družine kaže, da 67,7 % mladostnikov, starih 11, 13, 15 in 17 let, ocenjuje, da je denarno blagostanje njihove družine nadpovprečno, 26,3 %, da je povprečno in 5,9 %, da je denarno blagostanje njihove družine podpovprečno. Med starejšimi mladostniki (15- in 17-letniki) je odstotek tistih, ki denarno blagostanje njihove družine ocenjujejo kot podpovprečno, višji kot med mlajšimi (11- in 13-letniki). Fantje so v višjem odstotku kot dekleta poročali o nadpovprečnem denarnem blagostanju njihove družine.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je v vseh starostnih skupinah pri obeh spolih znižal odstotek mladostnikov, ki ocenjujejo, da je denarno blagostanje njihove družine nadpovprečno (z izjemo 15-letnih deklet), odstotek tistih, ki ocenjujejo, da je denarno blagostanje njihove družine podpovprečno, pa je ostajal stabilen pri vseh, razen pri 13-letnikih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je skupno in pri fantih zvišal odstotek tistih, ki ocenjujejo, da je denarno blagostanje njihove družine nadpovprečno, znižal pa se je odstotek tistih, ki ocenjujejo, da je denarno blagostanje njihove družine povprečno. Pri dekletih razlik nismo ugotovili.

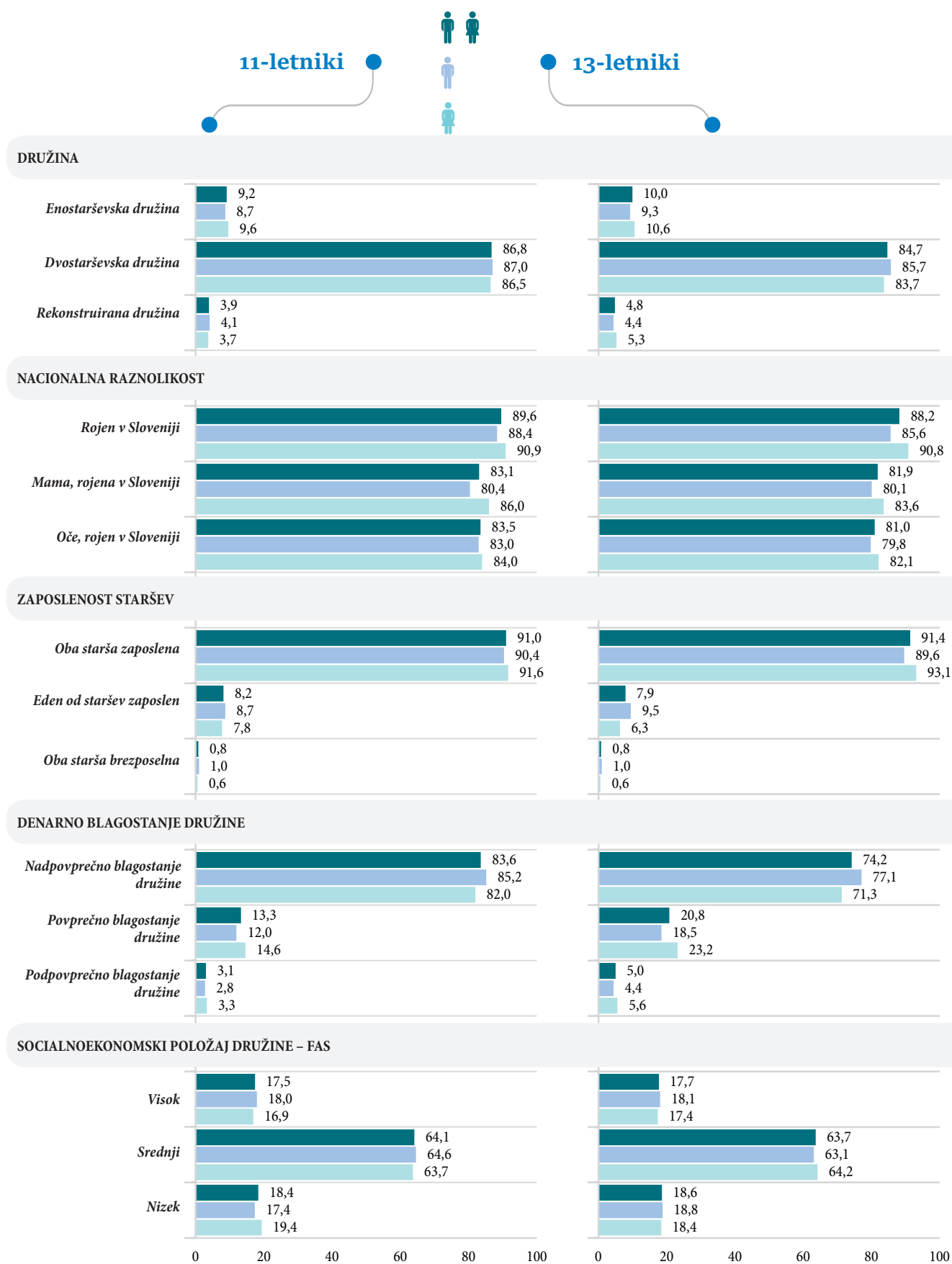
SOCIALNOEKONOMSKI POLOŽAJ DRUŽINE - FAS

Približno petina (19,8 %) mladostnikov, starih 11, 13, 15 in 17 let, je dosegla nizek rezultat na lestvici FAS, kar kaže na nizko premožnost njihove družine oziroma morebitno socialnoekonomsko prikrajšanost. Nekaj manj (18,4 %) mladostnikov pa se je uvrstilo v kategorijo tistih z visokim rezultatom, kar kaže na višjo premožnost njihove družine. Med 17-letniki je odstotek mladostnikov, ki so se uvrstili v nizek rezultat na lestvici FAS pomembno višji kot v preostalih treh starostnih skupinah. Razlik po spolu nismo ugotovili.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je odstotek mladostnikov z nizkim rezultatom na lestvici FAS znižal v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih (z izjemo 13-letnih fantov).

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je med 17-letniki zvišal odstotek mladostnikov, ki so dosegli visok rezultat na lestvici FAS; do zvišanja je prišlo le med dekleti.

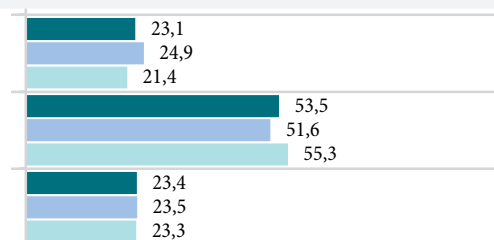
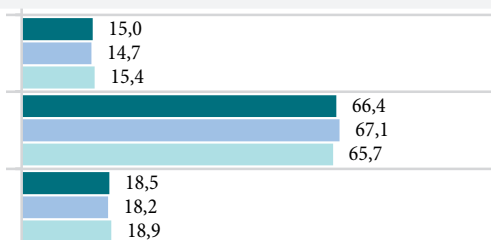
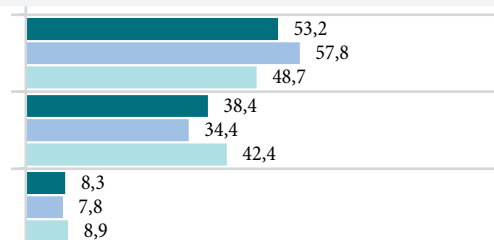
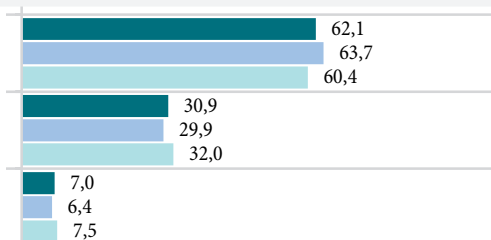
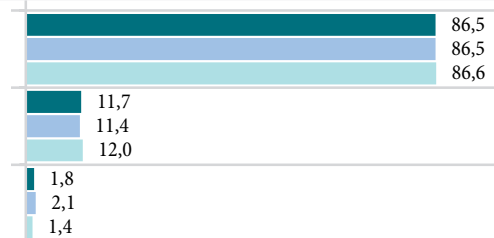
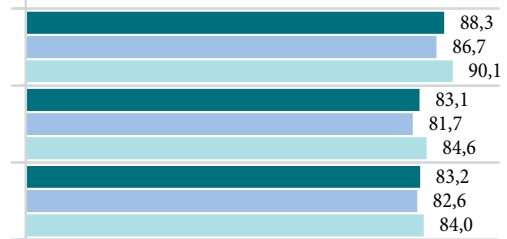
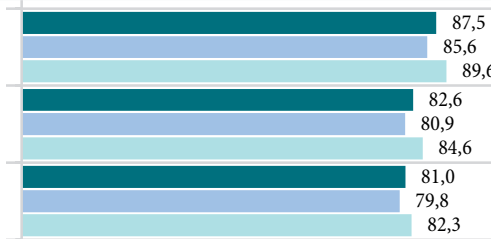
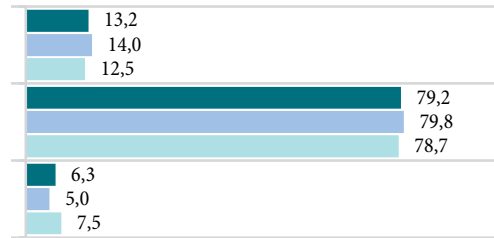
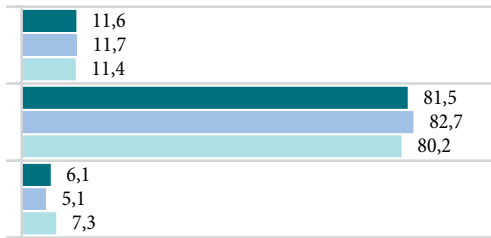
Slika 2.1: Sociodemografski podatki o mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2022)

15-letniki

17-letniki

0 20 40 60 80 100

0 20 40 60 80 100

Tabela 2.1: Sociodemografski podatki o mladostnikih, starih 11, 13 in 15 let, v Sloveniji v obdobju 2002–2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih)

Starost									
	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Rojen v Sloveniji									
2014	96,1	94,8	95,5	95,4	94,6	95,2	96,9	95,1	95,7
2018	*93,8	93,4	*92,3	94,3	92,9	*91,7	*93,2	93,8	*92,9
2022	*89,6	*88,2	*87,5	*88,4	*85,6	*85,6	90,9	*90,8	*89,6
p-trend	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Mama rojena v Sloveniji									
2014	90,5	86,3	88,3	90,5	87,1	89,1	90,5	85,6	87,6
2018	*87,1	88,1	85,8	88,0	87,8	85,8	*86,1	88,4	85,7
2022	*83,1	*81,9	*82,6	*80,4	*80,1	*80,9	86,0	*83,6	84,6
p-trend	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	0,007	0,164	0,064
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	o	o
Oče rojen v Sloveniji									
2014	88,8	85,7	87,6	88,1	85,6	87,8	89,6	85,8	87,5
2018	86,4	87,0	*82,9	87,1	87,2	*83,5	*85,6	86,8	*82,2
2022	*83,5	*81,0	81,0	*83,0	*79,8	79,8	84,0	*82,1	82,3
p-trend	< 0,001	< 0,001	< 0,001	0,001	< 0,001	< 0,001	0,001	0,022	0,002
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Enostarševska družina									
2002	8,7	8,6	9,1	7,7	8,6	9,3	9,8	8,5	8,8
2006	8,3	10,7	11,7	8,3	12,0	11,6	8,4	9,5	11,7
2010	9,5	10,1	13,2	8,8	10,0	15,4	10,1	10,3	11,1
2014	12,1	12,5	13,6	13,1	12,0	14,0	10,9	13,0	13,4
2018	11,6	12,1	14,5	12,5	13,4	12,5	10,7	10,9	16,7
2022	9,2	10,0	11,6	8,7	9,3	11,7	9,6	10,6	*11,4
p-trend	0,028	0,068	0,036	0,019	0,409	0,538	0,414	0,077	0,015
trend	↑	o	↑	↑	o	o	o	o	↑
Dvostarševska družina									
2002	87,2	87,1	86,2	88,8	87,8	86,1	85,6	86,5	86,3
2006	86,5	84,0	82,8	87,2	83,8	83,1	85,8	84,3	82,5
2010	85,2	83,3	80,0	85,2	83,5	78,0	85,2	83,1	82,0
2014	*81,4	80,8	77,6	*79,4	80,2	76,7	83,5	81,3	78,4
2018	83,2	81,3	77,9	82,0	80,0	78,2	84,3	82,5	77,5
2022	*86,8	84,7	81,5	*87,0	*85,7	82,7	86,5	83,7	80,2
p-trend	0,057	0,009	< 0,001	0,009	0,052	0,089	0,933	0,077	< 0,001
trend	o	↓	↓	↓	o	o	o	o	↓
Rekonstruirana družina									
2002	3,4	3,7	4,2	2,8	3,4	4,1	4,0	4,0	4,4
2006	3,9	4,1	4,7	2,9	3,1	4,3	4,9	5,1	5,1
2010	4,6	5,6	6,3	5,2	5,4	6,0	3,9	5,8	6,6
2014	5,5	5,5	6,9	6,4	5,9	6,7	4,6	5,1	7,0
2018	*3,4	5,2	5,7	3,7	4,9	6,9	3,0	5,6	4,3
2022	3,9	4,8	6,1	4,1	4,4	5,1	3,7	5,3	7,3
p-trend	0,852	0,061	0,025	0,130	0,081	0,118	0,195	0,324	0,103
trend	o	o	↑	o	o	o	o	o	o

Starost									
	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Oba starša zaposlena									
2002	81,3	77,1	76,3	81,0	78,1	75,8	81,6	76,1	76,9
2006	79,8	80,4	77,1	79,8	82,0	76,1	79,7	78,8	78,2
2010	83,0	80,5	78,2	83,7	81,0	78,4	82,4	79,9	78,0
2014	*75,5	*76,0	76,6	*75,0	77,5	77,1	*76,0	74,4	76,1
2018	*85,6	*85,5	*83,9	*86,8	*87,1	*85,9	*84,5	*83,9	81,6
2022	*91,0	*91,4	*87,5	90,4	89,6	87,5	*91,6	*93,1	*87,5
p-trend	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Eden od staršev zaposlen									
2002	15,4	19,5	19,4	15,5	18,5	19,9	15,4	20,5	18,9
2006	17,3	17,5	18,8	17,7	16,1	19,1	16,8	18,9	18,6
2010	14,7	16,8	19,0	14,6	16,2	19,0	14,8	17,4	18,9
2014	*21,6	*21,3	20,4	*22,3	20,0	20,3	*20,9	22,5	20,4
2018	*13,2	*13,0	*14,9	*11,7	*11,8	*12,5	*14,7	*14,2	17,6
2022	*8,2	*7,9	*11,4	8,7	9,5	11,3	*7,8	*6,3	*11,5
p-trend	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Oba starša brezposelna									
2002	3,2	3,4	4,3	3,5	3,4	4,3	2,9	3,4	4,2
2006	3,0	2,1	4,1	2,5	2,0	4,8	3,5	2,3	3,3
2010	2,3	2,7	2,8	1,7	2,7	2,6	2,8	2,7	3,1
2014	2,9	2,8	3,1	2,7	2,5	2,6	3,1	3,1	3,5
2018	*1,1	1,5	*1,2	1,5	1,0	1,6	*0,7	1,9	*0,8
2022	0,8	0,8	1,1	1,0	1,0	1,2	0,6	0,6	1,0
p-trend	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001	< 0,001
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Nadpovprečno blagostanje družine									
2002	90,5	79,8	66,7	91,0	81,9	71,6	90,1	77,7	61,5
2006	*78,4	*69,5	*54,3	*80,6	*74,6	*60,1	*76,4	*64,4	*48,6
2010	78,8	70,1	59,1	80,8	74,0	62,3	76,9	65,9	*55,9
2014	76,6	*62,9	*48,9	77,9	67,7	*54,8	75,3	*58,2	*44,0
2018	77,5	67,0	51,5	77,6	71,6	56,5	77,3	62,4	45,9
2022	*83,6	*74,2	*62,1	*85,2	77,1	*63,7	82,0	*71,3	*60,4
p-trend	< 0,001	0,001	0,075	0,003	0,014	0,008	0,011	0,013	1,000
trend	↓	↓	o	↓	↓	↓	↓	↓	o
Povprečno blagostanje družine									
2002	6,9	16,7	26,5	6,3	15,2	23,6	7,4	18,2	29,7
2006	*16,8	*25,0	*37,4	*15,0	20,6	*33,4	*18,5	*29,3	*41,5
2010	15,8	25,0	*31,8	14,1	22,2	29,9	17,5	27,9	*33,7
2014	17,8	28,5	*40,6	17,4	25,7	*36,8	18,3	31,4	*43,8
2018	19,1	27,1	41,5	18,5	23,6	37,6	19,8	30,8	45,9
2022	*13,3	*20,8	*30,9	*12,0	18,5	*29,9	*14,6	*23,2	*32,0
p-trend	< 0,001	0,010	0,016	< 0,001	0,062	0,011	0,002	0,073	0,335
trend	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑	o	o

									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Podpovprečno blagostanje družine									
2002	2,6	3,5	6,7	2,7	2,9	4,8	2,5	4,1	8,8
2006	*4,8	5,5	8,2	4,5	4,7	6,6	5,1	6,3	9,9
2010	5,4	4,9	9,1	5,1	3,8	7,8	5,7	6,2	10,4
2014	5,5	*8,5	10,5	4,7	6,5	8,4	6,4	*10,5	12,3
2018	*3,4	*5,8	*7,0	3,9	4,8	6,0	*2,9	6,8	8,2
2022	3,1	5,0	7,0	2,8	4,4	6,4	3,3	5,6	7,5
p-trend	0,345	0,034	0,304	0,512	0,126	0,686	0,445	0,134	0,115
trend	o	↑	o	o	o	o	o	o	o
Visok socialnoekonomski položaj družine - FAS									
2014	12,5	15,2	13,5	13,5	15,3	14,3	11,6	15,1	12,7
2018	*16,0	17,5	15,6	16,1	18,8	16,2	*15,8	16,3	15,0
2022	17,5	17,7	15,0	18,0	18,1	14,7	16,9	17,4	15,4
p-trend	< 0,001	0,053	0,232	0,012	0,157	0,950	0,003	0,182	0,110
trend	↑	o	o	↑	o	o	↑	o	o
Srednji socialnoekonomski položaj družine - FAS									
2014	60,8	61,4	62,1	61,6	62,7	62,0	60,0	60,2	62,3
2018	64,7	64,8	65,6	64,2	66,4	66,6	65,2	63,3	64,4
2022	64,1	63,7	66,4	64,6	63,1	67,1	63,7	64,2	65,7
p-trend	0,061	0,184	0,009	0,226	0,924	0,036	0,154	0,083	0,130
trend	o	o	↑	o	o	↑	o	o	o
Nizek socialnoekonomski položaj družine - FAS									
2014	26,6	23,3	24,4	24,8	22,0	23,7	28,4	24,7	25,0
2018	*19,3	*17,6	*18,8	*19,7	*14,8	*17,3	*19,0	20,4	20,6
2022	18,4	18,6	18,5	17,4	18,8	18,2	19,4	18,4	18,9
p-trend	< 0,001	0,001	< 0,001	< 0,001	0,128	0,010	< 0,001	0,001	0,002
trend	↓	↓	↓	↓	o	↓	↓	↓	↓

* Statistično značilna razlika glede na raziskavo, izvedeno pred tem.

OPIS KAZALNIKOV

TIP DRUŽINE

Enostarševska družina. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje, s kom živijo, odgovorili, da živijo samo z mamo ali samo z očetom (vsi možni odgovori: mama, oče, mačeha (ali očetova partnerka), očim (ali mamin partner), živim v rejniškem domu ali zavodu, kdo drug ali kje drugje (npr. stari starši)).

Dvostarševska družina. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje, s kom živijo, odgovorili, da živijo z mamo in očetom (vsi možni odgovori: mama; oče; mačeha ali očetova partnerka; očim ali mamin partner; živim v rejniškem domu ali zavodu; kdo drug ali nekje drugje (napiši)).

Rekonstruirana družina. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje, s kom živijo, odgovorili, da živijo z mamo in očimom ali z očetom in mačeho (vsi možni odgovori: mama; oče; mačeha ali očetova partnerka; očim ali mamin partner; živim v rejniškem domu ali zavodu; kdo drug ali nekje drugje (napiši)).

NACIONALNA RAZNOLIKOST

Rojen v Sloveniji. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »V kateri državi si bil/-a rojen/-a?« odgovorili z odgovorom Slovenija (vsi možni odgovori: Slovenija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Srbija, Makedonija, druga država (napiši)).

Mama, rojena v Sloveniji. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »V kateri državi je bila rojena tvoja mama?« odgovorili z odgovorom Slovenija (vsi možni odgovori: Slovenija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Srbija, Makedonija, druga država (napiši)).

Oče, rojen v Sloveniji. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »V kateri državi je bil rojen tvoj oče?« odgovorili z odgovorom Slovenija (vsi možni odgovori: Slovenija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Srbija, Makedonija, druga država (napiši)).

ZAPOSLENOST STARŠEV

Oba starša zaposlena. Odstotek mladostnikov, ki so na obe vprašanji: »Ali ima tvoj oče službo?« in: »Ali ima tvoja mama službo?« odgovorili z da (vsi možni odgovori: da; ne; ne vem; nimam stikov; ne poznam; je umrl).

Eden od staršev zaposlen. Odstotek mladostnikov, ki so na eno izmed vprašanj: »Ali ima tvoj oče službo?« in: »Ali ima tvoja mama službo?« odgovorili z da, na drugo pa z ne (vsi možni odgovori: da; ne; ne vem; nimam stikov; ne poznam; je umrl).

Oba starša brezposelna. Odstotek mladostnikov, ki so na obe vprašanji: »Ali ima tvoj oče službo?« in »Ali ima tvoja mama službo?« odgovorili z ne (vsi možni odgovori: da; ne; ne vem; nimam stikov; ne poznam; je umrl).

DENARNO BLAGOSTANJE DRUŽINE

Nadpovprečno blagostanje družine. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kaj meniš, kako dobro denarno gre tvoji družini?« odgovorili, da zelo dobro ali še kar dobro (vsi možni odgovori: zelo dobro; še kar dobro; povprečno; ne preveč dobro; sploh ne dobro).

Povprečno blagostanje družine. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kaj meniš, kako dobro denarno gre tvoji družini?« odgovorili, da povprečno (vsi možni odgovori: zelo dobro; še kar dobro; povprečno; ne preveč dobro; sploh ne dobro).

Podpovprečno blagostanje družine. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kaj meniš, kako dobro denarno gre tvoji družini?« odgovorili, da ne preveč dobro ali sploh ne dobro (vsi možni odgovori: zelo dobro; še kar dobro; povprečno; ne preveč dobro; sploh ne dobro).

SOCIALNOEKONOMSKI POLOŽAJ DRUŽINE - FAS

Lestvica »Family Affluence Scale« (FAS). Meri družinsko bogastvo (premožnost) oz. socialnoekonomsko prikrajšanost družine in je sestavljena iz petih postavk: števila avtomobilov v družini, lastne otrokove sobe, lastništva pomivalnega stroja, števila kopalnic v družini in števila računalnikov v družini.

Nizek rezultat na lestvici FAS. Skupina mladostnikov z nizkim rezultatom (spodnjih 20 percentilov mladostnikov; 0. do 20. percentil).

Srednji rezultat na lestvici FAS. Skupina mladostnikov s srednjim rezultatom (21. do 79. percentil).

Visok rezultat na lestvici FAS. Skupina mladostnikov z visokim rezultatom (zgornjih 20 percentilov mladostnikov; 80. do 100. percentil).

LITERATURA

1. Klemnera E, Melkumova M, Eriksson C et al. Family culture. V: Inchley J, Currie D, Samdal O, Jåstad A, Cosma A, Gabhainn NS, uredniki. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) Study Protocol: background, methodology and mandatory items for the 2021/22 survey. Glasgow: MRC/CSO Social and Public Health Sciences Unit, University of Glasgow; 2023:150–70.
2. Carlson MJ, Corcoran ME. Family Structure and Children's Behavioral and Cognitive Outcomes. *J Marriage Fam.* 2001;63(3):779–92.
3. Kern MR, Weinberg D, Elgar FJ et al. Social inequality. V: Inchley J, Currie D, Samdal O, Jåstad A, Cosma A, Gabhainn NS, uredniki. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) Study Protocol: background, methodology and mandatory items for the 2021/22 survey. Glasgow: MRC/CSO Social and Public Health Sciences Unit, University of Glasgow; 2023:171–95.
4. Stevens G, Walsh SD, Kern MR, Delaruelle K, Davison CM, Social Inequalities Focus Group. Migration. V: Inchley J, Currie D, Samdal O, Jåstad A, Cosma A, Gabhainn NS, uredniki. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) Study Protocol: background, methodology and mandatory items for the 2021/22 survey. Glasgow: MRC/CSO Social and Public Health Sciences Unit, University of Glasgow; 2023:196–206.

3. DRUŽINA, ŠOLA, PRIJATELJI

KLJUČNI POVZETKI

Pogovor z mamo in očetom, podpora družine (11, 13, 15, 17 let)

Večina mladostnikov (78,2 %) se (zelo) lahko pogovarja z mamo o stvareh, ki jih težijo. Z očetom se lahko pogovarja o stvareh, ki jih težijo, skoraj dve tretjini (64,0 %) mladostnikov. V vseh starostnih skupinah je odstotek mladostnikov, ki se lahko pogovarjajo z mamo ali očetom o stvareh, ki jih težijo, višji med fanti kot med dekleti. Mladostnikov, ki občutijo visoko podporo svoje družine, je 62,7 %; odstotek fantov je pomembno višji kot odstotek deklet.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je odstotek mladostnikov, ki se lahko pogovarja z mamo o stvareh, ki jih težijo, pomembno znižal, prav tako pri dekletih v vseh starostnih skupinah.

Pri pogovorih z očetom se je odstotek zvišal pri 15-letnikih in 15-letnih fantih in znižal pri 11-letnih dekletih. Visoka podpora družine se je v obdobju 2014–2022 znižala pri 13- in 15-letnikih, pri 13-letnih fantih ter pri 13- in 15-letnih dekletih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek 17-letnikov skupaj, ki se lahko pogovarjajo z mamo, znižal. Znižal se je tudi odstotek pri 17-letnih dekletih; odstotek mladostnikov, ki se z očetom lahko ali zelo pogovarjajo o stvareh, ki jih težijo, ni pomembno spremenil.

Bivanje v dijaškem domu (15, 17 let)

Med tednom biva v dijaškem domu 15,8 % dijakov in dijakinj.

Všečnost šole in obremenjenost s šolo (11, 13, 15, 17 let)

Šola je všeč manj kot četrtini mladostnikov (22,7 %).

Tretjina mladostnikov (32 %) je zelo obremenjena z delom za šolo. Med dekleti je odstotek zelo obremenjenih z delom za šolo višji kot med fanti.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je odstotek mladostnikov, ki jim je šola všeč, znižal pri 11- in 13-letnih fantih in dekletih. V tem obdobju se je odstotek mladostnikov, ki so zelo obremenjeni s šolo, zvišal pri obeh spolih in v vseh starostnih skupinah, razen pri 11-letnih fantih, kjer se je odstotek zelo obremenjenih z delom za šolo znižal.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se odstotek 17-letnikov, ki imajo radi šolo, ni pomembno spremenil; odstotek 17-letnikov, ki so zelo obremenjeni z delom za šolo se je zvišal.

Podpora v šoli (11, 13, 15, 17 let)

Mladostnikov, ki občutijo visoko podporo učiteljev, je 44,1 %; ta odstotek je pri fantih pomembno višji kot pri dekletih.

Mladostnikov, ki občutijo visoko podporo sošolcev, je 59,6 %; odstotek takih fantov je pomembno višji kot odstotek deklet.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je odstotek mladostnikov, ki občutijo visoko podporo učiteljev, pomembno znižal pri 11- in 13-letnikih, pri 11-letnih fantih ter 11- in 13-letnih dekletih. V obdobju 2014–2022 se je odstotek mladostnikov, ki občutijo visoko podporo sošolcev, pomembno znižal pri 11- in 13-letnikih, pa tudi pri fantih in dekletih te starosti.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se odstotek 17-letnikov, ki občutijo visoko podporo sošolcev in učiteljev ni pomembno spremenil.

Podpora prijateljev in online stiki z dobrimi prijatelji (11, 13, 15, 17 let)

Visoko podporo prijateljev občuti 61,1 % mladostnikov; ta odstotek je pomembno višji pri dekletih kot fantih.

Vsakodnevne neprestane online stike z dobrimi prijatelji ima nekaj več kot polovica mladostnikov; ta odstotek je pomembno višji pri dekletih kot fantih.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je odstotek mladostnikov, ki občutijo visoko podporo prijateljev, pomembno znižal pri 13- in 15-letnikih, pri 13- in 15-letnih fantih ter 15-letnih dekletih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se odstotek 17-letnikov, ki občutijo visoko podporo prijateljev, ni pomembno spremenil.

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15 in 17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek mladostnikov, ki imajo vsakodnevne online stike z dobrimi prijatelji zvišal pri vseh, z izjemo 17-letnih fantov in 15-letnih deklet.

Vsakodnevno druženje s prijatelji zvečer (15, 17 let)

Odstotek mladostnikov, ki se vsakodnevno po 8. uri zvečer družijo s prijatelji, je pri 15-letnikih 5,2 % in pri 17-letnikih 6,9 %. Odstotek fantov je pomembno višji kot odstotek deklet.

Trend 2014–2022 (15 let): v obdobju 2014–2022 se odstotek mladostnikov, ki se vsakodnevno družijo s prijatelji po 8. uri zvečer, ni pomembno spremenil.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek 17-letnikov, ki se vsakodnevno družijo s prijatelji po 8. uri zvečer, pomembno zvišal.

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj. Če spol ni posebej opredeljen, podatki veljajo za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike. Kjer izračun trendov ni mogoč, so pa možne primerjave med leti, so opisane le-te.

Mladostniki so v času odraščanja v neposredni interakciji s tremi okolji: družino, šolo in vrstniki. Ta okolja imajo pomembno vlogo pri otrokovem telesnem in duševnem razvoju (1).

Dobra družinska komunikacija in podporni družinski odnosi imajo temeljno vlogo pri razvoju, socializaciji, dobrem počutju mladostnikov in zdravju, predvsem pri spodbujanju in ohranjanju zdravja in pri zdravih spremembah življenjskega sloga. Družinska podpora je varovalni dejavnik pred tveganim vedenjem v povezavi z zdravjem. Komunikacija s starši velja za kazalnik socialne podpore staršev in povezanosti družine, pri čemer starši ostajajo pomemben vir podpore v obdobju mladostništva (2,3).

V obdobju mladostništva odnosi z vrstniki postajajo intenzivnejši in obsežnejši. V tem obdobju postajajo vrstniki vedno pomembnejši, pomagajo pri razvoju identitete, razvijanju osebnih in družbenih kompetenc (4).

Mladostniki velik del svojega življenja preživijo v šoli. Podporno šolsko okolje (s strani učiteljev in sošolcev) pozitivno vpliva na vedenja povezana z zdravjem, zdravje in zadovoljstvo z življenjem, medtem ko lahko nepodporno šolsko okolje predstavlja tveganje. Zadovoljstvo s šolo vpliva na vedenja povezana s kajenjem cigaret, uživanjem alkohola, uporabe marihuane in igranjem iger na srečo. Prav tako so znane povezave med nizkim zadovoljstvom s šolo, slabšo samooceno zdravja ter povečanimi somatskimi in psihološkimi simptomi (5).

Dobro počutje mladostnikov v domačem okolju in šoli ima dolgoročni pozitiven vpliv na duševno zdravje, zmanjšanje nasilja, spolno zdravje in manj zlorabe substanc. Promocija zdravega družinskega življenja in podporno šolsko okolje vplivata na zdravje tudi v kasnejši odrasli dobi (6).

Podatki za leto 2022 so podrobneje prikazani na sliki 3.1, trendi za obdobje 2002–2022 pa v tabeli 3.1.

DRUŽINA

Pogovor z mamo

Večina mladostnikov (78,2 %) v starosti 11, 13, 15 in 17 let se lahko oziroma zelo lahko pogovarja z mamo o stvareh, ki jih težijo. S starostjo se odstotek mladostnikov, ki se z mamo lahko ali zelo lahko pogovarjajo o stvareh, ki jih težijo, pomembno znižuje. Fantje se v pomembno višjem odstotku lažje pogovarjajo z mamo kot dekleta, kar velja tudi za fante v vseh starostnih skupinah.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je odstotek mladostnikov, ki se lahko pogovarjajo z mamo, pomembno znižal skupno, pri vseh starostnih skupinah, dekletih skupaj in dekletih v vseh treh starostnih skupinah.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek 17-letnikov skupaj, ki se lahko pogovarjajo z mamo, znižal. Znižal se je tudi odstotek pri 17-letnih dekletih.

Pogovor z očetom

Skoraj dve tretjini mladostnikov (64,0 %) v starosti 11, 13, 15 in 17 let se lahko oziroma zelo lahko pogovarja z očetom o stvareh, ki jih težijo. Z naraščanjem starosti se odstotek mladostnikov, ki se lahko pogovarjajo z očetom, znižuje. V vseh starostnih skupinah je odstotek mladostnikov, ki se lahko pogovarjajo z očetom o stvareh, ki jih težijo, pomembno višji med fanti kot dekleti.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se odstotek mladostnikov, ki se lahko pogovarjajo z očetom ni pomembno spremenil, z izjemo 15-letnikov in 15-letnih fantov, kjer se je ta odstotek zvišal, in 11-letnih deklet, kjer se je znižal.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se odstotek mladostnikov, ki se z očetom lahko ali zelo pogovarjajo o stvareh, ki jih težijo, ni pomembno spremenil.

VISOKA PODPORA DRUŽINE

Visoko podporo svoje družine občuti 62,7 % mladostnikov. S starostjo se občutek visoke podpore pomembno znižuje pri mladostnikih skupno in pri fantih in dekletih. Odstotek fantov, ki občutijo visoko podporo družine, je pomembno višji kot odstotek deklet, kar velja za vse štiri starostne skupine.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je odstotek mladostnikov, ki občutijo visoko podporo družine, znižal skupno in pri obeh spolih, pri 13- in 15-letnikih, 13-letnih fantih in 13- in 15-letnih dekletih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek 17-letnikov, ki občutijo visoko podporo družine, znižal skupno in pri 17-letnih dekletih.

ŠOLA

Všečnost šole

Šolo ima rada manj kot četrtina mladostnikov (22,7 %) v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Odstotek mladostnikov, ki jim je šola všeč, se po starosti pomembno razlikuje, in sicer je ta odstotek najvišji pri 15-letnikih (36,3 %) in najnižji pri 13-letnikih (9,6 %). Po spolu razlike ugotavljamo pri 11- in 17-letnikih, saj imajo 11-letna dekleta šolo rada v višjem odstotku kot njihovi vrstniki, 17-letni fantje pa v višjem odstotku kot vrstnice.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je odstotek mladostnikov, ki jim je šola všeč, znižal pri 11- in 13-letnih fantih in dekletih vseh starostnih skupin.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se odstotek 17-letnikov, ki imajo radi šolo, ni pomembno spremenil.

Obremenjenost z delom za šolo

Skoraj tretjina (32,0 %) mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let je zelo obremenjena z delom za šolo. Odstotek deklet je pomembno višji v primerjavi s fanti, kar ugotavljamo tudi v vseh starostnih skupinah. Največ pritiska zaradi dela za šolo občutijo 17-letniki (42,8 %), najmanj 11-letniki (13,5 %).

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je zvišal odstotek zelo obremenjenih z delom za šolo pri 11-, 13- in 15-letnikih, 13- in 15-letnih fantih in pri dekletih vseh treh starostnih skupin.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek 17-letnikov, ki so zelo obremenjeni z delom za šolo, zvišal.

Visoka podpora sošolcev

Mladostnikov, ki visoko ocenjujejo podporo s strani sošolcev, je 59,6 %. Odstotek mladostnikov, ki občutijo visoko podporo sošolcev, je pri 11- in 15-letnikih pomembno višji kot pri 13- in 17-letnikih. Odstotek deklet, ki občutijo višjo podporo sošolcev, je pomembno nižji kot odstotek fantov, kar ugotavljamo v vseh starostih, z izjemo starosti 11 let.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je odstotek občutenja visoke podpore sošolcev znižal pri 11- in 13-letnikih (skupno, pri fantih in dekletih), zvišal pa pri 15-letnih fantih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se odstotek 17-letnikov, ki občutijo visoko podporo sošolcev, ni pomembno spremenil.

Visoka podpora učiteljev

Približno vsak drugi (44,1 %) mladostnik v starosti 11, 13, 15 in 17 let občuti visoko podporo s strani učiteljev. Po starosti ugotavljamo pomembne razlike, in sicer je odstotek tistih, ki občutijo visoko podporo s strani učiteljev najnižji med 17-letniki (35,1 %), najvišji pa med 11-letniki (64,8 %). Odstotek fantov, ki občutijo visoko podporo učiteljev, je pomembno višji kot odstotek deklet.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je odstotek občutenja visoke podpore učiteljev znižal pri 11- in 13-letnikih, 11-letnih fantih in 11- ter 13-letnih dekletih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se odstotek 17-letnikov, ki občutijo visoko podporo učiteljev, ni pomembno spremenil.

PRIJATELJI

Visoka podpora prijateljev

Visoko podporo s strani prijateljev občuti 61,1 % mladostnikov, starih 11, 13, 15 in 17 let. Odstotek mladostnikov, ki občutijo visoko podporo prijateljev, je v skupini 11-letnikov (65,3 %) pomembno višji kot v drugih starostnih skupinah. Odstotek fantov, ki občutijo visoko podporo prijateljev, je pomembno nižji kot odstotek dekletih, kar ugotavljamo v vseh starostnih skupinah.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je odstotek občutenja visoke podpore prijateljev znižal pri 13- in 15-letnikih, 13- in 15-letnih fantih ter 15-letnih dekletih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se odstotek 17-letnikov, ki občutijo visoko podporo prijateljev, ni pomembno spremenil.

Vsakodnevni online stiki z dobrimi prijatelji

Nekaj več kot polovica (53,3 %) mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let ima vsakodnevne zelo pogoste online stike z dobrimi prijatelji. Po starosti ugotavljamo pomembne razlike v vsakodnevni online stiki z dobrimi prijatelji; ta odstotek je najvišji pri 15-letnikih in najnižji pri 11-letnikih. Odstotek deklet, ki imajo vsakodnevne online stike z dobrimi prijatelji, je pomembno višji kot odstotek fantov, kar ugotavljamo tudi v starosti 13, 15 in 17 let.

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15 in 17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek mladostnikov, ki imajo vsakodnevne online stike z dobrimi prijatelji, zvišal pri vseh, z izjemo 17-letnih fantov in 15-letnih deklet.

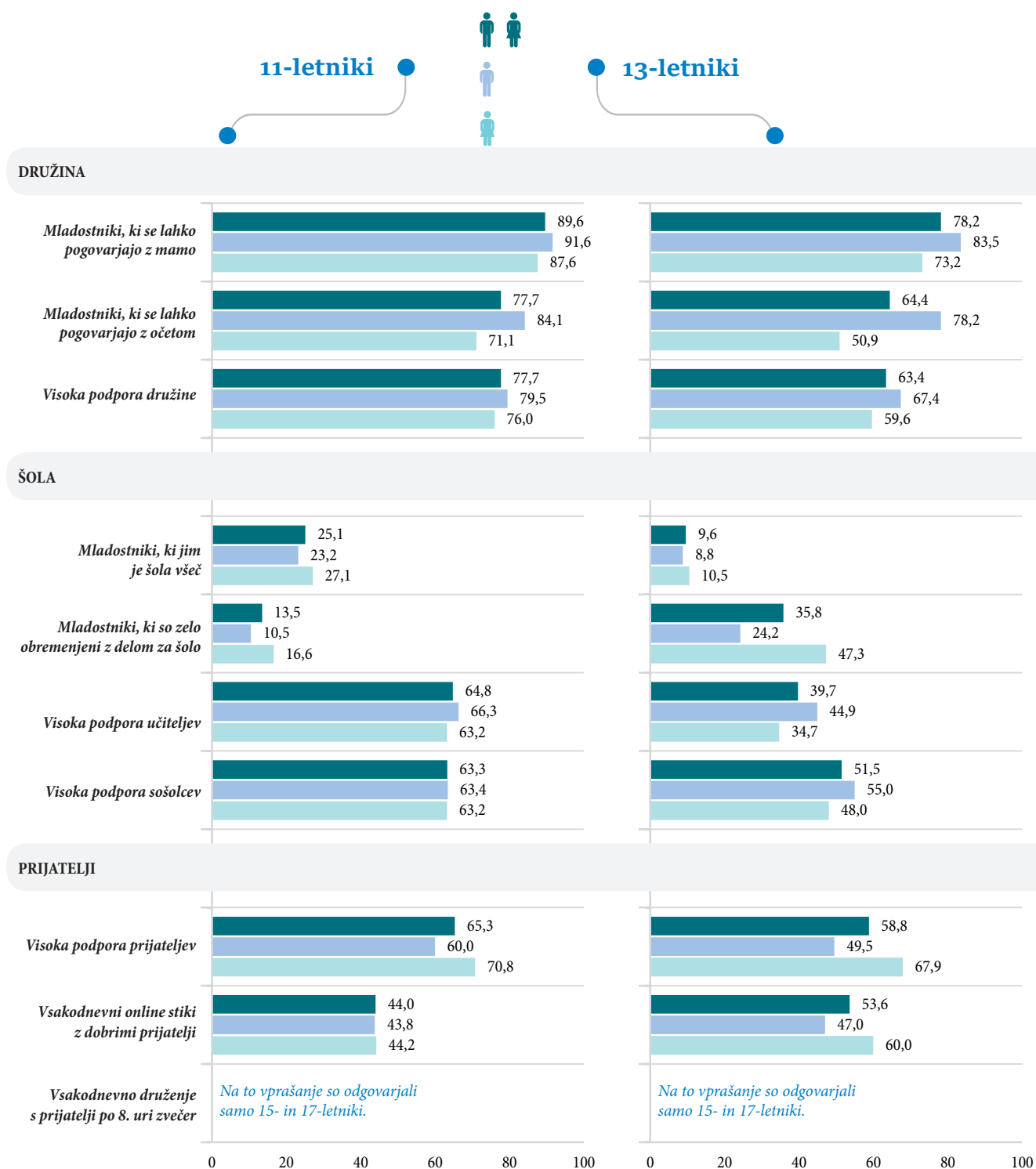
Vsakodnevno druženje s prijatelji po 8. uri zvečer

Odstotek 15-letnikov, ki se vsakodnevno družijo s prijatelji po 8. uri zvečer, je 5,2 %, 17-letnikov pa 6,9 %. Fantje se v pomembno višjem odstotku družijo s prijatelji po 8. uri zvečer kot dekleta, kar velja za obe starostni skupini.

Trend 2014–2022 (15 let): v obdobju 2014–2022 se odstotek mladostnikov, ki se vsakodnevno družijo s prijatelji po 8. uri zvečer, ni pomembno spremenil.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek 17-letnikov, ki se vsakodnevno družijo s prijatelji po 8. uri zvečer, pomembno zvišal.

Slika 3.1: Kazalniki, povezani z družino, šolo in prijatelji, pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let v Sloveniji v letu 2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2022)

15-letniki

17-letniki

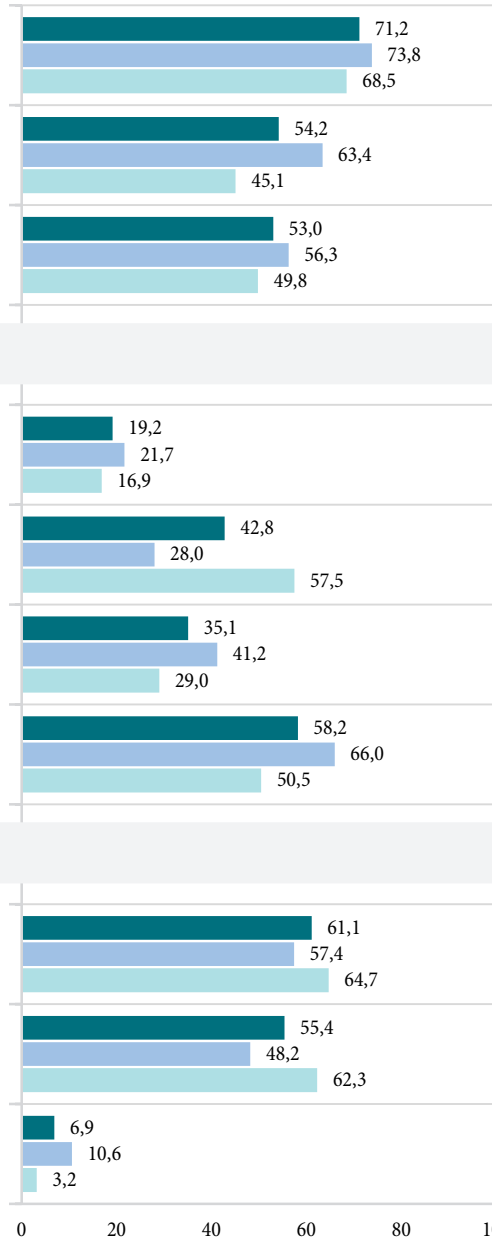
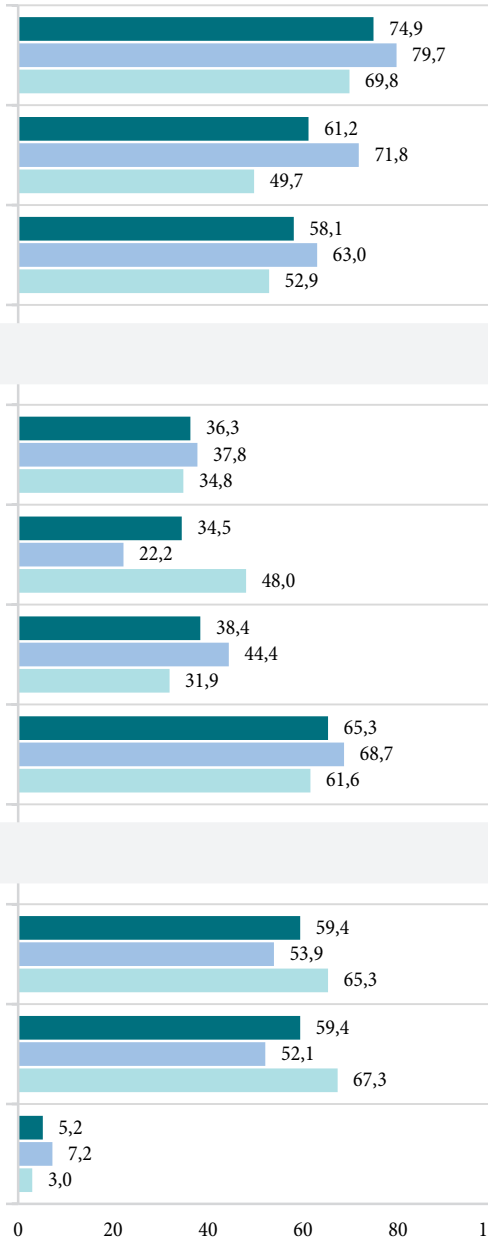

Tabela 3.1: Kazalniki, povezani z družino, šolo in prijatelji, pri mladostnikih, starih 11, 13 in 15 let v Sloveniji v obdobju 2002–2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih)

Starost									
	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Lahko se pogovarja z mamo									
2014	91,6	83,5	78,7	90,5	84,4	80,1	92,8	82,5	77,5
2018	91,7	84,2	76,4	90,8	86,3	79,2	92,5	82,3	73,1
2022	*89,6	78,2	74,9	91,6	83,5	79,7	*87,6	*73,2	69,8
p-trend	0,032	0,000	0,009	0,421	0,508	0,879	0,000	0,000	0,000
trend	↓	↓	↓	o	o	o	↓	↓	↓
Lahko se pogovarja z očetom									
2014	79,7	65,9	55,9	83,6	77,7	67,3	75,7	54,1	46,3
2018	81,5	67,9	57,8	85,0	76,7	67,7	78,0	59,3	46,8
2022	*77,7	64,4	61,2	84,1	78,2	71,8	*71,1	*50,9	49,7
p-trend	0,102	0,287	0,001	0,765	0,772	0,031	0,018	0,120	0,137
trend	o	o	↑	o	o	↑	↓	o	o
Visoka podpora družine									
2014	79,9	70,7	65,5	80,0	72,3	68,4	79,8	69,0	63,1
2018	*68,8	*63,2	*53,3	*69,4	*63,0	*55,3	*68,1	*63,5	*51,0
2022	77,7	63,4	*58,1	79,5	67,4	63,0	76,0	59,6	52,9
p-trend	0,330	0,000	0,000	0,906	0,039	0,095	0,140	0,000	0,000
trend	o	↓	↓	o	↓	o	o	↓	↓
Mladostniki, ki jim je šola všeč									
2002	42,7	18,2	35,9	36,9	14,8	35,5	48,5	21,4	36,3
2006	39,6	16,1	41,0	33,8	14,9	38,0	45,2	17,3	44,0
2010	*31,0	13,8	37,6	28,3	11,5	38,4	*33,9	16,2	*36,7
2014	29,0	15,0	48,0	24,5	12,3	*49,4	33,8	17,6	*46,8
2018	25,2	12,6	*37,6	22,3	11,4	39,7	28,2	13,9	*35,3
2022	25,1	*9,6	36,3	23,2	8,8	37,8	27,1	10,5	34,8
p-trend	<0,001	<0,001	0,389	<0,001	<0,001	0,258	<0,001	<0,001	0,17
trend	↓	↓	o	↓	↓	o	↓	↓	↓
Mladostniki, ki so zelo obremenjeni z delom za šolo									
2002	9,6	17,7	16,8	12,8	17,4	14,8	6,5	18,0	18,9
2006	10,0	18,4	16,5	12,0	18,2	11,5	8,1	18,5	21,5
2010	11,2	15,9	15,1	13,6	20,6	14,1	8,8	*10,9	16,2
2014	9,0	*20,8	21,4	*8,8	16,0	13,2	9,2	*25,5	*28,4
2018	11,2	*24,9	24,0	10,7	*22,2	14,6	11,6	27,6	34,7
2022	13,5	*35,8	34,5	10,5	24,2	*22,2	*16,6	*47,3	*48,0
p-trend	0,001	0,000	0,000	0,030	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
trend	↑	↑	↑	↓	↑	↑	↑	↑	↑
Visoka podpora sošolcev									
2002	71,4	58,7	59,6	70,8	62,5	59,0	71,9	55,1	60,3
2006	71,2	63,2	66,9	70,4	63,7	66,0	72,0	*62,6	67,8
2010	74,9	*69,0	67,1	74,4	67,0	64,8	75,4	*71,2	69,4
2014	79,5	*74,0	72,4	76,9	73,0	*73,5	*82,3	75,1	71,5
2018	*71,8	*65,9	*64,5	73,4	67,4	67,3	*70,2	*64,3	*61,4
2022	*63,3	*51,5	65,3	*63,4	*55,0	68,7	*63,2	*48,0	61,6
p-trend	0,000	0,000	0,197	0,010	0,029	0,000	0,000	0,001	0,061
trend	↓	↓	o	↓	↓	↑	↓	↓	o

									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Visoka podpora učiteljev									
2014	74,1	48,4	40,8	70,9	48,6	46,3	77,4	48,1	36,0
2018	*69,3	46,0	40,4	66,1	47,9	46,4	72,5	44,0	33,7
2022	*64,8	*39,7	38,4	66,3	44,9	44,4	*63,2	*34,7	31,9
p-trend	0,000	0,000	0,131	0,043	0,105	0,389	0,000	0,000	0,058
trend	↓	↓	o	↓	o	o	↓	↓	o
Visoka podpora prijateljev									
2014	64,4	65,4	69,8	59,6	59,1	64,9	69,2	71,7	73,9
2018	62,4	*58,4	*61,0	56,8	*51,7	*54,2	68,1	*65,0	68,7
2022	65,3	58,8	59,4	60,0	49,5	53,9	70,8	67,9	65,3
p-trend	0,469	0,000	0,000	0,811	0,000	0,000	0,442	0,117	0,000
trend	o	↓	↓	o	↓	↓	o	o	↓
Vsakodnevno druženje s prijatelji po 8. uri zvečer									
2014	2,0	2,6	4,0	2,9	3,7	5,0	1,0	1,5	3,2
2018	-	-	4,4	-	-	5,9	-	-	2,7
2022	-	-	5,2	-	-	7,2	-	-	3,0
p-trend	-	-	0,098	-	-	0,053	-	-	0,867
trend	-	-	o	-	-	o	-	-	o

* Statistično značilna razlika glede na raziskavo, izvedeno pred tem.

- Pomeni, da ni podatka ali izračun ni možen.

OPIS KAZALNIKOV

DRUŽINA

Mladostniki, ki se lahko pogovarjajo z mamom. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako lahko se z naštetimi osebami (oče, očim, mama, mačeha) pogovarjaš o stvareh, ki te res težijo?« odgovorili, da lahko oz. zelo lahko (vsi možni odgovori: zelo lahko; lahko; težko; zelo težko).

Mladostniki, ki se lahko pogovarjajo z očetom. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako lahko se z naštetimi osebami (oče, očim, mama, mačeha) pogovarjaš o stvareh, ki te res težijo?« odgovorili, da lahko oz. zelo lahko (vsi možni odgovori: zelo lahko; lahko; težko; zelo težko).

Visoka podpora družine. Povprečna vrednost štirih trditvev 5,5 ali več (Moja družina mi resnično skuša pomagati; Družina mi zagotavlja čustveno pomoč in podporo, ki jo potrebujem; S svojo družino se lahko pogovarjam o svojih težavah; Moja družina mi je pripravljena pomagati pri sprejemanju odločitev), ki se nanašajo na podporo družine (7-stopenjska lestvica; 7 – najvišja ocena). Kazalnik je bil izračunan samo v primeru, kadar je učenec/dijak odgovoril na vse štiri trditve.

ŠOLA

Mladostniki, ki jim je šola všeč. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kakšno mnenje imaš o šoli?« odgovorili, da jim je zelo všeč (vsi možni odgovori: zelo mi je všeč; malo mi je všeč; ni mi preveč všeč; sploh mi ni všeč).

Mladostniki, ki so zelo obremenjeni z delom za šolo. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Koliko si zaradi dela za šolo pod pritiskom?« odgovorili, da zelo (vsi možni odgovori: zelo; še kar; malo; sploh nič).

Visoka podpora sošolcev. Povprečna vrednost treh trditvev 4 ali več (S sošolci/sošolkami smo radi skupaj; Večina sošolcev/sošolk v mojem razredu je prijaznih in radi pomagajo; Ostali sošolci/sošolke me sprejemajo takega/tako, kot sem), ki se nanašajo na podporo sošolcev (5-stopenjska lestvica; 5 – najvišja ocena). Kazalnik je bil izračunan samo v primeru, kadar je učenec/dijak odgovoril na vse tri trditve.

Visoka podpora učiteljev. Povprečna vrednost treh trditvev 4 ali več (Učitelji/učiteljice me sprejemajo takega/tako, kot sem; Učiteljem/učiteljicam ni vseeno zame; Svojim učiteljem/učiteljicam zelo zaupam), ki se nanašajo na podporo učiteljev (5-stopenjska lestvica; 5 – najvišja ocena). Kazalnik je bil izračunan samo v primeru, kadar je učenec/dijak odgovoril na vse tri trditve.

PRIJATELJI

Visoka podpora prijateljev. Povprečna vrednost štirih trditvev 5,1 in več (Prijatelji mi resnično poskušajo pomagati; Če gre kaj narobe, se lahko zanesem na prijatelje; Imam prijatelje, s katerimi lahko delim žalost in veselje; S prijatelji se lahko pogovorim o svojih težavah), ki se nanašajo na podporo prijateljev (7-stopenjska lestvica; 7 – najvišja ocena). Kazalnik je bil izračunan samo v primeru, kadar je učenec/dijak odgovoril na vse štiri trditve.

Vsakodnevno druženje s prijatelji po 8. uri zvečer. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto se srečuješ s prijatelji izven šole po 8. uri zvečer?« odgovorili, da vsak dan (vsi možni odgovori: skoraj nikoli ali nikoli; manj kot enkrat tedensko; vsaj enkrat na teden, a ne vsak dan; vsak dan).

Vsakodnevni neprestani online stiki z dobrimi prijatelji. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si v online stikih z naslednjimi osebami (dober/-i prijatelj/-i)?« odgovorili, da nekajkrat na dan oz. skoraj ves čas čez dan (vsi možni odgovori: ne vem/se ne nanaša name, nikoli ali skoraj nikoli, najmanj vsak teden, dnevno ali skoraj dnevno, nekajkrat na dan, skoraj ves čas čez dan).

LITERATURA

1. Huang Y, Procházková M, Lu J, Riad A, Macek P. Family Related Variables' Influences on Adolescents' Health Based on Health Behaviour in School-Aged Children Database, an AI-Assisted Scoping Review, and Narrative Synthesis. *Front Psychol.* 2022;13:871795.
2. Klemnera E, Melkumova M, Eriksson C et al. Family culture. V: Inchley J, Currie D, Samdal O, Jåstad A, Cosma A, Gabhainn NS, uredniki. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) Study Protocol: background, methodology and mandatory items for the 2021/22 survey. Glasgow: MRC/CSO Social and Public Health Sciences Unit, University of Glasgow; 2023:150–70.
3. Tabak I, Mazur J. Social support and family communication as factors protecting adolescents against multiple recurrent health complaints related to school stress. *Dev Period Med.* 2016;20(1):27–39.
4. Boniel-Nissim M, Badura P, Lenzi M, Van den Eijnden R, Boer M. Peer culture. V: Inchley J, Currie D, Samdal O, Jåstad A, Cosma A, Gabhainn NS, uredniki. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) Study Protocol: background, methodology and mandatory items for the 2021/22 survey. Glasgow: MRC/CSO Social and Public Health Sciences Unit, University of Glasgow; 2023:140–9.
5. Löfstedt P, García-Moya I, Bilz L et al. V: Inchley J, Currie D, Samdal O, Jåstad A, Cosma A, Gabhainn NS, uredniki. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) Study Protocol: background, methodology and mandatory items for the 2021/22 survey. Glasgow: MRC/CSO Social and Public Health Sciences Unit, University of Glasgow; 2023:120–39.
6. Steiner RJ, Sheremenko G, Lesesne C, Dittus PJ, Sieving RE, Ethier KA. Adolescent Connectedness and Adult Health Outcomes. *Pediatrics.* 2019;144(1):e20183766.

4. DUŠEVNO ZDRAVJE

KLJUČNI POVZETKI

Samoocena zdravja in zadovoljstvo z življenjem (11, 13, 15, 17 let)

Svoje zdravje kot odlično ocenjuje 37,8 % mladostnikov, 28,5 % je zelo zadovoljnih s svojim življenjem. Ocena zdravja in zadovoljstvo z življenjem se pomembno slabša od 11. do 17. leta. Fantje v višjih odstotkih kot dekleta ocenjujejo svoje zdravje kot odlično ter so bolj zadovoljni s svojim življenjem.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se odstotek tistih, ki so zelo zadovoljni s svojim življenjem, ni pomembno spremenil. Pri oceni zdravja se odstotek tistih, ki ocenjujejo svoje zdravje kot odlično, znižuje v vseh treh starostnih skupinah.

Razlike 2018–2022 (17 let): odstotek tistih, ki so ocenjevali svoje zdravje kot odlično se od 2018 do 2022 ni pomembno spremenil. Tako pri fantih kot dekletih je opazno pomembno znižanje odstotka tistih, ki so zelo zadovoljni s svojim življenjem.

Psihosomatski simptomi (11, 13, 15, 17 let)

Več kot tretjina (35,7 %) mladostnikov poroča o rednem doživljanju vsaj dveh psihosomatskih simptomov. Večina psihosomatskih simptomov je najpogostejših pri 17-letnikih in dekletih. Od 11. do 17. leta se pomembno zvišuje odstotek mladostnikov, ki doživljajo vsaj dva psihosomatska simptoma več kot enkrat tedensko, prav tako so ti odstotki pomembno višji pri dekletih. Najpogostejši psihosomatski simptomi, ki se pojavljajo približno pri četrtini mladostnikov ali več, so nervoza, nespečnost in razdražljivost.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je pomembno povečalo redno doživljanje vsaj dveh psihosomatskih simptomov, skupaj in pri obeh spolih in vseh starostih, z izjemo 11-letnikov. Med posameznimi simptomi se je pri vseh starostih in obeh spolih povečalo doživljanje občutja potlačenosti oz. da si na tleh ter nespečnosti.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je pri dekletih in fantih zvišal odstotek tistih, ki poroča o rednem doživljanju vsaj dveh psihosomatskih simptomov.

Zaznan stres (13, 15, 17 let)

Mladostniki so na lestvici zaznanega stresa v povprečju dosegli 7,1 točk od možnih 16 točk (višje število točk pomeni višjo raven zaznanega stresa). Raven stresa je višja pri dekletih kot fantih. Dekleta so v primerjavi s fanti poročala o višji ravni zaznanega stresa v vseh starostnih skupinah.

Razlike 2018–2022 (13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 so v starostnih skupinah 13, 15 in 17 let pri obeh spolih opazne pomembne razlike v ravni zaznanega stresa, in sicer so mladostniki v letu 2022 poročali o višji ravni zaznanega stresa.

Verjetnost depresije (11, 13, 15, 17 let)

Malo več kot petina (22,0 %)⁶ mladostnikov je na lestvici SZO-5 dosegla rezultat, ki kaže slabo kakovost življenja in povišano verjetnost depresije. Odstotek je pomembno višji med dekleti. Najnižji je med 11-letniki ter najvišji med 15- in 17-letniki.

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek mladostnikov s povišano verjetnostjo depresije pomembno povešal (22,0 % v primerjavi s 13,4 %). Pomembno višji odstotek je bil opazen v vseh starostnih skupinah pri obeh spolih, razen pri 11-letnih fantih.

⁶ Poprava odstotka.

Občutki žalosti in samomorilno vedenje (11, 13, 15, 17 let)

O občutkih žalosti ali obupanosti, ki so bili prisotni vsaj dva tedna v zadnjem letu in so vplivali na vsakodnevne dejavnosti, je poročal približno vsak tretji (32,9 %) mladostnik. 16,6 % mladostnikov je v zadnjem letu resno razmišljalo o tem, da bi poskušalo narediti samomor. Dekleta so pomembno pogosteje poročala o občutjih žalosti in samomorilnih mislih kot fantje. Mladostniki, stari 13, 15 in 17 let, približno enako pogosto razmišljajo o tem, da bi naredili samomor. V najmanjši meri o tem razmišljajo 11-letniki.

Trend 2010–2022 (15 let): v obdobju 2010–2022 je opazno zviševanje občutkov žalosti pri dekletih, ne pa tudi pri fantih.

Trend 2014–2022 (15 let): v obdobju 2014–2022 se je pri obeh spolih pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki resno razmišljajo o tem, da bi poskušali narediti samomor.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 so pri 17-letnikih opazne pomembne razlike v doživljanju občutkov žalosti in razmišljanju o samomoru. Pri obeh spolih je opazen porast doživljanja občutkov žalosti in obupanosti. V letu 2022 se je v primerjavi z 2018 pri dekletih zvišal odstotek tistih, ki so razmišljale, da bi naredile samomor, medtem ko pri fantih ni pomembnih razlik.

Osamljenost (11, 13, 15, 17 let)

O občutkih osamljenosti v zadnjem letu je poročalo 16,3 % mladostnikov, dekleta v višjem odstotku kot fanti. Pogostost občutkov osamljenosti se zvišuje s starostjo, občutki osamljenosti so bili v enaki meri prisotni med 15- in 17-letniki.

Samoučinkovitost (11, 13, 15, 17 let)

Več kot dve tretjini (67,6 %) mladostnikov meni, da vedno ali večino časa najde rešitve za težave. Odstotek je pomembno višji pri fantih kot pri dekletih ter je najvišji pri 17-letnikih.

64,6 % mladostnikov je mnenja, da vedno ali večino časa izpelje stvari, ki se jih loti. Odstotek je pomembno višji pri fantih kot pri dekletih. Mladostniki, stari 13 in 15 let, so v primerjavi z 11- in 17-letniki manj prepričani v to, da vedno ali večino časa izpeljejo stvari, ki se jih lotijo.

Anksioznost (11, 13, 15, 17 let)

Mladostniki so na lestvici anksioznosti v povprečju dosegli 6,7 točk od možnih 21 točk (višji rezultat kaže na višjo stopnjo izraženosti anksioznih simptomov). Dekleta v primerjavi s fanti v vseh starostnih skupinah izražajo višjo stopnjo anksioznih simptomov. Izraženost simptomov se zvišuje s starostjo.

Odstotek mladostnikov, ki so na lestvici anksioznosti dosegli 17 ali več točk, kar ustreza kategoriji težja anksioznost, je bil 6,7 %. Odstotek se zvišuje do 15. leta in je v vseh starostnih skupinah pomembno višji pri dekletih kot pri fantih.

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj.

Če spol ni posebej opredeljen, podatki veljajo za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike. Kjer izračun trendov ni mogoč, so pa možne primerjave med leti, so opisane le-te.

Po ocenah naj bi od 10 do 20 % vseh otrok in mladostnikov na svetu imelo težave v duševnem zdravju (1). Raziskave, ki so primerjale stanje pred in med pandemijo, kažejo, da je med pandemijo prišlo do poslabšanja pri večini kazalnikov duševnega zdravja, kot so npr. nezadovoljstvo z življenjem (2), prisotnost klinično pomembnih težav v duševnem zdravju (3) in prisotnost simptomov depresivnih in anksioznih motenj (4).

Duševno zdravje v otroštvu in adolescenci je povezano z doseganjem razvojnih nalog in s šolsko uspešnostjo, z odnosi s starši in vrstniki, prav tako pa je duševno zdravje v tem obdobju pomemben napovedni dejavnik duševnega zdravja v odrasli dobi. Težave v duševnem zdravju v otroštvu in mladostništvu so povezane s slabšimi zdravstvenimi, izobraževalnimi in socialnimi izidi v odrasli dobi, (5), nižjo izobrazbo in zaslužkom (6) in tako pomembno vplivajo na kakovost posameznikovega življenja v odraslosti.

V poglavju Duševno zdravje predstavljamo samooceno zdravja in zadovoljstvo z življenjem, prisotnost psiholoških in psihosomatskih znakov in simptomov, raven zaznanega stresa, tveganje za depresijo, pogostost občutkov osamljenosti, zaznana samo-učinkovitost in simptome anksioznosti. Pri 15- in 17-letnikih so na voljo tudi podatki o prisotnosti dlje časa trajajočih obdobjih žalosti ali obupanosti in samomorilnih misli.

Podatki za leto 2022 so podrobneje prikazani na sliki 4.1, trendi za obdobje 2002–2022 pa v tabeli 4.1.

SAMOOCENA ZDRAVJA IN ZADOVOLJSTVO Z ŽIVLJENJEM

V starosti 11, 13, 15 in 17 let svoje zdravje ocenjuje kot odlično 37,8 % mladostnikov. Kot dobro, še kar ali slabo svoje zdravje ocenjuje 62,2 % mladostnikov. Zelo zadovoljnih s svojim življenjem je 28,5 % mladostnikov.

Ocena zdravja in zadovoljstvo z življenjem se s starostjo pomembno slabša. Pomembne razlike so tudi med spoloma. Fantje v višjih odstotkih ocenjujejo svoje zdravje kot odlično ter so bolj zadovoljni s svojim življenjem kot dekleta. Pri obeh kazalnikih v starostni skupini 11 let ni razlik med spoloma, v preostalih starostnih skupinah fantje v primerjavi z dekleti poročajo o boljših izidih.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se odstotek tistih, ki so zelo zadovoljni z življenjem, ni pomembno spremenil. Trend naraščanja zadovoljstva je opazen v starostni skupini 13 let ter pri 13- in 15-letnih fantih. Pri oceni zdravja se odstotek tistih, ki ocenjujejo svoje zdravje kot odlično, znižuje v vseh treh starostnih skupinah. Pri dekletih v vseh starostnih skupinah se samoocena zdravja slabša, prav tako pri 11- in 13-letnih fantih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se odstotek tistih, ki so ocenjevali svoje zdravje kot odlično, ni pomembno spremenil. Opazno je pomembno znižanje odstotka tistih, ki so zelo zadovoljni s svojim življenjem (26,5 % v primerjavi s 20,0 %), in sicer pri fantih in dekletih.

PSIHOSOMATSKI SIMPTOMI

O pojavljanju vsaj dveh psihosomatskih simptomov (glavobol, bolečine v želodcu, bolečine v hrbtu, občutje, da si na tleh, razdražljivost, nervoja, nespečnost, omotica/vrtoglavica) več kot enkrat tedensko je poročalo 35,7 % mladostnikov, starih 11, 13, 15 in 17 let.

Od 11. do 17. leta se pomembno zvišuje odstotek mladostnikov, ki doživljajo vsaj dva psihosomatska simptoma več kot enkrat tedensko, prav tako so ti odstotki pomembno višji pri dekletih (48,8 %) kot pri fantih (23,2 %).

Podobno velja tudi za prisotnost posameznih psihosomatskih simptomov, ki so večinoma najpogostejši pri 17-letnih mladostnikih in pri dekletih. Dekleta v vseh starostnih skupinah v primerjavi s fanti v višjih odstotkih doživljajo različne psihosomatske simptome. Najpogostejši psihosomatski simptomi, ki se pojavljajo več kot enkrat tedensko, so nervoja (31,3 %), nespečnost (28,4 %) ter razdražljivost (25,8 %).

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki poročajo o pojavljanju vsaj dveh psihosomatskih simptomov, skupaj in pri obeh spolih in vseh starostih, razen pri 11-letnikih (pri fantih in dekletih). V vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih se je pomembno povečalo doživljanje potlačenosti oz. da si na tleh in nespečnosti. Pri obeh spolih v starostnih skupinah 13 in 15 let se je pomembno povečalo doživljanje občutkov nervoze.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je pri dekletih in fantih zvišal odstotek tistih, ki poročajo o rednem doživljanju vsaj dveh psihosomatskih simptomov. Pomembno zvišanje je opazno pri vseh simptomih, razen pri doživljanju bolečin v želodcu.

ZAZNAN STRES

Mladostniki v starosti 13, 15 in 17 let so na lestvici zaznanega stresa v povprečju dosegli 7,1 točk od možnih 16 točk (višje število točk pomeni višjo raven zaznanega stresa). Dekleta so v primerjavi s fanti poročala o višji ravni zaznanega stresa v vseh starostnih skupinah. Med starostnimi skupinami ni bilo pomembnih razlik v ravni zaznanega stresa.

Razlike 2018–2022 (13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 so v starostnih skupinah 13, 15 in 17 let opazne pomembne razlike v ravni zaznanega stresa, in sicer so mladostniki v letu 2022 poročali o višji ravni zaznanega stresa. Dekleta in fantje vseh starostnih skupin so poročali o pomembno povečanem zaznanem stresu.

VERJETNOST DEPRESIJE

Malo več kot petina (22,0 %) mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let je na lestvici SZO-5 dosegla rezultat, ki kaže na slabo kakovost življenja in povišano verjetnost depresije. Odstotek mladostnikov s slabo kakovostjo življenja in povišano verjetnostjo depresije je najnižji med 11-letniki in najvišji med 15- in 17-letniki. Podatki kažejo na pomembne razlike med spoloma. V vseh starostnih skupinah dekleta v primerjavi s fanti v višjem odstotku dosegajo rezultate, ki kažejo na povišano verjetnost depresije.

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): leta 2022 je bil odstotek mladostnikov s povišano verjetnostjo depresije pomembno višji kot leta 2018 (22,0 % v primerjavi s 13,4 %). Pomembno višji odstotek je bil opazen v vseh starostnih skupinah pri obeh spolih, razen pri 11-letnih fantih.

OBČUTKI ŽALOSTI IN SAMOMORILNO VEDENJE

O občutkih žalosti ali obupanosti, ki so bili prisotni vsaj dva tedna v zadnjem letu in so vplivali na vsakodnevne dejavnosti, je poročalo 32,9 % mladostnikov, starih 11, 13, 15 in 17 let. Občutja žalosti in obupanosti so bila v najmanjši meri prisotna pri 11-letnikih. V enaki meri so bila prisotna med 13- in 15-letniki. V najvišji meri pa pri 17-letnikih. Dekleta (43,2 %) so o teh občutjih poročala pomembno pogosteje kot fantje (23,0 %). Opažena razlika med spoloma je prisotna v vseh starostnih skupinah.

Šestina (16,6 %) mladostnikov je v zadnjem letu resno razmišljala o tem, da bi poskušala narediti samomor. Mladostniki, stari 13, 15 in 17 let, približno enako pogosto razmišljajo o tem, da bi naredili samomor, v najmanjši meri pa 11-letniki. Samomorilne misli so bile pogostejše pri dekletih (21,9 %) kot pri fantih (11,6 %). V starostni skupini 11 let med spoloma ni opaznih razlik, v drugih starostnih skupinah so bile samomorilne misli v pomembno višjem odstotku prisotne pri dekletih.

Trend 2010–2022 (15 let): v obdobju 2010–2022 je opazno zviševanje občutkov žalosti pri dekletih, ne pa tudi pri fantih.

Trend 2014–2022 (15 let): v obdobju 2014–2022 se je pri obeh spolih pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki resno razmišljajo o tem, da bi poskušali narediti samomor.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 so pri 17-letnikih opazne pomembne razlike v doživljanju občutkov žalosti in razmišljanju o samomoru. Pri obeh spolih je opazen porast doživljanja občutkov žalosti in obupanosti. V letu 2022 se je v primerjavi z 2018 pri dekletih zvišal odstotek tistih, ki so razmišljale, da bi naredile samomor, medtem ko pri fantih ni pomembnih razlik.

SAMOUČINKOVITOST

Odstotek mladostnikov, ki meni, da vedno ali večino časa najde rešitve za težave, je 67,6 %. Odstotek je najvišji pri 17-letnikih. Odstotek je pomembno višji pri fantih (70,8 %) kot pri dekletih (64,3 %). Pri 11-letnikih med spoloma ni pomembnih razlik v omenjenem prepričanju, v drugih starostnih skupinah so fantje v višjem odstotku prepričani, da vedno ali večino časa najdejo rešitve za težave.

Odstotek mladostnikov, ki vedno ali večino časa izpelje stvari, ki se jih loti, je 64,6 %. Odstotek je pomembno višji pri fantih (66,8 %) kot pri dekletih (62,4 %) ter je najnižji v starostnih skupinah 13 in 15 let.

Trenda ne moremo prikazati, saj je bilo to vprašanje prvič zajeto v raziskavo leta 2022.

OSAMLJENOST

O občutkih osamljenosti v zadnjem letu, ki so jih mladostniki doživljali večino časa ali vedno, je poročalo 16,3 % mladostnikov, starih 11, 13, 15 in 17 let. Pogostost občutkov osamljenosti se zvišuje s starostjo, občutja osamljenosti so bila v enaki meri prisotna med 15- in 17-letniki. Dekleta (21,7 %) so o teh občutjih poročala v pomembno višjem odstotku kot fantje (11,3 %). Pri 11-letnikih ni bilo opaznih razlik med spoloma, v ostalih starostnih skupinah so dekleta v višjem odstotku poročala o teh občutkih.

Trenda ne moremo prikazati, saj je bilo to vprašanje prvič zajeto v raziskavo leta 2022.

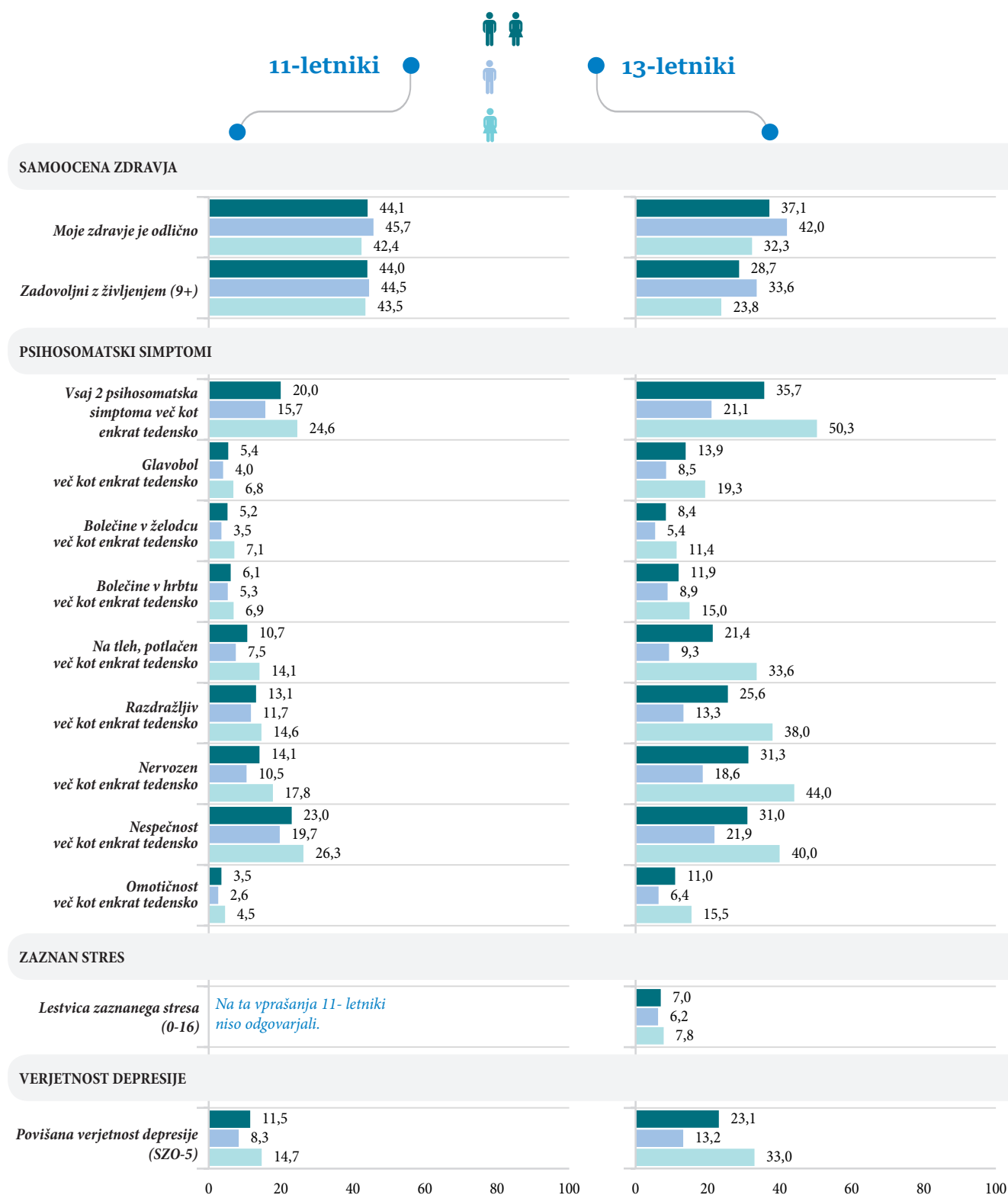
ANKSIOZNOST

Mladostniki v starosti 11, 13, 15 in 17 let so na lestvici anksioznosti v povprečju dosegli 6,7 točk od možnih 21 točk (višji rezultat kaže na višjo stopnjo izraženosti anksioznih simptomov). Rezultati kažejo na višjo stopnjo izraženosti anksioznih simptomov pri dekletih (8,35 točk) kot pri fantih (5,04 točke). Izraženost simptomov anksioznosti se zvišuje s starostjo. Dekleta v primerjavi s fanti v vseh starostnih skupinah izražajo višjo stopnjo anksioznih simptomov.

Odstotek mladostnikov, ki so na lestvici dosegli 17 ali več točk, kar ustreza kategoriji težja anksioznost, je bil 6,7 %. Odstotek je pomembno višji pri dekletih (10,5 %) kot pri fantih (2,8 %) in se zvišuje s starostjo (odstotek je v enaki meri prisoten med 15- in 17-letniki). Omenjeni odstotek je v vseh starostnih skupinah pomembno višji pri dekletih kot pri fantih.

Trenda ne moremo prikazati, saj je bilo to vprašanje prvič zajeto v raziskavo leta 2022.

Slika 4.1: Nekateri izidi (duševnega) zdravja pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2022, po starostnih skupinah, skupaj in spolu (v odstotkih) (HBSC, 2022)

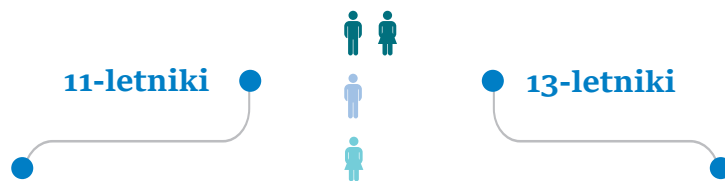

15-letniki

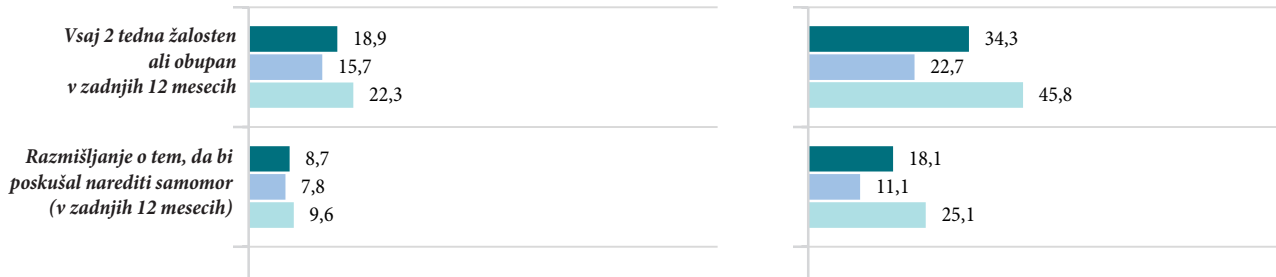
17-letniki

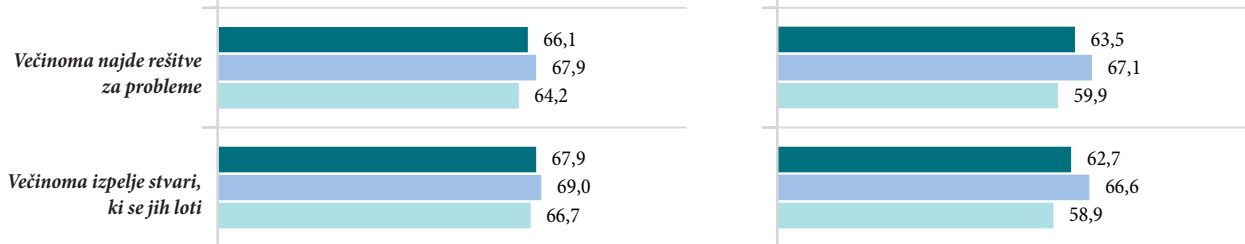
Slika se nadaljuje na naslednji strani ...

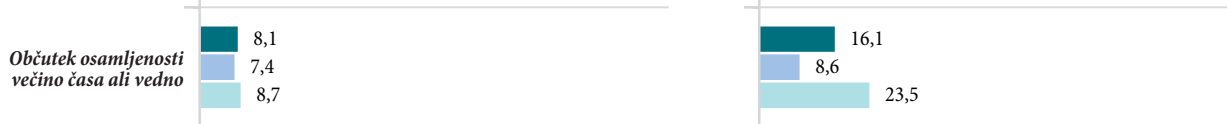
OBČUTKI ŽALOSTI IN SAMOMORILNO VEDENJE

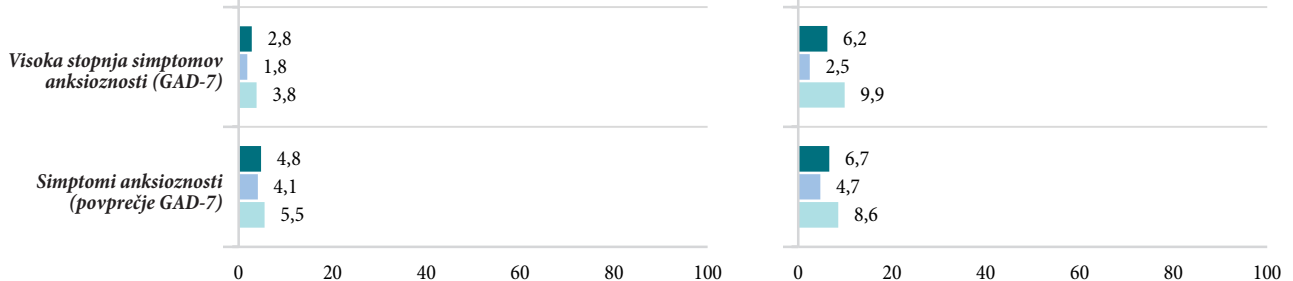
SAMOUČINKOVITOST

OSAMLJENOST

ANKSIOZNOST

15-letniki

17-letniki

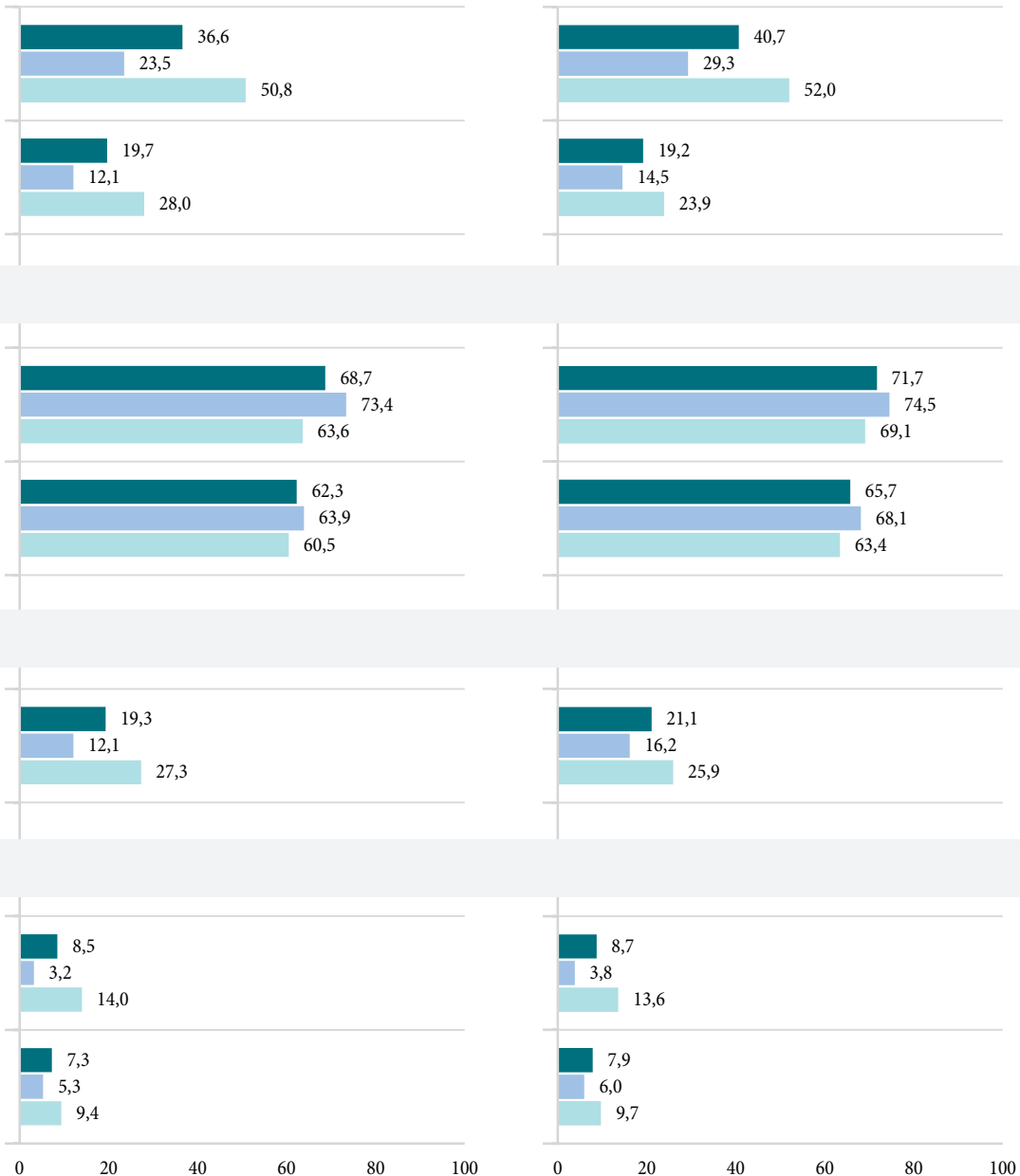

Tabela 4.1: Podatki o nekaterih izidih (duševnega) zdravja pri mladostnikih, starih 11, 13 in 15 let, v Sloveniji v obdobju 2002–2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih)

Starost									
	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Moje zdravje je odlično									
2002	56,6	44,4	36,2	63,3	53,3	46,3	49,9	35,7	25,4
2006	52,8	44,8	39,7	*55,5	54,7	48,9	50,3	35,0	30,6
2010	*58,0	*50,7	42,1	61,4	56,5	50,3	54,5	*44,5	33,7
2014	55,3	*44,8	37,2	59,4	52,8	47,4	51,1	*36,9	28,5
2018	*50,0	40,6	35,0	*52,3	*46,0	45,4	47,6	35,1	23,1
2022	*44,1	37,1	36,8	*45,7	42,0	47,5	42,4	32,3	25,0
p-trend	<0,001	<0,001	0,028	<0,001	<0,001	0,431	<0,001	0,033	0,003
trend	↓	↓	↓	↓	↓	o	↓	↓	↓
Zelo zadovoljni z življenjem (9+)									
2002	50,8	32,2	21,6	52,8	34,0	24,9	48,7	30,4	18,1
2006	46,1	28,5	22,0	*43,7	32,6	25,9	48,5	24,3	18,1
2010	48,4	32,2	*28,1	47,9	33,1	30,2	49,0	*31,2	*26,1
2014	49,8	36,1	26,0	49,2	37,9	32,6	50,3	34,2	20,4
2018	*57,1	*40,7	29,0	*56,9	41,6	34,9	57,3	39,9	22,4
2022	*44,0	*28,7	*22,8	*44,5	*33,6	30,1	*43,5	*23,8	*14,7
p-trend	0,938	0,018	0,107	1,000	0,031	<0,001	0,909	0,245	0,061
trend	o	↑	o	o	↑	↑	o	o	o
Vsaj 2 psihosomatska simptoma več kot enkrat tedensko									
2002	21,5	24,8	25,9	16,9	19,5	16,8	26,2	29,8	35,6
2006	*16,2	23,2	21,6	14,4	18,3	18,4	*18,0	28,0	*24,7
2010	13,6	*16,8	19,3	11,1	*12,9	13,4	16,2	*20,8	25,2
2014	*19,4	*28,8	*35,5	*16,2	*19,2	*21,1	*22,7	*38,3	*47,8
2018	17,5	26,6	36,6	16,2	20,1	22,9	18,9	33,2	52,2
2022	20,0	*35,7	40,3	15,7	21,1	24,0	*24,6	*50,3	58,2
p-trend	0,370	<0,001	<0,001	0,487	0,031	<0,001	0,504	<0,001	<0,001
trend	o	↑	↑	o	↑	↑	o	↑	↑
Glavobol več kot enkrat tedensko									
2002	9,0	10,8	11,9	6,1	7,1	5,9	12,0	14,3	18,3
2006	8,9	11,3	11,4	8,3	8,4	9,8	9,3	14,1	13,1
2010	7,3	8,7	10,0	6,7	7,9	6,2	7,9	*9,6	13,9
2014	9,0	*12,8	*16,9	7,1	9,1	9,7	10,9	*16,4	*23,0
2018	*5,6	*9,4	13,9	*3,6	7,3	6,7	7,7	*11,5	22,1
2022	5,4	*13,9	16,9	4,0	8,5	8,7	6,8	*19,3	25,9
p-trend	<0,001	0,013	<0,001	<0,001	0,620	0,404	0,001	0,005	<0,001
trend	↓	↑	↑	↓	o	o	↓	↑	↑
Bolečine v želodcu več kot enkrat tedensko									
2002	7,5	6,9	6,1	4,8	3,5	3,0	10,3	10,2	9,4
2006	7,3	7,7	5,5	5,1	4,6	4,1	9,4	10,8	6,8
2010	5,9	6,1	6,2	4,4	5,1	4,0	7,3	7,2	8,5
2014	7,6	*8,7	*8,9	5,5	5,6	4,9	9,8	*11,9	12,4
2018	5,8	6,3	8,6	4,2	4,4	4,9	7,3	8,2	12,8
2022	5,2	8,4	8,4	3,5	5,4	3,7	7,1	11,4	13,5
p-trend	0,003	0,262	<0,001	0,126	0,166	0,455	0,013	0,656	<0,001
trend	↓	o	↑	o	o	o	↓	o	↑

Starost									
	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Bolečine v hrbtu več kot enkrat tedensko									
2002	6,8	7,5	9,6	5,0	8,0	9,4	8,6	7,0	9,9
2006	6,5	8,9	9,9	5,6	8,3	10,5	7,3	9,6	9,2
2010	5,2	7,2	10,1	6,0	7,0	8,4	4,4	7,4	11,8
2014	5,2	9,5	13,3	5,2	7,9	10,1	5,2	11,0	16,0
2018	5,8	8,8	15,1	4,9	7,9	11,8	6,7	9,8	18,8
2022	6,1	*11,9	17,9	5,3	8,9	12,8	6,9	*15,0	23,3
p-trend	0,323	<0,001	<0,001	0,796	0,563	0,006	0,302	<0,001	<0,001
trend	o	↑	↑	o	o	↑	o	↑	↑
Na tleh, potlačen več kot enkrat tedensko									
2002	6,3	9,1	12,5	4,3	5,7	6,1	8,2	12,3	19,3
2006	6,0	9,9	11,0	5,1	6,2	6,9	6,9	13,5	15,1
2010	6,7	8,3	9,7	4,8	4,8	5,3	8,7	12,1	14,2
2014	9,4	*16,7	*22,5	7,5	*8,4	*9,9	11,4	*24,9	*33,2
2018	8,2	16,7	22,5	6,6	10,8	11,3	9,9	22,7	35,3
2022	10,7	*21,4	*27,0	7,5	9,3	14,4	14,1	*33,6	40,6
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Razdražljiv več kot enkrat tedensko									
2002	16,7	19,4	20,9	14,7	15,6	15,5	18,7	23,0	26,7
2006	*10,5	*14,5	*13,0	*9,0	10,9	10,2	*11,9	18,1	*15,8
2010	8,1	*9,6	10,5	7,0	7,4	7,2	9,3	*11,9	13,8
2014	*13,2	*18,4	*25,2	10,0	*11,7	*13,1	*16,6	*25,0	*35,4
2018	12,8	19,9	26,6	12,4	13,9	15,8	13,2	26,0	39,0
2022	13,1	*25,6	29,2	11,7	13,3	17,2	14,6	*38,0	42,1
p-trend	0,852	<0,001	<0,001	0,753	0,374	<0,001	0,595	<0,001	<0,001
trend	o	↑	↑	o	o	↑	o	↑	↑
Nervozen več kot enkrat tedensko									
2002	16,7	18,6	22,4	14,6	16,6	17,2	18,8	20,6	28,0
2006	*10,2	16,8	*14,2	10,0	14,5	12,0	*10,4	19,2	*16,4
2010	8,3	*10,7	12,5	6,9	*8,7	9,6	9,7	*12,8	15,4
2014	*13,0	*21,1	*27,3	10,5	*13,9	*17,8	*15,6	*28,1	*35,3
2018	11,1	22,8	31,6	11,0	18,8	21,7	11,1	27,0	*42,8
2022	14,1	*31,3	*36,9	10,5	18,6	22,5	*17,8	*44,0	*52,7
p-trend	0,920	<0,001	<0,001	0,262	0,001	<0,001	0,322	<0,001	<0,001
trend	o	↑	↑	o	↑	↑	o	↑	↑
Nespečen več kot enkrat tedensko									
2002	15,9	16,2	16,0	12,8	14,6	12,0	19,0	17,8	20,3
2006	15,1	17,7	17,0	12,7	15,8	13,8	17,4	19,5	20,1
2010	13,9	15,8	15,4	11,5	13,1	12,8	16,3	18,7	18,0
2014	*18,6	*23,8	*24,8	16,3	17,2	17,9	21,1	*30,3	*30,8
2018	16,8	21,1	24,7	16,1	17,3	17,8	17,5	25,0	32,6
2022	*23,0	*31,0	*29,1	19,7	21,9	20,2	*26,3	*40,0	38,6
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑

									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Omotičen ali vrtoglav več kot enkrat tedensko									
2002	4,1	4,6	6,3	2,6	2,8	4,2	5,5	6,3	8,5
2006	4,3	4,9	5,0	4,6	4,1	5,1	4,1	5,7	4,9
2010	2,9	3,5	5,3	2,8	2,8	4,4	3,0	4,2	6,1
2014	4,2	*7,7	*8,6	2,7	4,4	5,0	5,8	*11,0	*11,7
2018	2,8	6,9	8,3	3,2	5,0	4,0	*2,4	8,8	13,1
2022	3,5	*11,0	*11,9	2,6	6,4	6,5	4,5	*15,5	17,8
p-trend	0,095	<0,001	<0,001	0,274	<0,001	0,117	0,223	<0,001	<0,001
trend	o	↑	↑	o	↑	o	o	↑	↑
Občutki žalosti (15 let)									
2010	-	-	35,1	-	-	24,1	-	-	46,5
2014	-	-	*30,3	-	-	*17,9	-	-	40,8
2018	-	-	29,3	-	-	17,3	-	-	42,6
2022	-	-	*36,6	-	-	*23,5	-	-	*50,8
p-trend	-	-	0,300	-	-	0,890	-	-	0,025
trend	-	-	o	-	-	o	-	-	↑
Samomorilno vedenje (15 let)									
2014	-	-	15,5	-	-	8,8	-	-	21,2
2018	-	-	18,1	-	-	12,4	-	-	24,4
2022	-	-	19,7	-	-	12,1	-	-	28,0
p-trend	-	-	0,001	-	-	0,047	-	-	0,001
trend	-	-	↑	-	-	↑	-	-	↑

* Statistično značilna razlika glede na raziskavo, izvedeno pred tem.

- Pomeni, da ni podatka ali izračun ni možen.

OPIS KAZALNIKOV

SAMOOCENA ZDRAVJA IN ZADOVOLJSTVO Z ŽIVLJENJEM

Moje zdravje je odlično. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kakšno se ti zdi tvoje zdravje?« odgovorili, da je odlično (vsi možni odgovori: odlično; dobro; še kar dobro; slabo).

Zelo zadovoljni z življenjem. Odstotek mladostnikov, ki so na lestvici od 0 do 10 (10 označuje najboljše možno življenje zate, 0 pa najslabše možno življenje zate) označili odgovor več kot 9.

PSIHOSOMATSKI SIMPTOMI

Vsaj 2 psihosomatska simptoma več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v zadnjih 6 mesecih imel/-a glavobol, bolečine v želodcu, hrbtu?« vsaj pri dveh psihosomatskih simptomih odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Glavobol več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si v zadnjih 6 mesecih imel/a glavobol?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Bolečine v želodcu več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si v zadnjih 6 mesecih imel/-a bolečine v želodcu?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Bolečine v hrbtu več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si v zadnjih 6 mesecih imel/-a bolečine v hrbtu?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Na tleh, potlačen več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si se v zadnjih 6 mesecih počutil/-a na tleh?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Razdražljiv več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si bil/-a v zadnjih 6 mesecih razdražljiv/-a ali slabe volje?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Nervozen več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si bil/-a v zadnjih 6 mesecih nervozen/-zna?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Nespečen več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih nisi mogel/-a zaspati?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

Omotičen ali vrtoglav več kot enkrat tedensko. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si bil/-a v zadnjih 6 mesecih omotičen/-a?« odgovorili, da vsak dan ali več kot enkrat na teden (vsi možni odgovori: skoraj vsak dan; več kot enkrat na teden; skoraj vsak teden; skoraj vsak mesec; redko ali nikoli).

ZAZNAN STRES

Lestvica zaznanega stresa (0–16). Vsota na lestvici zaznanega stresa v zadnjem mesecu, ki vsebuje štiri postavke (občutek nadzora; zaupanje vase oz. da zmoreš premagati osebne težave; občutek, da se stvari ne odvijajo, tako kot si želiš; občutek, da so težave prevelike, da bi jih lahko rešil. Število možnih točk je od 0 do 16. Višji rezultat pomeni višjo raven zaznanega stresa.

VERJETNOST DEPRESIJE IN SAMOMORILNO VEDENJE

Povišana verjetnost depresije – lestvica SZO-5 (1–100). Odstotek mladostnikov, ki so na lestvici SZO-5, ki obsega 5 trditev o počutju v zadnjih dveh tednih (1. doživljanje veselja in dobre volje, 2. doživljanje pomirjenosti in sproščenosti, 3. doživljanje aktivnosti in živahnosti, 4. doživljanje svežine in spočitosti, 5. doživljanje napolnjenosti s stvarmi, ki me zanimajo), dosegli rezultat 28 točk ali manj (0–28 točk), kar kaže slabo kakovost življenja in povišano verjetnost depresije. Ostali dve skupini sta še odstotek mladostnikov z rezultatom 29–50 točk, ki kaže slabše duševno zdravje, a ne nujno depresijo, in odstotek mladostnikov z rezultatom 51–100 točk, ki kaže dobro duševno zdravje/počutje in odsotnost depresije.

Vsaj 2 tedna žalosten ali obupan v zadnjih 12 mesecih. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Ali si bil/a v zadnjih 12 mesecih kdaj dva ali več tednov zapored skoraj vsak dan tako žalosten/-a ali obupan/-a, da si prenehal/-a opravljati nekatere običajne dejavnosti?« odgovorili pritrdilno (možna odgovora: da; ne).

Razmišljanje o tem, da bi poskušal narediti samomor (v zadnjih 12 mesecih). Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Ali si v zadnjih 12 mesecih kdaj resno razmišljal/-a o tem, da bi poskušal/-a narediti samomor?« odgovorili pritrdilno (možna odgovora: da; ne).

OSAMLJENOST

Občutek osamljenosti večino časa ali vedno. Odstotek mladostnikov, ki so na trditev: »Počutil/-a sem se osamljeno.« odgovorili z večino časa ali vedno (vsi možni odgovori: nikoli; redko; včasih; večino časa; vedno).

SAMOUČINKOVITOST

Večinoma najde rešitve za probleme. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto najdeš rešitev za težavo, če se dovolj potrudiš?« odgovorili da večino časa ali vedno (vsi možni odgovori: nikoli; redko; včasih; večino časa; vedno).

Večinoma izpelje stvari, ki se jih loti. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto izpelješ stvari, ki se jih odločiš narediti?« odgovorili da večino časa ali vedno (vsi možni odgovori: nikoli; redko; včasih; večino časa; vedno).

ANKSIOZNOST

Simptomi anksioznosti (povprečje GAD-7). Povprečje na lestvici GAD-7, ki vsebuje sedem postavk, ki se navezujejo na obdobje zadnjih 2 tednov. Primer postavke: »Kako pogosto v zadnjih 2 tednih te je motilo, da si se počutil/-a nervoznega/-o, tesnobnega-o ali na tleh?« (možni odgovori: sploh ne; nekaj dni; več kot polovico dni; skoraj vsak dan). Število možnih točk je od 0 do 21, višja vrednost predstavlja višjo izraženost simptomov anksioznosti

Visoka stopnja simptomov anksioznosti (GAD-7). Odstotek mladostnikov, ki so dosegli 17 ali več točk od skupno 21 na lestvici GAD-7. Glede na doseženo število točk mladostnike razvrstimo v tri skupine: nizek rezultat (0–10 točk), zmerna anksioznost (11–16 točk), težja anksioznost (17 ali več točk).

LITERATURA

1. World Health Organization. Mental health of adolescents. 2021. Pridobljeno 14. 9. 2022 s spletne strani: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/adolescent-mental-health>.
2. Soest TV, Bakken A, Pedersen, W, Sletten MA. Life satisfaction among adolescents before and during the COVID-19 pandemic. Tidsskr. 2020;140(10).
3. Ravens-Sieberer U, Kaman A, Erhart M, Devine J, Schlack R, Otto C. Impact of the COVID-19 pandemic on quality of life and mental health in children and adolescents in Germany. Eur. Child Adolesc. Psychiatry. 2021;1–11.
4. Hafstad GS, Sætren SS, Wentzel-Larsen T, Augusti EM. Adolescents' symptoms of anxiety and depression before and during the Covid-19 outbreak: a prospective population-based study of teenagers in Norway. Lancet Reg. Health - Eur. 2021;5:100093.
5. Mulraney M, Coghill D, Bishop C, Mehmed Y, Sciberras E, Sawyer M, Efron D, Hiscock, HA. systematic review of the persistence of childhood mental health problems into adulthood. Neurosci. Biobehav. Rev. 2021;129, 182–205.
6. Copeland WE, Alaie I, Jonsson U, Shanahan L. Associations of Childhood and Adolescent Depression With Adult Psychiatric and Functional Outcomes. J Am Acad Child Adolesc Psychiatry. 2021;60(5), 604–611.

5. Z ŽIVLJENJSKIM SLOGOM POVEZANA VEDENJA

KLJUČNI POVZETKI

Skupen obrok z družino (11, 13, 15, 17 let)

Približno tretjina (34,3 %) mladostnikov ima vsak dan skupen obrok z družino. S starostjo se odstotek mladostnikov, ki redno obedujejo z družino, znižuje. Fantje v višjem odstotku kot dekleta vsak dan obedujejo z družino.

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je zvišal odstotek 13-letnikov, ki redno obedujejo z družino. Po spolu zvišanje ugotavljamo pri fantih skupaj in 13-letnih fantih.

Sadje (11, 13, 15, 17 let)

Nekaj več kot tretjina (35,8 %) mladostnikov vsak dan uživa sadje. Od 11. do 15. leta se znižuje odstotek mladostnikov, ki vsak dan uživajo sadje. Dekleta v višjem odstotku kot fantje redno uživajo sadje.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 ugotavljamo zvišanje odstotka 11-letnikov skupaj in 11-letnih fantov, ki redno uživajo sadje, znižanje tega odstotka pa ugotavljamo pri 15-letnikih skupaj in 15-letnih dekletih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je znižal odstotek 17-letnikov skupaj in deklet, ki redno uživajo sadje.

Sladkane pijače (11, 13, 15, 17 let)

Sladkane pijače vsak dan pije 13,8 % mladostnikov. Fantje v višjem odstotku kot dekleta vsak dan pijejo sladkane pijače.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je znižal odstotek mladostnikov, ki redno pijejo sladkane pijače; to znižanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ni razlik v odstotku 17-letnikov, ki vsak dan pijejo sladkane pijače.

Zajtrk (11, 13, 15, 17 let)

Približno tretjina (34,4 %) mladostnikov med šolskim tednom vsak dan zajtrkuje. Od 11. do 15. leta se znižuje odstotek mladostnikov, ki redno zajtrkujejo.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je znižal odstotek mladostnikov, ki med šolskim tednom redno zajtrkujejo. Znižanje ugotavljamo tudi pri 15-letnikih skupaj in pri fantih ter dekletih te starosti.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je znižal odstotek 17-letnikov skupaj ter fantov in deklet te starosti, ki med šolskim tednom vsak dan zajtrkujejo.

Zelenjava (11, 13, 15, 17 let)

Nekaj več kot tretjina (35,6 %) mladostnikov vsak dan uživa zelenjavo. Od 11. do 15. leta se znižuje odstotek mladostnikov, ki vsak dan uživajo zelenjavo. Dekleta v višjem odstotku kot fantje redno uživajo zelenjavo.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki redno uživajo zelenjavo; to zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ni razlik v odstotku 17-letnikov, ki redno uživajo zelenjavo.

Energijske pijače (11, 13, 15, 17 let)

Energijske pijače pije 40,9 % mladostnikov. Odstotek mladostnikov, ki pijejo energijske pijače, se viša med 11. in 15. letom. Fantje v višjem odstotku kot dekleta pijejo energijske pijače.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je znižal odstotek fantov skupaj in 13-letnih fantov, zvišal pa odstotek deklet skupaj in 11- in 13-letnih deklet, ki pijejo energijske pijače.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je zvišal odstotek 17-letnikov skupaj, ki pijejo energijske pijače; to zvišanje ugotavljamo tudi pri fantih in dekletih.

Skrb za zobe (11, 13, 15, 17 let)

Več kot enkrat dnevno si ščetka zobe 71,2 % mladostnikov. Dekleta si v višjem odstotku kot fantje redno ščetkajo zobe.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki si redno ščetkajo zobe.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ni razlik v odstotku 17-letnikov, ki si redno ščetkajo zobe.

Spanje (11, 13, 15, 17 let)

Nekaj več kot tretjina (38,7 %) 11- in 13-letnikov in približno petina (19,3 %) 15- in 17-letnikov spi med šolskimi dnevi v skladu s priporočili. Več fantov kot deklet spi v skladu s priporočili.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je odstotek mladostnikov, ki spijo v skladu s priporočili znižal pri 11- in 13-letnikih ter pri dekletih vseh starosti.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek 17-letnikov skupaj in deklet, ki spijo v skladu s priporočili, znižal.

Telesna dejavnost (11, 13, 15, 17 let)

Približno petina (19,7 %) mladostnikov je vse dni v tednu telesno dejavnih vsaj eno uro na dan. Od 11. do 15. leta se znižuje odstotek redno telesno dejavnih mladostnikov. Fantje so v višjem odstotku kot dekleta redno telesno dejavni.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki so redno telesno dejavni.

Po starosti zvišanje ugotavljamo pri 13- in 15-letnikih, po spolu pa pri fantih in dekletih v starosti 13 let ter fantih v starosti 15 let.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ni razlik v odstotku 17-letnikov, ki so redno telesno dejavni.

Telesna/športna dejavnost v prostem času (11, 13, 15, 17 let)

Nekaj manj kot dve tretjini (62,0 %) mladostnikov je v prostem času vsaj 3-krat na teden telesno/športno dejavnih. Od 11. do 15. leta se niža odstotek v prostem času redno telesno/športno dejavnih mladostnikov. Fantje so v višjem odstotku kot dekleta redno telesno/športno dejavni v prostem času.

Sedeča vedenja (11, 13, 15, 17 let)

Tretjina (32,8 %) mladostnikov med tednom v prostem času več kot štiri ure na dan preživi v sedečem položaju. S starostjo se viša odstotek mladostnikov s čezmernimi sedečimi vedenji. Med dekletimi je višji odstotek čezmerno sedečih kot med fanti, z izjemo 11-letnih deklet in fantov, kjer ni razlik.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je zvišal odstotek mladostnikov s čezmernimi sedečimi vedenji. To zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah ter pri obeh spolih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je zvišal odstotek 17-letnikov s čezmernimi sedečimi vedenji.

Telesna samopodoba (11, 13, 15, 17 let)

Vsak tretji (29,8 %) mladostnik meni, da je nekoliko ali močno predebel. Dekleta v starosti 13, 15 in 17 let v višjem odstotku kot fantje teh starosti menijo, da so nekoliko ali močno predebela.

Nekaj manj kot petina (17,5 %) mladostnikov meni, da so nekoliko ali močno presuhi. Fantje v starosti 13, 15 in 17 let v višjem odstotku kot dekleta teh starosti menijo, da so nekoliko ali močno presuhi.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je znižal odstotek mladostnikov, ki menijo, da so nekoliko ali močno predebeli; to znižanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah, pri obeh spolih skupno in v vseh starostih, z izjemo 15 letnih fantov. V tem obdobju se je zvišal odstotek mladostnikov, ki menijo, da so nekoliko ali močno presuhi; to zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ni sprememb v odstotku 17-letnikov, ki menijo da so nekoliko ali močno predebeli, se je pa zvišal odstotek 17-letnikov, ki menijo, da so nekoliko ali močno presuhi; to zvišanje ugotavljamo tudi pri dekletih.

Indeks telesne mase (11, 13, 15, 17 let)

Petina (20,4 %) mladostnikov se glede na ITM uvršča v skupino čezmerno hranjenih in debelih. Med fanti je višji odstotek čezmerno hranjenih in debelih kot med dekletih. V skupino s prenizko telesno težo glede na ITM se uvršča 9,8 % mladostnikov. Med dekletih je višji odstotek tistih s prenizko telesno težo kot med fantih.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je zvišal odstotek čezmerno hranjenih in debelih mladostnikov; po starosti to zvišanje ugotavljamo pri 13- in 15-letnikih, po spolu pa med 13- in 15-letnimi fantih ter 15-letnimi dekletih. V tem obdobju se je zvišal tudi odstotek mladostnikov s prenizko telesno težo; po starosti to ugotavljamo med 11-, 13- in 15-letniki, po spolu pa med fantih skupaj ter 11-letnimi fantih in dekletih. Pri 15-letnih dekletih pa ugotavljamo znižanje tega odstotka.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 med 17-letniki ni bilo razlik niti v odstotku čezmerno hranjenih in debelih niti v odstotku tistih s prenizko telesno težo.

Dietno vedenje (11, 13, 15, 17 let)

Nekaj manj kot petina (17,9 %) mladostnikov je na dieti. Dekleta so na dieti v višjem odstotku kot fantje.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki so na dieti. Po starosti to zvišanje ugotavljamo pri 11- in 13-letnikih, po spolu pa pri fantih vseh starosti ter 11- in 13-letnih dekletih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 med 17-letniki ni razlik v odstotku tistih, ki so na dieti.

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj. Če spol ni posebej opredeljen, podatki veljajo za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike. Kjer izračun trendov ni mogoč, so pa možne primerjave med leti, so opisane le-te.

Z življenjskim slogom povezana vedenja se oblikujejo že v otroštvu ter ohranjajo v obdobju mladostništva in tudi odraslosti. So pomembna, saj vplivajo na trenutno in prihodnje zdravje otrok in mladostnikov ter tudi na kakovost njihovega življenja, hkrati pa predstavljajo varovalni dejavnik pred večino kroničnih nenalezljivih bolezni in njihovim zgodnjim razvojem (1).

V obdobju odraščanja je za zagotavljanje koristi za zdravje in razvoj otrok in mladostnikov pomembno uravnoteženo prehranjevanje; tako se priporoča uživanje zajtrka, sadja in zelenjave vsak dan, vnos prostih sladkorjev pa mora znašati manj kot 10 odstotkov celotnega energijskega vnosa (2-3). Z ustrezno higieno ust je mogoče zagotavljati nadzor nad bakterijami, ki lahko povzročajo bolezni in bolezenska stanja, kot je karies. Za preprečevanje tovrstnih težav, si morajo otroci in mladostniki po priporočilih ščetkati zobe dvakrat na dan (4). Za doseganje zadostnega spanja se za otroke v starosti od 6 do 13 let priporoča med 9 in 11 ur neprekinjenega spanja na noč, za mladostnike v starosti od 14 do 17 let pa med 8 in 10 ur (5). Da bi dosegli pozitivne učinke, ki jih ima telesna dejavnost na zdravje, morajo biti otroci in mladostniki v starosti od 5 do 17 let zmerno do intenzivno telesno dejavni vsak dan v tednu vsaj 60 minut, vsaj trikrat na teden pa mora biti telesna dejavnost intenzivna (6). Za zagotavljanje koristi za zdravje otrok in mladostnikov se priporoča omejevanje sedečih vedenj, in sicer na dan do največ dve uri sedenja pred ekrani, omejevanje sedečega transporta, omejevanje čezmernega sedenja (več kot 4 ure na dan) in časa preživetega v zaprtih prostorih (7-9). Telesna samopodoba in zadovoljstvo s telesom, ki se v času mladostništva pogosto poslabšata, sta lahko povezana z dietnim vedenjem mladostnikov.

V poglavju predstavljamo podatke za prehranske navade, skrb za zobe, spanje, telesno dejavnost, sedeča vedenja, telesno samopodobo, indeks telesne mase in dietno vedenje. Pri predstavitvi podatkov izhajamo iz obstoječih priporočil in smernic za posamezna področja.

Podatki za leto 2022 so podrobneje prikazani na sliki 5.1, trendi za obdobje 2002–2022 pa v tabeli 5.1.

PREHRANSKE NAVADE

Skupen obrok z družino

Skupen obrok z družino ima vsak dan nekaj več kot tretjina mladostnikov (34,3 %) v starosti 11, 13, 15 in 17 let. S starostjo se odstotek mladostnikov, ki redno obedujejo z družino, znižuje. V starostni skupini 11 let skupaj in pri obeh spolih te starosti je odstotek tistih, ki imajo redno skupen obrok z družino, višji kot v drugih skupinah. Z družino redno obeduje vsak drugi 11-letnik (45,6 %), med 17-letniki, kjer je ta odstotek najnižji, pa le še vsak četrti (25,2 %). Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj fantje v višjem odstotku kot dekleta vsak dan obedujejo z družino.

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je zvišal odstotek 13-letnikov skupaj, ki redno obedujejo z družino. Po spolu zvišanje ugotavljamo pri fantih skupaj in pri 13-letnih fantih.

Zajtrk

Med šolskim tednom (od ponedeljka do petka) vsak dan zajtrkuje približno tretjina (34,4 %)⁶ mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Med starostnimi skupinami 11, 13 in 15 let ugotavljamo pomembne razlike v rednem zajtrkovanju med šolskim tednom, saj to s starostjo upada. Tako redno zajtrkuje vsak drugi 11-letnik (46,3 %) in le približno vsak tretji 15-letnik (29,7 %). Po spolu razlike ugotavljamo med fanti in dekleti v starosti 13 in 15 let, kjer fantje v pomembno višjem odstotku redno zajtrkujejo kot dekleta.

⁶ Pri interpretaciji podatka je treba upoštevati dobro dostopnost dopoldanske šolske malice.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je pomembno znižal odstotek mladostnikov, ki med šolskim tednom redno zajtrkujejo. Znižanje ugotavljamo tudi pri 15-letnikih skupaj ter pri fantih in dekletih v tej starostni skupini.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je pomembno znižal odstotek 17-letnikov skupaj ter fantov in deklet te starosti, ki med šolskim tednom vsak dan zajtrkujejo.

Sadje

Sadje vsak dan uživa nekaj več kot tretjina (35,8 %) mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Odstotek mladostnikov, ki vsak dan uživajo sadje, se znižuje od 11. do 15. leta, med 15. in 17. letom razlik ne ugotavljamo. Med 11-letniki jih skoraj polovica (49,3 %) redno uživa sadje, med 17-letniki pa nekaj več kot četrtnina (27,2 %). Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj dekleta v višjem odstotku kot fantje redno uživajo sadje. Te razlike ugotavljamo pri fantih in dekletih vseh starosti.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je v starostni skupini 11 let skupaj pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki redno uživajo sadje, v starostni skupini 15 let skupaj pa se je ta odstotek pomembno znižal. Po spolu pomembno zvišanje odstotka tistih, ki redno uživajo sadje, ugotavljamo pri 11-letnih fantih, pomembno znižanje pa pri 15-letnih dekletih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je pomembno znižal odstotek mladostnikov v starosti 17 let, ki redno uživajo sadje; to znižanje ugotavljamo tudi pri dekletih.

Zelenjava

Zelenjavo vsak dan uživa nekaj več kot tretjina (35,6 %) mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Odstotek mladostnikov, ki redno uživajo zelenjavo, se znižuje od 11. do 15. leta, pri starosti 17 let pa se ta odstotek zviša. Zelenjavo tako redno uživa približno vsak drugi 11-letnik (39,8 %) in vsak tretji 15-letnik (31,4 %). Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj dekleta v višjem odstotku kot fantje redno uživajo zelenjavo. Te razlike ugotavljamo pri fantih in dekletih vseh starosti.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki redno uživajo zelenjavo; to zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ne ugotavljamo razlik v odstotku 17-letnikov, ki redno uživajo zelenjavo.

Sladkane pijače

Eden od sedmih mladostnikov (13,8 %) v starosti 11, 13, 15 in 17 let vsak dan pije sladkane pijače. Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj fantje v višjem odstotku kot dekleta pijejo sladkane pijače. Te razlike ugotavljamo pri fantih in dekletih vseh starostih. Najvišji odstotek ugotavljamo pri 15-letnih fantih, med katerimi jih sladkane pijače redno pije nekaj manj kot petina (17,3 %).

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je pomembno znižal odstotek mladostnikov, ki redno pijejo sladkane pijače; to znižanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ne ugotavljamo razlik v odstotku 17-letnikov, ki vsak dan pijejo sladkane pijače.

Energijske pijače

Energijske pijače pije 40,9 % mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Med starostnimi skupinami 11, 13 in 15 let ugotavljamo pomembne razlike v pitju energijskih pijač, saj se to s starostjo viša. Energijske pijače tako pije vsak peti 11-letnik (19,5 %) in že vsak drugi 15-letnik (52,7 %). Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj fantje v višjem odstotku kot dekleta pijejo energijske pijače. Te razlike ugotavljamo pri fantih in dekletih vseh starosti. Najvišji odstotek ugotavljamo pri 17-letnih fantih, med katerimi jih energijske pijače pije 60,3 %.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je pomembno znižal odstotek fantov in 13-letnih fantov, ki pijejo energijske pijače. Pri dekletih skupaj, 11- in 13-letnih dekletih pa ugotavljamo pomembno zvišanje odstotka tistih, ki pijejo energijske pijače.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov v starosti 17 let, ki pijejo energijske pijače; to zvišanje ugotavljamo pri fantih in dekletih te starosti.

SKRB ZA ZOBE

Zobe si več kot enkrat na dan ščetka 71,2 % mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj si dekleta v višjem odstotku kot fantje redno ščetkajo zobe, kar ugotavljamo v vseh starostnih skupinah. Odstotek tistih, ki si redno ščetkajo zobe, je najvišji pri 17-letnih dekletih (80,8 %) in najnižji pri 15-letnih fantih (61,0 %).

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki si redno ščetkajo zobe; to zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ni razlik v odstotku 17-letnikov, ki si redno ščetkajo zobe.

SPANJE

Nekaj več kot tretjina (38,7 %) 11- in 13-letnikov in približno petina (19,3 %) 15- in 17-letnikov spi med šolskimi dnevi v skladu s priporočili. Pri 11-, 13- in 15-letnikih je odstotek fantov, ki spijo v skladu s priporočili, pomembno višji kot odstotek deklet.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je odstotek mladostnikov, ki spijo v skladu s priporočili pomembno znižal pri 11- in 13-letnikih ter pri dekletih vseh treh starostnih skupin.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek vseh 17-letnikov, ki spijo v skladu s priporočili, pomembno znižal; to velja tudi za 17-letna dekleta, za fante pa ne.

TELESNA DEJAVNOST

Vsaj eno uro na dan je vse dni v tednu telesno dejavna približno petina (19,7 %) mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Od 11. do 15. leta starosti se pomembno znižuje odstotek mladostnikov, ki so redno telesno dejavni. Tako je redno telesno dejaven približno vsak četrti 11-letnik (25,8 %) in le še vsak šesti 15-letnik (17,2 %). Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj so fantje v višjem odstotku kot dekleta redno telesno dejavni. Te razlike ugotavljamo pri fantih in dekletih vseh starostih. Med 17-letnimi dekleti je odstotek redno telesno dejavnih najnižji in znaša 9,3 %.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki so redno telesno dejavni. To zvišanje ugotavljamo v starostnih skupinah 13 in 15 let, pri fantih in dekletih v starosti 13 let ter pri 15-letnih fantih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ne ugotavljamo razlik v odstotku mladostnikov v starosti 17 let, ki so redno telesno dejavni.

TELESNA/ŠPORTNA DEJAVNOST V PROSTEM ČASU

V prostem času je vsaj 3-krat na teden telesno oziroma športno dejavnih 62,0 % mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Med 11. in 15. letom starosti se pomembno znižuje odstotek mladostnikov, ki so vsaj 3-krat na teden telesno/športno dejavni v prostem času, med 15. in 17. letom starosti pa ne ugotavljamo pomembnih razlik. V prostem času je vsaj 3-krat na teden telesno/športno dejavna večina 11-letnikov (75,1 %) in le nekaj več kot polovica 17-letnikov (52,9 %). Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj so fantje v višjem odstotku kot dekleta v prostem času redno telesno/športno dejavni. Te razlike ugotavljamo pri fantih in dekletih vseh starostih. Najnižji odstotek redno telesno/športno dejavnih v prostem času ugotavljamo med 17-letnimi dekleti (42,9 %).

Zaradi spremembe vprašanja o telesno/športni dejavnosti v prostem času v zadnji izvedbi raziskave, trenda in razlik ni mogoče prikazati.

SEDEČA VEDENJA

Približno tretjina mladostnikov (32,8 %) v starosti 11, 13, 15, in 17 let med tednom v prostem času več kot štiri ure na dan preživi v sedečem položaju. S starostjo se pomembno viša odstotek mladostnikov s čezmernimi sedečimi vedenji. Tako približno vsak šesti 11-letnik (15,7 %) in že vsak drugi 17-letnik (45,5 %) med tednom v prostem času več kot štiri ure na dan preživi v sedečem položaju. Med fanti in dekleti so pomembne razlike, saj je med dekleti višji odstotek čezmerno sedečih kot med fanti, z izjemo 11-letnih fantov in deklet, kjer razlik nismo ugotovili. Sicer pa najvišji odstotek sedečih vedenj ugotavljamo pri 17-letnih dekletih, med katerimi se polovica (50,4 %) uvršča med čezmerno sedeče.

Trend 2014–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2014–2022 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov s čezmernimi sedečimi vedenji. To zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah ter pri fantih in dekletih vseh starosti.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov v starosti 17 let s čezmernimi sedečimi vedenji.

ODNOS DO TELESA IN DIET

Telesna samopodoba

Da je nekoliko ali močno predebel, meni približno vsak tretji (29,8 %) mladostnik v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Med 11-letniki ugotavljamo pomembno nižji odstotek tistih, ki menijo, da so nekoliko ali močno predebeli, kot v drugih starostnih skupinah. Med fanti in dekleti ugotavljamo pomembne razlike, in sicer dekleta v starosti 13, 15 in 17 let v višjem odstotku kot fantje teh starosti menijo, da so nekoliko ali močno predebele. Najvišji odstotek tistih, ki menijo, da so nekoliko ali močno predebeli, ugotavljamo v skupini 15-letnih deklet (39,5 %).

Da so nekoliko ali močno presuhi, meni 17,5 % mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let. Mladostniki v starosti 11 in 13 let v pomembno nižjem odstotku menijo, da so nekoliko ali močno presuhi, kot mladostniki v starosti 15 in 17 let. Med fanti in dekleti ugotavljamo pomembne razlike, in sicer fantje v starosti 13, 15 in 17 let v višjem odstotku kot dekleta teh starosti menijo, da so nekoliko ali močno presuhi. Najvišji odstotek tistih, ki menijo, da so nekoliko ali močno presuhi, ugotavljamo v skupini 17-letnih fantov (26,7 %).

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je pomembno znižal odstotek mladostnikov, ki menijo, da so nekoliko ali močno predebeli; to znižanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah, pri fantih in dekletih skupno in vseh starosti, z izjemo 15-letnih fantov, kjer ni sprememb. Pomembno pa se je zvišal odstotek mladostnikov, ki menijo, da so nekoliko ali močno presuhi; to zvišanje ugotavljamo v vseh starostnih skupinah, pri fantih in dekletih skupaj, fantih v starosti 11 in 13 let ter pri dekletih v starosti 13 in 15 let.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ne ugotavljamo sprememb v odstotku 17-letnih mladostnikov, ki menijo, da so nekoliko ali močno predebeli, se je pa pomembno zvišal odstotek mladostnikov te starosti, ki menijo, da so nekoliko ali močno presuhi; to zvišanje ugotavljamo tudi pri dekletih.

Indeks telesne mase

Na podlagi teže in višine, ki so ju poročali mladostniki, smo izračunali indeks telesne mase (ITM) (10). Po tem izračunu se petina (20,4 %) mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let uvršča v skupino čezmerno hranjenih in debelih, kar je manj, kot je odstotek mladostnikov, ki zase menijo, da so nekoliko ali močno predebeli. Sicer pa med mladostniki v starosti 11 in 13 let ugotavljamo pomembno nižji odstotek čezmerno hranjenih in debelih kot med mladostniki v starosti 15 in 17 let. Med 11-letnimi fanti je pomembno nižji odstotek čezmerno hranjenih in debelih kot pri fantih v drugih starostnih skupinah. Med fanti je pomembno višji odstotek čezmerno hranjenih in debelih kot med dekleti, kar velja za vse starostne skupine.

V skupino s prenizko telesno težo (glede na ITM) se uvršča 9,8 % mladostnikov v starosti 11, 13, 15 in 17 let, kar je manj, kot je odstotek tistih mladostnikov, ki zase menijo, da so nekoliko ali močno presuhi. Med mladostniki v starosti 11 let ugotavljamo pomembno višji odstotek tistih s prenizko telesno težo, kot v drugih starostnih skupinah, kar velja tudi za 11-letne fante in 11-letna dekleta v primerjavi s fanti in dekleti drugih starosti. Po spolu ugotavljamo pomembne razlike med fanti in dekleti, saj je med dekleti v vseh starostnih skupinah višji odstotek tistih s prenizko telesno težo, kot jih je med fanti.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov, ki se glede na ITM uvrščajo v skupino čezmerno hranjenih in debelih. To zvišanje ugotavljamo tudi v starostnih skupinah 13 in 15 let, po spolu pa med 13- in 15-letnimi fanti ter 15-letnimi dekleti.

V tem obdobju ugotavljamo tudi pomembne razlike v odstotku mladostnikov s prenizko telesno težo, in sicer med mladostniki v starosti 11 let ter med fanti in dekleti te starosti ugotavljamo višanje tega odstotka, pri 15-letnih dekletih pa znižanje tega odstotka.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 med 17-letnimi mladostniki ni bilo spremembe niti v odstotku čezmerno hranjenih in debelih niti v odstotku tistih s prenizko telesno težo.

Dietno vedenje

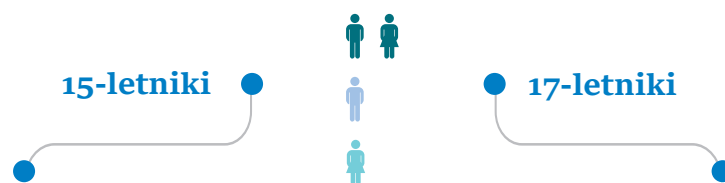
Vsak peti (17,9 %) mladostnik v starosti 11, 13, 15 in 17 let je na dieti. Mladostniki v starosti 11-let so v pomembno nižjem odstotku na dieti kot mladostniki v drugih starostnih skupinah in tudi pri 11-letnih dekletih je ta odstotek pomembno nižji, kot pri dekletih v drugih starostnih skupinah. Med fanti in dekleti ugotavljamo pomembne razlike, saj so dekleta v višjem odstotku na dieti kot fantje, kar velja tudi za dekleta v starosti 13, 15 in 17 let.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je pomembno zvišal odstotek mladostnikov skupaj, ki so na dieti. To zvišanje ugotavljamo tudi v starostnih skupinah 11 in 13 let, po spolu pa pri fantih v vseh starostnih skupinah ter pri dekletih v starosti 11 in 13 let.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 med mladostniki v starosti 17 let ne ugotavljamo sprememb glede dietnega vedenja.

Slika 5.1: Z življenjskim slogom povezana vedenja pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let v Sloveniji v letu 2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2022)

Slika se nadaljuje na naslednji strani ...

11-letniki

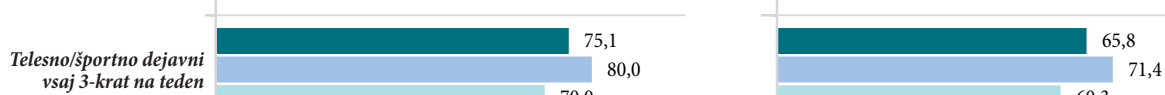

13-letniki

TELESNA DEJAVNOST

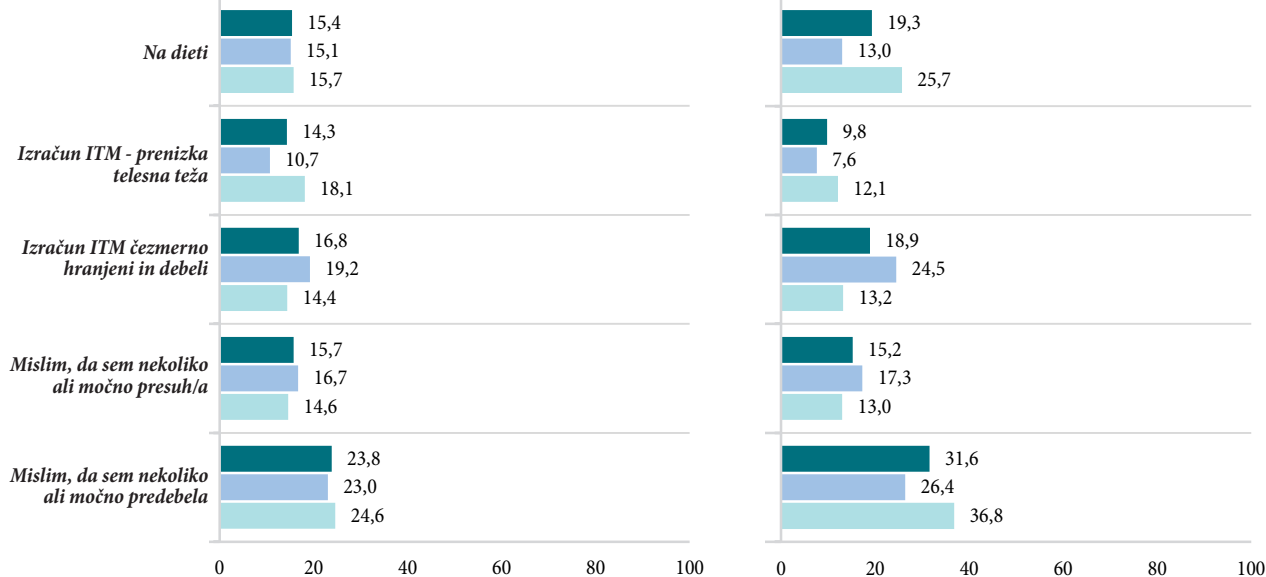
TELESNA DEJAVNOST V PROSTEM ČASU

SEDEČA VEDENJA

ODNOS DO TELESNA IN DIET

15-letniki

17-letniki

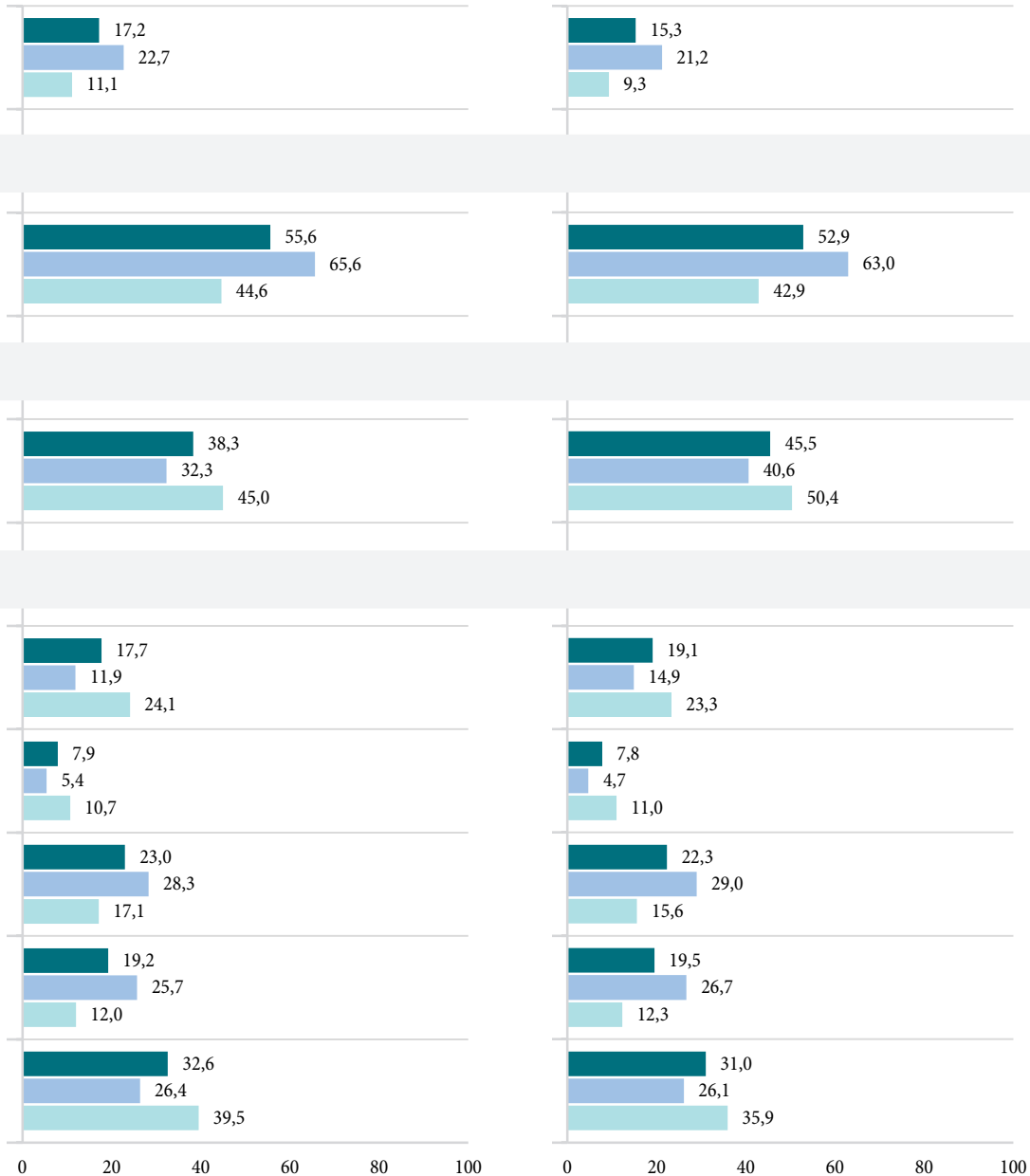

Tabela 5.1: Z življenjskim slogom povezana vedenja pri mladostnikih, starih 11, 13 in 15 let v Sloveniji v obdobju 2002–2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih)

Starost									
	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Zajtrkovanje vsak dan od ponedeljka do petka									
2002	43,5	36,0	38,2	47,1	38,5	40,4	39,9	33,6	36,0
2006	*51,2	37,2	39,5	51,3	40,2	42,1	*51,0	34,3	36,9
2010	53,2	41,3	36,7	55,2	43,8	37,3	51,1	38,6	36,1
2014	53,5	41,9	39,8	54,4	45,0	42,1	52,6	38,9	37,9
2018	50,7	40,4	34,9	52,6	42,0	36,9	48,7	38,7	32,7
2022	46,3	*33,6	*29,7	46,3	38,7	32,3	46,3	*28,3	26,6
p trend	0,629	0,406	<0,001	0,548	0,885	<0,001	0,210	0,163	<0,001
trend	o	o	↓	o	o	↓	o	o	↓
Uživanje sadja vsak dan, vsaj enkrat na dan									
2002	45,2	37,5	33,0	39,4	32,1	26,8	51,0	42,7	39,7
2006	48,0	40,8	32,8	40,9	35,4	25,9	54,9	46,2	39,7
2010	49,4	38,8	31,6	42,5	32,2	25,1	56,6	45,8	38,1
2014	48,3	38,5	31,7	44,0	32,2	24,2	52,7	44,7	38,0
2018	52,3	43,0	30,9	46,2	*39,4	27,8	58,7	46,7	34,4
2022	49,3	39,6	28,6	45,7	34,7	23,3	53,1	44,6	34,4
p trend	0,002	0,124	0,002	0,001	0,071	0,295	0,279	0,621	0,003
trend	↑	o	↓	↑	o	o	o	o	↓
Uživanje zelenjave vsak dan, vsaj enkrat na dan									
2002	27,7	25,2	24,2	24,6	20,4	20,3	30,8	29,7	28,3
2006	27,7	22,2	20,9	25,4	19,1	17,5	29,9	25,2	24,4
2010	29,3	24,0	21,7	26,6	19,9	17,4	32,1	28,3	26,1
2014	32,9	23,5	24,4	31,9	19,7	18,9	33,9	27,1	29,0
2018	*42,6	*36,8	*29,9	37,4	*34,6	*27,0	*48,1	*39,0	33,2
2022	39,8	36,2	31,4	36,9	33,3	27,2	42,8	39,2	36,2
p trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Pitje sladkanih pijač vsak dan, vsaj enkrat na dan									
2002	36,3	39,4	44,4	38,8	42,6	46,8	33,7	36,3	41,8
2006	*22,8	*24,3	*28,8	*26,6	*28,0	*32,5	*19,1	*20,6	*25,0
2010	*31,6	*36,5	*44,0	*35,9	*41,3	*48,8	*27,2	*31,4	*39,2
2014	*23,5	*24,2	*25,2	*25,5	*24,9	*28,0	21,5	*23,4	*22,7
2018	*12,9	*15,1	*16,2	*13,5	*17,8	*19,7	*12,3	*12,5	*12,1
2022	13,5	14,4	14,5	15,9	16,5	17,3	10,9	12,3	11,3
p trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Pitje energijskih pijač									
2014	18,9	39,3	50,6	27,5	49,9	59,9	10,0	28,9	42,8
2018	*15,3	*33,9	48,5	*21,7	*42,2	60,3	8,7	25,4	*35,1
2022	*19,5	37,1	*52,7	24,0	40,0	59,6	*14,8	*34,3	*45,1
p trend	0,484	0,225	0,155	0,115	<0,001	0,882	0,001	0,006	0,226
trend	o	o	o	o	↓	o	↑	↑	o

Starost									
	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Ščetkanje zob več kot enkrat na dan									
2002	58,8	58,8	55,3	49,4	50,7	44,9	68,1	66,6	66,3
2006	62,6	58,7	*61,2	56,0	52,0	48,1	69,0	65,5	*74,3
2010	65,0	62,0	63,6	59,5	54,9	53,3	70,7	69,5	73,9
2014	*72,1	*72,0	*70,6	*67,5	*65,2	*60,7	76,9	*78,8	79,0
2018	72,0	70,2	67,4	64,5	62,3	56,8	79,8	78,1	79,3
2022	72,3	71,6	69,5	66,6	64,6	61,0	78,4	78,5	78,8
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Spanje v skladu s priporočili1									
2014	59,5	28,4	25,0	58,1	29,8	26,7	60,8	27,1	23,6
2018	*54,2	25,6	22,2	*52,1	28,1	23,8	56,4	23,0	20,4
2022	53,5	24,0	22,6	56,6	28,8	26,0	*50,2	19,1	18,9
p-trend	<0,001	0,002	0,100	0,634	0,661	0,862	<0,001	<0,001	0,013
trend	↓	↓	o	o	o	o	↓	↓	↓
Telesno dejavni 7 dni v tednu vsaj 60 minut na dan									
2002	30,2	19,8	16,3	37,5	26,7	20,6	22,9	13,2	11,9
2006	*23,1	*15,7	13,9	*24,9	21,6	19,1	21,4	9,8	8,8
2010	25,5	*20,1	15,4	*31,3	24,9	20,4	19,5	*14,9	10,4
2014	22,6	19,0	13,8	27,4	24,7	21,4	17,6	13,4	7,2
2018	26,6	22,6	*18,0	30,8	28,0	23,8	22,3	17,0	11,4
2022	25,8	21,4	17,2	30,0	27,3	22,7	21,3	15,4	11,1
p trend	0,260	<0,001	0,014	0,186	0,033	0,023	0,697	<0,001	0,515
trend	o	↑	↑	o	↑	↑	o	↑	o
Sedeča vedenja v prostem času več kot 4 ure na dan od ponedeljka do petka									
2014	8,2	18,0	28,4	8,6	16,9	23,1	7,9	19,0	32,9
2018	*14,4	*25,2	*38,5	*14,0	*25,6	*34,3	*14,9	*24,9	*43,3
2022	15,7	*29,8	38,3	16,2	24,9	32,3	15,1	*34,5	45,0
p trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Mislím, da sem nekoliko ali močno predebel/a									
2002	35,5	41,3	41,5	25,8	29,7	24,1	45,3	52,5	60,0
2006	34,6	40,0	40,2	29,6	30,4	26,4	39,1	49,2	53,6
2010	36,3	39,4	41,4	33,6	30,5	29,2	39,0	48,7	53,6
2014	*29,2	39,1	40,7	*26,1	31,6	26,1	32,5	46,5	53,1
2018	24,9	*32,5	*32,3	23,6	26,7	24,4	26,3	*38,3	*41,1
2022	23,8	31,6	32,6	23,0	26,4	26,4	24,6	36,8	39,5
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	0,021	0,882	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↓	↓	↓	↓	↓	o	↓	↓	↓

									
Starost	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Mislím, da sem nekoliko ali močno presuh/a									
2002	13,5	12,5	16,9	14,1	15,7	24,1	12,8	9,4	9,3
2006	11,2	11,1	15,0	10,6	12,2	21,1	11,7	10,2	9,1
2010	12,7	12,8	13,9	12,9	*17,5	19,4	12,6	8,0	8,4
2014	13,2	13,3	13,4	15,1	15,8	18,9	11,2	10,9	8,7
2018	14,7	15,0	*17,0	14,9	17,3	21,0	14,5	12,6	12,6
2022	15,7	15,2	19,2	16,7	17,3	25,7	14,6	13,0	12,0
p-trend	0,001	<0,001	0,001	0,003	0,026	0,122	0,068	0,001	0,003
trend	↑	↑	↑	↑	↑	o	o	↑	↑
Izračun ITM – čezmerno hranjeni in debeli									
2002	15,3	14,6	12,9	17,8	16,7	18,7	12,6	12,6	7,0
2006	16,3	15,7	15,6	20,6	20,5	20,8	12,1	10,9	10,6
2010	19,5	17,0	18,4	22,5	20,9	23,5	16,4	12,8	13,3
2014	18,1	17,3	16,8	19,7	22,4	21,2	16,5	12,3	13,0
2018	15,7	18,2	18,9	18,6	21,9	22,7	12,7	14,4	14,5
2022	16,8	18,9	*23,0	19,2	24,5	28,3	14,4	13,2	17,1
p-trend	0,741	<0,001	<0,001	0,704	<0,001	<0,001	0,388	0,151	<0,001
trend	o	↑	↑	o	↑	↑	o	o	↑
Izračun ITM – prenizka telesna teža									
2002	11,6	11,5	10,4	10,2	8,4	4,6	13,1	14,5	16,4
2006	11,0	8,4	*6,6	6,9	6,4	3,8	14,9	10,5	*9,4
2010	10,8	8,2	7,1	7,0	7,4	3,5	14,8	9,1	10,7
2014	12,9	*11,7	7,9	8,7	8,2	4,6	17,3	*15,1	10,7
2018	14,4	10,9	6,6	10,8	8,4	4,1	18,1	13,5	9,5
2022	14,3	9,8	7,9	10,7	7,6	5,4	18,1	12,1	10,7
p-trend	<0,001	0,471	0,251	0,028	0,607	0,175	0,001	0,567	0,036
trend	↑	o	o	↑	o	o	↑	o	↓
Na dieti									
2002	10,7	14,9	17,6	7,7	7,6	7,9	13,8	21,9	27,9
2006	11,1	14,3	14,4	9,7	9,5	6,5	12,5	19,0	22,3
2010	10,9	13,2	14,7	10,7	9,1	8,8	11,2	17,7	20,7
2014	9,5	14,0	15,9	9,4	9,3	7,1	9,5	18,6	23,4
2018	*13,4	*17,6	17,2	11,5	13,7	10,7	*15,3	21,5	24,5
2022	15,4	19,3	17,7	15,1	13,0	11,9	15,7	25,7	24,1
p-trend	<0,001	<0,001	0,051	<0,001	<0,001	<0,001	0,040	0,005	0,950
trend	↑	↑	o	↑	↑	↑	↑	↑	o

* Statistično značilna razlika glede na raziskavo, izvedeno pred tem.

OPIS KAZALNIKOV

PREHRANSKE NAVADE

Skupen obrok z družino vsak dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto običajno ješ skupaj z družino (zajtrk ali kosilo ali večerjo ali malico)?« odgovorili vsak dan (vsi možni odgovori: nikoli; manj kot enkrat na teden; približno enkrat na teden; večino dni, vsak dan).

Zajtrkovanje vsak dan med šolskimi dnevi. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto po navadi zajtrkuješ (več kot le kozarec mleka, kakava, čaja ali soka) od ponedeljka do petka – šolski dnevi?« odgovorili pet dni (vsi možni odgovori: nikoli ne zajtrkujem med tednom; en dan; dva dneva; tri dni; štiri dni; pet dni).

Uživanje sadja vsak dan, vsaj enkrat na dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto na teden po navadi ješ oziroma piješ naštetih živil?« odgovorili, da sadje jedo vsak dan, enkrat na dan ali vsak dan, več kot enkrat na dan (vsi možni odgovori: nikoli; manj kot enkrat na teden; enkrat na teden; 2- do 4-krat na teden; 5- do 6-krat na teden; vsak dan, enkrat na dan; vsak dan, več kot enkrat na dan).

Uživanje zelenjave vsak dan, vsaj enkrat na dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto na teden po navadi ješ oziroma piješ naštetih živil?« odgovorili, da zelenjavo jedo vsak dan, enkrat na dan ali vsak dan, več kot enkrat na dan (vsi možni odgovori: nikoli; manj kot enkrat na teden; enkrat na teden, 2- do 4-krat na teden; 5- do 6-krat na teden; vsak dan, enkrat na dan; vsak dan, več kot enkrat na dan).

Uživanje sladkanih pijač vsak dan, vsaj enkrat na dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto na teden po navadi ješ oziroma piješ naštetih živil?« odgovorili, da brezalkoholne gazirane pijače, ki imajo dodan sladkor, ali brezalkoholne negazirane pijače, ki imajo dodan sladkor, pijejo vsak dan, enkrat na dan ali vsak dan, več kot enkrat na dan (vsi možni odgovori: nikoli; manj kot enkrat na teden; enkrat na teden, 2- do 4-krat na teden; 5- do 6-krat na teden; vsak dan, enkrat na dan; vsak dan, več kot enkrat na dan).

Pitje energijskih pijač. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto na teden po navadi ješ oziroma piješ naštetih živil?« za energijske pijače odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; manj kot enkrat na teden; enkrat na teden, 2- do 4-krat na teden; 5- do 6-krat na teden; vsak dan, enkrat na dan; vsak dan, več kot enkrat na dan).

SKRB ZA ZOBE

Ščetkanje zob več kot enkrat na dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si umivaš zobe?« odgovorili več kot enkrat na dan (vsi možni odgovori: več kot enkrat na dan; enkrat na dan; vsaj enkrat na teden, a ne vsak dan; manj kot enkrat na teden; nikoli).

SPANJE

Spanje med šolskimi dnevi v skladu s priporočili. Odstotek mladostnikov, ki spijo med šolskimi dnevi v skladu s priporočili: 9 do 11 ur spanja med šolskimi dnevi pri 11- in 13-letnikih; 8 do 10 ur spanja med šolskimi dnevi pri 15- in 17-letnikih. Izračun količine spanja se preračuna iz vprašanja: »Kdaj običajno zaspiš, če moraš naslednje jutro v šolo?« in »Kdaj se običajno zbudiš ob dnevih, ko moraš zjutraj v šolo?« odgovorili tako, da je bilo med uro, ko zaspijo, in uro, ko vstanejo, med 9 in 11 ur oz. 8 in 10 ur (»Kdaj običajno zaspiš, če moraš naslednje jutro v šolo?« – vsi možni odgovori: najkasneje ob 21.00; 21.30; 22.00; 22.30; 23.00; 23.30; 24.00; 00.30; 1.00; 1.30; ob 2.00 ali kasneje. Kdaj se običajno zbudiš ob dnevih, ko moraš zjutraj v šolo – vsi možni odgovori: najkasneje ob 05.00; ob 05.30; ob 06.00; ob 06.30; ob 07.00; ob 07.30; ob 08.00 ali kasneje).

TELESNA DEJAVNOST

Telesno dejavni 7 dni v tednu vsaj 60 minut na dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Pomisli na zadnjih sedem dni. Koliko dni si bil/-a telesno dejaven/dejavna skupno vsaj 60 minut na dan? Ko odgovarjaš na vprašanje, upoštevaj celoten čas, ki ga v posameznem dnevu porabiš za telesno dejavnost,« odgovorili 7 dni (vsi možni odgovori: 0 dni; 1 dan; 2 dneva; 3 dni; 4 dni; 5 dni; 6 dni; 7 dni).

TELESNA DEJAVNOST V PROSTEM ČASU

Telesno/športno dejavni vsaj 3-krat na teden. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Izven šolskega časa: Kako pogosto si običajno telesno/športno dejaven/dejavna v prostem času (izven pouka) tako intenzivno, da ti zmanjka sape ali se prepotiš?« odgovorili vsak dan ali 4- do 6-krat na teden ali 3-krat na teden (vsi možni odgovori: vsak dan; 4- do 6-krat na teden; 3-krat na teden; 2-krat na teden; enkrat na teden; enkrat na mesec; manj kot enkrat na mesec; nikoli).

SEDEČA VEDENJA

Skupna sedeča vedenja v prostem času več kot 4 ure na dan med šolskim tednom. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Izven šolskega časa: Približno koliko ur na dan v prostem času običajno preživiš v sedečem položaju (npr.: gledanje televizije, uporaba računalnika ali mobilnega telefona, vožnja z avtomobilom ali avtobusom, sedenje in klepetanje, hranjenje, učenje) od ponedeljka do petka – šolski dnevi? Prosimo, upoštevaj, da se dejavnosti, ki potekajo sočasno, štejejo samo enkrat,« odgovorili približno 5 ur na dan ali približno 6 ur na dan ali približno 7 ur ali več na dan (vsi možni odgovori: sploh nič; približno pol ure na dan; približno 1 uro na dan; približno 2 uri na dan; približno 3 ure na dan; približno 4 ure na dan; približno 5 ur na dan; približno 6 ur na dan; približno 7 ur ali več na dan).

TELESNA SAMOPODOBA

Mislim, da sem nekoliko ali močno predebel/-a. Odstotek mladostnikov, ki so odgovorili, da so nekoliko ali močno predebeli (vsi možni odgovori: močno presuh/-a; nekoliko presuh/-a; ravno prave teže; nekoliko predebel/-a; močno predebel/-a).

Mislim, da sem nekoliko ali močno presuh/-a. Odstotek mladostnikov, ki so odgovorili, da so nekoliko ali močno presuhi (vsi možni odgovori: močno presuh/-a; nekoliko presuh/-a; ravno prave teže; nekoliko predebel/-a; močno predebel/-a).

INDEKS TELESNE MASE

Izračun ITM – čezmerno hranjeni in debeli. Odstotek mladostnikov, pri katerih je izračunana vrednost ITM ustrezala mednarodno določenim mejnim vrednostim za čezmerno hranjene in debele otroke, stare od 2 do 18 let (povzeto po *International Obesity Task Force cut-offs – IOTF*) (10). Vrednost ITM je bila izračunana na podlagi odgovorov na vprašanje: »Koliko tehtaš?« in: »Koliko si visok/-a brez čevljev?«

Izračun ITM – prenizka telesna teža. Odstotek mladostnikov, pri katerih je izračunana vrednost ITM ustrezala mednarodno določenim mejnim vrednostim za podhranjene otroke, stare od 2 do 18 let (povzeto po posodobljenih mejnih vrednostih *International Obesity Task Force cut-offs – IOTF*, 2012) (10). Vrednost ITM je bila izračunana na podlagi odgovorov na vprašanje: »Koliko tehtaš?« in »Koliko si visok/-a brez čevljev?«

DIETNO VEDENJE

Dietno vedenje. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Ali si trenutno na dieti ali počneš karkoli, da bi shujšal/-a?« odgovorili pritrldilno (vsi možni odgovori: ne, moja teža je v redu; ne, vendar bi moral/-a malo shujšati; ne, ker se ne morem zrediti; da).

LITERATURA

1. Spring B, Moller AC, Coons MJ. Multiple health behaviours: overview and implications. *Journal of Public Health*. 2012;34(1):3–10.
2. Fajdiga Turk V. Uživanje sadja in zelenjave. V: Jeriček Klanšček H, Roškar S, Koprivnikar, H, Pucelj V, Bajt M, Zupanič T, uredniki. Neenakosti v zdravju in z zdravjem povezanih vedenjih slovenskih mladostnikov. Ljubljana: Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije; 2011:129–142.
3. Gregorič M. Uživanje sladkarij in sladkanih pijač. V: Jeriček Klanšček H, Roškar S, Koprivnikar, H, Pucelj V, Bajt M, Zupanič T, uredniki. Neenakosti v zdravju in z zdravjem povezanih vedenjih slovenskih mladostnikov. Ljubljana: Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije; 2011:143–156.
4. American Academy of Pediatrics. Policy Statement: Maintaining and Improving the Oral Health of Young Children. *Pediatrics*. 2014;134:1224–1229.
5. Hirshkowitz M, Whiton K, Albert S, Alessi C, Bruni O, DonCarlos L, Hazen N, Herman J, Katz ES, Kheirandish-Gozal L, Neubauer DN, O'Donnell AE, Ohayon M, Peever J, Rawding R, Sachdeva RC, Setters B, Vitiello MV, Ware JC, Adams Hillard PJ. National Sleep Foundation's sleep time duration recommendations: methodology and results summary. *Sleep Health*. 2015;1:40-43.
6. WHO. Global Recommendations on Physical Activity for Health. Geneva: WHO Regional Office for Europe; 2010.
7. Tremblay MS, LeBlanc AG, Janssen I, Kho ME, Hicks A, Murumets K, Colley RC, Duggan M. Canadian Sedentary Behaviour Guidelines for Children and Youth. *Appl. Physiol. Nutr. Metab*. 2011;36:59–64.
8. Australian 24-Hour Movement Guidelines for Children (5–12 years) and Young People (13–17 years): An Integration of Physical Activity, Sedentary Behaviour, and Sleep. Pridobljeno 9. 8. 2023 s spletne strani: <https://www.health.gov.au/resources/publications/australian-24-hour-movement-guidelines-for-children-5-to-12-years-and-young-people-13-to-17-years-an-integration-of-physical-activity-sedentary-behaviour-and-sleep?language=en>.
9. Carson V, Hunter S, Kuzik N, Gray CE, Poitras VJ, Chaput JP et al. Systematic review of sedentary behaviour and health indicators in school-aged children and youth: an update. *Appl Physiol Nutr Metab*. 2016;41(3):S240–65.
10. Cole TJ, Lobstein T. Extended international (IOTF) body mass index cut-offs for thinness, overweight and obesity. *Pediatr Obes*. 2012;7(4):284–94.

6. TVEGANA VEDEDENJA

KLJUČNI POVZETKI

Tobačni in povezani izdelki (11, 13, 15, 17 let)

Vsak sedmi 15-letnik in četrti 17-letnik kadi cigarete, medtem ko jih je kadarkoli v življenju kadil vsak četrti 15-letnik in nekaj manj kot vsak drugi 17-letnik.

Trend 2002–2022 (15 let): v obdobju 2002–2022 se je odstotek 15-letnikov, ki so prvič kadili v starosti 13 let ali manj, znižal skupno in pri obeh spolih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se odstotek 17-letnikov, ki so prvič kadili v starosti 13 let ali manj, skupno in med dekleti ni spremenil, se je pa znižal med fanti.

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15 in 17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek kadilcev kadarkoli v življenju znižal med 15-letniki skupno in 17-letniki skupno in med 17-letnimi dekleti, zvišal pa med 11-letnimi dekleti. Odstotek kadilcev v zadnjih 30 dneh se je znižal med 17-letniki skupno in med 17-letnimi dekleti.

Konoplja (15, 17 let)

Približno vsak sedmi 15-letnik in vsak tretji 17-letnik je že kdaj v življenju uporabil konopljo, v zadnjih 30. dneh je konopljo uporabil približno vsak trinajsti 15-letnik in približno vsak sedmi 17-letnik.

Med dnevne uporabnike konoplje se uvršča dober odstotek 15-letnikov in nekaj manj kot tri odstotke 17-letnikov. Skoraj polovica mladostnikov (47,3 %) zaznava, da je konoplja lahko dostopna.

Trend 2014–2022 (15 let): v obdobju 2014–2022 se je odstotek 15-letnikov, ki poročajo o uporabi konoplje že kdaj v življenju, v zadnjem letu in v zadnjih 30 dneh, znižal skupno in pri obeh spolih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je pri vseh treh kazalnikih znižal odstotek 17-letnikov skupaj, ki poročajo o uporabi konoplje; to znižanje ugotavljamo tudi pri obeh spolih.

Alkohol (11, 13, 15, 17 let)

Vsak peti 11-letnik in večina 17-letnikov je že pila alkoholne pijače; več fantov kot deklet. Skoraj vsak četrti 15-letnik in skoraj vsak drugi 17-letnik je bil opit 2-krat ali večkrat v življenju, vsak osmi 15-letnik in približno vsak četrti 17-letnik pije alkoholne pijače vsaj 1-krat na teden. Približno vsak tretji 15-letnik in skoraj vsak četrti 17-letnik navaja, da je prvič pil alkohol v starosti 13 let ali manj. O prvi opitosti v starosti 13 let ali manj poroča približno vsak petnajsti 15- in 17-letnik.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 so se odstotki mladostnikov, ki alkohol pijejo tedensko in tistih, ki so bili opiti več kot 2-krat v življenju, znižali v vseh starostnih skupinah skupno in pri obeh spolih (z izjemo tedenskega pitja pri 11-letnih dekletih). Odstotek mladostnikov, ki so prvič pili alkohol v starosti 13 let ali manj, se je znižal med fanti, odstotek tistih, ki so bili prvič opiti v starosti 13 let ali manj, pa pri obeh spolih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek mladostnikov, ki so bili vsaj dvakrat v življenju opiti, znižal skupno in pri obeh spolih.

Spolnost (15, 17 let)

Vsak šesti 15-letnik in nekaj manj kot vsak drugi 17-letnik je že imel spolni odnos, večina jih je pri zadnjem spolnem odnosu uporabila zanesljivo zaščito pred nosečnostjo (nekaj več kot 70 %) oziroma kondom (okoli 60 %).

Trend 2002–2022 (15 let): v obdobju 2002–2022 se je znižal odstotek 15-letnikov obeh spolov, ki so že imeli spolni odnos.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je znižal odstotek 17-letnikov skupno in 17-letnih deklet, ki so že imeli spolni odnos oziroma, ki so ob zadnjem spolnem odnosu uporabili zanesljivo zaščito pred nosečnostjo oziroma kondom.

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj.

Če spol ni posebej opredeljen, podatki veljajo za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike. Kjer izračun trendov ni mogoč, so pa možne primerjave med leti, so opisane le-te.

Mladostništvo je edinstveno obdobje človekovega razvoja in pomemben čas za postavljanje temeljev dobrega zdravja. Je obdobje raziskovanja in preizkušanja novih vlog in novih vedenj, tudi tveganih. Mladostniki so nagnjeni k iskanju novosti in tveganju, pripravljeni na negotovost in raziskovanje situacij, v katerih obstaja možnost nagrade (v kakršni koli obliki), izid pa ni zagotovljen. Tvegana vedenja so tista vedenja, ki lahko ogrožajo zdravje mladostnika, njegov razvoj in dobro počutje, lahko povzročijo takojšnjo fizično ali duševno škodo, lahko zmotijo normalen razvoj mladostnika ter lahko preprečijo doživetje tipičnih izkušenj v tem obdobju. Posledice so lahko neposredna ali posredna ogroženost mladostnikovega zdravja ali celo življenja, slabši izidi na področju šolanja, socialnih stikov ter prenos teh vedenj v odraslo dobo. Še posebej so tvegana vedenja ogrožajoča takrat, ko se pričnejo zgodaj, se pojavljajo redno in v kombinacijah. Tvegana vedenja se običajno začnejo prav v mladostništvu, s starostjo naraščajo, se pogosto nadaljujejo v obdobje odraslosti ter imajo pomembne učinke na zdravje v vseh življenjskih obdobjih (1-6). V okviru poglavja o tveganih vedenjih opisujemo kajenje tobaka, pitje alkoholnih pijač, rabo konoplje in drugih prepovedanih drog ter spolno vedenje med mladostniki.

Podatki za leto 2022 so podrobneje prikazani na slikah 6.1 in 6.2, trendi za obdobje 2002–2022 pa v tabelah 6.1 in 6.2.

TOBAČNI IN POVEZANI IZDELKI (cigarete in elektronske cigarete)

Kajenje cigaret kadarkoli v življenju in v zadnjih 30 dneh pri mladostnikih obeh spolov narašča s starostjo. Odstotek mladostnikov, ki poročajo o kajenju cigaret kadarkoli v življenju, sega od nekaj manj kot 3 % med 11-letniki do 42 % med 17-letniki. Med spoloma so razlike v odstotku kadilcev cigaret kadarkoli v življenju prisotne le pri 11-letnikih, kjer je odstotek pomembno nižji med dekleti kot fanti. Odstotek kadilcev cigaret v zadnjih 30 dneh pa se giblje od približno 1 % med 11-letniki do skoraj 26 % med 17-letniki, pri čemer med spoloma ni pomembnih razlik v nobeni starostni skupini. 15-letniki in 17-letniki v podobnem odstotku (manj kot desetina) poročajo o prvem kajenju cigaret v starosti 13 let ali manj, razlik med spoloma pri tem ni.

Uporaba elektronskih cigaret kadarkoli v življenju narašča s starostjo, z eno izjemo, in sicer pri fantih ne beležimo pomembnih razlik med starostnima skupinama 15 in 17 let. Odstotek mladostnikov, ki poročajo o uporabi elektronskih cigaret kadarkoli v življenju, sega od nekaj manj kot 4 % med 11-letniki do nekaj več kot 34 % med 17-letniki. Med spoloma so prisotne pomembne razlike v odstotku le pri 11-letnikih, kjer je odstotek pomembno nižji med dekleti kot fanti. Uporaba elektronskih cigaret v zadnjih 30 dneh narašča s starostjo do 15 leta starosti, medtem ko med starostnima skupinama 15 in 17 let skupno in pri obeh spolih ne beležimo pomembnih razlik v odstotku. Odstotek trenutnih uporabnikov elektronskih cigaret se giblje od približno 2 % med 11-letniki do 18,1 % med 17-letniki, pri čemer med spoloma ni pomembnih razlik v nobeni starostni skupini.

Trend 2002–2022 (15 let): v obdobju 2002–2022 se je odstotek 15-letnikov, ki so prvič kadili v starosti 13 let ali manj, skupno in pri obeh spolih pomembno znižal.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek 17-letnikov, ki so prvič kadili v starosti 13 let ali manj, pomembno znižal med fanti, ni pa se pomembno spremenil skupno in med dekleti.

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15 in 17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek kadilcev kadarkoli v življenju pomembno znižal med 15-letniki skupno, 17-letniki skupno in med 17-letnimi dekleti, med 11-letnimi dekleti pa se je pomembno zvišal. Odstotek kadilcev v zadnjih 30 dneh se je pomembno znižal med 17-letniki skupno in med 17-letnimi dekleti.

Pri uporabi elektronskih cigaret ni možno prikazati trendov, saj se je vprašanje v vprašalniku prvič uporabilo v letu 2022. Za kajenje cigaret kadarkoli v življenju in v zadnjih 30 dneh trendov ni možno prikazati, saj se je vprašanje spremenilo v letu 2018.

ALKOHOL

Pitje alkoholnih pijač (pitje alkoholnih pijač kadarkoli v življenju, pitje alkohola vsaj enkrat na teden oziroma tedensko pitje, opitost vsaj dvakrat v življenju) med mladostniki, starimi 11, 13, 15 in 17 let, narašča s starostjo. O pitju alkohola kadarkoli v življenju (več kot majhno količino ali požirek) poroča približno vsak peti 11-letnik (21,3 %), med 17-letniki pa večina (83,9 %); pri 11- in 13-letnikih so odstotki pomembno višji pri fantih kot dekletih, pri 17-letnikih pa obratno. Odstotek mladostnikov, ki poroča o tedenskem pitju, se giblje od 1,4 % med 11-letniki do nekaj manj kot četrtine med 17-letniki (22,2 %), pri čemer so odstotki v vseh starostnih skupinah pomembno višji pri fantih kot dekletih. Odstotek tistih, ki so bili opiti že vsaj dvakrat v življenju, pa se giblje od 1,9 % med 11-letniki do nekaj manj kot polovice med 17-letniki (45,4 %), tudi v tem primeru so v vseh starostnih skupinah, z izjemo 13-letnikov, kjer ni razlik; odstotki pomembno višji med fanti kot dekleti.

Približno vsak tretji 15-letnik (33,7 %) in skoraj vsak četrti 17-letnik (23,6 %), navajata, da sta prvič pila alkohol v starosti 13 let ali manj. O prvi opitosti v starosti 13 let ali manj je poročal približno enak odstotek 15-letnikov (6,8 %) in 17-letnikov (6,5 %). Odstotki so pomembno višji med fanti kot dekleti, razen v odstotku opitih med 15-letniki, kjer ni razlik med spoloma.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je odstotek mladostnikov, ki so poročali o tedenskem pitju, pomembno znižal skupno, pri obeh spolih in v vseh starostnih skupinah, z izjemo 11-letnih deklet. Odstotek mladostnikov, ki so bili v življenju vsaj dvakrat opiti, se je v tem obdobju pomembno znižal skupno, pri obeh spolih in v vseh starostnih skupinah.

Trend 2002–2022 (15 let): v obdobju 2002–2022 se je odstotek mladostnikov, ki so prvič pili alkohol v starosti 13 let ali manj, znižal med fanti, med dekleti pomembnega trenda nismo ugotovili. Se je pa skupno in pri obeh spolih pomembno znižal odstotek tistih, ki so bili prvič opiti v starosti 13 let ali manj.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek mladostnikov, ki alkohol pijejo tedensko, znižal skupno in pri fantih, med dekleti pa ne. Odstotek mladostnikov, ki so bili že vsaj dvakrat v življenju opiti, se je znižal skupno in pri obeh spolih. Pri dekletih se je zvišal odstotek tistih, ki so prvič pile alkohol v starosti 13 let ali manj.

KONOPLJA

(marihuana in hašiš)

Uporaba konoplje s starostjo narašča. Konopljo je vsaj enkrat v življenju uporabil približno vsak sedmi 15-letnik (13,7 %) in približno vsak tretji 17-letnik (33,8 %). V zadnjem letu je konopljo uporabila nekaj več kot desetina (12,8 %) 15-letnikov in nekaj več kot četrtina (27,5 %) 17-letnikov. Med 17-letniki, ki so v zadnjem letu uporabili konopljo, se jih nekaj manj kot petina (17,6 %) uvršča med uporabnike z visokim tveganje glede na test CAST⁷ («Cannabis Abuse Screening Test»). V zadnjih 30 dneh je konopljo uporabilo 7,8 % 15-letnikov in 15,1 % 17-letnikov. Med dnevne uporabnike, torej tiste, ki so v zadnjih 30 dneh uporabljali konopljo 20 ali več dni, pa se uvršča nekaj več kot odstotek 15-letnikov (1,4 %) in približno trije odstotki (2,6 %) 17-letnikov.

⁷ Test CAST se uporablja za ocenjevanje pogostosti nekaterih vedenj in obsega nekaterih težav, povezanih z uporabo konoplje. Vprašalnik zajema naslednja vprašanja: o kajenju konoplje pred poldnevom, kajenju konoplje v samoti (brez družbe drugih uporabnikov), težavam s spominom zaradi kajenja konoplje, nasvetih staršev ali prijateljev o zmanjšanju ali opustitvi uporabe konoplje, poskusih opuščanja uporabe konoplje ter o težavah v odnosih in šoli zaradi uporabe konoplje.

Med fanti in dekleti so pomembne razlike v uporabi konoplje le pri kazalniku uporabe v zadnjih 30 dneh, kjer 15-letni in 17-letni fantje po uporabi presegajo svoje vrstnice.

Da bi v naslednjih 24 urah lahko ali zelo lahko dobili konopljo, meni več kot tretjina 15-letnikov (38,7 %) in več kot polovica 17-letnikov (55,1 %), kar pomeni, da tudi dostopnost do konoplje s starostjo pomembno narašča.

Trend 2014–2022 (15 let): v obdobju 2014–2022 ugotavljamo pomembno znižanje odstotka 15-letnikov skupaj ter odstotka fantov in deklet v tej starosti, ki poročajo o uporabi konoplje že kdaj v življenju, v zadnjem letu in v zadnjih 30 dneh.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je pomembno znižal odstotek mladostnikov v starosti 17 let skupaj ter odstotek fantov in deklet v tej starosti, ki poročajo o uporabi konoplje, in sicer pri vseh treh kazalnikih.

DRUGE PREPOVEDANE DROGE

Katero izmed drugih prepovedanih drog je že kdaj v življenju uporabil približno vsak osmi 17-letnik (12,9 %), in sicer fantje (14, 7 %) v pomembno višjem odstotku kot dekleta (11,1 %). V najvišjem odstotku so 17-letniki že kdaj v življenju uporabili zdravila z namenom, da bi se zadeli (5,7 %), sledijo uporaba ekstazija (5,4 %), gobic (5,0 %), kokaina (4,6 %), amfetamina (4,2 %) in LSD (4,2 %), hlapil (3,4 %), novih psihoaktivnih snovi (2,0 %) ter heroina (1,7 %). Uporaba omenjenih prepovedanih drog je bila pomembno višja med fanti kot med dekleti, z izjemo uporabe zdravil z namenom, da bi se zadel, kjer med spoloma ni bilo razlik.

SPOLNOST

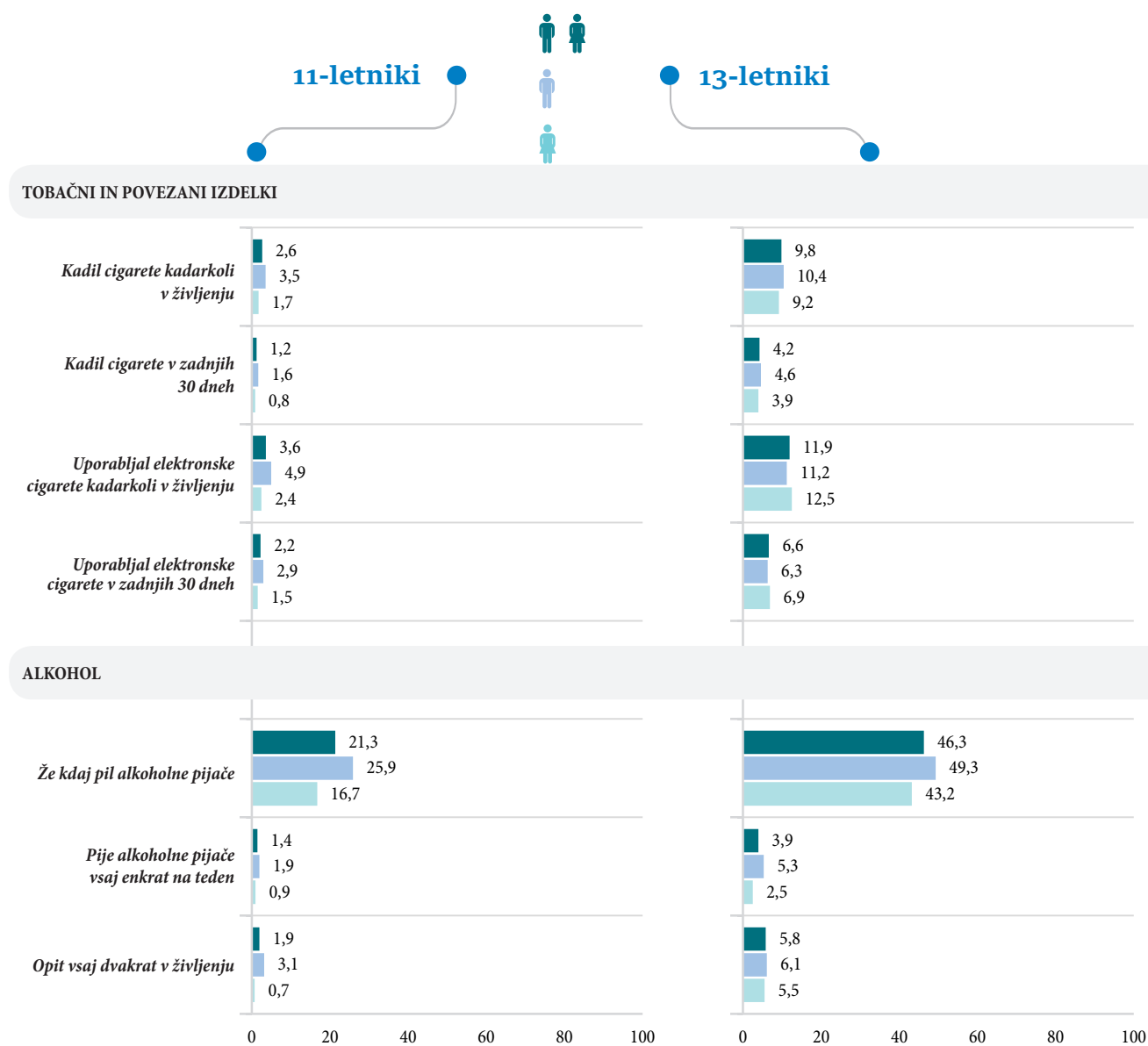
Vsak šesti 15-letnik in manj kot vsak drugi 17-letnik je že imel spolni odnos. Odstotek tistih, ki so že imeli spolni odnos, je skupno, med fanti in dekleti pomembno višji med 17-letniki kot 15-letniki. Med fanti je odstotek tistih, ki so že imeli spolni odnos, v obeh starostnih skupinah pomembno višji kot med dekleti.

Nekaj več kot 70 % 15-letnikov in približno tri četrtine 17-letnikov je ob zadnjem spolnem odnosu uporabilo zanesljivo zaščito pred nosečnostjo. Skupno in med fanti je odstotek tistih, ki so ob zadnjem spolnem odnosu uporabili zanesljivo zaščito pred nosečnostjo, pomembno višji med 17-letniki kot 15-letniki. Med spoloma je v odstotku uporabnikov zanesljive zaščite pred nosečnostjo pri zadnjem spolnem odnosu prisotna pomembna razlika pri 15-letnikih, kjer je odstotek pomembno višji med dekleti kot fanti. Okoli 60 % 15- in 17-letnikov je ob zadnjem spolnem odnosu uporabilo kondom, med obema starostnima skupinama skupno ni pomembnih razlik, so pa prisotne pri obeh spolih - pri fantih je odstotek pomembno višji, pri dekletih pa pomembno nižji med 17-letniki kot 15-letniki. V obeh starostnih skupinah so v odstotku uporabnikov kondoma pri zadnjem spolnem odnosu prisotne pomembne razlike med spoloma. Med 15-letniki je odstotek uporabnikov kondoma pomembno nižji pri fantih kot dekletih, med 17-letniki pa pomembno višji pri fantih kot dekletih.

Trend 2002–2022 (15 let): v obdobju 2002–2022 se je skupno in pri obeh spolih pomembno znižal odstotek 15-letnikov, ki so imeli spolni odnos, ni pa pomembnih razlik v odstotku uporabnikov zanesljive zaščite pred nosečnostjo ali kondoma pri zadnjem spolnem odnosu.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se je pomembno znižal odstotek 17-letnikov skupno in 17-letnih deklet, ki so že imeli spolni odnos in 17-letnikov skupno in 17-letnih deklet, ki so ob zadnjem spolnem odnosu uporabili zanesljivo zaščito pred nosečnostjo oziroma kondom. Med 17-letnimi fanti pri nobenem od kazalnikov ne beležimo pomembnih sprememb.

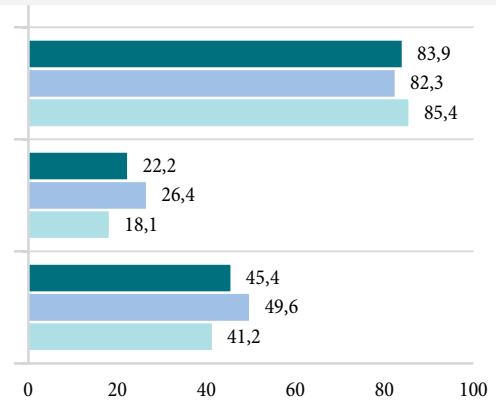
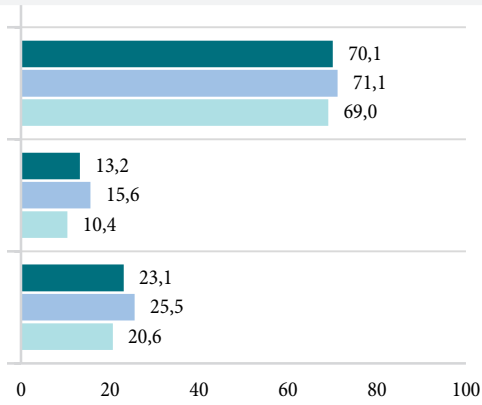
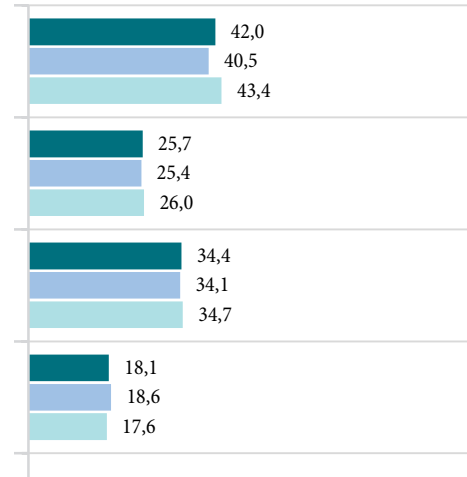
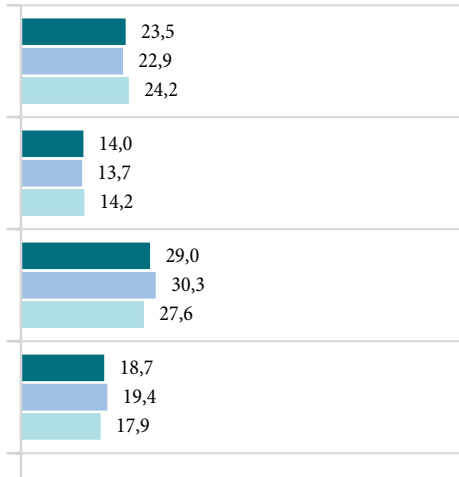
Slika 6.1: Tvegana vedenja (alkohol, tobak) pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2022)

15-letniki

17-letniki

Slika 6.2: Tvegana vedenja (alkohol, tobak, konoplja, spolnost) pri mladostnikih, starih 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2022)

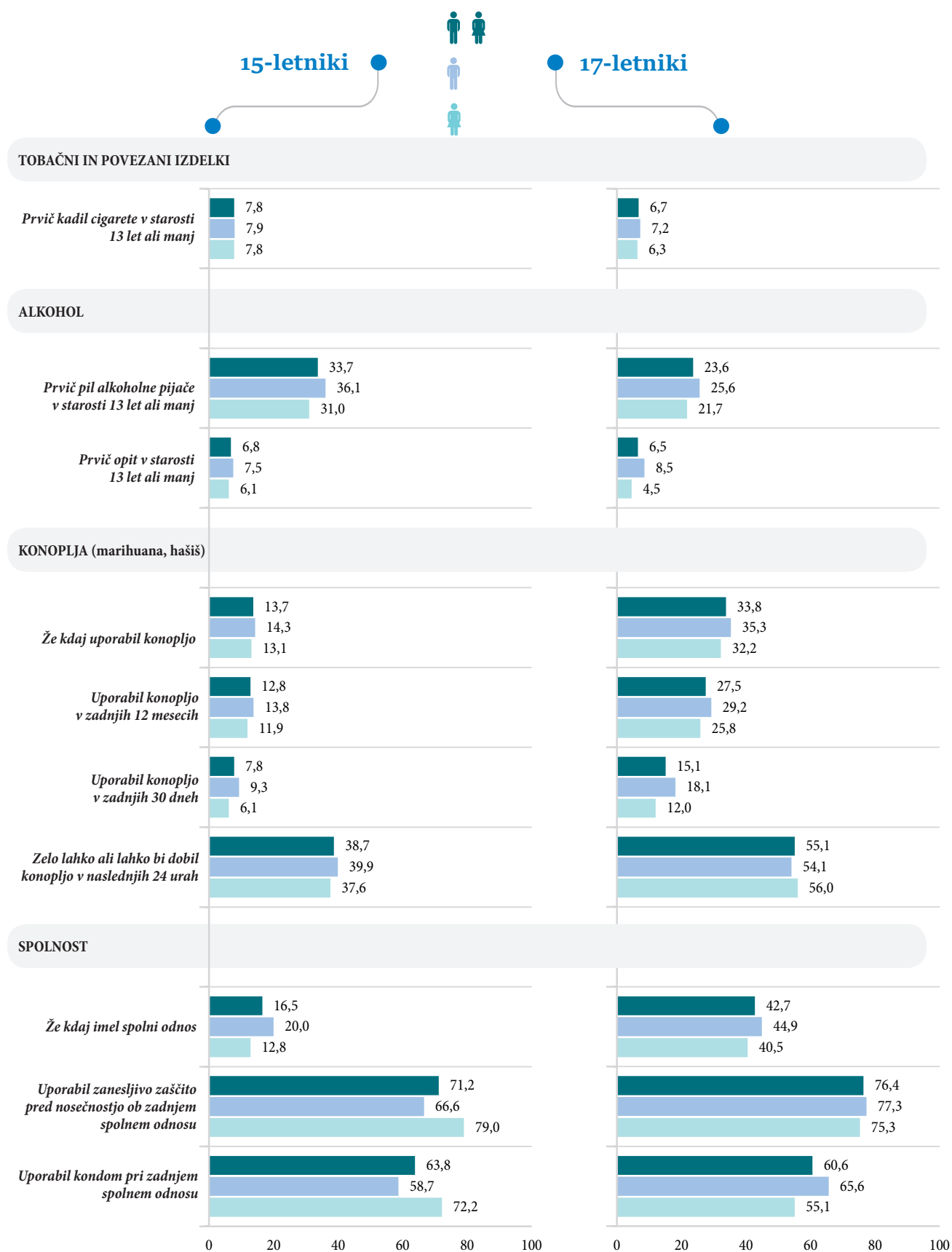

Tabela 6.1: Tvegana vedenja pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v obdobju 2002–2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih)

									
	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Pije alkoholne pijače vsaj 1-krat na teden ali pogosteje									
2002	3,0	6,9	26,5	4,8	9,8	32,8	1,2	4,2	19,8
2006	3,5	9,3	28,2	5,2	11,6	35,5	1,8	7,0	20,9
2010	2,3	7,4	26,7	3,2	10,3	33,1	1,4	4,3	20,3
2014	*4,9	6,9	*13,9	6,0	9,8	*17,8	*3,8	4,1	*10,7
2018	*2,5	5,1	14,3	*2,7	7,4	16,7	2,3	2,7	11,5
2022	1,4	3,9	13,2	1,9	5,3	15,6	0,9	2,5	10,4
p trend	0,004	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	0,813	<0,001	<0,001
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	o	↓	↓
Opitost 2-krat ali večkrat v življenju									
2002	4,1	11,2	39,2	6,0	16,0	44,4	2,1	6,6	33,7
2006	3,3	11,8	35,2	4,8	15,0	43,5	1,4	8,7	26,9
2010	*1,4	10,2	*40,7	*1,9	14,7	45,0	0,9	5,4	*36,3
2014	1,2	*5,8	*30,3	1,6	*7,4	*32,6	0,9	4,3	*28,3
2018	1,2	4,7	26,6	2,0	5,8	27,4	0,4	3,6	25,8
2022	1,9	5,8	23,1	3,1	6,1	25,5	0,7	5,5	20,6
p trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	0,001	0,001	<0,001
trend	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓

* Statistično značilna razlika glede na raziskavo, izvedeno pred tem.

Tabela 6.2: Tvegana vedenja pri mladostnikih, starih 15 let, v Sloveniji v obdobju 2002–2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih)

			
Starost	15	15	15
Prvič kadil cigarete v starosti 13 let ali manj			
2002	28,4	27,7	29,2
2006	27,5	29,5	25,5
2010	24,3	26,6	22,0
2014	*16,6	*17,7	*15,8
2018	*9,4	*8,4	*10,6
2022	7,8	7,9	7,8
p trend	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↓	↓	↓
Prvič pil alkoholne pijače v starosti 13 let ali manj			
2002	28,5	34,4	22,3
2006	*40,7	*47,9	*33,7
2010	45,1	51,0	39,2
2014	*39,5	44,9	35,0
2018	*31,2	*34,3	*27,7
2022	33,7	36,1	31,0
p trend	0,002	<0,001	0,975
trend	↓	↓	o
Prvič opit v starosti 13 let ali manj			
2002	16,1	19,2	12,9
2006	14,2	19,0	9,6
2010	17,3	21,2	13,5
2014	*8,6	*11,3	*6,4
2018	7,1	8,1	5,9
2022	6,8	7,5	6,1
p trend	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↓	↓	↓
Že kdaj imel spolni odnos			
2002	25,9	30,6	21,1
2006	23,9	30,6	17,7
2010	28,5	32,4	*24,8
2014	*20,0	*23,5	*17,1
2018	20,3	25,1	14,9
2022	16,5	20,0	12,8
p trend	<0,001	<0,001	<0,001
trend	↓	↓	↓
Uporabil zanesljivo zaščito pred nosečnostjo ob zadnjem spolnem odnosu			
2002	75,9	75,4	76,7
2006	75,3	65,7	88,7
2010	76,8	76,3	77,5
2014	78,5	74,7	82,8
2018	73,7	72,7	75,6
2022	71,2	66,6	79,0
p trend	0,160	0,342	0,466
trend	o	o	o

			
Starost	15	15	15
Uporabil kondom pri zadnjem spolnem odnosu			
2002	68,9	71,0	66,0
2006	68,2	58,3	82,3
2010	72,0	*72,9	70,9
2014	73,7	73,6	73,8
2018	71,0	70,2	72,5
2022	63,8	58,7	72,2
p trend	0,371	0,311	0,975
trend	o	o	o
Uporabil konopljo že kdaj v življenju			
2014	21,1	23,6	19,0
2018	20,6	21,7	19,5
2022	*13,7	*14,3	*13,1
p trend	<0,001	<0,001	0,001
trend	↓	↓	↓
Uporabil konopljo v zadnjem letu			
2014	18,7	21,6	16,3
2018	17,8	18,6	17,0
2022	*12,8	13,8	*11,9
p trend	<0,001	<0,001	0,007
trend	↓	↓	↓
Uporabil konopljo v zadnjih 30 dneh			
2014	10,3	12,1	8,8
2018	12,7	12,8	12,6
2022	*7,8	*9,3	*6,1
p trend	0,005	0,044	0,033
trend	↓	↓	↓

* Statistično značilna razlika glede na raziskavo, izvedeno pred tem.

OPIS KAZALNIKOV

TOBAČNI

IN POVEZANI IZDELKI

Kadil cigarete kadarkoli v življenju. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Koliko dni (če sploh) si kadil/-a cigarete – kadarkoli v življenju?«, odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

Kadil cigarete v zadnjih 30 dneh. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Koliko dni (če sploh) si kadil/-a cigarete – v zadnjih 30 dneh?«, odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

Prvič kadil cigarete v starosti 13 let ali manj. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Koliko si bil/a star/a, ko si prvič počel/a naslednje stvari - kadil/a cigarete?« odgovorili 11 let ali prej, 12 let ali 13 let (vsi možni odgovori: nikoli; 11 let ali manj; 12 let; 13 let; 14 let; 15 let; 16 let ali več).

Uporabljal elektronske cigarete kadarkoli v življenju. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Koliko dni (če sploh) si uporabljal/-a elektronske cigarete (npr. e-cigareta, vejp, vape, osebni uparjalnik)? – kadarkoli v življenju?«, odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

Uporabljal elektronske cigarete v zadnjih 30 dneh. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Koliko dni (če sploh) si uporabljal/-a elektronske cigarete (npr. e-cigareta, vejp, vape, osebni uparjalnik)? – v zadnjih 30 dneh?«, odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

ALKOHOL

Pil alkoholne pijače kadarkoli v življenju. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Koliko dni (če sploh) si pil/a alkoholne pijače – kadarkoli v življenju?«, odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

Pije alkoholne pijače vsaj 1-krat na teden ali pogosteje (tedensko pitje). Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto sedaj piješ alkoholne pijače, kot so na primer pivo, vino ali žgane pijače?« odgovorili vsak dan ali vsak teden (vsi možni odgovori: vsak dan; vsak teden; vsak mesec; redko; nikoli).

Opit 2-krat ali večkrat v življenju. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Ali si že kdaj spil/a toliko alkoholnih pijač, da si bil/a res pijan/a – kadarkoli v življenju?« odgovorili da, 2-3-krat, da, 4-10-krat ali da, več kot 10-krat (vsi možni odgovori: ne, nikoli; da, enkrat; da, 2-3-krat; da, 4-10-krat; da, več kot 10-krat).

Prvič pil alkoholne pijače v starosti 13 let ali manj. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Koliko si bil/a star/a, ko si prvič počel/a naslednje stvari – pil alkoholne pijače (več kot en požirek)?« odgovorili 11 let ali prej, 12 let ali 13 let (vsi možni odgovori: nikoli; 11 let ali manj; 12 let; 13 let; 14 let; 15 let; 16 let ali več).

Prvič opit v starosti 13 let ali manj. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Koliko si bil/a star/a, ko si prvič počel/a naslednje stvari – bil/a pijan/a?« odgovorili 11 let ali prej, 12 let ali 13 let (vsi možni odgovori: nikoli; 11 let ali manj; 12 let; 13 let; 14 let; 15 let; 16 let ali več).

KONOPLJA

Uporabil konopljo kadarkoli v življenju. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje "Ali si že kdaj uporabil/a konopljo (vprašanje se nanaša na uporabo marihuane in hašiša, ki ju lahko poznaš pod imeni, kot so: trava, gandža, vutra, joint, haš, bakla ...) – kadarkoli v življenju?" odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

Uporabil konopljo v zadnjem letu. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje "Ali si že kdaj uporabil/a konopljo (vprašanje se nanaša na uporabo marihuane in hašiša, ki ju lahko poznaš pod imeni, kot so: trava, gandža, vutra, joint, haš, bakla ...) – v zadnjem letu?" odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

Uporabil konopljo v zadnjih 30 dneh. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje "Ali si že kdaj uporabil/a konopljo (vprašanje se nanaša na uporabo marihuane in hašiša, ki ju lahko poznaš pod imeni, kot so: trava, gandža, vutra, joint, haš, bakla ...) – v zadnjih 30 dneh?" odgovorili s katerimkoli drugim odgovorom razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1–2 dni; 3–5 dni; 6–9 dni; 10–19 dni; 20–29 dni; 30 dni ali več).

Zelo lahko ali lahko bi dobil konopljo v naslednjih 24. urah. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje "Kaj meniš, kako težko ali lahko bi bilo zate dobiti konopljo (marihuano ali hašiš) v naslednjih 24 urah, če bi jo želel/-a?" odgovorili zelo lahko ali lahko (vsi možni odgovori: nemogoče; zelo težko; težko; lahko; zelo lahko; ne vem, ne želim odgovoriti).

DRUGE PREPOVEDANE DROGE

Uporabil druge posamezne prepovedane droge kadarkoli v življenju. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje "Ali si kadar koli v svojem življenju uporabil/a katero oziroma katere izmed spodaj naštetih drog - ekstazi, MDMA; amfetamini (amfetamin, metamfetamin poznana tudi kot speed, ice); heroin; zdravila z namenom, da bi se zadel (pomirjevala, poživila ali proti bolečinska zdravil, kot so npr. Helex, Xanax, Apaurin, Sanval, Tramadol, Tramal, Nitalin ...); kokain (kokain, crack kokain); lepilo ali druga hlapila; gobice (čudežne gobice, nore gobice, psilocibe); LSD; nove psihoaktivne snovi(3-MMC, 2-CB, metilon, NBOMe, sintetični kanabinoid ...); druga droga?" pri posamezni drogi izbral katerikoli odgovor, razen nikoli (vsi možni odgovori: nikoli; 1-2 dni; 3-5 dni; 6-9 dni; 10-19 dni; 20-29 dni; 30 dni ali več).

SPOLNOST

Imel spolni odnos. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje "Ali si kdaj že imel/a spolni odnos (temu rečemo tudi "spati skupaj", "ljubiti se", "iti z nekom v posteljo", "seksati", "dati se dol", "iti do konca")?" odgovorili z da (vsi možni odgovori: da; ne).

Uporabil zanesljivo zaščito pred nosečnostjo ob zadnjem spolnem odnosu. Odstotek mladostnikov, ki so imeli spolni odnos in so odgovorili z da na vprašanje "Ali sta s partnerko/partnerjem ob zadnjem spolnem odnosu uporabljala kontracepcijske tablete?" ali vprašanje "Ali sta s partnerjem/partnerko ob zadnjem spolnem odnosu uporabila kondom?" (vsi možni odgovori pri obeh vprašanjih: da; ne; ne vem).

Uporabil kondom ob zadnjem spolnem odnosu. Odstotek mladostnikov, ki so imeli spolni odnos, in so na vprašanje "Ali sta s partnerjem/partnerko ob zadnjem spolnem odnosu uporabila kondom?" odgovorili da (vsi možni odgovori: da; ne; ne vem).

LITERATURA

1. Tomori M, Stiković S, Stergar E, Pinter B, Rus-Makovec M. Dejavniki tveganja pri slovenskih srednješolcih. Ljubljana: Littera Picta; 1998.
2. Koprivnikar H, Drev A, Roškar M, Zupanič T, Jeriček Klanšček H. Od prvega poskusa do pogoste uporabe tobaka, alkohola in konoplje med mladostniki v Sloveniji. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje; 2018.
3. Mokdad AH, Forouzanfar MH, Daoud F, Mokdad AA, El Bcheraoui C, Moradi-Lakeh M, Kyu HH et al. Global burden of diseases, injuries, and risk factors for young people's health during 1990-2013: a systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2013. *Lancet*. 2016;387(10036):2383-401.
4. Erskine HE, Moffitt TE, Copeland WE, Costello EJ, Ferrari AJ, Patton G, Degenhardt L et al. A heavy burden on young minds: the global burden of mental and substance use disorders in children and youth. *Psychol Med*. 2015;45(7):1551-63.
5. National Research Council. The Science of Adolescent Risk-Taking: Workshop Report. Washington, DC: The National Academies Press; 2011.
6. Koprivnikar H, Korošec A. Age at Smoking Initiation in Slovenia. *Zdrav Var*. 2015;54(4):274-81.

7. NASILJE

KLJUČNI POVZETKI

Sodelovanje pri trpinčenju (11, 13, 15, 17 let)

Približno vsak deseti mladostnik (10,1 %) je v preteklih parih mesecih vsaj dvakrat mesečno sodeloval pri trpinčenju v šoli; več fantov kot deklet.

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je odstotek mladostnikov, ki so sodelovali pri trpinčenju v šoli vsaj dvakrat mesečno v zadnjih nekaj mesecih, zvišal v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ni bilo pomembnih razlik v odstotku mladostnikov, ki so poročali, da so v preteklih parih mesecih vsaj dvakrat mesečno sodelovali pri trpinčenju v šoli.

O sodelovanju pri online trpinčenju poroča vsak petnajsti mladostnik (6,9 %), več fantov kot deklet.

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek mladostnikov, ki so sodelovali pri online trpinčenju vsaj dvakrat mesečno v zadnjih nekaj mesecih zvišal pri 13- in 17-letnikih.

Pretepanje (11, 13, 15, 17 let)

Vsaj trikrat v zadnjih 12. mesecih se je pretepal približno vsak deseti mladostnik (9,7 %), več fantov kot deklet.

Trend (11, 13, 15 let): v obdobju 2018–2022 se je znižal odstotek mladostnikov, ki so poročali, da so se preteпали vsaj trikrat v zadnjih 12. mesecih, v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih, z izjemo 13- in 15-letnih deklet.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ni bilo pomembnih razlik v odstotku mladostnikov, ki so poročali, da so se preteпали vsaj trikrat v zadnjih 12. mesecih.

Žrtev trpinčenja (11, 13, 15, 17 let)

O tem, da je bil žrtev trpinčenja v šoli vsaj enkrat v zadnjih nekaj mesecih poroča približno vsak četrti mladostnik (26,8 %).

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je povišal odstotek mladostnikov, ki so poročali, da so bili žrtev trpinčenja v šoli vsaj enkrat v zadnjih nekaj mesecih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se odstotek mladostnikov, ki so bili žrtev trpinčenja v šoli, ni pomembno spremenil.

O tem, da je bil žrtev online trpinčenja vsaj enkrat v zadnjih mesecih, poroča vsak šesti (17,0 %) mladostnik, odstotek je najnižji med 17-letniki.

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je zvišal odstotek mladostnikov, ki so poročali, da so bili žrtve online trpinčenja vsaj enkrat v zadnjih nekaj mesecih, v skoraj vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj.

Če spol ni posebej opredeljen, podatki veljajo za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike. Kjer izračun trendov ni mogoč, so pa možne primerjave med leti, so opisane le-te.

O (vrstniškem) nasilju govorimo, kadar povzročitelj nasilja namerno, ponavljajoče se izvaja različne oblike nasilja (fizično, spolno, psihično, socialno ali ekonomsko nasilje) nad drugo, navadno ranljivejšo osebo (podobne ali enake starosti) (1). Pogostost (vrstniškega) nasilja se v različnih razvojnih obdobjih razlikuje; vrh doseže v obdobju poznega otroštva in zgodnjega mladostništva, potem pa s starostjo upade (2). Nasilje ima številne negativne posledice, tako za žrtve kot za povzročitelje in tudi osebe, ki nasilju prisostvujejo. Raziskovalci so ugotovili, da nasilje negativno vpliva na počutje, samovrednotenje in samospoštovanje, povezuje se z zadržanostjo, pasivnostjo, osamljenostjo, socialno izolacijo, slabšim šolskim uspehom, odporom do šole, tveganimi vedenji, tesnobo, depresivnostjo ter drugimi težavami v (duševnem) zdravju ipd. (1, 3). Avtorji preglednih študij ugotavljajo, da pri približno tretjini mladostnikov lahko govorimo o vrstniškem nasilju (kot povzročitelji ali kot žrtve), medtem ko je online (vrstniško) nasilje nekoliko manj pogosto (1). Ker je (vrstniško) nasilje pogosto prikrito, še posebej v današnji »digitalni« dobi, ga je težko izmeriti. Pogosto anketiranci zaradi socialne nezaželenosti vedenja o njem tudi podporačajo, primerjave med raziskavami pa so dostikrat onemogočene zaradi različnih definicij (vrstniškega) nasilja (1). V tem poglavju bomo predstavili podatke iz izvedene raziskave glede pogostosti trpinčenja v šoli (npr. nadlegovanju, ustrahovanju, »bulanju«), online trpinčenja (npr. pošiljanje žaljivih sporočil, oblikovanje/pošiljanje/objavljanje pisnega, slikovnega ali drugega gradiva z namenom posmehovanja/norčevanja iz nekoga drugega; objavljanje neprijetnih ali neprimernih fotografij brez dovoljenja) ter pretepanja. Na voljo so tudi podatki o pogostosti žrtev trpinčenja v šoli in online.

Podatki za leto 2022 so podrobneje prikazani na sliki 7.1, trendi za obdobje 2002–2022 pa v tabeli 7.1.

SODELOVANJE PRI TRPINČENJU

Približno vsak deseti mladostnik (10,1 %), star 11, 13, 15 ali 17 let, je v preteklih parih mesecih vsaj dvakrat mesečno sodeloval pri trpinčenju v šoli (npr. nadlegovanju, ustrahovanju, »bulanju«). Pomembno več (približno dvakrat več) fantov (13,3 %) je poročalo, da so sodelovali pri takem trpinčenju v primerjavi z dekleti (6,9 %).

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je odstotek mladostnikov, ki so sodelovali pri trpinčenju v šoli vsaj dvakrat mesečno v zadnjih nekaj mesecih zvišal v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ni bilo pomembnih razlik v odstotku mladostnikov, ki so poročali, da so v preteklih parih mesecih vsaj dvakrat mesečno sodelovali pri trpinčenju v šoli.

O sodelovanju pri online trpinčenju poroča vsak petnajsti mladostnik (6,9 %), star 11, 13, 15 in 17 let. Pomembno več fantov (skoraj trikrat več - 10,2 %) je poročalo, da so sodelovali pri online trpinčenju vsaj dvakrat mesečno, v primerjavi z dekleti (3,6 %).

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek mladostnikov, ki so sodelovali pri online trpinčenju vsaj dvakrat mesečno v zadnjih nekaj mesecih zvišal pri 13-letnih fantih in dekletih ter 17-letnih dekletih, medtem ko pri 11- in 15-letnikih pomembnih razlik ni bilo.

PRETEPANJE

Odstotek tistih, ki so se pretepali vsaj trikrat v zadnjih 12. mesecih (9,7 %), se giblje od 12,4 % med 11-letniki do najnižjega, to je 5,1 % med 17-letniki. Odstotek je pomembno višji pri fantih (12,4 %) kot pri dekletih (6,9 %).

Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je odstotek mladostnikov, ki so poročali, da so se pretepali vsaj trikrat v zadnjih 12. mesecih, znižal v starostnih skupinah 11 in 13 let, pri fantih v vseh starostnih skupinah ter pri 11-letnih dekletih.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 ni bilo pomembnih razlik v odstotku mladostnikov, ki so poročali, da so se pretepali vsaj trikrat v zadnjih 12. mesecih.

ŽRTEV TRPINČENJA

O tem, da je bil žrtev trpinčenja v šoli vsaj enkrat v zadnjih nekaj mesecih poroča približno vsak četrti mladostnik (26,8 %), star 11, 13, 15 in 17 let. Odstotek tistih, ki so bili žrtve trpinčenja v šoli vsaj enkrat v zadnjih mesecih, se s starostjo znižuje, in sicer od 31,5 % med 11-letniki do najnižjega, to je 18,6 % med 17-letniki. Razlike po spolu niso pomembne.

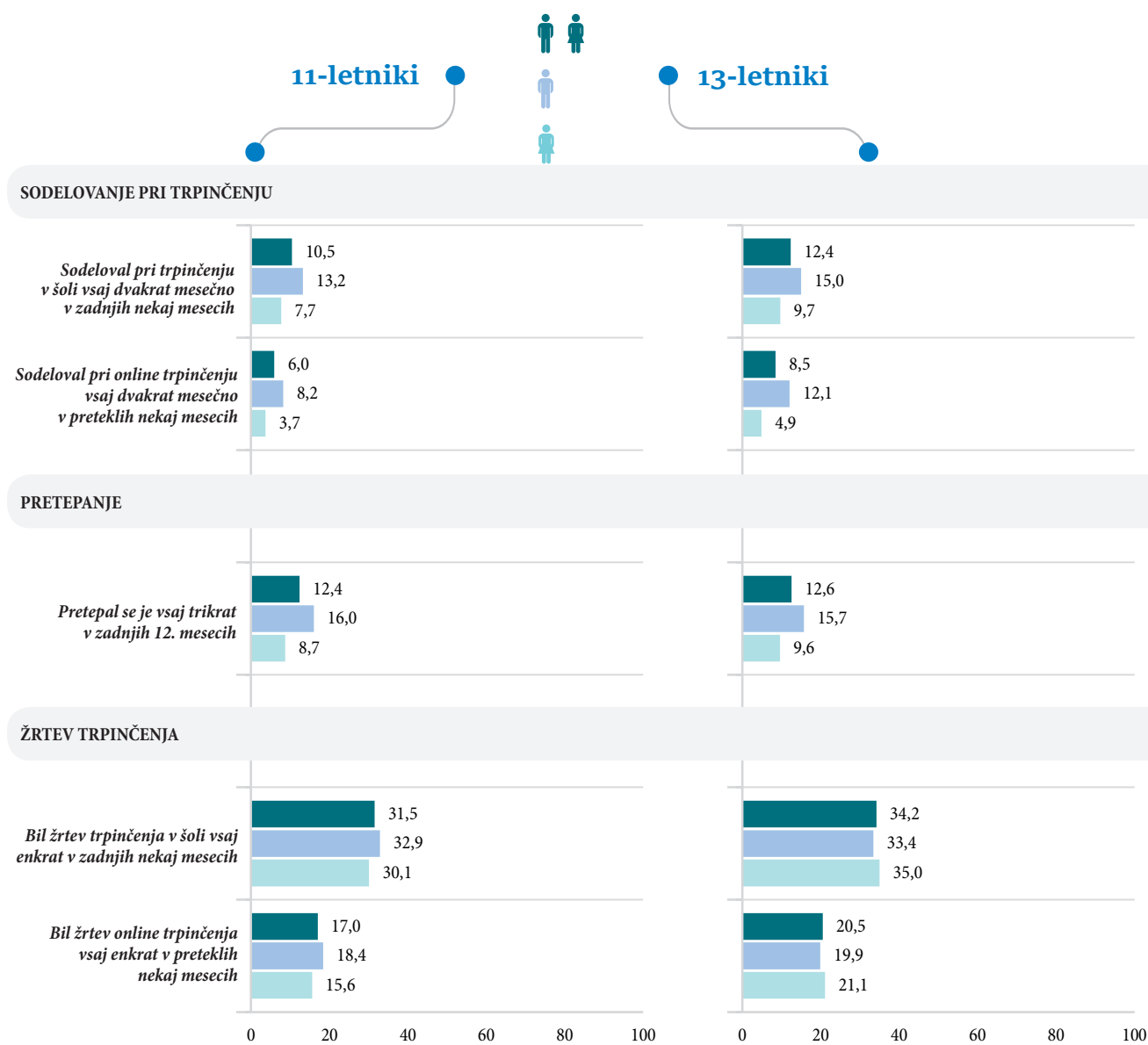
Trend 2002–2022 (11, 13, 15 let): v obdobju 2002–2022 se je odstotek mladostnikov, ki so poročali, da so bili žrtve trpinčenja v šoli vsaj enkrat v zadnjih nekaj mesecih povišal v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih, z izjemo 11-letnih deklet.

Razlike 2018–2022 (17 let): od 2018 do 2022 se odstotek mladostnikov, ki so bili žrtve trpinčenja v šoli ni pomembno spremenil.

O tem, da je bil žrtev online trpinčenja vsaj enkrat v zadnjih mesecih, poroča vsak šesti (17,0 %) mladostnik, star 11, 13, 15 in 17 let; odstotek je najnižji med 17-letniki (12,6 %). Razlike po spolu niso pomembne.

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek mladostnikov, ki so poročali, da so bili žrtve online trpinčenja vsaj enkrat v zadnjih nekaj mesecih zvišal v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih, z izjemo 11-letnih fantov.

Slika 7.1: Nasilje med mladostniki, starimi 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2022)

15-letniki

17-letniki

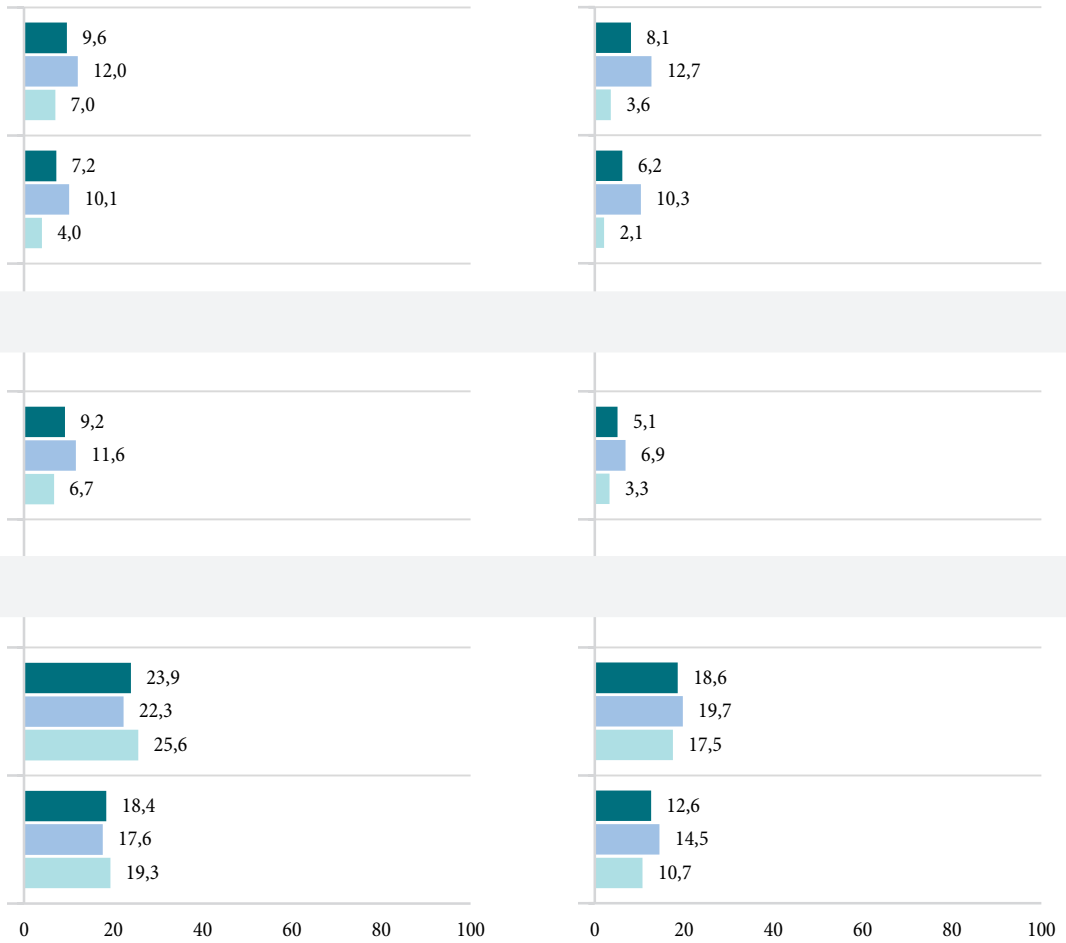

Tabela 7.1: Nasilje med mladostniki, starimi 11, 13 in 15 let, v Sloveniji v obdobju 2002–2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih)

									
	11	13	15	11	13	15	11	13	15
Sodeloval pri trpinčenju v šoli vsaj dvakrat mesečno v zadnjih nekaj mesecih									
2002	4,5	5,6	5,9	6,3	8,2	7,4	2,6	3,1	4,3
2006	6,1	*8,9	6,9	8,4	12,6	11,0	3,9	5,3	2,7
2010	5,0	9,7	8,7	5,9	14,5	11,8	4,1	4,6	5,6
2014	*10,8	9,1	6,7	*14,3	12,6	9,0	7,2	5,7	4,8
2018	8,8	8,7	8,5	12,2	12,2	12,7	5,4	5,2	3,7
2022	10,5	*12,4	9,6	13,2	15,0	12,0	7,7	*9,7	*7,0
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	0,003	0,016	<0,001	<0,001	0,005
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑	↑
Pretepal se je vsaj trikrat v zadnjih 12. mesecih									
2002	20,1	14,0	9,7	29,9	20,7	13,8	10,1	7,6	5,5
2006	*15,4	16,8	10,7	*22,2	22,7	16,8	8,9	10,8	4,5
2010	14,9	15,7	10,1	21,6	23,6	14,3	7,9	7,3	5,9
2014	*11,2	*11,3	*7,0	17,5	*17,4	9,9	4,6	5,3	4,5
2018	12,1	11,8	8,9	17,7	16,5	12,3	6,5	7,1	5,1
2022	12,4	12,6	9,2	16,0	15,7	11,6	8,7	9,6	6,7
p-trend	<0,001	<0,001	0,083	<0,001	<0,001	0,002	0,046	0,719	0,248
trend	↓	↓	o	↓	↓	↓	↓	o	o
Bil žrtev trpinčenja v šoli vsaj enkrat v zadnjih nekaj mesecih									
2002	24,7	24,5	16,3	25,4	22,9	15,3	23,9	26,1	17,3
2006	28,9	28,6	15,9	30,8	28,8	*21,8	27,1	28,4	*10,1
2010	*21,1	24,3	16,1	*21,4	25,5	18,5	*20,7	23,0	13,6
2014	23,8	25,5	16,7	*31,5	27,5	16,7	16,0	23,5	16,7
2018	*29,0	28,7	20,7	34,2	32,2	20,6	*23,7	25,2	20,8
2022	31,5	*34,2	23,9	32,9	33,4	22,3	*30,1	*35,0	25,6
p-trend	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	0,015	0,076	0,001	<0,001
trend	↑	↑	↑	↑	↑	↑	o	↑	↑

* Statistično značilna razlika glede na raziskavo, izvedeno pred tem.

OPIS KAZALNIKOV

SODELOVANJE PRI TRPINČENJU

Sodeloval/-a pri trpinčenju v šoli vsaj dvakrat mesečno. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v preteklih nekaj mesecih sodeloval/-a pri trpinčenju nekega učenca/dijaka ali učenke/dijakinje v šoli?« odgovorili, da 2- ali 3-krat na mesec ali približno 1-krat na teden (vsi možni odgovori: v zadnjih nekaj mesecih nisem sodeloval/-a pri trpinčenju v šoli; zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat; 2- ali 3-krat na mesec; približno 1-krat na teden; večkrat na teden).

Sodeloval/-a pri online trpinčenju vsaj dvakrat mesečno. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v preteklih nekaj mesecih sodeloval/-a pri online trpinčenju (npr. si pošiljal/-a žaljiva kratka sporočila, e-pošto ali besedilna sporočila; objavljaj/-a na "zidu"; ustvaril/-a spletno stran z namenom posmehovanja/norčevanja iz nekoga drugega; brez dovoljenja objavil/-a ali z drugimi delil/-a neprijetne in neprimerne fotografije)?« odgovorili, da 2- ali 3-krat na mesec ali približno 1-krat na teden (vsi možni odgovori: v zadnjih nekaj mesecih nisem sodeloval/-a pri online trpinčenju; zgodilo se je 1-krat ali 2-krat; 2- ali 3-krat na mesec; približno 1-krat na teden; nekajkrat na teden).

PRETEPANJE

Pretepal/-a se je vsaj trikrat v zadnjih 12. mesecih. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kolikokrat v preteklih 12 mesecih si se pretepal/-a?« odgovorili 2-krat, 3-krat, 4-krat ali pogosteje (vsi možni odgovori: v preteklih 12 mesecih se nisem pretepal/-a; 1-krat; 2-krat; 3-krat; 4-krat ali pogosteje).

ŽRTEV TRPINČENJA

Bil/-a žrtev trpinčenja v šoli vsaj enkrat v zadnjih nekaj mesecih. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si bil/-a trpinčen/-a v preteklih nekaj mesecih v šoli?« odgovorili, da se je zgodilo le 1-krat ali 2-krat; 2- ali 3-krat na mesec; približno 1-krat na teden ali večkrat na teden (vsi možni odgovori: v zadnjih nekaj mesecih nisem bil/-a trpinčen/-a v šoli; zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat; 2- ali 3-krat na mesec; približno 1-krat na teden; večkrat na teden).

Bil/-a žrtev online trpinčenja vsaj enkrat v zadnjih nekaj mesecih. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si bil/-a v preteklih nekaj mesecih trpinčen/-a online (npr. nekdo je pošiljal žaljiva kratka sporočila, e-pošto ali besedilna sporočila o tebi; objavljaj na zidu; ustvaril spletno stran z namenom norčevanja iz tebe; brez tvojega dovoljenja objavil ali z drugimi delil neprijetne in neprimerne fotografije)?« odgovorili, da se je zgodilo 1-krat ali 2-krat; 2- ali 3-krat na mesec; približno 1-krat na teden ali nekajkrat na teden (vsi možni odgovori: v zadnjih nekaj mesecih nisem bil/-a trpinčen/-a v šoli; zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat; 2- ali 3-krat na mesec; približno 1-krat na teden; nekajkrat na teden).

LITERATURA

1. Menesini E, Salmivalli C. Bullying in schools: the state of knowledge and effective interventions. *Psychology, Health & Medicine*. 2017;22:240–53.
2. Pepler DJ, Craig WM, Connolly JA, Yuile A, McMaster L, Jiang D. A developmental perspective on bullying. *Aggress Behav*. 2006;32(4):376–84.
3. Kaltiala-Heino R, Rimpelä M, Rantanen P, Rimpelä A. Bullying at school - an indicator of adolescents at risk for mental disorders. *J Adolesc*. 2000;23(6):661–74.

8. UPORABA INTERNETA IN DIGITALNIH TEHNOLOGIJ

KLJUČNI POVZETKI

Internetni (online) stiki (11, 13, 15, 17 let)

Dobra četrtina (26,3 %) mladostnikov je skoraj stalno (ves čas, čez dan) v spletnem stiku s svojimi dobrimi prijatelji, desetina mladostnikov (10,1 %) je v stalnem stiku s prijatelji iz širšega kroga. Vsak šesti mladostnik (15,4 %) je ves čas v stiku z drugimi osebami, npr. starši, brati, sestrami, sošolci, učitelji; vsak dvanajsti mladostnik (8,1%) pa je dnevno v spletnih stikih s prijatelji, ki jih je spoznal na spletu. Med starostnimi skupinami so pomembne razlike pri vseh navedenih kazalnikih. Po spolu razlike ugotavljamo pri online stikih z dobrimi prijatelji, kjer je odstotek višji pri dekletih (30,3 %) kot pri fantih (22,3 %) in pri online stikih s prijatelji iz širšega kroga, kjer je odstotek višji pri fantih (10,9 %) kot dekletih (9,4 %).

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek mladostnikov, ki so stalno v online stiku z drugimi (npr. starši, brati, sestrami, sošolci, učitelji ...); s prijatelji, ki so jih spoznali na spletu; s prijatelji iz širšega kroga in z dobrimi prijatelji, pomembno zvišal.

Problematična uporaba spletnih socialnih medijev (11, 13, 15, 17 let)

Vsak enajsti (8,9 %) mladostnik je na lestvici problematične uporabe spletnih socialnih medijev pritrdilno odgovoril na 6 ali več od 9 trditev, kar kaže prisotnost težav ali znakov problematične uporabe.

Po starosti ugotavljamo najvišji odstotek problematične uporabe spletnih socialnih omrežij pri 13-letnikih (11,0 %), najnižji pa pri 11-letnikih (5,7 %). Po spolu je odstotek problematične uporabe spletnih socialnih omrežij višji med dekletimi (10,6 %) kot fanti (7,1 %).

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je pri mladostnikih pomembno zvišal odstotek problematične uporabe spletnih socialnih medijev. Pomembne razlike so v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih, z izjemo 15-letnih deklet.

Igranje video, računalniških, spletnih iger in znaki zasvojenosti z njimi (11, 13, 15, 17 let)

Približno četrtnina (23,5 %) mladostnikov je poročala, da igrajo igre vsak dan ali skoraj vsak dan. Na dan, ko so mladostniki igrali igre, jih je več kot polovica (57,4 %) temu namenila 2–3 ure ali več svojega časa. Približno desetina (9,1 %) mladostnikov je na lestvici zasvojenosti z igrami pritrdilno odgovorila na 5 ali več trditev, kar kaže prisotnost znakov zasvojenosti.

Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, najvišji odstotki skoraj vsakodnevnega igranja iger so med 13-letniki, 15-letniki pa v najvišjem odstotku igrajo igre 2–3 ure dnevno ali več.

Pomembne razlike ugotavljamo tudi po spolu, in sicer so fantje v višjih odstotkih poročali o dnevnem igranju iger (35,0 %), več kot 2-urnem dnevnem igranju (69,8 %) in znakih zasvojenosti z igrami (13,3 %) v primerjavi z dekletmi (11,9 % dnevno igranje iger, 38,0 % več kot 2-urno igranje in 4,8 % kaže znake zasvojenosti).

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek mladostnikov, ki igrajo igre vsak dan ali skoraj vsak dan, 2–3 ure dnevno ali več na dan in imajo znake zasvojenosti z igrami, pomembno zvišal. Pri 13- in 15-letnih fantih, ki igrajo igre vsak dan ali skoraj vsak dan, med letoma ni pomembnih razlik, prav tako ne pri 13-, 15- in 17-letnih fantih glede znakov zasvojenosti z igrami.

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj.

Če spol ni posebej opredeljen, podatki veljajo za oba spola. Trendi so prikazani pri tistih vedenjih, kjer je to mogoče, in se nanašajo na 11-, 13- in 15-letnike. Kjer izračun trendov ni mogoč, so pa možne primerjave med leti, so opisane le-te.

Vsesplošna uporaba pametnih telefonov, tabličnih računalnikov in drugih digitalnih naprav je spremenila način, kako mladi pa tudi ostale generacije dostopamo do informacij, komuniciramo in delujemo v svetu (1). Uporaba digitalnih tehnologij omogoča hitrejši dostop do informacij, boljše povezovanje in ima lahko tudi pozitivne učinke (2). Med mladostniki je povečana uporaba digitalnih tehnologij povzročila večplastne spremembe v različnih vidikih njihovega življenja - od izobraževanja, zabave do družbenih interakcij. Poleg tega pa je privlačnost družbenih medijev, spletnega igranja iger in platform za neposredno komunikacijo pripeljala do novih izzivov in težav, kot so npr. problematična uporaba interneta, družbenih omrežij, novih oblik digitalnih zasvojenosti (3), motenj spanja in zmanjšane telesne dejavnosti do spletnega ustrahovanja/nasilja in težav z duševnim zdravjem (4). Nekatere raziskave kažejo, da se je med pandemijo covid-19 povečala uporaba digitalne tehnologije med otroki in mladostniki, zlasti uporaba družbenih medijev (5). Mladostniki so med pandemijo uporabljali tehnologijo za šolanje, učenje, ohranjanje socialnih povezav (6) pa tudi za reševanje težav, ki jih je povzročila pandemija (7) itd.

V tem poglavju prikazujemo podatke o internetnih (online) stikih, problematični uporabi spletnih socialnih medijev, igranju video, računalniških, spletnih iger in znakih zasvojenosti z njimi. Naše ugotovitve so pomembna osnova za seznanjanje z razširjenostjo uporabe digitalnih tehnologij in nekaterih težav pa tudi za načrtovanje in razvijanje digitalne pismenosti in varne uporabe digitalnih tehnologij.

Podatki za leto 2022 so podrobneje prikazani na sliki 8.1.

INTERNETNI (online) STIKI

Dobra četrtina (26,3 %) mladostnikov, starih 11, 13, 15 ali 17 let, je skoraj ves čas (čez dan) oz. je stalno v online stiku s svojimi dobrimi prijatelji. Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, najnižji odstotki so med 11-letniki (17,5 %) in najvišji med 15-letniki (30,9 %). Odstotek je višji pri dekletih (30,3 %) kot pri fantih (22,3 %).

Desetina (10,1 %) mladostnikov ima stalne online stike s prijatelji iz širšega kroga. Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, in sicer imajo 17-letniki (8,3 %) ta odstotek nižji od vseh drugih skupin. Po spolu pa ima pomembno višji odstotek fantov (10,9 %), kot deklet (9,4 %) stalne online stike s prijatelji iz širšega kroga.

Malo manj kot desetina (8,1 %) mladostnikov je stalno v online stiku s prijatelji, ki so jih spoznali na spletu. Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, in sicer je pri 13-letnikih (10,7 %) ta odstotek višji kot pri vse drugih starostnih skupinah. Po spolu razlik ne ugotavljamo.

Nekaj več kot desetina (15,4 %) mladostnikov, starih 11, 13, 15 ali 17 let, je stalno v online stiku z drugimi osebami, npr. starši, brati, sestrami, sošolci, učitelji. Odstotek je najvišji pri 11-letnikih (23,5 %) in se s starostjo pomembno znižuje. Tako je ta odstotek najnižji pri 17-letnikih (9,9 %). Razlik med spoloma ni.

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek mladostnikov, ki so ves čas čez dan v online stiku z drugimi (npr. starši, brati, sestrami, sošolci, učitelji ...); s prijatelji, ki so jih spoznali na spletu; s prijatelji iz širšega kroga in z dobrimi prijatelji, pomembno zvišal. Največ razlik je pri 13-letnikih, 11- in 13-letnih fantih ter 13-letnih dekletih, najmanj pa pri 15-letnikih, 15-letnih fantih ter 11-letnih dekletih.

PROBLEMATIČNA UPORABA SPLETNIH SOCIALNIH MEDIJEV

Malo manj kot desetina (8,9 %) mladostnikov, starih 11, 13, 15 ali 17 let, je na lestvici problematične uporabe socialnih medijev pritrdilno odgovorila na 6 ali več trditev (od 9), kar kaže prisotnost težav oz. problematično uporabo spletnih socialnih medijev. Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, in sicer se 11-letniki (5,7 %), kjer je odstotek problematične uporabe najnižji, pomembno razlikujejo od vseh drugih starostnih skupin. Pomembne razlike ugotavljamo tudi po spolu, in sicer je problematična uporaba socialnih medijev pogostejša pri dekletih (10,6 %) kot fantih (7,1 %).

Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je pri mladostnikih pomembno zvišal odstotek problematične uporabe spletnih socialnih medijev. Pomembne razlike so v vseh starostnih skupinah in pri obeh spolih, z izjemo 15-letnih deklet.

IGRANJE VIDEO, RAČUNALNIŠKIH, SPLETNIH IGER IN ZNAKI ZASVOJENOSTI Z NJIMI

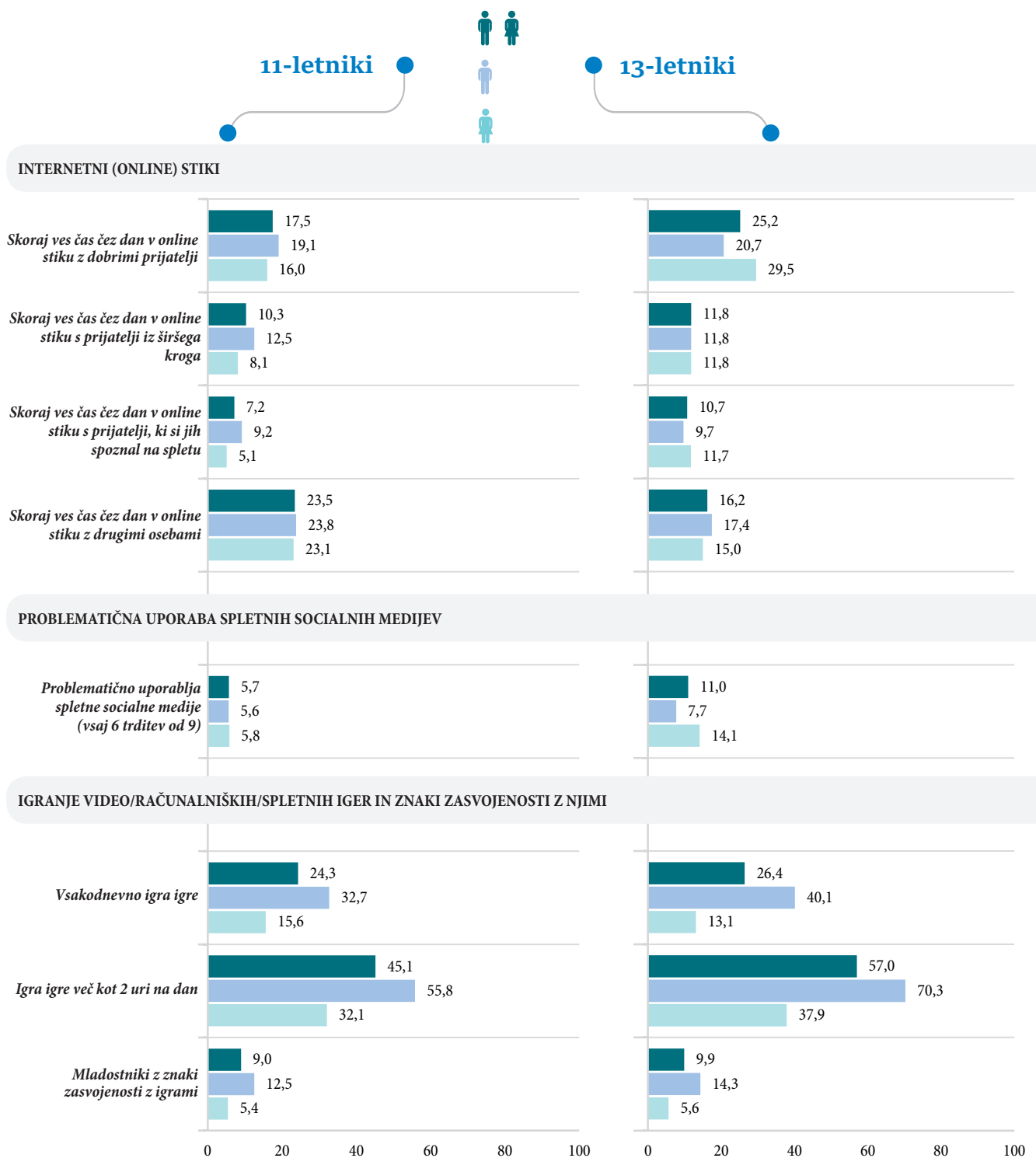
Malo manj kot četrtina (23,5 %) mladostnikov, starih 11, 13, 15 ali 17 let, je poročalo, da igrajo igre vsak dan ali skoraj vsak dan. Med starostnimi skupinami so pomembne razlike, najvišji odstotki skoraj vsakodnevne uporabe so med 13-letniki, med katerimi je takšnih 26,4 %, najnižji pa med 17-letniki, kjer je takšnih 21,2 %. Med spoloma so pomembne razlike, in sicer odstotek je višji med fanti (35,0 %) kot dekleti (11,9 %).

Na dan, ko so mladostniki igrali igre, jih je malo več kot polovica (57,4 %) temu namenila 2–3 ure dnevno ali več. Od 11. do 15. leta se pomembno zvišuje odstotek tistih, ki igrajo igre 2–3 ure dnevno. Med 15. in 17. letom razlik ne ugotavljamo. Najvišji odstotki 2–3-urne dnevne uporabe so med 15-letniki (65,2 %), najnižji pa med 11-letniki (45,1 %). Med spoloma so pomembne razlike, in sicer je odstotek pomembno višji med fanti (69,8 %) kot dekleti (38,0 %).

Malo manj kot desetina (9,1 %) mladostnikov je na lestvici zasvojenosti z igrami pritrdilno odgovorila na 5 ali več trditev od 9, kar kaže na prisotnost znakov zasvojenosti z igrami. Po starosti se 17-letniki (7,8 %) pomembno razlikujejo od 13- (9,9 %) in 15-letnikov (9,7 %). Med spoloma so pomembne razlike, in sicer odstotek je višji med fanti (13,3 %) kot dekleti (4,8 %).

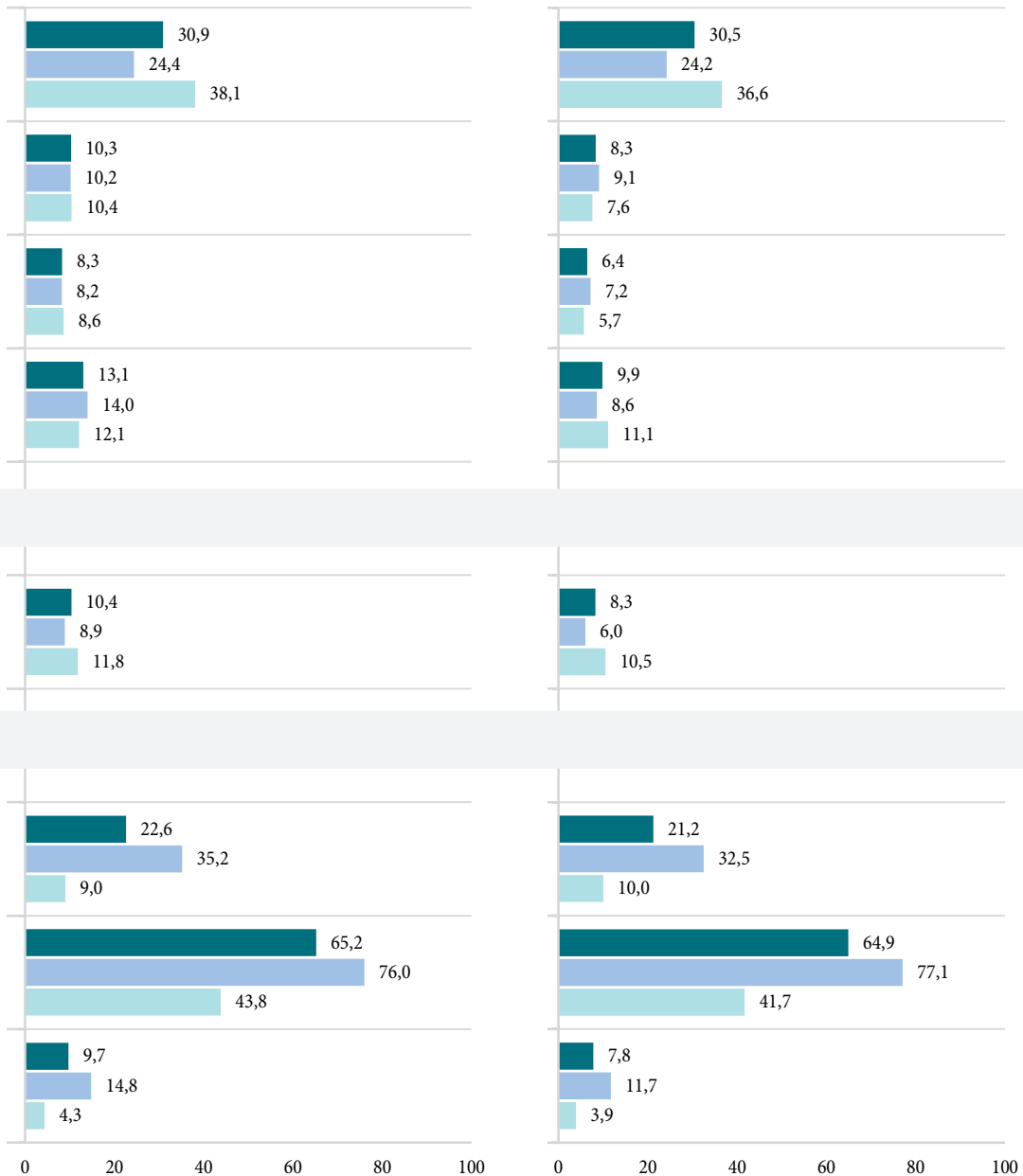
Razlike 2018–2022 (11, 13, 15, 17 let): od 2018 do 2022 se je odstotek mladostnikov, ki igrajo igre vsak dan ali skoraj vsak dan, 2-3 ure dnevno ali več na dan in imajo znake zasvojenosti z igrami, pomembno zvišal. Pri 13- in 15-letnih fantih, ki igrajo igre vsak dan ali skoraj vsak dan med letoma, ni pomembnih razlik, prav tako ne pri 13-, 15- in 17-letnih fantih z znaki zasvojenosti z igrami.

Slika 8.1: Uporaba digitalne tehnologije pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2022, po starostnih skupinah, skupaj in po spolu (v odstotkih) (HBSC, 2022)

15-letniki

17-letniki

OPIS KAZALNIKOV

INTERNETNI (online) STIKI

Skoraj ves čas čez dan v online stiku z dobrimi prijatelji. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v online stikih z dobrimi prijatelji?« odgovorili: skoraj ves čas čez dan (vsi možni odgovori: ne vem/se ne nanaša name; nikoli ali skoraj nikoli; najmanj vsak teden; dnevno ali skoraj dnevno; nekajkrat na dan; skoraj ves čas čez dan).

Skoraj ves čas čez dan v online stiku s prijatelji iz širšega kroga. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v online stikih s prijatelji iz širšega kroga?« odgovorili: skoraj ves čas čez dan (vsi možni odgovori: ne vem/se ne nanaša name; nikoli ali skoraj nikoli; najmanj vsak teden; dnevno ali skoraj dnevno; nekajkrat na dan; skoraj ves čas čez dan).

Skoraj ves čas čez dan v online stiku s prijatelji, ki si jih spoznal na spletu. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v online stikih s prijatelji, ki si jih spoznal/-a na spletu?« odgovorili: skoraj ves čas čez dan (vsi možni odgovori: ne vem/se ne nanaša name; nikoli ali skoraj nikoli; najmanj vsak teden; dnevno ali skoraj dnevno; nekajkrat na dan; skoraj ves čas čez dan).

Skoraj ves čas čez dan v online stiku z drugimi osebami. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto si v online stikih z drugimi osebami (npr. starši, brati/sestrami, sošolci, učitelji)?« odgovorili: skoraj ves čas čez dan (vsi možni odgovori: ne vem/se ne nanaša name; nikoli ali skoraj nikoli; najmanj vsak teden; dnevno ali skoraj dnevno; nekajkrat na dan; skoraj ves čas čez dan).

Pri vseh štirih trditvah so mladostniki prejeli pojasnilo, da naj imajo pri pojmu online stiki v mislih pošiljanje in sprejemanje besedilnih sporočil, čustvenih simbolov, fotografij, video ali audio sporočil preko takojšnjega sporočanja (npr. Viber, WhatsApp), preko socialnih omrežij (npr. Facebook, Twitter) ali e-pošte (preko računalnika, prenosnika, tabličnega računalnika ali pametnega telefona).

PROBLEMATIČNA UPORABA SPLETNIH SOCIALNIH MEDIJEV

Problematično uporablja spletne socialne medije. Odstotek mladostnikov, ki so pritrnilno odgovorili na 6 od 9 vprašanj o uporabi spletnih socialnih medijev: 1. Ali si v zadnjem letu stalno opažal, da ne moreš razmišljati o ničemer drugem kot o tem, da boš lahko znova uporabil/-a socialne medije?; 2. Ali si bil/-a v zadnjem letu stalno nezadovoljen/-na, ker si želel/-a preživeti več časa na socialnih medijih?; 3. Ali si se v zadnjem letu pogosto počutil/-a slabo, ko nisi mogel/-a uporabljati socialnih medijev?; 4. Ali si v zadnjem letu poskušal/-a preživeti manj časa na socialnih medijih, a ti to ni uspelo?; 5. Ali si v zadnjem letu stalno zanemarjal/-a druge aktivnosti (npr. hobije, šport), ker si želel/-a uporabljati socialne medije?; 6. Ali si se v zadnjem letu stalno prepiral/-a z drugimi zaradi svoje uporabe socialnih medijev?; 7. Ali si v zadnjem letu redno lagal/-a staršem ali prijateljem o količini časa, ki si ga preživel/-a na socialnih medijih?; 8. Ali si v zadnjem letu pogosto uporabljal/-a socialne medije, da bi se izognil neprijetnim občutkom?; 9. Ali si v zadnjem letu imel/a resne konflikte s starši, bratom (-i) ali sestro (-ami) zaradi svoje uporabe socialnih medijev?

Mladostniki so dobili pojasnilo, da se pojem socialni medij navezuje na spletna socialna omrežja (npr. Facebook, Twitter) in aplikacije za takojšnje sporočanje (npr. SMS, WhatsApp, Snapchat, Facebook messenger).

IGRANJE VIDEO, RAČUNALNIŠKIH, SPLETNIH IGER IN ZNAKI ZASVOJENOSTI Z NJIMI

Vsakodnevno igra igre. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Kako pogosto igraš igre (v mislih imej vse igre, ki jih igraš na svojem pametnem telefonu, tabličnem računalniku, prenosniku, računalniku, Macu ali konzoli (npr. Playstation, Wii, Xbox)?« odgovorili z odgovorom: skoraj vsak dan (vsi možni odgovori: (skoraj) nikoli; manj kot en dan na teden; 1 dan na teden; 2 ali 3 dni na teden; 4 ali 5 dni na teden; (skoraj) vsak dan).

Igra igre več kot 2 uri na dan. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje »Na dan, ko igraš igre, koliko časa porabiš za igranje iger (v mislih imej vse igre, ki jih igraš na svojem pametnem telefonu, tabličnem računalniku, prenosniku, računalniku, Macu ali konzoli (npr. Playstation, Wii, Xbox)?« odgovorili z odgovori: približno 2 do 3 ure; približno 4 do 5 ur; približno 6 do 7 ur; približno 8 ur ali več (vsi možni odgovori: približno uro ali manj; približno 2 do 3 ure; približno 4 do 5 ur; približno 6 do 7 ur; približno 8 ur ali več).

Mladostniki z znaki zasvojenosti z igrami. Odstotek mladostnikov, ki so pritrdilno odgovorili na 5 od 9 vprašanj o znakih zasvojenosti, med katerimi so z da odgovorili na vsaj enega od naslednjih treh vprašanj: na vprašanje številka 6 o prepirih, vprašanje številka 8 o hobijih in na vprašanje številka 9 o rednih konfliktih z družino in prijatelji: 1. Ali si v zadnjem letu imel/-a obdobja, ko si razmišljal/-a samo o trenutku, ko boš lahko igral/-a igrice?; 2. Ali si se v zadnjem letu počutil/-a nezadovoljno, ker si želel/-a igrati več?; 3. Ali si se v zadnjem letu počutil/-a obupno/bedno, ko nisi mogel/-a igrati iger?; 4. Ali v zadnjem letu nisi mogel/-a zmanjšati časa za igranje iger, potem ko so ti drugi večkrat rekli, da igraj manj?; 5. Ali si v zadnjem letu igral/-a igre (zato), da ne bi rabil razmišljati o zoprnih stvareh?; 6. Ali si se v zadnjem letu prepiral/-a z drugimi o posledicah svojega vedenja, povezanega z igranjem iger?; 7. Ali si v zadnjem letu pred drugimi skrival/-a, koliko časa si porabil/-a za igranje iger?; 8. Ali si v zadnjem letu izgubil/-a zanimanje za hobije ali druge aktivnosti, ker si želel/-a le igrati igre?; 9. Ali si v zadnjem letu imel/-a resne konflikte (si se hudo skregal/-a) z družino ali prijatelji zaradi igranja iger?

Mladostniki so dobili pojasnilo, da se pojem igranja igre nanaša na vse igre, ki jih lahko igraš na svojem pametnem telefonu, tabličnem računalniku, prenosniku, računalniku, Macu ali konzoli (npr. Playstation, Wii, Xbox).

LITERATURA

1. Smith C, Onofre-Martínez K, Contrino MF, Membrillo-Hernández J. Course design process in a technology-enhanced learning environment. *Comput. Electr. Eng.* 2021;93,107263.
2. Reid Chassiakos JL, Radesky J, Christakis DA, Moreno M, Cross C, COUNCIL ON COMMUNICATIONS AND MEDIA, Hill D, Ameenuddin N, Hutchinson J, Levine A, Boyd R, Mendelson R, Swanson WS. Children and Adolescents and Digital Media. *Pediatrics.* 2016;138(5).
3. Twenge GM. Chapter 5: The Sad State of Happiness in the United States and the Role of Social Media. *World Happiness Report.* 2019;87–96.
4. Jones RB, Stallard P, Agha SS, Rice S, Werner-Seidler A, Stasiak K, Kahn J, Simpson SA, Alvarez-Jimenez M, Rice F, Evans R, Merry S. Practitioner review: Co-design of digital mental health technologies with children and young people. *J Child Psychol Psychiat.* 2020;61:928–940.
5. Di Lorenzo G, Okechukwu CE, Signorelli M, Marciano L. Digital media use and adolescent mental health during the Covid-19 pandemic: a systematic review and meta-analysis. *Front Public Health.* 2022;9,793868.
6. Rimel SE, Bam D, Farren L, Thaanum A, Smith A, Park SY, Boeldt DL, Nicksic Sigmon CA. Technology Use During the COVID-19 Pandemic and the Ways in Which Technology Can Support Adolescent Well-being: Qualitative Exploratory Study. *JMIR Form Res.* 2023;7,e41694.
7. Mesce M, Ragona A, Cimino S, Cerniglia L. The impact of media on children during the COVID-19 pandemic: A narrative review. *Heliyon.* 2022;8(12).

9. DOŽIVLJANJE PANDEMIJE COVIDA-19

KLJUČNI POVZETKI

Okuženost s SARS-CoV-2 (11, 13, 15, 17 let)

O pozitivnem testu na covid-19 je poročalo 58,0 % mladostnikov. Večina (84,1 %) mladostnikov je navedla, da je bil nekdo v njihovi bližnji družini pozitiven na testu za covid-19. Od teh se jih je 12,7 % zaradi covida-19 zdravilo v bolnišnici.

Vpliv covida-19 na različne vidike življenja (11, 13, 15, 17 let)

O zelo ali precej negativnem vplivu javnozdravstvenih ukrepov na življenje v celoti je poročalo 27,3 % mladostnikov. S starostjo se zvišuje odstotek tistih, ki so poročali o negativnem vplivu. V pomembno višjem odstotku so o negativnem vplivu na življenje v celoti poročala dekleta. Skoraj vsak tretji (30,6 %) mladostnik je poročal o negativnem vplivu preventivnih ukrepov na duševno zdravje. S starostjo se pomembno zvišuje odstotek mladostnikov, ki so zaznavali negativni vpliv ukrepov na duševno zdravje. Dekleta so o negativnem vplivu na duševno zdravje poročale v pomembno višjem odstotku kot fanti. Nekaj več kot polovica mladostnikov je menila, da so preventivni ukrepi pozitivno vplivali na odnose s prijatelji (54,0 %) in na odnose znotraj družine (53,1 %).

Viri informacij o covidu-19 (11, 13, 15 let)

Skoraj 70 % mladostnikom so družinski člani predstavljali relativno pogost vir informacij o covidu-19. Drugi najpogostejši vir informacij so mladostnikom predstavljali časopisi, radio in televizija. Tega vira se je pogosto posluževalo 58,4 % mladostnikov.

V manjši meri (41,2 %) so se mladostniki posluževali nacionalnih zdravstvenih avtoritet (kot npr. ministrstva za zdravje, NIJZ) in spletnih blogerjev/influencerjev (27,7 %). Dekleta so se različnih virov informacij posluževala v pomembno višjem odstotku kot fanti.

Upoštevanje ukrepov (11, 13, 15 let)

Mladostniki so v največji meri upoštevali javnozdravstveni ukrep uporabe zaščitne maske. Večina (82 %) mladostnikov je pogosto ali vedno nosila zaščitno masko, 78,3 % mladostnikov je pogosto ali vedno kašljalo ali kihalo v notranjo stran komolca ali v robec. Ob znakih obolelosti je pogosto ali vedno ostalo doma 76,2 % mladostnikov, nekaj manj (73,9 %) mladostnikov si je pogosto ali vedno umivalo roke.

Manj kot polovica mladostnikov je pogosto ali vedno v splošnem ostajala doma (47,6 %) in držala ustrezno medsebojno razdaljo (47,6 %). Mladostniki so v najmanjši meri (42,4 %) upoštevali javnozdravstveno sporočilo o izogibanju srečanj v skupinah ljudi.

Vse naštetе ukrepe so v pomembno višjih odstotkih upoštevali 11-letniki ter dekleta.

Če starost ni posebej opredeljena, se podatki nanašajo na 11-, 13-, 15- in 17-letnike skupaj.
Če spol ni posebej opredeljen, podatki veljajo za oba spola.

Marca 2020 je Svetovna zdravstvena organizacija izbruh novega koronavirusa (covid-19) razglasila za pandemijo (1). Pandemija covid-19 je bila v letih 2020 in 2021 eden najpomembnejših dogodkov, ki so globalno vplivali na dobro počutje, zdravje in vedenje, povezano z zdravjem mladostnikov in njihovih družin. Ugotovitve tujih raziskav kažejo, da so mladostniki poročali o izrazitih spremembah v vrstniškem in družinskem okolju (2), kakovosti življenja (3), življenjskem slogu (4-5), pa tudi v duševnem zdravju (6).

Mladostniki so bili opredeljeni kot ena izmed skupin s potencialno nizkim upoštevanjem javnozdravstvenih ukrepov, namenjenih zaježitvi širjenja covid-19, pri čemer je bil posebno izpostavljen ukrep socialnega distanciranja (7-8).

Informacije o stopnji upoštevanja ukrepov za obvladovanje okužb, glavnih virih informacij o covidu-19 in vplivu javnozdravstvenih ukrepov na različne vidike mladostnikovega življenja so nujne za oblikovanje učinkovitih strategij, ki lahko izboljšajo njihovo psihološko, socialno in duševno blagostanje.

V tem poglavju predstavljamo podatke o okuženosti s covidom-19, vplivu covid-19 ukrepov na različne vidike mladostnikovega življenja, zdravje in dobro počutje, o virih informiranja o covidu-19 ter stopnji upoštevanja javnozdravstvenih ukrepov.

Podatki so podrobneje prikazani na sliki 9.1.

IZPOSTAVLJENOST COVIDU-19

O pozitivnem testu na covid-19 je poročalo 58,0 % mladostnikov, od tega v višjem odstotku dekleta (59,5 %) kot fantje (56,6 %). Prav tako so mlajši mladostniki (11- in 13-letniki) v pomembno višjem odstotku poročali o pozitivnem izidu kot starejši (15- in 17-letniki). 84,1 % mladostnikov je navedlo, da je kdo v njihovi bližnji družini bil pozitiven na testu za covid-19. Od teh se jih je 12,7 % zdravilo v bolnišnici zaradi covid-19.

VPLIV UKREPOV ZA ZAJEZITEV COVIDA-19 NA RAZLIČNE VIDIKE ŽIVLJENJA IN ZDRAVJA

O zelo ali precej negativnem vplivu ukrepov na življenje v celoti je poročalo 27,3 % 11-, 13-, 15- in 17-letnikov. V pomembno višjem odstotku so o negativnem vplivu na omenjeno področje poročala dekleta (31,3 %) kot fantje (23,6 %). S starostjo se zvišuje odstotek tistih, ki so poročali o negativnem vplivu (16,3 % 11-letnikov v primerjavi s 40,4 % 17-letnikov). Mladostniki so v najvišjem odstotku (30,6 %) poročali o negativnem vplivu ukrepov na duševno zdravje. Pri tem so dekleta o negativnem vplivu na omenjeni vidik poročala v pomembno višjem odstotku kot fantje (41,3 % deklet v primerjavi s 20,3 % fantov). S starostjo se zvišuje odstotek mladostnikov, ki ocenjujejo negativni vpliv ukrepov na duševno zdravje, (17,5 % 11-letnikov v primerjavi s 42,0 % 17-letnikov).

Da so ukrepi precej ali zelo negativno vplivali na njihovo telesno aktivnost, je menilo 23,1 % mladostnikov. Vsak peti mladostnik je zaznal negativen vpliv ukrepov na njihova pričakovanja glede prihodnosti (20,6 %) in šolsko uspešnost (20,0 %). Približno šestina mladostnikov je poročala o negativnem vplivu ukrepov na prehrano in pitje (17,3 %) ter zdravje (15,3 %). V pomembno višjem odstotku so o negativnem vplivu na omenjene vidike življenja poročala dekleta. Prav tako se s starostjo zvišuje odstotek mladostnikov, ki so zaznavali negativen vpliv ukrepov.

Mladostniki v starosti 11, 13, 15 in 17 let v najvišjem odstotku menijo, da so ukrepi pozitivno vplivali na odnose s prijatelji (54,0 %) in na odnose znotraj družine (53,1 %). Približno 14 % mladostnikov je menilo, da so imeli ukrepi precejšnji ali zelo negativen vpliv na odnose s prijatelji, še nekoliko manjši odstotek (13,5 %) na odnose znotraj družine. V pomembno višjem odstotku so o tem poročala dekleta. S starostjo se zvišuje odstotek mladostnikov, ki ocenjuje negativen vpliv navedenih ukrepov.

Nevtralen vpliv ukrepov so v najvišjem odstotku (42,3 %) opazili na finančno stanje družine. Precej ali zelo negativen vpliv na finančno stanje družine je navedlo 11,1 % mladostnikov.

VIRI INFORMACIJ O COVIDU-19

Mladostnikom v starosti 11-, 13-, 15-let so družinski člani predstavljali najpomembnejši vir informacij o covidu-19. Kar 69,6 % mladostnikov se je relativno pogosto obračalo na družinske člane v zvezi z informacijami o covidu-19, dekleta (75,0 %) v pomembno višjem odstotku kot fantje (64,2 %). Med starostnimi skupinami ni pomembnih razlik.

Drug najpogostejši vir informacij so mladostnikom predstavljali časopisi, radio in televizija; tega vira se je pogosto posluževalo 58,4 % mladostnikov. V višjem odstotku dekleta (60,5 %) kot fantje (56,3 %) in 15-letniki v primerjavi z 13-letniki.

Socialne medije (npr. Facebook, Snapchat, ...) je kot pogost vir informacij navedla približno polovica (51,3 %) mladostnikov, v višjem odstotku dekleta (53,5 %) kot fantje (49,3 %). S starostjo se odstotek pomembno zvišuje; mladostniki stari 11 let so v pomembno nižjem odstotku uporabljali socialne medije kot vir informacij kot 13- in 15-letniki. Podoben odstotek mladostnikov je kot pogost vir informacij navedel prijatelje (49,7 %). Manj kot polovici (44,2 %) mladostnikov so učitelji in drugi zaposleni na šoli predstavljali vir informacij.

V manjši meri (41,2 %) so se mladostniki kot vir informacij posluževali nacionalnih zdravstvenih avtoritet (kot npr. ministrstva za zdravje, NIJZ) in spletnih blogerjev/influencerjev (27,7 %).

UPOŠTEVANJE PREVENTIVNIH UKREPOV IN JAVNOZDRAVSTVENIH SPOROČIL

Mladostniki so v največji meri upoštevali preventivni ukrep uporabe zaščitne maske; in sicer 82,0 % mladostnikov je zelo pogosto ali vedno nosilo zaščitno masko. V pomembno višjem odstotku so omenjen ukrep upoštevala dekleta (87,8 %) kot fantje (76,2 %) in 11-letniki v primerjavi s 15-letniki.

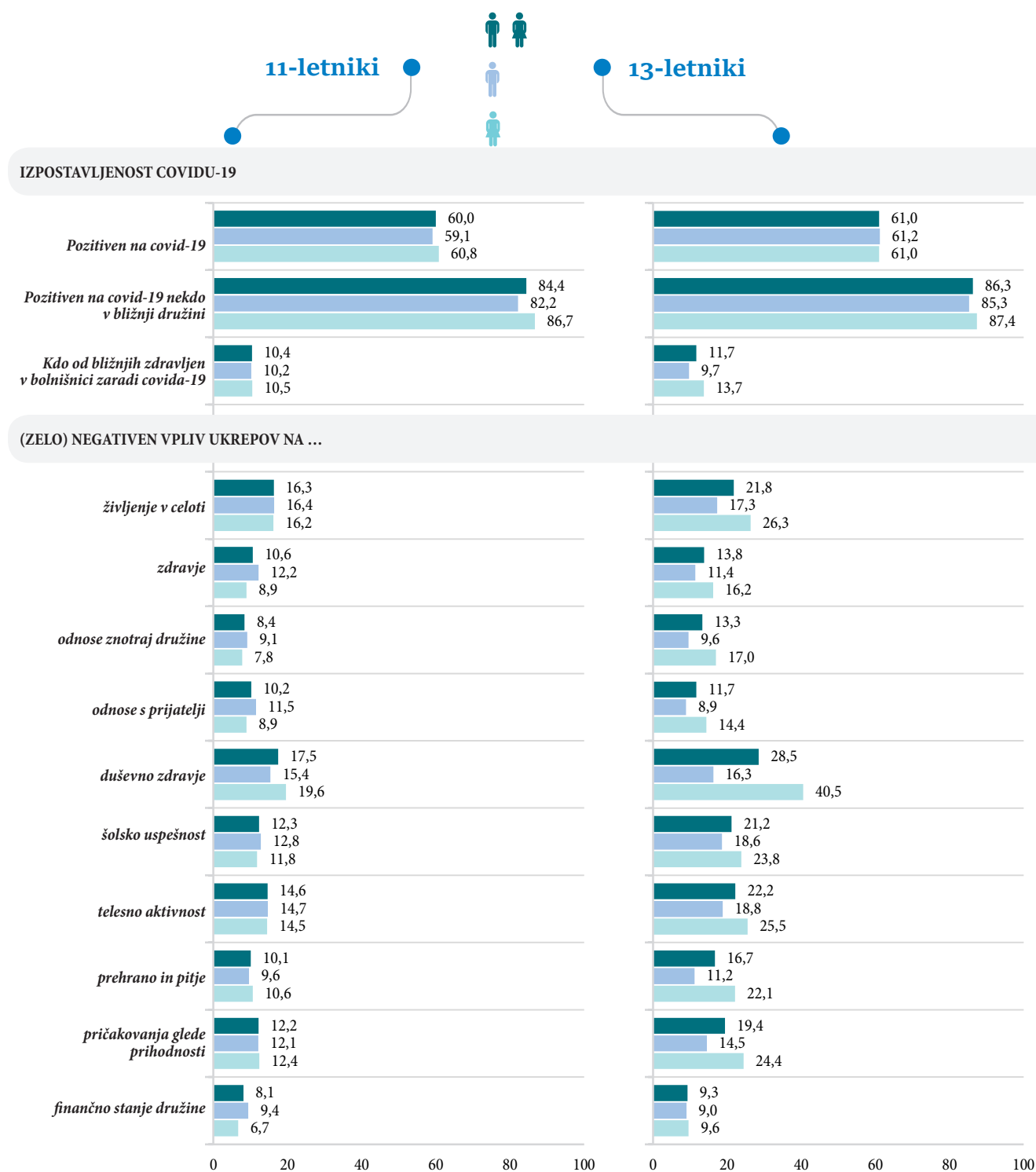
Pogosto ali vedno je kašljalo ali kihalo v notranjo stran komolca ali v robec 78,3 % mladostnikov. Mladostniki, stari 11 let, so v primerjavi s 13- in 15-letniki omenjeni ukrep upoštevali v pomembno višjih odstotkih. Ob znakih obolevnosti je pogosto ali vedno ostalo doma 76,2 % mladostnikov. S starostjo se odstotek upoštevanja ukrepa pomembno znižuje in je najnižji pri 15-letnikih. Pogosto ali vedno si je umivalo roke 73,9 % mladostnikov. S starostjo se odstotek upoštevanja ukrepa pomembno znižuje. Naštete ukrepe so v pomembno višjem odstotku upoštevala dekleta.

Stikom z osebami z večjim tveganjem se je zelo pogosto ali vedno izogibalo 59,2 % mladostnikov. Razkužilo za roke je pogosto ali vedno uporabljalo 56,5 % mladostnikov. Mladostniki, stari 11 let, so v primerjavi z drugima dvema starostnima skupinama omenjena ukrepa upoštevali v pomembno višjem odstotku. V pomembno višjem odstotku so omenjena ukrepa upoštevala dekleta.

Manj kot polovica mladostnikov v starosti 11, 13 in 15 let je zelo pogosto ali vedno v splošnem ostajala doma (47,6 %), držala ustrezno medsebojno razdaljo (47,6 %) ter se izogibala dotikanja obraza (48,5 %). Naštete ukrepe so v pomembno višjih odstotkih upoštevala dekleta ter 11-letniki.

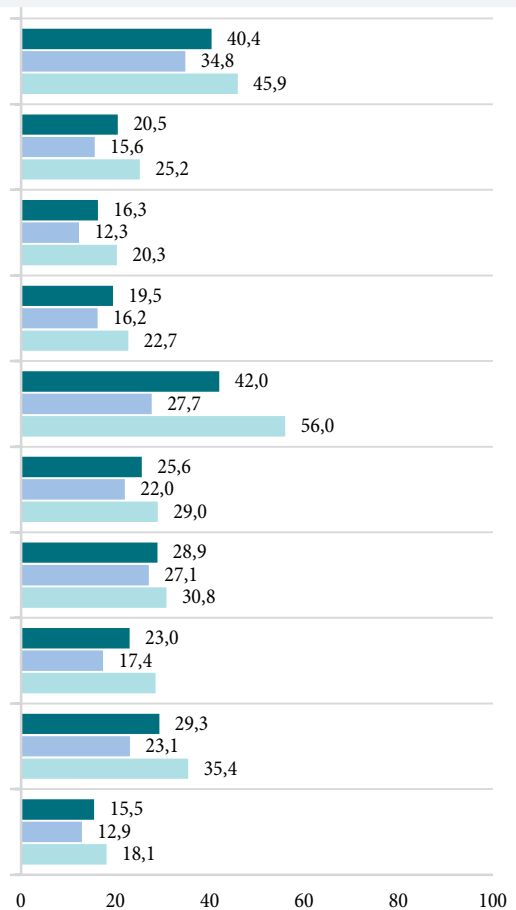
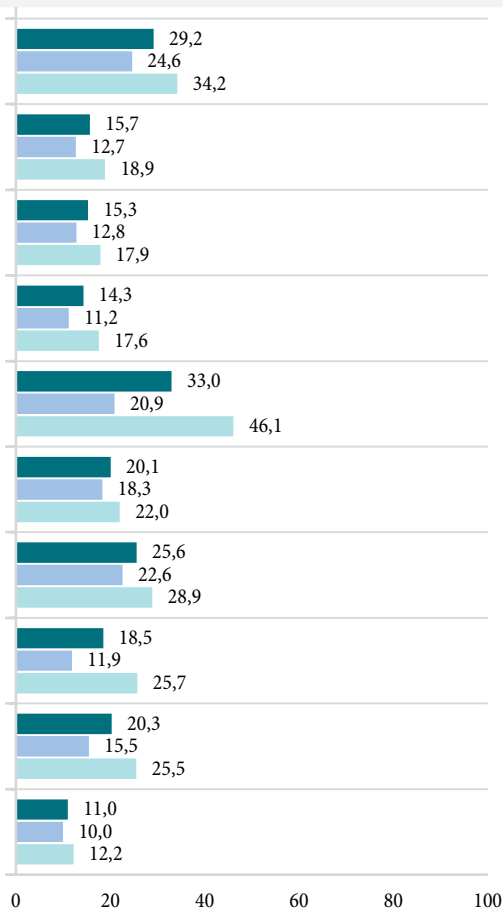
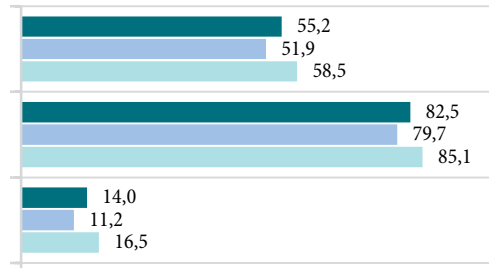
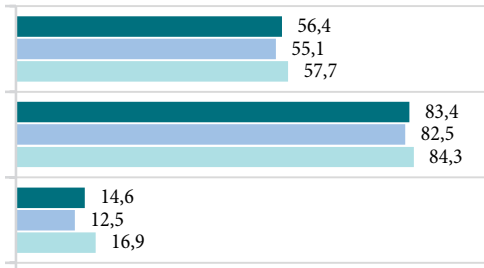
Izmed ukrepov so mladostniki v najnižjem odstotku (42,4 %) upoštevali javnozdravstveno sporočilo o izogibanju srečanj v skupinah ljudi. S starostjo se odstotek tistih, ki so pogosto ali vedno upoštevali ukrep, pomembno znižuje. Najvišji je v starostni skupini 11 let, najnižji v starostni skupini 15 let. Ukrep so v pomembno višjem odstotku upoštevala dekleta.

Slika 9.1: Kazalniki doživljanja covid-19 pri mladostnikih, starih 11, 13, 15 in 17 let, v Sloveniji v letu 2022, po starostnih skupinah, skupaj in spolu (v odstotkih) (HBSC, 2022)

15-letniki

17-letniki

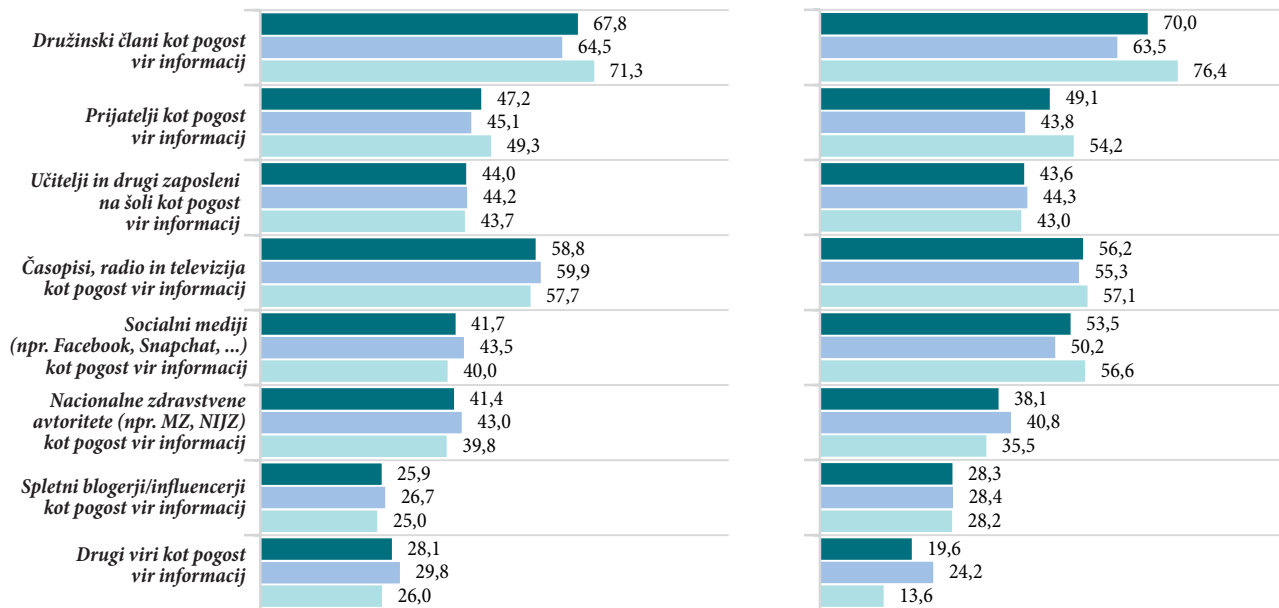
Slika se nadaljuje na naslednji strani ...

11-letniki

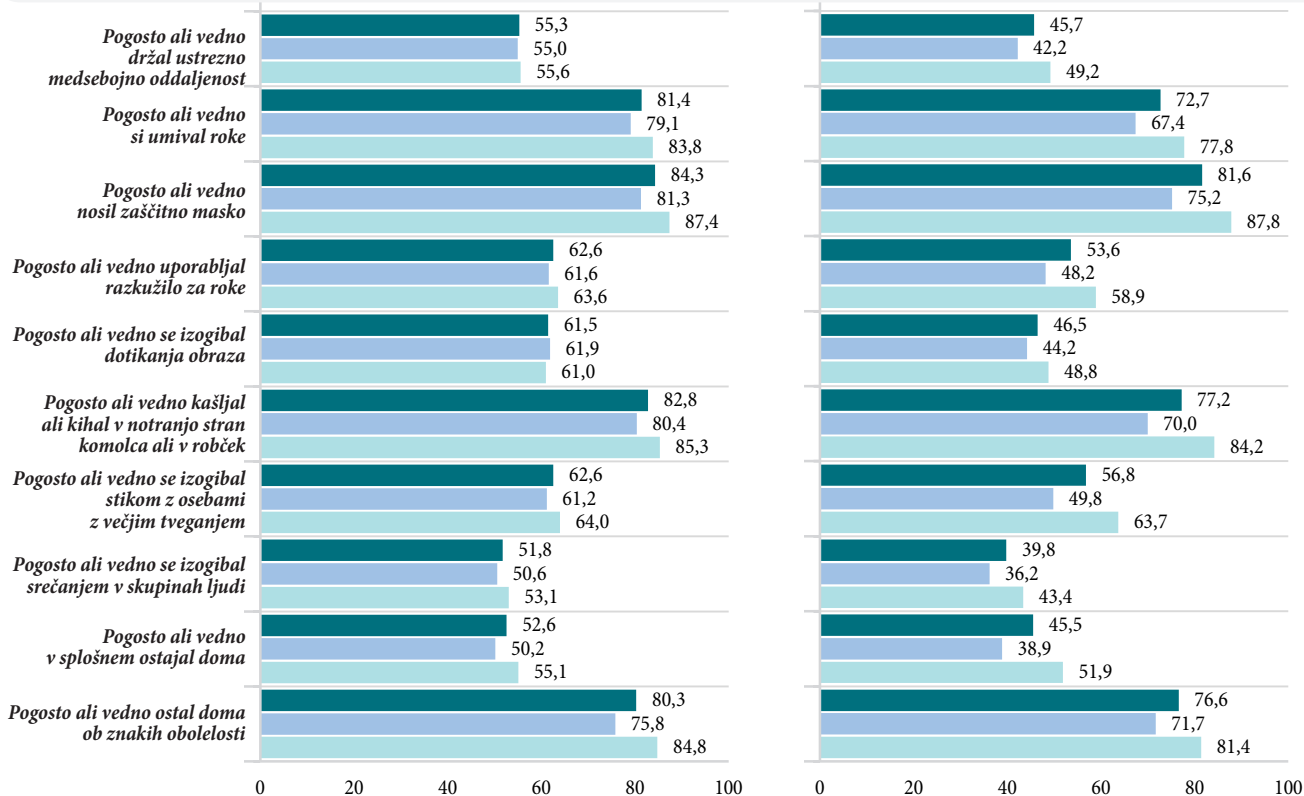
13-letniki

VIRI INFORMACIJ

SAMOZAŠČITNO VEDENJE

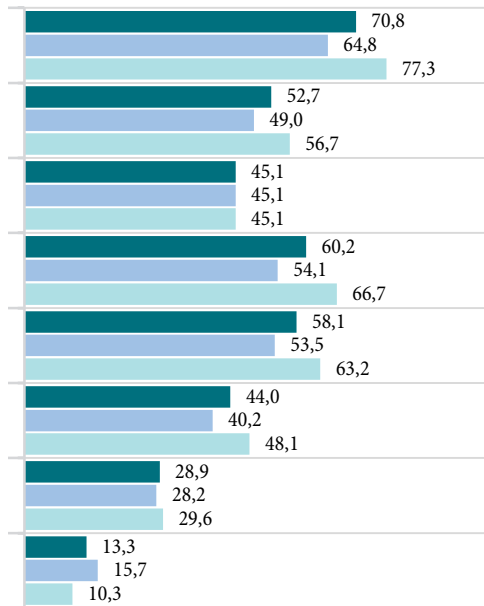

15-letniki

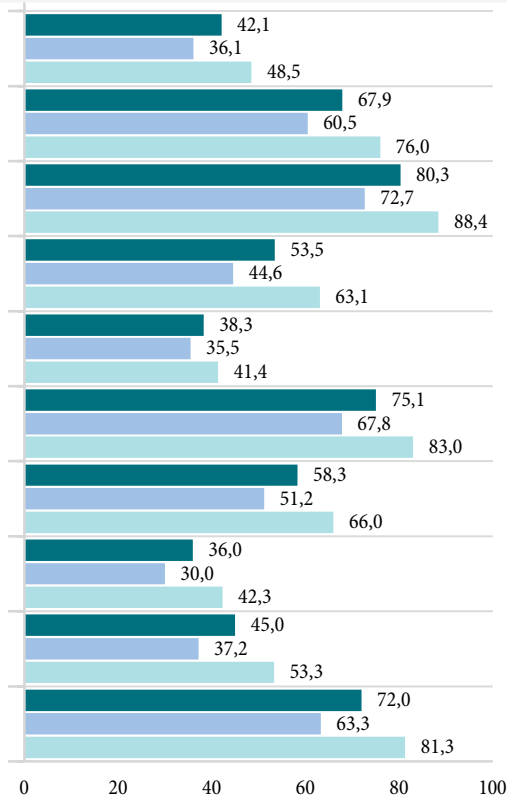

17-letniki

Na ta vprašanja 17-letniki niso odgovarjali.

Na ta vprašanja 17-letniki niso odgovarjali.

OPIS KAZALNIKOV

IZPOSTAVLJENOST COVIDU-19

Pozitiven na covid-19. Odstotek tistih, ki so na vprašanje: »Si imel/-a kdaj pozitiven test na covid-19 (pozitiven test pomeni, da si imel/-a covid-19)?« odgovorili z da (možni odgovori: da; ne; ne vem).

Pozitiven na covid-19 nekdo v bližnji družini. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Je imel kdo v tvoji bližnji družini (npr. starš, sorojenec ali stari starš) pozitiven test na covid-19?« odgovorili z da (možni odgovori: da; ne; ne vem).

Kdo od bližnjih zdravljen v bolnišnici zaradi covida-19. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje: »Ali je bila katera od teh oseb zaradi covida-19 zdravljena v bolnišnici?« odgovorili z da (možni odgovori: da; ne; ne vem).

VPLIV UKREPOV ZA ZAJEZITEV COVIDA-19 NA RAZLIČNE VIDIKE ŽIVLJENJA IN ZDRAVJA

Vpliv ukrepov na življenje v celoti. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje o vplivu ukrepov na življenje v celoti odgovorili z zelo negativno ali precej negativno (možni odgovori: zelo negativen; precej negativen; niti pozitiven niti negativen; precej pozitiven; zelo pozitiven).

Vpliv ukrepov na zdravje. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje o vplivu ukrepov na zdravje odgovorili z zelo negativno ali precej negativno (možni odgovori: zelo negativen; precej negativen; niti pozitiven niti negativen; precej pozitiven; zelo pozitiven).

Vpliv ukrepov na odnose znotraj družine. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje o vplivu ukrepov na odnose znotraj družine odgovorili z zelo negativno ali precej negativno (možni odgovori: zelo negativen; precej negativen; niti pozitiven niti negativen; precej pozitiven; zelo pozitiven).

Vpliv ukrepov na odnose s prijatelji. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje o vplivu ukrepov na odnose s prijatelji odgovorili z zelo negativno ali precej negativno (možni odgovori: zelo negativen; precej negativen; niti pozitiven niti negativen; precej pozitiven; zelo pozitiven).

Vpliv ukrepov na duševno zdravje. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje o vplivu ukrepov na duševno zdravje odgovorili z zelo negativno ali precej negativno (možni odgovori: zelo negativen; precej negativen; niti pozitiven niti negativen; precej pozitiven; zelo pozitiven).

Vpliv ukrepov na šolsko uspešnost. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje o vplivu ukrepov na šolsko uspešnost odgovorili z zelo negativno ali precej negativno (možni odgovori: zelo negativen; precej negativen; niti pozitiven niti negativen; precej pozitiven; zelo pozitiven).

Vpliv ukrepov na telesno aktivnost. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje o vplivu ukrepov na telesno aktivnost odgovorili z zelo negativno ali precej negativno (možni odgovori: zelo negativen; precej negativen; niti pozitiven niti negativen; precej pozitiven; zelo pozitiven).

Vpliv ukrepov na prehrano in pitje. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje o vplivu ukrepov na prehrano in pitje odgovorili z zelo negativno ali precej negativno (možni odgovori: zelo negativen; precej negativen; niti pozitiven niti negativen; precej pozitiven; zelo pozitiven).

Vpliv ukrepov na pričakovanja glede prihodnosti. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje o vplivu ukrepov na pričakovanja glede prihodnosti odgovorili z zelo negativno ali precej negativno (možni odgovori: zelo negativen; precej negativen; niti pozitiven niti negativen; precej pozitiven; zelo pozitiven).

Vpliv ukrepov na finančno stanje družine. Odstotek mladostnikov, ki so na vprašanje o vplivu ukrepov na življenje v celoti odgovorili z zelo negativno ali precej negativno (možni odgovori: zelo negativen; precej negativen; niti pozitiven niti negativen; precej pozitiven; zelo pozitiven).

VIRI INFORMACIJ O COVIDU-19

Družinski člani kot pogost vir informacij. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si za pridobivanje informacij o pandemiji covid-19 uporabil/-a naslednje vire? Prijatelji« odgovorili z včasih, zelo pogosto in vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; zelo pogosto; vedno).

Prijatelji kot pogost vir informacij. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si za pridobivanje informacij o pandemiji covid-19 uporabil/-a naslednje vire? Prijatelji« odgovorili z včasih, zelo pogosto in vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; zelo pogosto; vedno).

Učitelji in drugi zaposleni na šoli kot pogost vir informacij. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si za pridobivanje informacij o pandemiji covid-19 uporabil/-a naslednje vire? Učitelji in drugi zaposleni na šoli« odgovorili z včasih, zelo pogosto in vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; zelo pogosto; vedno).

Časopisi, radio in televizija kot pogost vir informacij. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si za pridobivanje informacij o pandemiji covid-19 uporabil/-a naslednje vire? Časopisi, revije, radio, televizija« odgovorili z včasih, zelo pogosto in vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; zelo pogosto; vedno).

Socialni mediji (npr. Facebook, Snapchat, ...) kot pogost vir informacij. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si za pridobivanje informacij o pandemiji covid-19 uporabil/-a naslednje vire? Socialni mediji (npr. Facebook, Snapchat, Twitter, YouTube itd.)« odgovorili z včasih, zelo pogosto in vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; zelo pogosto; vedno).

Nacionalne zdravstvene avtoritete (npr. MZ, NIJZ) kot pogost vir informacij. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si za pridobivanje informacij o pandemiji covid-19 uporabil/-a naslednje vire? Nacionalne zdravstvene avtoritete (npr. Ministrstvo za zdravje, Nacionalni inštitut za javno zdravje)« odgovorili z včasih, zelo pogosto in vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; zelo pogosto; vedno).

Spletni blogerji/influencerji kot pogost vir informacij. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si za pridobivanje informacij o pandemiji covid-19 uporabil/-a naslednje vire? Spletni blogerji/influencerji« odgovorili z včasih, zelo pogosto in vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; zelo pogosto; vedno).

Drugi viri kot pogost vir informacij. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si za pridobivanje informacij o pandemiji covid-19 uporabil/-a naslednje vire? Drugi viri« odgovorili z včasih, zelo pogosto in vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; zelo pogosto; vedno).

UPOŠTEVANJE PREVENTIVNIH UKREPOV IN JAVNOZDRAVSTVENIH SPOROČIL

Pogosto ali vedno držal ustrezno medsebojno oddaljenost. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si upošteval vsakega od njih? Se držal/-a medsebojne oddaljenosti (npr. se držal/-a na razdalji od drugih)« odgovorili s pogosto ali vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; pogosto; vedno).

Pogosto ali vedno si umival roke. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si upošteval vsakega od njih? Redno umival/-a roke« odgovorili s pogosto ali vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; pogosto; vedno).

Pogosto ali vedno nosil zaščitno masko. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si upošteval vsakega od njih? Nosil/-a zaščitno masko« odgovorili s pogosto ali vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; pogosto; vedno).

Pogosto ali vedno uporabljal razkužilo za roke. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si upošteval vsakega od njih? Uporabljal/-a razkužilo za roke« odgovorili s pogosto ali vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; pogosto; vedno).

Pogosto ali vedno se izogibal dotikanja obraza. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si upošteval vsakega od njih? Se izogibal/-a dotikanju obraza« odgovorili s pogosto ali vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; pogosto; vedno).

Pogosto ali vedno kašljal ali kihal v notranjo stran komolca ali v robček. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si upošteval vsakega od njih? Kašljal/-a ali kihnil/-a v notranjo stran komolca ali v robček« odgovorili s pogosto ali vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; pogosto; vedno).

Pogosto ali vedno se izogibal stikom z osebami z večjim tveganjem. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si upošteval vsakega od njih? Se izogibal/-a stiku z osebami z večjim tveganjem (npr. starejšimi znanci ali družinskimi člani, osebami s kroničnimi obolenji)« odgovorili s pogosto ali vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; pogosto; vedno).

Pogosto ali vedno se izogibal srečanjem v skupinah ljudi. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si upošteval vsakega od njih? Se izogibal/-a srečanjem v skupini ljudi« odgovorili s pogosto ali vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; pogosto; vedno).

Pogosto ali vedno v splošnem ostajal doma. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si upošteval vsakega od njih? V splošnem ostajal/-a doma« odgovorili s pogosto ali vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; pogosto; vedno).

Pogosto ali vedno ostal doma ob znakih obolevnosti. Odstotek oseb, ki so na vprašanje: »Kako pogosto si upošteval vsakega od njih? Ostal/-a doma, če si imel/-a znake obolevnosti« odgovorili s pogosto ali vedno (možni odgovori: nikoli; redko; včasih; pogosto; vedno).

LITERATURA

1. World Health Organization. WHO timeline – COVID-19. 2020. Pridobljeno 14. 9. 2022 s spletne strani: <https://www.who.int/news/item/27-04-2020-who-timeline---covid-19>.
2. Rogers AA, Ha T, Ockey S. Adolescents' Perceived Socio-Emotional Impact of COVID-19 and implications for mental health: results from a U.S.-Based Mixed-Methods study. *J Adolesc Health*. 2021;68(1),43–52.
3. Ravens-Sieberer U, Kaman A, Erhart M, Devine J, Schlack R, Otto, C. Impact of the COVID-19 pandemic on quality of life and mental health in children and adolescents in Germany. *Eur. Child Adolesc. Psychiatry*. 2021;31(6),879–889.
4. Moore SA, Faulkner G, Rhodes RE, Brussoni M, Chulak-Bozzer T, Ferguson LJ, Mitra R, O'Reilly N, Spence ZC, Vanderloo LM, Tremblay MS. Impact of the COVID-19 virus outbreak on movement and play behaviours of Canadian children and youth: a national survey. *Int. J. Behav. Nutr. Phys. Act.* 2020;17(1).
5. Ng K, Cosma A, Svacina K, Boniel-Nissim M, Badura P. Czech adolescents' remote school and health experiences during the spring 2020 COVID-19 lockdown. *Prev. Med. Rep.* 2021;22,101386.
6. Racine N, Cooke JE, Eirich R, Korczak DZ, McArthur BA, Madigan S. Child and adolescent mental illness during COVID-19: A rapid review. *Psychiatry Res. Neuroimaging*. 2020;292,113307.
7. Barari S, Caria S, Davola A, Falco P, Fetzer T, Fiorin S, et al. Evaluating COVID-19 Public Health Messaging in Italy: Self-Reported Compliance and Growing Mental Concerns. 2020. Pridobljeno 14. 8. 2022 s spletne strani: <https://gking.harvard.edu/sites/scholar.harvard.edu/files/gking/files/covid-italy.pdf>.

SUMARNIK

Starost	11	13	15	17
Si fant ali dekle?				
	51,3	50,2	52,4	49,9
	48,7	49,8	47,6	50,1

Starost	11	13	15	17
Odstotek (%)	 	 	 	
Kategorega meseca si rojen/-a?				
jan	7,3 8,2 7,7	9,4 7,2 8,3	8,9 6,5 7,7	8,2 7,4 7,8
feb	7,7 5,7 6,7	6,6 6,7 6,7	7,2 5,8 6,5	7,5 7,2 7,4
mar	7,6 9,3 8,4	7,6 8,3 8,0	8,6 9,3 8,9	6,8 8,4 7,6
apr	8,0 6,9 7,5	8,3 8,6 8,4	6,2 6,6 6,4	8,7 7,2 8,0
maj	8,0 9,4 8,7	7,8 9,4 8,6	9,6 11,3 10,4	7,5 8,7 8,1
jun	8,4 8,1 8,3	9,6 8,8 9,2	8,4 8,5 8,4	8,3 7,8 8,1
jul	8,7 8,8 8,7	8,4 8,8 8,6	10,2 8,5 9,4	9,4 10,1 9,8
avg	8,2 8,7 8,4	8,8 9,1 8,9	8,1 7,4 7,8	8,0 8,4 8,2
sep	10,3 9,7 10,0	11,3 9,1 10,2	7,3 9,6 8,4	9,3 8,9 9,1
okt	8,7 8,6 8,6	7,0 9,0 8,0	11,1 8,1 9,7	9,7 9,1 9,4
nov	9,0 6,8 7,9	7,6 7,3 7,5	6,8 9,0 7,8	8,3 9,3 8,8
dec	8,3 9,8 9,0	7,7 7,8 7,7	7,8 9,4 8,6	8,2 7,4 7,8

Kakšno se ti zdi tvoje zdravje?	11			13			15			17		
odlično	45,7	42,4	44,1	42,0	32,3	37,1	47,5	25,0	36,8	44,0	23,9	34,0
dobro	46,9	50,6	48,7	46,4	49,9	48,1	42,1	49,8	45,7	42,9	48,6	45,8
še kar dobro	6,4	6,7	6,6	10,3	14,6	12,4	9,0	22,0	15,2	10,2	24,0	17,1
slabo	1,0	0,3	0,7	1,4	3,3	2,3	1,4	3,2	2,3	2,8	3,4	3,1

Podana je lestvica od 0 do 10. Na vrhu lestvice '10' označuje najboljše možno življenje zate, na dnu pa '0' najslabše možno življenje zate. Na splošno - kje na lestvici se nahajaš trenutno?

0 - Najslabše možno življenje	0,3	0,0	0,2	1,1	0,8	1,0	0,9	0,7	0,8	1,4	0,3	0,9
1	0,2	0,1	0,1	0,3	0,7	0,5	0,6	0,5	0,6	0,3	0,4	0,4
2	0,2	0,6	0,4	0,5	1,2	0,9	0,9	1,7	1,3	1,6	1,1	1,3
3	1,1	0,8	0,9	1,5	2,9	2,2	1,6	4,5	3,0	1,8	3,4	2,6
4	1,1	1,8	1,4	2,2	5,1	3,7	3,3	7,4	5,3	4,8	5,8	5,3
5	3,9	6,1	5,0	6,5	10,8	8,7	6,2	12,2	9,0	6,5	13,6	10,1
6	5,3	5,6	5,4	6,7	10,4	8,5	8,0	13,2	10,5	11,8	14,9	13,4
7	15,9	15,6	15,7	17,5	20,8	19,2	19,9	23,4	21,6	20,3	25,6	23,0
8	27,6	25,9	26,8	30,1	23,3	26,7	28,6	21,8	25,3	25,7	20,4	23,1
9	24,1	28,1	26,1	21,9	16,8	19,4	16,8	10,4	13,7	14,0	10,1	12,0
10 - Najboljše možno življenje	20,3	15,4	18,0	11,7	7,0	9,4	13,3	4,3	9,0	11,8	4,3	8,0

Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si imel/-a glavobol?	11			13			15			17		
približno vsak dan	1,3	2,7	2,0	3,2	7,0	5,1	2,7	10,2	6,3	2,8	10,1	6,5
več kot enkrat na teden	2,7	4,1	3,4	5,3	12,3	8,8	6,0	15,7	10,6	5,4	17,2	11,4
približno vsak teden	5,5	9,7	7,6	7,2	13,8	10,5	10,5	20,9	15,4	13,6	23,0	18,3
približno vsak mesec	21,9	20,1	21,1	21,8	25,1	23,5	25,0	21,5	23,3	23,7	21,7	22,7
redko ali nikoli	68,5	63,4	66,0	62,5	41,8	52,1	55,8	31,7	44,3	54,4	27,9	41,2

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si imel/-a bolečine v želodcu?												
približno vsak dan	1,8	2,1	2,0	1,5	3,7	2,6	1,6	4,6	3,1	1,5	5,0	3,3
več kot enkrat na teden	1,6	4,9	3,2	3,9	7,7	5,8	2,1	8,9	5,3	2,9	10,4	6,7
približno vsak teden	5,5	7,4	6,4	6,3	11,2	8,8	5,2	14,7	9,7	6,9	14,3	10,6
približno vsak mesec	21,9	27,1	24,5	22,3	34,4	28,3	21,6	29,0	25,2	20,8	32,3	26,5
redko ali nikoli	69,1	58,4	63,9	65,9	43,0	54,4	69,6	42,8	56,7	67,9	37,9	52,9
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si imel/-a bolečine v hrbtu?												
približno vsak dan	2,1	3,6	2,9	4,9	6,5	5,7	5,3	12,7	8,8	6,4	13,2	9,8
več kot enkrat na teden	3,2	3,3	3,2	3,9	8,5	6,2	7,6	10,6	9,1	8,5	12,9	10,7
približno vsak teden	5,6	3,6	4,6	8,1	10,2	9,1	10,6	13,6	12,1	11,2	15,6	13,4
približno vsak mesec	10,6	11,2	10,9	18,3	21,3	19,8	20,5	20,5	20,5	22,6	22,3	22,4
redko ali nikoli	78,4	78,3	78,4	64,8	53,5	59,2	56,0	42,5	49,5	51,3	36,0	43,6
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si se počutil/-a na tleh (žalosten/-na, nesrečen/-na ...)?												
približno vsak dan	2,8	5,4	4,1	4,4	15,5	9,9	7,1	19,7	13,2	10,2	18,4	14,3
več kot enkrat na teden	4,7	8,7	6,7	4,8	18,1	11,5	7,3	20,9	13,8	9,8	24,3	17,1
približno vsak teden	7,9	10,4	9,1	9,5	16,5	13,0	10,1	17,2	13,5	10,2	18,4	14,3
približno vsak mesec	18,1	25,3	21,6	21,6	24,4	23,0	21,6	23,5	22,5	22,4	23,3	22,8
redko ali nikoli	66,6	50,2	58,6	59,7	25,5	42,6	53,9	18,7	36,9	47,5	15,6	31,5
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si bil/-a razdražljiv/-a ali slabe volje?												
približno vsak dan	2,6	4,5	3,6	6,8	15,4	11,0	8,0	16,8	12,2	7,7	16,8	12,3
več kot enkrat na teden	9,1	10,1	9,5	6,6	22,7	14,6	9,1	25,4	16,9	14,6	28,8	21,8
približno vsak teden	14,9	15,5	15,2	14,6	19,8	17,3	17,9	23,7	20,7	18,3	25,4	21,9
približno vsak mesec	30,2	36,1	33,1	33,2	27,9	30,5	29,3	21,4	25,5	29,6	19,9	24,8
redko ali nikoli	43,2	33,8	38,6	38,9	14,2	26,6	35,7	12,8	24,7	29,8	9,1	19,3
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si bil/-a nervozen/nervozna?												
približno vsak dan	4,4	7,2	5,8	8,7	21,7	15,2	9,1	26,0	17,2	11,0	25,6	18,3
več kot enkrat na teden	6,1	10,7	8,3	10,0	22,3	16,1	13,3	26,7	19,7	16,5	29,2	22,9
približno vsak teden	15,6	15,3	15,5	18,7	23,3	21,0	20,6	21,1	20,9	20,9	22,2	21,5
približno vsak mesec	28,1	29,2	28,6	28,2	20,2	24,2	29,2	15,1	22,4	26,1	14,9	20,5
redko ali nikoli	45,8	37,7	41,8	34,5	12,5	23,6	27,7	11,1	19,8	25,5	8,1	16,8
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih nisi mogel/mogla zaspati?												
približno vsak dan	10,2	13,6	11,9	9,9	22,4	16,2	10,2	18,1	14,1	9,8	14,7	12,3
več kot enkrat na teden	9,5	12,8	11,1	11,9	17,7	14,8	9,9	20,5	15,0	14,9	21,2	18,1
približno vsak teden	9,5	11,0	10,2	13,1	13,7	13,4	15,0	15,9	15,4	13,8	19,6	16,7
približno vsak mesec	19,6	21,7	20,6	21,6	17,4	19,5	21,5	19,6	20,6	20,7	17,2	19,0
redko ali nikoli	51,1	41,0	46,2	43,5	28,9	36,2	43,2	25,9	34,9	40,7	27,2	33,9
Kako pogosto v zadnjih 6 mesecih si imel/-a vrtoglavico oz. si bil/-a omotična?												
približno vsak dan	0,9	2,0	1,5	2,8	6,8	4,8	3,2	7,9	5,4	2,1	5,3	3,7
več kot enkrat na teden	1,6	2,4	2,0	3,6	8,7	6,2	3,4	9,9	6,5	3,3	9,7	6,5
približno vsak teden	3,3	4,1	3,7	3,2	10,0	6,6	5,8	9,1	7,4	5,8	10,3	8,1
približno vsak mesec	7,8	9,9	8,8	9,6	14,0	11,8	10,7	17,8	14,1	12,5	19,8	16,2
redko ali nikoli	86,4	81,6	84,0	80,8	60,4	70,6	77,0	55,3	66,6	76,3	54,9	65,5

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Pomislj na zadnjih sedem dni. Koliko dni si bil/-a telesno dejaven/dejavna skupno vsaj 60 minut na dan? Ko odgovarjaš na vprašanje upoštevaj celoten čas, ki ga v posameznem dnevu porabiš za telesno dejavnost.												
0 dni	1,0	1,2	1,1	2,3	3,0	2,7	2,7	4,1	3,4	4,5	5,6	5,0
1 dan	3,2	3,8	3,5	2,7	4,1	3,4	5,1	7,1	6,0	5,1	11,5	8,3
2 dni	5,1	5,6	5,3	6,9	10,1	8,5	8,5	16,8	12,5	11,6	17,2	14,4
3 dni	11,4	15,4	13,4	12,5	14,4	13,4	14,1	21,0	17,4	15,1	20,9	18,0
4 dni	15,6	18,4	17,0	15,7	20,9	18,3	17,1	17,8	17,5	13,8	14,7	14,2
5 dni	18,4	20,6	19,5	18,3	19,5	18,9	17,4	13,5	15,5	16,5	13,1	14,8
6 dni	15,3	13,7	14,5	14,4	12,6	13,5	12,3	8,5	10,5	12,2	7,7	9,9
7 dni	30,0	21,3	25,8	27,3	15,4	21,4	22,7	11,1	17,2	21,2	9,3	15,3
Ali meniš, da.....?												
si močno presuh/-a	1,4	2,3	1,8	2,0	2,3	2,1	2,7	1,5	2,1	3,1	1,1	2,1
si nekoliko presuh/-a	15,3	12,3	13,9	15,3	10,7	13,1	23,0	10,5	17,0	23,6	11,2	17,4
imaš ravno pravo težo	60,2	60,8	60,5	56,3	50,2	53,2	48,0	48,6	48,3	47,2	51,8	49,5
si nekoliko predebel/-a	21,3	22,7	22,0	24,0	31,8	27,8	23,8	35,4	29,3	24,3	32,4	28,4
si močno predebel/-a	1,7	1,9	1,8	2,4	5,1	3,7	2,5	4,0	3,2	1,8	3,5	2,7
Kako pogosto ponavadi zajtrkuješ (več kot le kozarec mleka, kakava, čaja ali soka) od ponedeljka do petka - ŠOLSKI DNEVI? (Upošteva se zajtrk doma ali na poti v šolo. Šolska malica se ne upošteva.)												
nikoli ne zajtrkujem med tednom	19,6	20,2	19,9	28,7	37,1	32,9	36,7	45,8	41,0	46,4	45,5	45,9
en dan	7,4	6,2	6,8	6,7	8,9	7,8	7,9	8,7	8,3	6,5	7,3	6,9
dva dneva	8,4	10,1	9,2	8,4	10,8	9,6	8,9	7,3	8,1	7,7	7,2	7,4
tri dni	10,2	9,2	9,7	9,3	8,1	8,7	6,4	6,4	6,4	5,8	5,3	5,6
štiri dni	8,0	8,0	8,0	8,0	6,7	7,4	7,7	5,1	6,5	4,1	6,1	5,1
pet dni	46,3	46,3	46,3	38,7	28,3	33,6	32,3	26,6	29,7	29,6	28,6	29,1
Kako pogosto ponavadi zajtrkuješ (več kot le kozarec mleka, kakava, čaja ali soka) od sobote do nedelje - VIKEND?												
nikoli ne zajtrkujem ob vikendih	5,1	3,5	4,3	10,3	8,2	9,2	13,0	10,6	11,8	16,4	13,1	14,7
običajno zajtrkujem le en dan, ali v soboto ali v nedeljo	13,7	12,1	12,9	14,4	19,7	17,0	17,3	19,4	18,3	17,8	16,3	17,0
običajno zajtrkujem oba dneva, v soboto in nedeljo	81,2	84,4	82,8	75,3	72,1	73,7	69,7	70,1	69,9	65,9	70,6	68,3
Kako pogosto na teden ponavadi ješ oziroma piješ naštetu živilu? sadje												
nikoli	3,0	1,1	2,1	3,0	1,3	2,2	2,9	2,0	2,5	3,9	1,5	2,7
manj kot enkrat na teden	2,5	2,3	2,4	4,4	3,2	3,8	7,7	4,4	6,1	7,0	4,0	5,5
enkrat na teden	5,2	3,8	4,5	6,9	7,1	7,0	10,3	10,7	10,5	14,9	10,9	13,0
2-4-krat na teden	23,5	20,5	22,0	30,8	24,4	27,6	35,2	32,4	33,9	36,2	30,2	33,2
5-6-krat na teden	20,1	19,2	19,6	20,2	19,4	19,8	20,5	16,1	18,4	17,6	19,4	18,5
vsak dan, enkrat na dan	20,2	21,6	20,9	15,9	24,2	20,0	12,8	18,1	15,3	11,2	18,3	14,7
vsak dan, več kot enkrat	25,5	31,5	28,5	18,8	20,4	19,6	10,5	16,3	13,3	9,2	15,7	12,4
Kako pogosto na teden ponavadi ješ oziroma piješ naštetu živilu? zelenjava												
nikoli	5,7	3,8	4,8	5,0	3,6	4,3	6,4	3,2	4,8	5,2	2,9	4,1
manj kot enkrat na teden	6,7	4,3	5,6	6,1	4,4	5,2	5,8	4,3	5,1	6,3	4,4	5,4
enkrat na teden	9,7	7,7	8,7	9,4	7,4	8,5	9,0	7,3	8,2	6,3	4,8	5,6
2-4-krat na teden	22,3	20,4	21,4	25,1	23,8	24,4	27,5	27,0	27,3	29,0	24,0	26,5
5-6-krat na teden	18,6	20,9	19,7	21,2	21,6	21,4	24,1	22,2	23,2	25,1	21,2	23,2
vsak dan, enkrat na dan	19,7	23,8	21,7	19,1	22,6	20,8	16,8	23,4	19,9	18,0	25,0	21,5
vsak dan, več kot enkrat	17,2	19,0	18,1	14,2	16,6	15,4	10,4	12,8	11,5	10,2	17,5	13,9

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Kako pogosto na teden ponavadi ješ oziroma piješ našeta živila? sladkarije (bonboni ali čokolada)												
nikoli	8,0	5,0	6,5	7,7	4,9	6,3	6,2	4,4	5,3	8,0	4,5	6,3
manj kot enkrat na teden	15,8	10,5	13,2	13,6	9,2	11,4	13,3	8,1	10,8	13,9	10,6	12,2
enkrat na teden	20,5	17,4	19,0	17,7	16,1	16,9	18,2	17,5	17,9	19,8	15,8	17,8
2–4-krat na teden	28,0	33,8	30,8	31,3	31,4	31,3	30,3	35,0	32,5	31,6	32,4	32,0
5–6-krat na teden	11,5	13,7	12,6	13,4	17,1	15,2	14,1	15,8	14,9	13,8	16,3	15,1
vsak dan, enkrat na dan	8,4	12,6	10,4	10,0	12,2	11,1	10,1	13,2	11,6	7,8	12,7	10,2
vsak dan, več kot enkrat	7,9	7,1	7,5	6,2	9,1	7,7	7,7	6,1	6,9	5,1	7,7	6,4
Kako pogosto na teden ponavadi ješ oziroma piješ našeta živila? brezalkoholne gazirane pijače, ki imajo dodan sladkor (kot so kola, ora, fanta in podobno)												
nikoli	22,1	29,9	25,9	16,8	23,5	20,1	13,8	25,4	19,3	19,8	30,7	25,2
manj kot enkrat na teden	29,2	38,4	33,7	25,2	39,5	32,4	23,4	35,4	29,1	23,4	35,3	29,4
enkrat na teden	21,5	16,7	19,2	21,5	16,1	18,8	18,4	18,0	18,2	19,8	15,5	17,6
2–4-krat na teden	15,7	9,7	12,8	21,9	11,1	16,5	25,0	13,5	19,5	21,7	10,9	16,3
5–6-krat na teden	4,4	2,2	3,3	5,5	4,1	4,8	9,9	3,9	7,0	7,3	3,3	5,3
vsak dan, enkrat na dan	3,3	1,6	2,5	4,5	3,5	4,0	4,4	2,1	3,3	4,2	2,4	3,3
vsak dan, več kot enkrat	3,7	1,5	2,7	4,7	2,2	3,4	5,2	1,8	3,6	3,9	1,9	2,9
Kako pogosto običajno ješ skupaj z družino (zajtrk ali kosilo ali večerjo ali malico)?												
vsak dan	49,9	41,0	45,6	43,8	29,3	36,5	38,0	23,6	31,1	27,7	22,7	25,2
večino dni	39,0	47,7	43,3	41,6	47,3	44,4	43,0	42,5	42,7	43,6	42,3	43,0
približno enkrat na teden	6,8	8,8	7,8	9,9	17,2	13,5	14,8	25,7	20,0	21,1	27,4	24,2
manj kot enkrat na teden	2,5	1,2	1,9	2,9	4,2	3,6	2,8	5,3	4,0	4,4	4,6	4,5
nikoli	1,8	1,2	1,5	1,8	2,0	1,9	1,5	2,9	2,2	3,2	3,0	3,1
Kako pogosto si umivaš zobe?												
več kot enkrat na dan	66,6	78,4	72,3	64,6	78,5	71,6	61,0	78,8	69,5	62,3	80,8	71,6
enkrat na dan	29,6	19,3	24,6	29,0	19,3	24,2	32,8	18,4	25,9	32,7	16,9	24,7
vsaj enkrat na teden, a ne vsak dan	2,5	2,0	2,3	4,5	1,3	2,9	4,2	2,2	3,2	3,6	1,7	2,6
manj kot enkrat na teden	0,6	0,1	0,4	1,1	0,5	0,8	0,5	0,2	0,4	0,4	0,3	0,3
nikoli	0,7	0,2	0,5	0,7	0,4	0,5	1,5	0,4	0,9	1,1	0,3	0,7
Izven šolskega časa: Kako pogosto si običajno telesno/športno dejaven/dejavna v prostem času (izven pouka) tako intenzivno, da ti zmanjka sapa ali se prepotiš?												
vsak dan	29,2	17,9	23,7	22,2	11,6	16,9	20,2	8,5	14,7	17,1	7,3	12,2
4 do 6-krat na teden	32,6	28,8	30,7	30,0	27,6	28,8	27,3	18,3	23,0	28,1	17,9	23,0
3-krat na teden	18,2	23,4	20,7	19,1	21,2	20,1	18,0	17,9	17,9	17,8	17,7	17,7
2-krat na teden	8,4	13,9	11,1	13,5	17,6	15,6	12,3	19,3	15,6	12,4	17,4	14,9
enkrat na teden	4,7	8,4	6,5	6,5	10,2	8,3	10,4	17,5	13,8	11,6	18,1	14,8
enkrat na mesec	2,1	3,2	2,6	3,6	5,3	4,5	4,8	8,7	6,7	4,8	10,5	7,7
manj kot enkrat na mesec	2,0	1,8	1,9	2,7	4,2	3,5	2,9	6,1	4,4	4,2	7,2	5,7
nikoli	2,8	2,7	2,8	2,2	2,4	2,3	3,9	3,8	3,9	4,0	3,9	3,9
V zadnjih dveh tednih sem se počutil/-a veselo in dobre volje.												
nič časa/ nikoli	1,9	1,6	1,8	3,2	4,2	3,7	3,5	4,5	4,0	3,2	3,6	3,4
nekaj časa	7,7	13,0	10,3	11,0	23,7	17,3	13,6	25,5	19,3	14,2	22,0	18,2
manj kot polovico časa	6,6	6,4	6,5	10,6	14,0	12,3	11,5	16,9	14,0	14,4	20,8	17,6
več kot polovico časa	15,7	17,3	16,5	18,8	22,7	20,8	21,4	24,8	23,0	23,0	27,7	25,4
večino časa	47,7	46,6	47,1	42,3	29,7	36,0	39,3	24,7	32,4	36,4	22,1	29,2
ves čas	20,4	15,0	17,8	14,1	5,6	9,8	10,7	3,7	7,4	8,8	3,9	6,3

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
V zadnjih dveh tednih sem se počutil/-a pomirjeno in sproščeno.												
nič časa/ nikoli	5,4	6,9	6,1	5,2	12,2	8,7	5,6	13,8	9,6	5,5	10,9	8,2
nekaj časa	13,6	17,3	15,5	15,0	27,3	21,2	16,6	29,2	22,6	17,1	29,8	23,5
manj kot polovico časa	10,5	14,1	12,2	15,7	20,2	18,0	16,5	21,4	18,8	16,3	23,1	19,7
več kot polovico časa	19,3	19,2	19,3	22,4	20,3	21,4	23,1	19,3	21,3	26,9	20,4	23,7
večino časa	32,9	32,3	32,6	30,4	16,6	23,5	29,6	14,1	22,2	27,0	14,0	20,5
ves čas	18,2	10,1	14,2	11,2	3,3	7,3	8,6	2,1	5,5	7,1	1,9	4,5
V zadnjih dveh tednih sem se počutil/-a aktivno in živahno.												
nič časa/ nikoli	3,4	3,9	3,6	4,1	10,4	7,2	4,6	11,5	7,9	4,4	9,2	6,8
nekaj časa	8,8	15,5	12,1	13,5	23,4	18,5	15,6	28,6	21,8	15,9	29,0	22,5
manj kot polovico časa	9,8	11,2	10,5	16,9	18,1	17,5	16,9	20,9	18,8	19,4	23,3	21,4
več kot polovico časa	16,5	18,8	17,6	19,3	22,2	20,7	22,8	19,6	21,3	23,1	21,6	22,4
večino časa	32,2	27,1	29,7	27,5	18,0	22,7	27,6	15,0	21,6	27,3	13,6	20,4
ves čas	29,3	23,6	26,5	18,7	8,0	13,3	12,6	4,3	8,6	9,9	3,3	6,6
V zadnjih dveh tednih sem se zbudil/-a svež/-a in spočit/-a.												
nič časa/ nikoli	10,0	13,7	11,8	16,4	29,2	22,9	19,0	33,7	26,0	18,3	29,5	23,9
nekaj časa	14,6	17,8	16,2	19,3	25,3	22,3	23,3	27,9	25,5	22,9	29,8	26,3
manj kot polovico časa	13,1	14,2	13,6	15,0	15,8	15,4	18,6	17,0	17,8	22,5	21,7	22,1
več kot polovico časa	15,9	15,7	15,8	15,3	13,4	14,4	17,4	10,9	14,3	18,6	9,8	14,2
večino časa	24,0	23,3	23,7	20,3	13,0	16,6	15,3	8,7	12,1	12,0	7,5	9,7
ves čas	22,4	15,3	18,9	13,7	3,3	8,5	6,5	1,9	4,3	5,7	1,8	3,8
V zadnjih dveh tednih je bilo moje vsakodnevno življenje napolnjeno s stvarmi, ki me zanimajo.												
nič časa/ nikoli	6,4	9,8	8,1	7,3	14,7	11,0	5,7	12,1	8,8	5,8	9,8	7,8
nekaj časa	15,5	21,4	18,4	22,0	27,6	24,8	20,4	32,9	26,4	18,4	31,7	25,1
manj kot polovico časa	12,8	13,3	13,0	15,0	18,3	16,6	18,4	19,5	18,9	20,2	23,3	21,8
več kot polovico časa	17,2	16,9	17,1	19,8	18,3	19,0	24,0	19,7	21,9	25,8	17,7	21,8
večino časa	28,8	25,3	27,1	22,1	15,9	19,0	20,6	11,6	16,3	21,3	13,8	17,5
ves čas	19,3	13,3	16,3	13,8	5,3	9,5	10,9	4,2	7,7	8,5	3,7	6,1
Kako pogosto si se v zadnjih 12 mesecih počutil/-a tako, kot je opisano v naslednji trditvi. Počutil/-a sem se osamljeno.												
nikoli	43,5	31,7	37,8	38,3	18,3	28,3	34,0	12,9	23,9	26,5	11,3	18,9
redko	33,0	34,2	33,6	33,6	26,3	29,9	32,7	25,7	29,4	30,7	23,2	27,0
včasih	16,1	25,3	20,6	19,5	31,9	25,7	21,2	34,1	27,3	26,6	39,6	33,1
večino časa	5,3	6,5	5,9	5,9	18,3	12,2	7,2	22,4	14,5	12,7	20,9	16,8
vedno	2,1	2,2	2,2	2,7	5,2	4,0	4,9	4,9	4,9	3,5	5,0	4,2
Naslednji dve vprašanji se nanašata na to, kako se spoprijemaš z vsakodnevnimi izzivi. Kako pogosto najdeš rešitev za težavo, če se dovolj potrudiš?												
nikoli	2,4	1,4	1,9	3,0	2,5	2,8	2,2	1,1	1,7	2,3	0,3	1,3
redko	8,6	8,3	8,4	8,4	11,2	9,8	6,7	10,4	8,5	5,7	7,2	6,4
včasih	21,1	26,1	23,5	21,4	26,3	23,9	17,7	24,9	21,1	17,6	23,5	20,6
večino časa	45,5	41,4	43,5	43,3	42,5	42,9	50,6	47,8	49,2	50,6	51,4	51,0
vedno	22,4	22,8	22,6	23,8	17,4	20,6	22,8	15,8	19,5	24,0	17,7	20,8
Naslednji dve vprašanji se nanašata na to, kako se spoprijemaš z vsakodnevnimi izzivi. Kako pogosto izpelješ stvari, ki se jih odločiš narediti?												
nikoli	1,5	1,4	1,5	2,8	1,6	2,2	1,9	1,2	1,6	1,4	0,1	0,8
redko	8,8	7,9	8,4	8,5	13,1	10,8	8,3	12,3	10,3	7,9	9,9	8,9
včasih	20,6	23,9	22,2	22,2	26,4	24,3	25,9	25,9	25,9	22,7	26,6	24,7
večino časa	44,6	47,3	45,9	46,1	42,4	44,2	42,4	45,2	43,7	47,2	50,2	48,7
vedno	24,5	19,5	22,0	20,5	16,5	18,5	21,5	15,3	18,6	20,9	13,2	17,0

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
V zadnjem mesecu ... Kako pogosto si čutil/-a, da ne zmoreš nadzirati pomembnih stvari v svojem življenju?												
nikoli	-	-	-	17,3	8,0	12,6	15,1	3,8	9,7	10,7	2,5	6,6
skoraj nikoli	-	-	-	32,7	22,8	27,8	33,1	19,0	26,3	29,7	15,4	22,5
občasno	-	-	-	31,1	34,4	32,8	34,1	42,6	38,2	37,4	41,4	39,4
dokaj pogosto	-	-	-	14,5	22,5	18,5	12,2	22,0	16,9	16,9	27,2	22,0
zelo pogosto	-	-	-	4,4	12,2	8,3	5,5	12,6	8,9	5,4	13,6	9,5
V zadnjem mesecu ... Kako pogosto si čutil/-a zaupanje vase, da zmoreš obvladati osebne probleme?												
nikoli	-	-	-	8,8	6,3	7,6	7,5	5,8	6,7	4,7	3,5	4,1
skoraj nikoli	-	-	-	13,5	20,5	17,1	11,1	20,1	15,4	11,6	17,2	14,4
občasno	-	-	-	25,7	33,9	29,9	27,2	36,6	31,7	24,9	39,4	32,2
dokaj pogosto	-	-	-	31,0	27,9	29,4	34,5	28,3	31,5	37,1	30,0	33,5
zelo pogosto	-	-	-	21,0	11,3	16,1	19,7	9,2	14,7	21,8	9,9	15,8
V zadnjem mesecu ... Kako pogosto si čutil/-a, da se stvari odvijajo tako, kot si želiš?												
nikoli	-	-	-	6,8	8,1	7,5	6,6	6,8	6,8	4,6	3,9	4,2
skoraj nikoli	-	-	-	14,6	22,8	18,7	14,9	23,7	19,1	16,1	21,7	18,9
občasno	-	-	-	36,3	39,5	37,9	39,2	41,1	40,1	36,8	45,2	41,0
dokaj pogosto	-	-	-	31,9	23,6	27,7	29,9	22,6	26,4	33,0	23,9	28,4
zelo pogosto	-	-	-	10,4	6,0	8,2	9,4	5,7	7,6	9,6	5,4	7,5
V zadnjem mesecu ... Kako pogosto si začutil/-a, da so težave tako velike, da jih ne moreš premagati/rešiti?												
nikoli	-	-	-	25,6	13,8	19,6	21,7	8,9	15,5	18,1	7,4	12,7
skoraj nikoli	-	-	-	36,2	27,9	32,0	37,5	29,2	33,5	40,1	27,8	33,9
občasno	-	-	-	21,6	29,1	25,4	25,1	31,3	28,1	24,4	34,8	29,7
dokaj pogosto	-	-	-	11,7	19,3	15,5	10,0	19,9	14,7	12,8	20,4	16,6
zelo pogosto	-	-	-	4,9	9,9	7,4	5,7	10,7	8,2	4,5	9,6	7,1
Kolikokrat v preteklih 12 mesecih si se poškodoval/-a in te je zaradi tega zdravil zdravnik oziroma si potreboval/-a nego medicinske sestre?												
v preteklih 12 mesecih se nisem poškodoval/-a	49,5	58,7	54,0	48,0	61,2	54,6	58,5	61,7	60,0	54,1	68,1	61,1
enkrat	28,3	26,5	27,4	31,2	23,1	27,1	24,9	23,7	24,3	23,7	18,8	21,3
dvakrat	10,7	8,2	9,5	11,5	8,8	10,1	9,1	8,1	8,7	13,6	7,6	10,6
trikrat	5,8	4,2	5,0	5,2	4,0	4,6	5,1	3,8	4,5	5,0	2,6	3,8
štirikrat ali bolj pogosto	5,7	2,4	4,1	4,1	2,9	3,5	2,3	2,7	2,5	3,5	2,9	3,2
Koliko dni (če sploh) si pil/-a alkoholne pijače? Seštej vse dneve, ko si pil/-a, ni nujno, da so zaporedoma. Kadarkoli v življenju?												
nikoli	74,1	83,3	78,7	50,7	56,8	53,7	28,9	31,0	29,9	17,7	14,6	16,1
1-2 dni	15,5	10,6	13,1	21,1	19,4	20,3	20,2	20,6	20,4	13,0	12,6	12,8
3-5 dni	3,4	2,6	3,0	8,9	8,2	8,6	10,7	13,4	12,0	9,8	10,9	10,3
6-9 dni	2,9	1,1	2,0	5,0	6,0	5,5	10,1	9,0	9,6	8,7	11,0	9,8
10-19 dni	1,4	0,5	1,0	4,5	4,0	4,3	9,6	10,4	10,0	11,5	15,1	13,3
20-29 dni	0,6	0,5	0,6	2,1	1,5	1,8	3,8	4,1	3,9	5,5	8,6	7,0
30 dni (ali več)	2,1	1,5	1,8	7,7	4,1	5,9	16,8	11,6	14,3	33,9	27,4	30,7
Koliko dni (če sploh) si pil/-a alkoholne pijače? Seštej vse dneve, ko si pil/-a, ni nujno, da so zaporedoma. V zadnjih 30 dneh?												
nikoli	88,5	93,8	91,2	77,5	79,2	78,4	52,9	55,8	54,3	36,5	34,8	35,6
1-2 dni	7,8	3,8	5,8	13,5	14,4	13,9	21,4	26,0	23,6	26,0	33,9	30,0
3-5 dni	1,3	1,0	1,1	2,8	3,0	2,9	11,5	10,6	11,0	16,6	18,9	17,8
6-9 dni	0,6	0,4	0,5	1,7	1,7	1,7	7,7	4,7	6,3	10,4	7,7	9,1
10-19 dni	0,3	0,2	0,3	0,5	0,8	0,6	3,5	1,8	2,7	5,6	2,6	4,1
20-29 dni	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,8	0,5	0,6	1,6	0,9	1,2
30 dni (ali več)	1,0	0,5	0,8	3,6	0,8	2,2	2,3	0,7	1,5	3,2	1,1	2,2

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Ali si že kdaj spil/-a toliko alkoholnih pijač, da si bil/-a res pijan/-a? Kadar koli v življenju?												
ne, nikoli	92,1	97,1	94,5	82,2	86,7	84,5	58,5	64,8	61,5	34,1	41,3	37,7
da, enkrat	4,9	2,2	3,6	11,6	7,8	9,7	16,1	14,6	15,3	16,3	17,5	16,9
da, 2-3-krat	1,4	0,6	1,0	2,9	3,9	3,4	13,4	12,2	12,8	17,5	20,2	18,9
da, 4-10-krat	0,7	0,0	0,4	1,3	0,5	0,9	5,9	5,5	5,7	13,4	11,6	12,5
da, več kot 10-krat	0,9	0,1	0,5	1,9	1,1	1,5	6,2	2,9	4,6	18,7	9,3	14,0
Ali si že kdaj spil/-a toliko alkoholnih pijač, da si bil/-a res pijan/-a? V zadnjih 30 dneh?												
ne, nikoli	97,0	98,8	97,9	94,5	94,2	94,4	81,0	83,9	82,4	65,8	72,5	69,2
da, enkrat	1,4	0,9	1,2	2,2	4,1	3,1	10,1	9,8	10,0	17,4	18,9	18,1
da, 2-3-krat	0,7	0,2	0,5	1,1	1,0	1,0	5,5	4,6	5,1	11,2	6,3	8,8
da, 4-10-krat	0,5	0,1	0,3	0,3	0,5	0,4	2,1	1,3	1,7	2,7	1,7	2,2
da, več kot 10-krat	0,3	0,0	0,2	1,9	0,3	1,1	1,2	0,4	0,8	2,8	0,7	1,7
Koliko dni (če sploh) si kadil/-a cigarete? Seštej vse dneve, ko si kadil/-a, ni nujno, da so zaporedoma. Kadarkoli v življenju?												
nikoli	96,5	98,3	97,4	89,6	90,8	90,2	77,1	75,8	76,5	59,5	56,6	58,0
1-2 dni	2,3	1,3	1,8	5,5	5,4	5,4	9,6	8,5	9,1	9,2	10,6	9,9
3-5 dni	0,3	0,3	0,3	1,6	1,3	1,4	3,0	2,7	2,8	4,5	5,6	5,0
6-9 dni	0,0	0,0	0,0	0,4	0,8	0,6	1,7	2,1	1,9	2,9	3,1	3,0
10-19 dni	0,4	0,2	0,3	0,5	0,4	0,4	1,0	2,6	1,8	2,1	4,4	3,3
20-29 dni	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,2	0,9	1,1	1,0	1,7	2,0	1,9
30 dni (ali več)	0,5	0,0	0,3	2,1	1,1	1,6	6,7	7,2	6,9	20,2	17,7	19,0
Koliko dni (če sploh) si kadil/-a cigarete? Seštej vse dneve, ko si kadil/-a, ni nujno, da so zaporedoma. V zadnjih 30 dneh?												
nikoli	98,4	99,2	98,8	95,4	96,1	95,8	86,3	85,8	86,0	74,6	74,0	74,3
1-2 dni	0,3	0,5	0,4	1,3	2,5	1,9	4,0	4,8	4,4	5,8	8,0	6,9
3-5 dni	0,3	0,0	0,2	0,9	0,6	0,7	1,7	1,8	1,7	2,9	2,8	2,9
6-9 dni	0,1	0,0	0,1	0,4	0,3	0,3	1,1	1,8	1,4	2,5	2,5	2,5
10-19 dni	0,5	0,3	0,4	0,3	0,1	0,2	0,9	1,0	1,0	2,7	3,0	2,9
20-29 dni	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,1	1,5	1,0	1,2	1,5	2,6	2,0
30 dni (ali več)	0,4	0,0	0,2	1,6	0,3	0,9	4,5	3,8	4,2	10,0	7,0	8,5
Koliko dni (če sploh) si uporabljal/-a elektronske cigarete (npr. e-cigareta, vej, vape, osebni uparjalnik)? Kadarkoli v življenju?												
nikoli	95,1	97,6	96,4	88,8	87,5	88,1	69,7	72,4	71,0	65,9	65,3	65,6
1-2 dni	2,7	1,6	2,1	5,6	6,8	6,2	12,6	9,6	11,2	11,0	12,9	11,9
3-5 dni	0,8	0,4	0,6	1,5	1,9	1,7	5,5	4,1	4,8	5,5	6,2	5,8
6-9 dni	0,3	0,1	0,2	1,5	0,7	1,1	2,2	3,0	2,6	4,1	3,8	4,0
10-19 dni	0,3	0,0	0,2	0,6	1,0	0,8	3,3	3,9	3,6	3,5	3,5	3,5
20-29 dni	0,2	0,1	0,2	0,4	0,5	0,4	1,1	1,8	1,4	1,4	2,2	1,8
30 dni (ali več)	0,5	0,2	0,4	1,7	1,6	1,6	5,5	5,2	5,3	8,5	6,2	7,4
Koliko dni (če sploh) si uporabljal/-a elektronske cigarete (npr. e-cigareta, vej, vape, osebni uparjalnik)? V zadnjih 30 dneh?												
nikoli	97,1	98,5	97,8	93,7	93,1	93,4	80,6	82,1	81,3	81,4	82,4	81,9
1-2 dni	1,3	0,9	1,1	3,3	3,3	3,3	8,3	8,0	8,1	7,8	7,5	7,6
3-5 dni	0,2	0,4	0,3	1,1	0,8	1,0	3,5	3,2	3,3	3,8	2,7	3,3
6-9 dni	0,1	0,0	0,1	0,8	1,1	1,0	2,2	1,9	2,1	2,7	1,9	2,3
10-19 dni	0,5	0,1	0,3	0,2	0,6	0,4	1,3	2,3	1,8	1,6	2,5	2,0
20-29 dni	0,3	0,0	0,2	0,1	0,2	0,1	1,2	0,6	0,9	1,0	0,7	0,9
30 dni (ali več)	0,4	0,1	0,3	0,7	0,9	0,8	3,0	2,0	2,5	1,8	2,4	2,1

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Ali si že kdaj uporabil/-a konopljo (uporaba marihuane in hašiša, ki ju lahko poznaš pod imeni, kot so: trava, gandža, vutra, joint, haš, bakla ...)?												
Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a konopljo, ni nujno, da so zaporedoma. Kadar koli v življenju?												
nikoli	-	-	-	-	-	-	85,7	86,9	86,3	64,7	67,8	66,2
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	4,5	5,7	5,1	10,6	11,7	11,2
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	1,7	2,4	2,0	4,5	5,6	5,0
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	2,3	1,1	1,7	3,0	3,1	3,1
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	1,1	1,0	1,0	4,1	2,7	3,4
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	0,4	0,6	0,5	1,9	2,0	2,0
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	4,4	2,4	3,4	11,1	7,0	9,1
Ali si že kdaj uporabil/-a konopljo (uporaba marihuane in hašiša, ki ju lahko poznaš pod imeni, kot so: trava, gandža, vutra, joint, haš, bakla ...)?												
Seštej vse dneve, ko si uporabljal/-a konopljo, ni nujno, da so zaporedoma. V zadnjih 30 dneh?												
nikoli	-	-	-	-	-	-	90,7	93,9	92,2	81,9	88,0	84,9
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	3,7	3,1	3,4	7,7	5,5	6,6
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	1,4	1,1	1,3	2,5	1,8	2,1
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	0,9	0,3	0,6	2,3	1,8	2,1
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	1,4	0,8	1,1	1,8	1,4	1,6
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	0,1	0,3	0,2	0,6	0,3	0,5
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	1,9	0,5	1,2	3,1	1,2	2,1
Kakšno mnenje imaš trenutno o šoli?												
zelo mi je všeč	23,2	27,1	25,1	8,8	10,5	9,6	37,8	34,8	36,3	21,7	16,9	19,2
malo mi je všeč	40,7	42,7	41,7	38,8	34,7	36,8	38,3	39,7	38,9	39,2	40,3	39,7
ni mi preveč všeč	24,7	24,6	24,7	30,9	33,7	32,3	17,6	18,8	18,2	26,3	29,9	28,2
sploh mi ni všeč	11,5	5,6	8,6	21,5	21,0	21,3	6,4	6,8	6,6	12,8	12,9	12,9
Koliko si zaradi dela za šolo pod pritiskom?												
sploh nič	13,6	10,3	12,0	6,4	2,3	4,4	9,9	2,6	6,4	8,2	1,8	5,0
malo	51,6	45,8	48,7	33,2	17,4	25,3	36,7	15,5	26,6	28,7	11,1	19,9
še kar	24,3	27,2	25,7	36,2	33,0	34,6	31,3	33,9	32,5	35,2	29,5	32,3
zelo	10,5	16,6	13,5	24,2	47,3	35,8	22,2	48,0	34,5	28,0	57,5	42,8
S sošolci/sošolkami v mojem razredu smo radi skupaj.												
zelo se strinjam	29,5	30,1	29,8	23,3	21,9	22,6	31,5	26,3	29,0	28,3	18,0	23,1
strinjam se	46,4	44,5	45,5	49,4	40,3	44,9	50,3	44,6	47,6	47,7	40,3	43,9
niti se strinjam, niti se ne strinjam	17,2	17,2	17,2	18,7	24,1	21,4	13,1	21,6	17,1	17,6	25,8	21,8
ne strinjam se	4,5	5,5	5,0	5,1	7,7	6,4	3,1	4,5	3,8	3,2	10,2	6,7
sploh se ne strinjam	2,4	2,7	2,6	3,5	6,1	4,8	1,9	2,9	2,4	3,2	5,7	4,5
Večina sošolcev/sošolk v mojem razredu je prijaznih in radi pomagajo.												
zelo se strinjam	30,5	31,7	31,1	22,2	20,4	21,3	30,0	34,9	32,3	28,2	22,9	25,5
strinjam se	44,6	42,8	43,7	47,1	43,0	45,1	48,7	43,8	46,4	48,1	44,0	46,0
niti se strinjam, niti se ne strinjam	15,8	17,4	16,6	19,7	21,3	20,5	13,6	14,3	13,9	16,4	20,0	18,2
ne strinjam se	5,4	6,1	5,7	6,8	9,5	8,1	4,9	4,2	4,5	4,4	9,3	6,9
sploh se ne strinjam	3,7	2,0	2,9	4,2	5,9	5,0	2,8	2,8	2,8	2,9	3,8	3,4
Ostali sošolci/sošolke me sprejemajo takega/tako, kot sem.												
zelo se strinjam	36,5	36,5	36,5	25,4	21,3	23,4	31,6	28,0	29,8	30,7	19,9	25,2
strinjam se	42,9	38,9	41,0	46,1	41,5	43,8	48,9	45,2	47,1	49,3	50,2	49,8
niti se strinjam, niti se ne strinjam	10,3	14,5	12,4	16,9	21,6	19,2	11,4	18,2	14,7	13,7	19,8	16,8
ne strinjam se	5,4	6,2	5,8	6,2	8,7	7,4	4,1	5,9	5,0	2,8	6,6	4,7
sploh se ne strinjam	4,9	3,9	4,4	5,4	7,0	6,2	4,0	2,7	3,4	3,5	3,4	3,5

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Občutek imam, da me moji učitelji/učiteljice sprejemajo takega/tako, kot sem.												
zelo se strinjam	45,0	46,6	45,8	26,0	22,9	24,4	27,1	20,2	23,8	24,7	16,5	20,6
strinjam se	40,4	39,5	40,0	47,3	45,7	46,5	48,8	50,0	49,4	47,5	45,5	46,4
niti se strinjam, niti se ne strinjam	8,9	8,8	8,9	15,9	19,9	17,9	16,8	21,0	18,8	18,2	25,5	21,9
ne strinjam se	3,2	3,2	3,2	6,1	5,7	5,9	3,8	5,7	4,7	5,2	8,6	7,0
sploh se ne strinjam	2,4	1,8	2,1	4,7	5,8	5,3	3,5	3,0	3,3	4,4	3,9	4,2
Občutek imam, da mojim učiteljem/učiteljicam ni vseeno zame.												
zelo se strinjam	31,9	32,3	32,1	19,7	14,1	16,9	15,2	11,0	13,2	15,9	11,8	13,8
strinjam se	42,2	40,9	41,6	42,0	39,6	40,8	42,2	38,7	40,5	38,0	33,9	36,0
niti se strinjam, niti se ne strinjam	13,0	16,6	14,7	21,6	27,7	24,7	25,1	34,0	29,4	28,6	36,1	32,4
ne strinjam se	6,9	6,0	6,4	8,5	11,7	10,1	9,3	10,4	9,8	10,9	12,5	11,7
sploh se ne strinjam	6,0	4,2	5,1	8,2	6,9	7,5	8,2	5,9	7,1	6,5	5,6	6,0
Zelo zaupam svojim učiteljem.												
zelo se strinjam	34,6	31,0	32,8	16,2	10,6	13,4	14,4	8,2	11,4	12,7	8,5	10,6
strinjam se	37,5	36,5	37,0	32,7	26,1	29,4	35,9	27,1	31,7	34,1	23,7	28,9
niti se strinjam, niti se ne strinjam	16,0	21,6	18,8	27,2	29,9	28,6	28,5	34,1	31,2	29,1	34,6	31,9
ne strinjam se	6,3	5,9	6,1	10,8	18,1	14,5	12,0	18,7	15,2	13,7	21,0	17,4
sploh se ne strinjam	5,6	5,1	5,4	13,1	15,3	14,2	9,2	11,8	10,5	10,4	12,2	11,3
Kako pogosto si v preteklih parih mesecih sodeloval/-a pri trpinčenju (nadlegovanju, ustrahovanju, »bulanju«) nekega dijaka ali diakinje v šoli?												
v zadnjih parih mesecih nisem sodeloval/-a pri trpinčenju v šoli	69,0	78,8	73,8	62,7	74,2	68,5	75,2	84,1	79,5	76,9	89,8	83,4
zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat	17,8	13,6	15,7	22,3	16,1	19,2	12,8	8,9	10,9	10,3	6,6	8,5
2- ali 3-krat na mesec	5,9	3,0	4,5	6,7	3,9	5,3	4,8	2,4	3,7	4,5	1,3	2,9
približno 1-krat na teden	3,5	2,9	3,2	3,7	2,9	3,3	2,3	2,6	2,4	3,0	1,4	2,2
večkrat na teden	3,8	1,8	2,8	4,7	3,0	3,8	4,9	1,9	3,5	5,2	1,0	3,1
Kako pogosto si bil/-a trpinčen/-a v preteklih parih mesecih v šoli?												
v zadnjih parih mesecih nisem bil/-a trpinčen/-a v šoli	67,1	69,9	68,5	66,6	65,0	65,8	77,7	74,4	76,1	80,3	82,5	81,4
zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat	19,1	18,7	18,9	18,3	19,7	19,1	11,7	16,9	14,2	8,3	12,4	10,4
2- ali 3-krat na mesec	4,8	5,0	4,9	5,6	5,4	5,5	3,6	3,6	3,6	3,1	2,1	2,6
približno 1-krat na teden	4,2	3,3	3,8	4,8	4,2	4,5	3,7	2,5	3,1	3,2	1,4	2,3
večkrat na teden	4,7	3,0	3,9	4,7	5,7	5,2	3,3	2,6	3,0	5,1	1,6	3,3
Kako pogosto si v preteklih par mesecih sodeloval/-a pri "online" trpinčenju (npr. si pošiljal/-a žaljiva takojšnja sporočila, e-pošto ali besedilna sporočila; objavljaj/-a na "zidu"; ...)?												
v zadnjih par mesecih nisem sodeloval/a pri "online" trpinčenju	83,6	88,5	86,1	75,2	85,6	80,5	78,4	87,7	82,9	82,2	93,7	87,9
zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat	8,1	7,8	7,9	12,6	9,5	11,1	11,5	8,3	10,0	7,5	4,3	5,9
2- ali 3-krat na mesec	2,8	1,8	2,3	5,1	2,1	3,6	3,2	1,5	2,4	3,3	1,2	2,2
približno 1-krat na teden	1,7	1,0	1,3	2,0	1,0	1,5	2,2	1,0	1,6	2,3	0,2	1,2
večkrat na teden	3,7	1,0	2,4	5,1	1,8	3,4	4,8	1,5	3,2	4,7	0,7	2,7
Kako pogosto si bil/-a v preteklih par mesecih trpinčen/-a "online" (npr. nekdo je pošiljal žaljiva takojšnja sporočila, e-pošto ali besedilna sporočila o tebi; objavljaj na zidu; ...)?												
v zadnjih par mesecih nisem bil/a "online" trpinčen/-a	81,6	84,4	83,0	80,1	78,9	79,5	82,4	80,7	81,6	85,5	89,3	87,4
zgodilo se je le 1-krat ali 2-krat	9,5	10,6	10,0	11,2	13,5	12,4	10,2	12,9	11,5	6,1	7,6	6,9
2- ali 3-krat na mesec	3,0	2,2	2,6	3,8	3,6	3,7	2,0	3,1	2,6	3,5	1,7	2,6
približno 1-krat na teden	2,5	1,0	1,7	2,4	2,1	2,2	1,9	1,6	1,8	2,0	1,0	1,5
večkrat na teden	3,4	1,9	2,7	2,6	1,8	2,2	3,5	1,6	2,6	3,0	0,4	1,7

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Kolikokrat v preteklih 12 mesecih si se pretepal/-a?												
v preteklih 12 mesecih se nisem pretepal/-a	49,3	74,3	61,6	51,8	68,6	60,3	64,8	80,4	72,3	77,1	87,0	82,1
enkrat	25,3	13,5	19,4	22,6	15,1	18,8	16,1	8,4	12,5	9,9	7,0	8,4
dvakrat	9,5	3,6	6,6	9,9	6,7	8,3	7,4	4,5	6,1	6,1	2,8	4,4
trikrat	7,3	2,8	5,1	5,7	2,0	3,9	3,8	2,3	3,1	2,6	1,1	1,8
štirikrat ali bolj pogosto	8,7	5,8	7,3	9,9	7,6	8,8	7,7	4,3	6,1	4,3	2,2	3,2
Ali ima tvoja družina lasten avtomobil, kombi ali tovornjak?												
ne	2,7	2,7	2,7	3,0	2,6	2,8	3,4	2,4	2,9	2,3	3,3	2,9
da, enega	24,5	25,4	25,0	19,8	24,6	22,2	21,6	23,8	22,7	23,1	22,4	22,7
da, dva ali več	72,8	71,8	72,3	77,1	72,8	75,0	74,9	73,8	74,4	74,6	74,3	74,4
Ali imaš svojo sobo (ki je ne deliš z nikomer)?												
ne	27,2	27,2	27,2	24,3	22,7	23,5	20,0	18,6	19,3	14,1	18,7	16,4
da	72,8	72,8	72,8	75,7	77,3	76,5	80,0	81,4	80,7	85,9	81,3	83,6
Koliko računalnikov imate v tvoji družini (vključno s prenosnimi računalniki in tablicami, brez igralnih konzol in pametnih telefonov)?												
nobenega	2,2	0,6	1,4	1,3	0,7	1,0	1,8	0,8	1,3	1,2	0,3	0,7
enega	9,7	10,2	9,9	10,0	9,0	9,5	9,1	8,0	8,6	9,9	8,2	9,0
dva	25,2	23,7	24,5	23,7	21,9	22,8	21,2	21,1	21,2	23,8	24,6	24,2
več kot dva	62,9	65,5	64,2	65,1	68,4	66,8	67,9	70,0	68,9	65,1	66,9	66,0
Koliko kopalnic (prostor s kadjo/tušem ali obojim) imate doma?												
nobene	1,2	0,2	0,7	1,2	0,4	0,8	1,8	0,3	1,0	1,4	0,2	0,8
eno	41,4	45,3	43,3	41,1	47,0	44,1	44,1	45,1	44,6	45,3	51,0	48,2
dve	41,1	40,9	41,0	39,8	38,8	39,3	38,7	39,1	38,9	39,9	35,2	37,5
več kot dve	16,4	13,6	15,0	18,0	13,8	15,9	15,5	15,6	15,5	13,4	13,6	13,5
Ali imate doma pomivalni stroj za posodo?												
ne	11,3	11,5	11,4	12,4	12,2	12,3	13,4	16,6	14,9	16,6	16,1	16,4
da	88,7	88,5	88,6	87,6	87,8	87,7	86,6	83,4	85,1	83,4	83,9	83,6
Kolikokrat si v zadnjem letu s svojo družino odpotoval/a na dopust/počitnice izven Slovenije?												
nikoli	12,9	15,3	14,1	14,1	13,5	13,8	19,7	19,2	19,5	29,0	30,3	29,6
enkrat	23,5	24,8	24,1	25,2	26,9	26,1	24,6	28,3	26,3	27,5	30,1	28,8
dvakrat	22,7	19,4	21,1	23,5	19,7	21,6	22,8	21,6	22,2	20,2	19,1	19,6
več kot dvakrat	40,9	40,5	40,7	37,1	39,9	38,5	33,0	30,8	31,9	23,4	20,5	22,0
Ali ima tvoj oče službo?												
da	95,9	95,5	95,7	94,0	94,2	94,1	92,1	90,6	91,4	88,7	90,0	89,4
ne	2,6	2,3	2,5	3,4	1,6	2,5	4,4	4,0	4,2	5,4	5,2	5,3
ne vem	0,6	0,7	0,7	0,9	1,2	1,1	1,1	1,3	1,2	2,1	1,3	1,7
nimam stikov/ne poznam/je umrl	0,8	1,5	1,1	1,7	3,0	2,3	2,4	4,1	3,2	3,8	3,5	3,7
Ali ima tvoja mama službo?												
da	92,6	92,6	92,6	90,8	93,2	92,0	90,3	88,8	89,6	88,3	88,8	88,6
ne	6,7	5,8	6,2	7,5	5,0	6,2	8,3	9,6	8,9	9,3	9,2	9,3
ne vem	0,5	0,8	0,7	1,0	1,2	1,1	0,9	0,5	0,7	1,4	0,8	1,1
nimam stikov/ne poznam/je umrla	0,2	0,9	0,5	0,7	0,7	0,7	0,5	1,1	0,8	0,9	1,1	1,0
Če si odgovoril/-a ne (nima službe), zakaj tvoj oče nima službe? Prosimo, označi odgovor, ki najbolje opisuje stanje.												
je bolan, upokojen ali še študira	N	16,7 ^M	26,5 ^M	50,0 ^M	N	49,0 ^M	30,4 ^M	52,5 ^M	40,9 ^M	59,8 ^M	58,5 ^M	59,2
išče zaposlitev	13,6 ^M	20,8 ^M	17,2 ^M	26,7 ^M	N	27,6 ^M	19,3 ^M	15,2 ^M	17,4	16,1	11,1	13,6
skrbi za druge ali je ves čas doma	9,1 ^M	29,2 ^M	19,1 ^M	10,0 ^M	11,8 ^M	10,6	28,9 ^M	18,8 ^M	24,1 ^M	10,1	10,1	10,1
ne vem	N	33,3 ^M	37,1 ^M	13,3 ^M	11,8 ^M	12,8	21,4 ^M	13,4 ^M	17,6 ^M	14,0	20,3 ^M	17,1

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Če si odgovoril/-a ne (nima službe), zakaj tvoja mama nima službe? Prosimo, označi odgovor, ki najbolje opisuje stanje.												
je bolana, upokojena ali še študira	6,5	3,4	5,0	13,0	8,0	11,0	9,8	13,8 ^M	11,8	19,8	23,3 ^M	21,5
išče zaposlitev	24,2 ^M	30,5 ^M	27,1	24,7 ^M	34,0 ^M	28,4	20,8 ^M	29,7 ^M	25,4	23,8	20,5 ^M	22,2
skrbi za druge ali je ves čas doma	48,4 ^M	42,4 ^M	45,6	43,5 ^M	44,0 ^M	43,7	51,2 ^M	41,4 ^M	46,2	42,2 ^M	41,9 ^M	42,0
ne vem	21,0 ^M	23,7 ^M	22,2	18,8	14,0	16,9	18,3 ^M	15,1 ^M	16,7	14,2	14,4 ^M	14,3
Kako lahko se z naštetimi osebami pogovarjaš o stvareh, ki te res težijo? oče												
zelo lahko	51,2	35,3	43,4	39,0	17,4	28,1	32,4	16,1	24,6	25,3	11,8	18,5
lahko	33,0	35,7	34,3	39,2	33,5	36,3	39,3	33,6	36,6	38,1	33,3	35,7
težko	9,1	15,4	12,2	9,8	24,1	17,0	13,9	21,7	17,6	17,1	25,0	21,1
zelo težko	4,6	11,0	7,7	8,7	20,2	14,5	10,5	20,8	15,5	13,8	23,8	18,8
nimam/nimam stikov/ne poznam/ je umrl/-a	2,1	2,6	2,3	3,3	4,8	4,0	3,9	7,8	5,8	5,6	6,1	5,9
Kako lahko se z naštetimi osebami pogovarjaš o stvareh, ki te res težijo? očim (ali materin partner)												
zelo lahko	10,2	3,5	6,7	5,3	2,1	3,6	6,6	2,6	4,6	4,6	2,0	3,3
lahko	8,7	5,2	6,9	7,5	4,4	5,8	7,4	5,4	6,4	8,7	5,2	6,9
težko	3,6	3,9	3,7	4,4	4,0	4,2	5,4	4,3	4,9	5,6	3,6	4,6
zelo težko	3,9	5,7	4,8	4,7	6,0	5,4	4,8	5,7	5,2	5,8	5,6	5,7
nimam/nimam stikov/ne poznam/ je umrl/-a	73,7	81,7	77,9	78,2	83,5	81,0	75,7	82,1	78,9	75,3	83,5	79,6
Kako lahko se z naštetimi osebami pogovarjaš o stvareh, ki te res težijo? mama												
zelo lahko	64,5	60,0	62,3	48,6	39,9	44,2	43,0	33,4	38,4	32,8	30,5	31,6
lahko	27,1	27,6	27,3	34,9	33,3	34,1	36,8	36,4	36,6	41,0	38,0	39,6
težko	4,7	7,2	5,9	9,7	14,6	12,2	11,4	17,3	14,2	15,8	19,3	17,6
zelo težko	2,5	3,9	3,2	4,8	10,6	7,8	7,2	10,7	8,9	8,2	10,3	9,2
nimam/nimam stikov/ne poznam/ je umrl/-a	1,2	1,3	1,2	2,0	1,6	1,8	1,7	2,2	2,0	2,2	1,9	2,0
Kako lahko se z naštetimi osebami pogovarjaš o stvareh, ki te res težijo? mačeha (ali očetova partnerka)												
zelo lahko	6,0	2,2	4,0	4,4	1,8	3,0	4,5	1,7	3,1	3,5	2,2	2,8
lahko	6,8	5,1	5,9	5,9	4,4	5,1	7,3	3,7	5,5	8,4	3,5	5,8
težko	2,8	3,1	3,0	4,0	3,3	3,6	4,1	2,8	3,5	3,9	3,9	3,9
zelo težko	4,8	4,4	4,6	5,3	5,5	5,4	5,1	4,5	4,8	6,4	4,3	5,3
nimam/nimam stikov/ne poznam/ je umrl/-a	79,6	85,2	82,6	80,4	85,0	82,9	79,0	87,2	83,1	77,8	86,1	82,1
Moja družina mi resnično skuša pomagati.												
zelo močno se ne strinjam	8,8	6,2	7,5	8,3	4,8	6,6	7,0	7,5	7,2	7,7	5,0	6,4
2	1,9	2,7	2,3	3,3	4,8	4,1	2,9	4,7	3,8	3,1	5,3	4,2
3	1,7	2,5	2,1	2,3	6,0	4,2	3,7	7,4	5,6	4,8	8,8	6,8
4	2,5	5,0	3,8	6,5	9,0	7,8	7,2	9,9	8,5	7,2	11,2	9,2
5	4,6	6,1	5,3	8,9	11,4	10,2	12,9	12,5	12,7	12,8	12,4	12,6
6	9,3	12,2	10,7	15,1	15,8	15,4	18,0	14,9	16,5	16,0	15,3	15,7
zelo močno se strinjam	71,2	65,4	68,3	55,6	48,2	51,8	48,2	43,1	45,7	48,3	42,0	45,1

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Od svoje družine dobim čustveno pomoč in podporo, ki ju potrebujem.												
zelo močno se ne strinjam	8,1	7,3	7,7	8,8	7,0	7,9	6,8	9,3	8,0	7,9	7,7	7,8
2	2,9	3,1	3,0	3,3	5,7	4,5	4,5	7,3	5,9	5,4	8,5	6,9
3	2,1	2,9	2,5	4,5	7,9	6,2	5,4	8,3	6,8	7,9	10,3	9,1
4	3,4	5,2	4,3	7,2	10,0	8,6	9,0	10,6	9,7	9,7	12,5	11,1
5	5,2	5,8	5,5	9,0	11,2	10,1	13,0	12,5	12,8	13,2	13,3	13,2
6	11,6	12,8	12,2	16,5	16,0	16,3	18,8	16,2	17,5	16,9	16,3	16,6
zelo močno se strinjam	66,7	62,9	64,8	50,7	42,3	46,4	42,5	35,9	39,3	39,0	31,4	35,2
S svojo družino se lahko pogovarjam o svojih težavah.												
zelo močno se ne strinjam	9,5	9,0	9,2	10,1	11,0	10,6	9,1	11,9	10,5	10,1	10,4	10,3
2	3,9	3,6	3,8	4,8	8,8	6,9	6,1	9,1	7,5	8,3	10,9	9,6
3	2,3	4,5	3,4	6,0	9,9	8,0	7,8	12,0	9,8	8,7	13,0	10,9
4	3,9	6,5	5,2	7,7	11,9	9,8	10,5	12,8	11,6	12,8	13,3	13,1
5	6,7	8,8	7,7	11,6	11,3	11,4	13,9	12,3	13,1	15,0	13,1	14,0
6	12,6	13,4	13,0	16,2	15,5	15,8	17,8	12,8	15,4	11,1	13,6	12,4
zelo močno se strinjam	61,1	54,2	57,7	43,6	31,6	37,5	34,9	29,1	32,1	33,9	25,6	29,7
Moja družina mi je pripravljena pomagati pri sprejemanju odločitev.												
zelo močno se ne strinjam	8,7	6,8	7,8	8,6	5,7	7,1	7,4	7,3	7,4	6,7	5,7	6,2
2	2,2	3,2	2,7	1,7	4,7	3,3	2,4	5,5	3,9	4,3	5,9	5,1
3	1,8	2,6	2,2	4,2	5,6	4,9	4,5	6,7	5,6	5,4	7,4	6,4
4	2,9	4,2	3,5	6,6	8,9	7,8	9,2	9,3	9,2	9,1	9,9	9,5
5	5,2	5,9	5,6	9,8	10,3	10,0	11,1	13,0	12,1	13,3	14,9	14,1
6	12,6	13,2	12,9	15,6	15,3	15,4	19,3	15,1	17,2	16,9	18,1	17,5
zelo močno se strinjam	66,5	64,1	65,3	53,5	49,5	51,5	46,2	42,9	44,6	44,4	38,2	41,3
Prijatelji mi resnično poskušajo pomagati.												
zelo močno se ne strinjam	7,7	5,4	6,6	7,4	5,0	6,2	6,1	5,2	5,7	6,3	4,6	5,4
2	3,7	3,9	3,8	7,1	5,6	6,4	3,9	4,0	3,9	4,8	3,6	4,2
3	6,1	3,6	4,8	7,6	5,7	6,6	6,8	5,6	6,3	6,9	6,4	6,6
4	8,1	8,2	8,2	15,2	10,8	12,9	14,8	12,7	13,8	13,7	10,7	12,2
5	17,1	13,4	15,3	17,9	15,4	16,6	19,8	16,6	18,3	18,5	21,1	19,8
6	24,1	23,6	23,8	20,2	22,7	21,4	19,5	24,7	22,0	21,0	22,0	21,5
zelo močno se strinjam	33,2	41,9	37,5	24,6	34,9	29,9	29,1	31,1	30,0	28,9	31,6	30,2
Če gre kaj narobe, se lahko zanesem na prijatelje.												
zelo močno se ne strinjam	7,7	6,6	7,2	7,9	6,5	7,2	6,1	6,6	6,3	7,1	5,2	6,1
2	6,3	4,5	5,4	7,4	5,4	6,4	4,6	4,0	4,3	4,7	4,4	4,5
3	5,6	6,2	5,9	10,5	7,0	8,7	7,0	5,9	6,5	5,6	6,3	5,9
4	8,6	8,3	8,4	13,5	7,7	10,6	14,9	10,5	12,8	12,7	10,5	11,6
5	16,1	9,9	13,0	15,6	13,0	14,3	16,2	16,0	16,1	18,1	16,7	17,5
6	21,0	18,7	19,9	18,6	21,4	20,0	18,8	22,8	20,7	22,1	21,6	21,8
zelo močno se strinjam	34,7	45,8	40,2	26,5	38,9	32,8	32,4	34,1	33,2	29,7	35,3	32,5

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Imam prijatelje, s katerimi lahko delim žalost in veselje.												
zelo močno se ne strinjam	8,9	6,4	7,7	8,5	5,5	7,0	6,8	6,5	6,6	7,3	5,2	6,2
2	3,9	3,7	3,8	8,0	4,5	6,2	3,6	3,8	3,7	4,5	4,3	4,4
3	4,7	2,7	3,7	6,7	4,1	5,4	6,7	5,0	5,9	5,2	4,9	5,1
4	7,0	5,4	6,2	11,4	6,7	9,0	13,7	7,0	10,5	10,7	9,5	10,1
5	12,3	8,2	10,3	14,1	9,0	11,5	13,9	12,5	13,2	14,9	12,0	13,4
6	19,6	18,0	18,8	19,5	19,5	19,5	18,5	20,4	19,4	21,5	21,6	21,6
zelo močno se strinjam	43,6	55,6	49,6	31,9	50,7	41,4	36,8	44,9	40,7	35,9	42,4	39,2
S prijatelji se lahko pogovorim o svojih težavah.												
zelo močno se ne strinjam	12,3	7,8	10,1	11,5	8,7	10,1	8,6	7,3	7,9	7,7	5,6	6,6
2	8,1	6,2	7,2	8,6	5,4	7,0	5,5	5,6	5,6	5,7	4,8	5,2
3	6,9	5,6	6,3	9,1	5,4	7,2	7,9	6,0	7,0	6,8	5,8	6,3
4	10,5	8,2	9,3	12,3	8,6	10,4	13,9	9,2	11,6	12,4	8,7	10,5
5	12,4	12,5	12,4	14,9	11,7	13,3	14,8	12,9	13,9	15,0	14,1	14,5
6	16,6	20,0	18,3	17,9	18,9	18,4	16,5	19,9	18,1	18,9	21,7	20,3
zelo močno se strinjam	33,2	39,7	36,4	25,8	41,4	33,7	32,8	39,1	35,8	33,6	39,3	36,5
Kako pogosto si v "online stikih" z naslednjimi osebami? dober prijatelj (-i)												
ne vem / se ne nanaša name	9,7	8,1	8,9	7,6	4,6	6,1	5,2	1,9	3,6	5,1	3,1	4,1
nikoli ali skoraj nikoli	11,0	10,5	10,7	8,3	6,6	7,4	6,5	3,9	5,2	7,3	4,8	6,1
najmanj vsak teden	18,2	17,3	17,8	15,4	10,8	13,1	13,3	9,2	11,4	14,6	10,4	12,5
dnevno ali skoraj dnevno	17,4	19,9	18,6	21,6	17,9	19,7	22,8	17,7	20,4	24,7	19,3	22,0
nekajkrat na dan	24,7	28,2	26,4	26,4	30,5	28,5	27,8	29,3	28,5	24,0	25,7	24,9
skoraj ves čas čez dan	19,1	16,0	17,5	20,7	29,5	25,2	24,4	38,1	30,9	24,2	36,6	30,5
Kako pogosto si v "online stikih" z naslednjimi osebami? prijatelji iz širšega kroga.												
ne vem / se ne nanaša name	15,2	13,3	14,3	10,4	8,3	9,4	6,4	4,7	5,6	5,9	4,9	5,4
nikoli ali skoraj nikoli	20,0	23,7	21,8	17,6	18,1	17,8	16,0	16,1	16,1	18,7	21,4	20,0
najmanj vsak teden	22,9	22,8	22,8	24,8	27,4	26,2	27,9	28,3	28,1	31,2	33,7	32,4
dnevno ali skoraj dnevno	13,6	16,1	14,8	18,3	18,1	18,2	21,5	20,9	21,2	19,6	18,7	19,2
nekajkrat na dan	15,8	16,1	15,9	17,1	16,3	16,7	18,0	19,7	18,8	15,5	13,6	14,5
skoraj ves čas čez dan	12,5	8,1	10,3	11,8	11,8	11,8	10,2	10,4	10,3	9,1	7,6	8,3
Kako pogosto si v "online stikih" z naslednjimi osebami? prijatelji, ki si jih spoznal/-a online in jih nisi poznal od prej												
ne vem / se ne nanaša name	41,8	50,4	46,0	30,7	33,6	32,1	22,2	30,5	26,2	21,9	37,3	29,6
nikoli ali skoraj nikoli	22,2	25,2	23,7	23,8	24,1	24,0	27,3	25,8	26,5	29,8	29,0	29,4
najmanj vsak teden	11,4	7,8	9,7	16,3	12,7	14,5	18,9	14,9	17,0	22,6	14,6	18,6
dnevno ali skoraj dnevno	7,5	5,7	6,6	10,1	8,2	9,1	12,8	11,2	12,0	11,3	7,1	9,2
nekajkrat na dan	7,9	5,8	6,9	9,4	9,7	9,5	10,7	9,1	9,9	7,2	6,2	6,7
skoraj ves čas čez dan	9,2	5,1	7,2	9,7	11,7	10,7	8,2	8,6	8,3	7,2	5,7	6,4
Kako pogosto si v "online stikih" z naslednjimi osebami? drugi (npr. starši, bratje/sestre, sošolci, učitelji)												
ne vem / se ne nanaša name	12,8	10,5	11,7	14,2	7,4	10,8	13,8	5,1	9,6	12,8	6,0	9,3
nikoli ali skoraj nikoli	17,6	16,2	16,9	18,7	19,3	19,0	18,6	14,5	16,7	22,5	15,3	18,9
najmanj vsak teden	15,1	18,6	16,8	19,0	18,8	18,9	21,0	24,0	22,4	24,5	26,8	25,7
dnevno ali skoraj dnevno	14,1	13,4	13,7	15,7	20,2	18,0	18,0	24,9	21,3	19,3	23,6	21,5
nekajkrat na dan	16,6	18,3	17,4	15,0	19,4	17,2	14,7	19,3	16,9	12,3	17,1	14,8
skoraj ves čas čez dan	23,8	23,1	23,5	17,4	15,0	16,2	14,0	12,1	13,1	8,6	11,1	9,9

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Zanimajo nas tvoje izkušnje s socialnimi mediji: Ali si v zadnjem letu stalno opažal, da ne moreš razmišljati o ničemer drugem kot o tem, da boš lahko znova uporabil/-a socialne medije?												
ne	85,7	85,0	85,4	83,2	73,0	78,0	81,2	73,9	77,6	84,6	74,6	79,5
da	14,3	15,0	14,6	16,8	27,0	22,0	18,8	26,1	22,4	15,4	25,4	20,5
Zanimajo nas tvoje izkušnje s socialnimi mediji: Ali si bil/-a v zadnjem letu stalno nezadovoljen/-na, ker si želel/-a preživeti več časa na socialnih medijih?												
ne	86,5	88,6	87,5	83,3	76,8	79,9	83,1	79,8	81,5	88,2	79,5	83,8
da	13,5	11,4	12,5	16,7	23,2	20,1	16,9	20,2	18,5	11,8	20,5	16,2
Zanimajo nas tvoje izkušnje s socialnimi mediji: Ali si se v zadnjem letu pogosto počutil/-a slabo, ko nisi mogel/-a uporabljati socialnih medijev?												
ne	84,7	87,2	85,9	83,5	75,9	79,6	82,6	79,9	81,3	87,3	80,2	83,7
da	15,3	12,8	14,1	16,5	24,1	20,4	17,4	20,1	18,7	12,7	19,8	16,3
Zanimajo nas tvoje izkušnje s socialnimi mediji: Ali si v zadnjem letu poskušal/-a preživeti manj časa na socialnih medijih, a ti to ni uspelo?												
ne	69,3	69,3	69,3	72,4	56,3	64,1	71,6	54,1	63,1	74,6	54,2	64,2
da	30,7	30,7	30,7	27,6	43,7	35,9	28,4	45,9	36,9	25,4	45,8	35,8
Zanimajo nas tvoje izkušnje s socialnimi mediji: Ali si v zadnjem letu stalno zanemarjal/-a druge aktivnosti (npr. hobije, šport), ker si želel/-a uporabljati socialne medije?												
ne	86,5	89,2	87,8	84,2	80,1	82,0	83,2	76,7	80,0	84,7	74,8	79,7
da	13,5	10,8	12,2	15,8	19,9	18,0	16,8	23,3	20,0	15,3	25,2	20,3
Zanimajo nas tvoje izkušnje s socialnimi mediji: Ali si se v zadnjem letu stalno prepiral/-a z drugimi zaradi tvoje uporabe socialnih medijev?												
ne	89,1	89,7	89,4	84,4	75,4	79,8	82,9	77,7	80,4	86,7	82,5	84,6
da	10,9	10,3	10,6	15,6	24,6	20,2	17,1	22,3	19,6	13,3	17,5	15,4
Zanimajo nas tvoje izkušnje s socialnimi mediji: Ali si v zadnjem letu redno lagal/-a staršem ali prijateljem o količini časa, ki si ga preživel/-a na socialnih medijih?												
ne	90,0	87,9	89,0	83,4	76,6	79,9	83,7	79,5	81,6	87,1	84,9	86,0
da	10,0	12,1	11,0	16,6	23,4	20,1	16,3	20,5	18,4	12,9	15,1	14,0
Zanimajo nas tvoje izkušnje s socialnimi mediji: Ali si v zadnjem letu pogosto uporabljal/-a socialne medije, da si se izognil neprijetnim občutkom?												
ne	77,3	75,3	76,3	70,5	52,9	61,4	72,4	49,5	61,3	71,0	49,3	59,9
da	22,7	24,7	23,7	29,5	47,1	38,6	27,6	50,5	38,7	29,0	50,7	40,1
Zanimajo nas tvoje izkušnje s socialnimi mediji: Ali si v zadnjem letu imel/-a resne konflikte s starši, bratom (-i) ali sestro (-ami) zaradi tvoje uporabe socialnih medijev?												
ne	88,0	90,0	89,0	85,1	78,1	81,5	85,0	81,2	83,1	89,7	86,5	88,1
da	12,0	10,0	11,0	14,9	21,9	18,5	15,0	18,8	16,9	10,3	13,5	11,9
Ali si kdaj že imel/-a spolni odnos (temu rečemo tudi "ljubiti se", "iti z nekom v posteljo", "seksati", "dati se dol")?												
da	-	-	-	-	-	-	20,0	12,8	16,5	44,9	40,5	42,7
ne	-	-	-	-	-	-	80,0	87,2	83,5	55,1	59,5	57,3
Koliko si bil/-a star/-a, ko si imel/-a prvi spolni odnos?												
11 let ali manj	-	-	-	-	-	-	12,2	3,6	9,0	3,9	1,1	2,6
12 let	-	-	-	-	-	-	0,5	1,4	0,8	1,7	0,0	0,9
13 let	-	-	-	-	-	-	5,4	4,2	5,0	3,5	2,7	3,1
14 let	-	-	-	-	-	-	28,2	23,6	26,5	11,6	7,8	9,8
15 let	-	-	-	-	-	-	51,2	62,2	55,3	25,7	22,2	24,0
16 let ali več	-	-	-	-	-	-	2,5	5,0	3,4	53,5	66,2	59,6
Ali sta s partnerjem/partnerko ob zadnjem spolnem odnosu uporabila kondom?												
da	-	-	-	-	-	-	58,7	72,2	63,8	65,6	55,1	60,6
ne	-	-	-	-	-	-	29,7	24,7	27,8	27,6	42,8	34,8
ne vem	-	-	-	-	-	-	11,6	3,1	8,4	6,9	2,1	4,6

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Ali sta s partnerko/partnerjem ob zadnjem spolnem odnosu uporabljala kontracepcijske tablete?												
da	-	-	-	-	-	-	16,8	15,6	16,3	23,9	28,1	25,9
ne	-	-	-	-	-	-	69,5	83,7	74,8	64,3	69,7	66,9
ne vem	-	-	-	-	-	-	13,7	0,7	8,9	11,9	2,2	7,3
Kako pogosto v zadnjih 2 tednih te je motilo, da ... si se počutil/-a nervoznega/-o, tesnobnega/-o ali na tleh.												
sploh ne	64,1	50,0	57,2	56,2	27,2	41,7	47,8	17,1	33,1	41,5	16,2	28,7
nekaj dni	28,2	36,1	32,0	33,0	40,9	36,9	36,8	42,5	39,5	39,8	41,7	40,8
več kot polovico dni	4,9	8,0	6,4	6,3	18,0	12,1	8,9	21,8	15,1	11,9	22,8	17,4
skoraj vsak dan	2,8	5,9	4,3	4,5	14,0	9,2	6,5	18,5	12,3	6,8	19,4	13,1
Kako pogosto v zadnjih 2 tednih te je motilo, da ... nisi mogel/-a ustaviti ali nadzorovati zaskrbljenosti.												
sploh ne	63,5	53,7	58,7	55,3	29,1	42,1	49,4	21,2	35,9	44,4	18,7	31,5
nekaj dni	28,0	31,7	29,8	32,4	39,9	36,2	35,9	38,2	37,0	36,3	39,8	38,0
več kot polovico dni	5,5	9,2	7,3	8,4	18,9	13,7	9,5	22,9	15,9	13,4	23,4	18,4
skoraj vsak dan	3,0	5,4	4,2	3,9	12,0	8,0	5,2	17,7	11,2	6,0	18,1	12,1
Kako pogosto v zadnjih 2 tednih te je motilo, da ... si se preveč vznemirjal-a za različne stvari.												
sploh ne	48,8	36,7	42,9	43,2	17,3	30,1	37,6	15,2	26,9	31,3	13,8	22,6
nekaj dni	37,2	41,0	39,0	38,2	43,3	40,7	42,8	38,4	40,7	45,8	35,9	40,8
več kot polovico dni	9,6	14,8	12,1	13,6	22,6	18,2	13,6	25,8	19,4	15,9	30,0	23,0
skoraj vsak dan	4,5	7,5	5,9	5,1	16,9	11,0	5,9	20,6	13,0	7,0	20,2	13,7
Kako pogosto v zadnjih 2 tednih te je motilo, da ... si se težko sprostil/-a.												
sploh ne	58,7	44,9	51,9	49,8	27,8	38,7	46,1	20,6	33,9	39,5	17,3	28,3
nekaj dni	26,7	35,6	31,1	34,4	34,1	34,3	34,2	36,1	35,1	36,3	36,4	36,3
več kot polovico dni	9,0	13,1	11,0	9,7	21,4	15,6	12,4	24,7	18,3	16,3	26,5	21,4
skoraj vsak dan	5,6	6,4	6,0	6,0	16,7	11,4	7,3	18,5	12,7	7,8	19,8	13,9
Kako pogosto v zadnjih 2 tednih te je motilo, da ... si bil tako nemiren/-a, da si težko sedel/-a pri miru.												
sploh ne	64,0	55,5	59,8	56,5	43,3	49,8	54,3	40,5	47,7	50,6	37,2	43,9
nekaj dni	21,6	30,0	25,8	27,6	29,0	28,3	27,9	31,5	29,6	29,1	32,9	31,0
več kot polovico dni	7,8	7,7	7,8	9,3	14,6	12,0	11,6	14,5	13,0	12,5	16,4	14,4
skoraj vsak dan	6,6	6,8	6,7	6,5	13,1	9,9	6,2	13,6	9,8	7,8	13,6	10,7
Kako pogosto v zadnjih 2 tednih te je motilo, da ... si postal zlahka razdražljiv/-a ali slabe volje.												
sploh ne	52,1	39,5	46,0	45,5	19,9	32,6	41,7	15,4	29,1	35,6	12,0	23,7
nekaj dni	34,0	40,2	37,0	37,6	40,8	39,2	40,5	42,8	41,6	42,6	40,8	41,8
več kot polovico dni	9,4	11,3	10,3	11,1	21,6	16,4	12,1	23,7	17,6	15,2	27,3	21,3
skoraj vsak dan	4,5	9,0	6,7	5,8	17,8	11,8	5,7	18,2	11,7	6,6	19,9	13,3
Kako pogosto v zadnjih 2 tednih te je motilo, da ... si se bal, da bi se lahko zgodilo kaj strašnega.												
sploh ne	58,8	43,6	51,4	58,8	30,4	44,5	54,0	32,9	43,8	51,2	30,9	40,9
nekaj dni	27,2	35,7	31,4	26,1	36,0	31,1	31,4	33,0	32,2	32,5	35,7	34,1
več kot polovico dni	8,0	10,5	9,3	9,6	15,5	12,6	9,7	16,5	13,0	10,3	18,0	14,2
skoraj vsak dan	5,9	10,2	8,0	5,6	18,0	11,9	4,9	17,7	11,1	6,0	15,5	10,8
Kako pogosto igraš igre?												
nikoli ali skoraj nikoli	5,6	19,7	12,5	4,3	35,1	19,9	9,6	50,2	29,1	17,2	56,7	37,1
manj kot en dan na teden	5,5	17,6	11,5	4,8	17,5	11,3	7,9	17,1	12,3	9,2	14,2	11,7
1 dan na teden	7,6	11,2	9,4	7,0	10,0	8,5	9,0	8,1	8,6	9,2	6,4	7,8
2 ali 3 dni na teden	28,6	24,7	26,6	26,1	17,8	21,9	23,9	10,8	17,6	19,2	9,0	14,1
4 ali 5 dni na teden	20,1	11,2	15,7	17,6	6,5	12,0	14,5	4,7	9,8	12,7	3,6	8,1
(skoraj) vsak dan	32,7	15,6	24,3	40,1	13,1	26,4	35,2	9,0	22,6	32,5	10,0	21,2

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Na dan, ko igraš igre, koliko časa porabiš za igranje iger?												
približno uro ali manj	44,2	67,9	54,9	29,7	62,1	43,0	24,0	56,2	34,8	22,9	58,3	35,1
približno 2 do 3 ure	40,9	25,4	33,9	49,9	26,4	40,3	49,8	33,1	44,2	48,9	31,5	42,9
približno 4 do 5 ur	10,0	4,6	7,6	13,4	6,5	10,5	15,9	7,4	13,0	18,0	7,3	14,3
približno 6 do 7 ur	2,4	1,2	1,9	3,8	2,1	3,1	5,5	2,1	4,4	6,3	1,1	4,5
približno 8 ur ali več	2,4	0,9	1,7	3,2	3,0	3,1	4,7	1,2	3,6	4,0	1,9	3,2
Ali si v zadnjem letu ... imel/-a obdobja, ko si lahko razmišljal/-a samo o trenutku, ko boš lahko igral/-a igrice?												
ne	67,1	81,1	73,4	57,4	78,3	66,0	59,1	79,1	65,9	61,4	79,2	67,5
da	32,9	18,9	26,6	42,6	21,7	34,0	40,9	20,9	34,1	38,6	20,8	32,5
Ali si v zadnjem letu ... se počutil/-a nezadovoljno, ker si želel/-a igrati več?												
ne	79,3	87,2	82,9	73,6	85,6	78,6	74,5	85,2	78,1	75,6	85,2	78,8
da	20,7	12,8	17,1	26,4	14,4	21,4	25,5	14,8	21,9	24,4	14,8	21,2
Ali si v zadnjem letu ... se počutil/-a nesrečno, ko nisi mogel/-a igrati iger?												
ne	79,3	87,5	83,0	76,8	86,9	81,0	79,8	88,5	82,8	79,2	87,0	81,9
da	20,7	12,5	17,0	23,2	13,1	19,0	20,2	11,5	17,2	20,8	13,0	18,1
Ali si v zadnjem letu ... nisi mogel/-a zmanjšati časa za igranje iger, po tem ko so ti drugi večkrat rekli, da igraj manj?												
ne	79,2	87,0	82,7	80,0	87,7	83,2	80,5	86,3	82,5	82,7	91,0	85,6
da	20,8	13,0	17,3	20,0	12,3	16,8	19,5	13,7	17,5	17,3	9,0	14,4
Ali si v zadnjem letu ... igral igre zato, da ne bi rabil/-a razmišljati o zoprnih/neprijetnih stvareh?												
ne	72,4	75,0	73,6	64,8	69,2	66,6	62,5	66,3	63,8	61,9	71,5	65,2
da	27,6	25,0	26,4	35,2	30,8	33,4	37,5	33,7	36,2	38,1	28,5	34,8
Ali si v zadnjem letu ... se prepiral/-a z drugimi glede posledic tvojega vedenja, povezanega z igranjem iger?												
ne	84,6	90,6	87,3	80,8	87,2	83,4	79,8	90,0	83,3	83,6	91,3	86,2
da	15,4	9,4	12,7	19,2	12,8	16,6	20,2	10,0	16,7	16,4	8,7	13,8
Ali si v zadnjem letu ... pred drugimi skrival/-a, koliko časa si porabil/-a za igranje iger?												
ne	83,1	89,2	85,8	83,6	87,4	85,2	81,7	90,2	84,5	85,6	90,9	87,5
da	16,9	10,8	14,2	16,4	12,6	14,8	18,3	9,8	15,5	14,4	9,1	12,5
Ali si v zadnjem letu ... izgubil/-a zanimanje za hobije in druge aktivnosti, ker si želel/-a le igrati igre?												
ne	88,8	91,6	90,1	86,6	90,2	88,1	85,4	88,9	86,6	86,3	91,0	87,9
da	11,2	8,4	9,9	13,4	9,8	11,9	14,6	11,1	13,4	13,7	9,0	12,1
Ali si v zadnjem letu ... imel/-a resne konflikte (si se hudo skregal) z družino ali prijatelji zaradi igranja iger?												
ne	89,2	93,6	91,2	87,2	92,6	89,4	85,9	92,7	88,2	87,8	93,9	89,9
da	10,8	6,4	8,8	12,8	7,4	10,6	14,1	7,3	11,8	12,2	6,1	10,1
Kaj meniš, kako dobro gre denarno tvoji družini?												
zelo dobro	46,8	42,8	44,8	31,5	29,1	30,4	22,3	20,4	21,4	19,1	14,8	16,9
še kar dobro	38,3	39,3	38,8	45,6	42,1	43,8	41,4	40,1	40,7	38,7	33,9	36,3
povprečno	12,0	14,6	13,3	18,5	23,2	20,8	29,9	32,0	30,9	34,4	42,4	38,4
ne preveč dobro	2,3	3,0	2,7	3,4	4,1	3,8	5,3	6,1	5,7	6,5	7,9	7,2
sploh ne dobro	0,5	0,3	0,4	1,1	1,4	1,3	1,1	1,4	1,3	1,3	0,9	1,1
Si imel/-a kdaj pozitiven test na covid-19 (pozitiven test pomeni, da si imel/-a covid-19)?												
da	59,1	60,8	60,0	61,2	61,0	61,0	55,1	57,7	56,4	51,9	58,5	55,2
ne	38,2	35,8	37,0	34,3	34,9	34,6	41,1	39,2	40,2	43,7	38,7	41,2
ne vem	2,7	3,4	3,0	4,5	4,2	4,3	3,8	3,1	3,5	4,4	2,8	3,6
Je imel kdo v tvoji bližnji družini (npr. starš, sorojenec ali stari starš) pozitiven test na covid-19?												
da	82,2	86,7	84,4	85,3	87,4	86,3	82,5	84,3	83,4	79,7	85,1	82,5
ne	14,4	11,7	13,1	12,2	11,6	11,9	15,3	14,3	14,8	18,3	14,0	16,1
ne vem	3,4	1,6	2,5	2,6	1,0	1,8	2,2	1,3	1,8	2,0	0,9	1,4

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Ali je bila katera od teh oseb zaradi covid-19 zdravljena v bolnišnici?												
da	10,2	10,5	10,4	9,7	13,7	11,7	12,5	16,9	14,6	11,2	16,5	14,0
ne	87,1	86,5	86,8	87,8	83,9	85,8	86,0	81,1	83,7	87,6	82,5	84,9
ne vem	2,7	3,0	2,8	2,5	2,4	2,5	1,5	2,0	1,7	1,2	1,0	1,1
Kakšen vpliv so ti ukrepi imeli na naslednje vidike tvojega življenja? Tvoje življenje v celoti (covid-19)												
zelo negativen	7,1	5,1	6,1	5,8	6,9	6,3	8,9	9,3	9,1	11,3	12,3	11,8
precej negativen	9,3	11,1	10,2	11,6	19,4	15,5	15,7	24,8	20,1	23,5	33,7	28,6
niti pozitiven, niti negativen	28,2	37,9	33,0	34,1	45,4	39,8	37,1	42,8	39,8	36,3	35,6	36,0
precej pozitiven	29,4	30,4	29,9	32,1	22,8	27,4	26,2	17,9	22,2	19,0	14,4	16,6
zelo pozitiven	26,0	15,5	20,8	16,5	5,5	11,0	12,1	5,0	8,7	9,9	4,1	6,9
Kakšen vpliv so ti ukrepi imeli na naslednje vidike tvojega življenja? Tvoje zdravje (covid-19)												
zelo negativen	6,5	2,4	4,5	3,7	3,4	3,6	3,5	4,8	4,2	3,6	6,1	4,9
precej negativen	5,7	6,4	6,1	7,7	12,7	10,3	9,2	14,0	11,5	12,0	19,2	15,6
niti pozitiven, niti negativen	19,8	27,3	23,5	31,8	40,6	36,2	38,8	48,7	43,5	45,9	48,1	47,0
precej pozitiven	33,2	37,3	35,2	32,3	30,6	31,5	28,4	25,4	27,0	24,1	20,5	22,3
zelo pozitiven	34,8	26,6	30,7	24,5	12,6	18,5	20,1	7,1	13,9	14,4	6,2	10,2
Kakšen vpliv so ti ukrepi imeli na naslednje vidike tvojega življenja? Odnose znotraj družine (covid-19)												
zelo negativen	5,1	2,3	3,7	4,1	4,6	4,4	3,8	5,3	4,5	4,4	6,4	5,4
precej negativen	4,0	5,5	4,7	5,5	12,4	9,0	9,0	12,6	10,8	7,8	13,9	10,9
niti pozitiven, niti negativen	19,4	22,2	20,8	29,5	32,7	31,1	33,8	37,9	35,7	46,6	42,6	44,6
precej pozitiven	26,0	29,4	27,7	31,0	29,6	30,3	30,0	30,6	30,2	27,2	27,7	27,4
zelo pozitiven	45,5	40,6	43,0	29,8	20,6	25,2	23,4	13,7	18,7	14,0	9,4	11,6
Kakšen vpliv so ti ukrepi imeli na naslednje vidike tvojega življenja? Odnose s tvojimi prijatelji (covid-19)												
zelo negativen	5,6	3,0	4,3	3,8	3,3	3,6	3,0	4,0	3,5	3,3	4,6	3,9
precej negativen	5,8	5,9	5,9	5,1	11,1	8,1	8,3	13,6	10,8	12,9	18,2	15,6
niti pozitiven, niti negativen	17,2	22,6	19,8	28,7	30,8	29,8	31,3	38,0	34,5	41,1	42,9	42,0
precej pozitiven	30,6	35,4	32,9	33,6	34,8	34,2	32,6	30,9	31,8	27,1	25,5	26,4
zelo pozitiven	40,8	33,2	37,1	28,8	19,9	24,3	24,9	13,5	19,4	15,5	8,8	12,1
Kakšen vpliv so ti ukrepi imeli na naslednje vidike tvojega življenja? Tvoje duševno zdravje (npr. ravnanje s čustvi, stresom) (covid-19)												
zelo negativen	7,9	7,2	7,5	5,0	14,6	9,8	8,1	20,2	14,0	10,3	22,8	16,6
precej negativen	7,5	12,5	9,9	11,3	26,0	18,7	12,7	25,9	19,0	17,4	33,2	25,4
niti pozitiven, niti negativen	23,4	29,7	26,5	32,0	31,7	31,8	35,7	31,6	33,7	40,8	26,9	33,8
precej pozitiven	27,8	28,0	27,9	26,2	18,0	22,1	26,0	16,1	21,3	19,8	11,4	15,5
zelo pozitiven	33,5	22,6	28,2	25,5	9,7	17,6	17,3	6,2	12,0	11,7	5,7	8,6
Kakšen vpliv so ti ukrepi imeli na naslednje vidike tvojega življenja? Tvojo šolsko uspešnost (covid-19)												
zelo negativen	5,1	3,4	4,3	4,9	7,1	6,0	5,5	5,2	5,4	6,2	8,9	7,6
precej negativen	7,7	8,4	8,0	13,8	16,8	15,3	12,8	16,8	14,7	15,8	20,0	18,0
niti pozitiven, niti negativen	28,7	33,8	31,2	35,5	38,8	37,1	35,7	35,9	35,8	37,8	36,5	37,1
precej pozitiven	33,5	37,3	35,4	29,0	24,4	26,7	29,5	30,0	29,7	26,5	27,3	26,9
zelo pozitiven	25,0	17,0	21,1	16,9	13,0	14,9	16,5	12,1	14,4	13,6	7,3	10,4
Kakšen vpliv so ti ukrepi imeli na naslednje vidike tvojega življenja? Telesno aktivnost (npr. športom, kolesarjenje, sprehajanje itd.) (covid-19)												
zelo negativen	5,9	4,4	5,2	6,2	6,8	6,5	6,0	8,7	7,3	6,9	10,4	8,6
precej negativen	8,8	10,1	9,4	12,6	18,7	15,7	16,6	20,1	18,3	20,2	20,4	20,3
niti pozitiven, niti negativen	16,7	22,5	19,5	25,9	29,4	27,6	29,6	32,1	30,8	32,8	30,1	31,4
precej pozitiven	28,5	32,1	30,3	27,0	26,5	26,8	24,9	26,7	25,7	22,2	26,9	24,6
zelo pozitiven	40,2	31,0	35,6	28,3	18,5	23,4	22,9	12,4	17,8	18,0	12,2	15,1

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Kakšen vpliv so ti ukrepi imeli na naslednje vidike tvojega življenja? To, kar si jedel in pil (covid-19)												
zelo negativen	4,8	3,7	4,3	4,6	6,4	5,5	3,8	7,2	5,5	5,2	9,2	7,2
precej negativen	4,8	6,9	5,8	6,7	15,7	11,2	8,1	18,5	13,0	12,2	19,3	15,8
niti pozitiven, niti negativen	28,8	31,4	30,1	36,5	40,7	38,6	42,6	40,9	41,8	46,5	40,8	43,7
precej pozitiven	33,0	38,6	35,7	31,3	26,1	28,7	27,8	25,8	26,9	24,2	22,4	23,3
zelo pozitiven	28,7	19,4	24,1	21,0	11,1	16,0	17,6	7,7	12,9	11,9	8,2	10,1
Kakšen vpliv so ti ukrepi imeli na naslednje vidike tvojega življenja? Tvoja pričakovanja glede prihodnosti (npr. ocene, izpiti, služba) (covid-19)												
zelo negativen	5,4	3,9	4,6	4,4	8,2	6,3	4,5	7,8	6,1	7,5	11,5	9,5
precej negativen	6,7	8,5	7,6	10,1	16,0	13,1	11,0	17,7	14,2	15,6	23,9	19,8
niti pozitiven, niti negativen	28,4	31,4	29,9	36,3	39,4	37,8	40,5	43,9	42,1	46,0	41,3	43,6
precej pozitiven	31,0	34,7	32,8	29,2	24,5	26,9	29,0	21,7	25,5	20,2	16,6	18,4
zelo pozitiven	28,5	21,5	25,1	20,0	11,8	15,9	15,0	8,9	12,1	10,7	6,7	8,7
Kakšen vpliv so ti ukrepi imeli na naslednje vidike tvojega življenja? Finančno stanje tvoje družine (covid-19)												
zelo negativen	5,2	2,6	3,9	4,1	3,9	4,0	3,4	2,8	3,1	4,1	4,9	4,5
precej negativen	4,2	4,1	4,2	4,9	5,8	5,3	6,6	9,4	7,9	8,8	13,3	11,1
niti pozitiven, niti negativen	23,3	29,3	26,2	32,3	42,4	37,3	43,2	53,1	48,0	54,5	56,4	55,5
precej pozitiven	25,9	30,8	28,3	31,1	29,5	30,3	27,9	23,7	25,9	21,0	18,6	19,8
zelo pozitiven	41,5	33,2	37,4	27,6	18,5	23,0	18,9	11,0	15,1	11,6	6,9	9,2
COVID-19 info ... Družinski člani (npr. starši, bratje in sestre)												
nikoli	17,0	10,5	13,8	17,1	8,1	12,6	13,2	7,0	10,2	-	-	-
redko	18,5	18,2	18,3	19,4	15,4	17,4	22,0	15,7	19,0	-	-	-
včasih	24,8	28,7	26,7	27,0	28,3	27,6	29,5	27,3	28,4	-	-	-
zelo pogosto	23,9	24,2	24,1	24,0	30,8	27,4	24,5	34,4	29,2	-	-	-
vedno	15,8	18,3	17,1	12,4	17,4	14,9	10,8	15,6	13,1	-	-	-
COVID-19 info ... Prijatelji												
nikoli	25,2	19,8	22,5	24,9	17,3	21,0	19,5	13,9	16,9	-	-	-
redko	29,7	30,9	30,3	31,3	28,6	29,9	31,5	29,4	30,5	-	-	-
včasih	27,8	31,2	29,5	28,4	35,7	32,1	32,3	37,0	34,6	-	-	-
zelo pogosto	12,3	13,1	12,7	9,8	15,1	12,4	12,5	16,5	14,4	-	-	-
vedno	5,0	4,9	4,9	5,7	3,5	4,6	4,2	3,2	3,8	-	-	-
COVID-19 info ... Učitelji in drugi zaposleni na šoli												
nikoli	29,2	30,8	30,0	31,4	28,4	29,9	26,7	22,5	24,7	-	-	-
redko	26,6	25,5	26,1	24,3	28,7	26,5	28,2	32,4	30,2	-	-	-
včasih	21,6	23,0	22,3	25,3	25,4	25,3	28,5	27,9	28,2	-	-	-
zelo pogosto	14,0	13,0	13,5	11,5	12,2	11,8	11,7	13,1	12,4	-	-	-
vedno	8,6	7,7	8,2	7,5	5,4	6,4	4,9	4,0	4,5	-	-	-
COVID-19 info ... Časopisi, revije, radio, televizija												
nikoli	23,6	20,3	22,0	26,1	20,6	23,3	25,0	13,7	19,6	-	-	-
redko	16,5	22,1	19,2	18,6	22,3	20,5	20,9	19,6	20,3	-	-	-
včasih	22,6	23,2	22,9	21,9	24,3	23,1	23,9	28,7	26,2	-	-	-
zelo pogosto	20,7	20,5	20,6	19,2	20,9	20,1	19,6	26,3	22,8	-	-	-
vedno	16,6	14,0	15,3	14,2	11,9	13,0	10,6	11,7	11,1	-	-	-

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
COVID-19 info ... Socialni mediji (npr. Facebook, Snapchat, Twitter, YouTube itd.)												
nikoli	38,7	42,0	40,4	31,4	22,5	26,9	23,0	15,7	19,5	-	-	-
redko	17,8	18,0	17,9	18,4	20,8	19,6	23,6	21,1	22,4	-	-	-
včasih	16,4	19,7	18,0	22,4	24,4	23,4	24,6	28,5	26,5	-	-	-
zelo pogosto	16,0	12,7	14,4	15,7	22,8	19,3	18,0	23,0	20,4	-	-	-
vedno	11,1	7,6	9,3	12,1	9,4	10,8	10,9	11,6	11,2	-	-	-
COVID-19 info ... Nacionalne zdravstvene avtoritete (npr. Ministrstvo za zdravje, Nacionalni inštitut za javno zdravje)												
nikoli	38,7	40,9	39,8	40,1	38,9	39,6	37,7	26,9	32,5	-	-	-
redko	18,3	19,2	18,8	19,1	25,5	22,3	22,1	25,0	23,5	-	-	-
včasih	16,1	17,0	16,6	19,5	17,6	18,5	20,7	26,4	23,4	-	-	-
zelo pogosto	14,3	12,5	13,4	11,6	10,7	11,1	12,3	13,5	12,8	-	-	-
vedno	12,6	10,3	11,5	9,7	7,2	8,5	7,2	8,3	7,7	-	-	-
COVID-19 info ... Spletni blogerji/influencerji												
nikoli	55,6	59,3	57,4	53,6	50,9	52,2	51,2	46,7	49,0	-	-	-
redko	17,7	15,8	16,7	18,0	20,9	19,5	20,6	23,7	22,1	-	-	-
včasih	15,0	13,9	14,5	16,7	16,6	16,6	17,8	20,6	19,1	-	-	-
zelo pogosto	6,5	6,8	6,6	7,3	8,2	7,8	6,7	6,2	6,4	-	-	-
vedno	5,2	4,3	4,8	4,4	3,4	3,9	3,8	2,8	3,3	-	-	-
COVID-19 info ... Drugi viri												
nikoli	61,0	65,6	63,1	65,8	79,4	71,7	73,4	81,9	77,1	-	-	-
redko	9,2	8,4	8,9	10,0	7,0	8,7	10,9	7,8	9,6	-	-	-
včasih	12,2	7,6	10,1	11,7	6,0	9,2	8,6	6,6	7,7	-	-	-
zelo pogosto	7,6	10,6	9,0	5,7	2,7	4,4	3,4	1,7	2,6	-	-	-
vedno	10,0	7,8	9,0	6,7	4,9	6,0	3,7	2,0	3,0	-	-	-
COVID-19 upoštevanje ukrepov: Se držal/-a medsebojne oddaljenosti (npr. se držal/-a na razdalji od drugih)												
nikoli	10,7	6,6	8,7	14,8	9,2	12,0	17,7	8,6	13,3	-	-	-
redko	16,8	15,5	16,2	18,9	18,8	18,9	23,7	17,7	20,8	-	-	-
včasih	17,5	22,3	19,9	24,0	22,8	23,4	22,5	25,2	23,8	-	-	-
pogosto	29,4	32,6	31,0	26,5	33,7	30,1	25,1	35,3	30,0	-	-	-
vedno	25,7	23,0	24,4	15,7	15,5	15,6	11,0	13,3	12,1	-	-	-
COVID-19 upoštevanje ukrepov: Redno umival/-a roke												
nikoli	3,6	1,0	2,3	5,2	2,5	3,8	6,7	2,3	4,5	-	-	-
redko	7,7	6,0	6,9	12,0	7,1	9,5	14,5	7,0	10,9	-	-	-
včasih	9,6	9,2	9,4	15,4	12,6	14,0	18,4	14,7	16,6	-	-	-
pogosto	31,0	30,8	30,9	34,6	34,7	34,7	31,7	36,7	34,1	-	-	-
vedno	48,1	53,0	50,5	32,7	43,2	38,0	28,7	39,3	33,8	-	-	-
COVID-19 upoštevanje ukrepov: Nosil/-a zaščitno masko												
nikoli	3,9	1,4	2,7	5,4	1,9	3,6	4,1	1,2	2,7	-	-	-
redko	6,3	4,5	5,5	7,5	5,2	6,3	9,1	2,5	5,9	-	-	-
včasih	8,5	6,7	7,6	11,9	5,1	8,5	14,1	7,9	11,1	-	-	-
pogosto	25,6	22,6	24,1	29,1	24,6	26,8	30,9	26,2	28,7	-	-	-
vedno	55,7	64,8	60,2	46,0	63,3	54,8	41,8	62,2	51,6	-	-	-

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
COVID-19 upoštevanje ukrepov: Uporabljal/-a razkužilo za roke												
nikoli	8,4	5,7	7,1	11,0	5,5	8,2	10,0	4,3	7,3	-	-	-
redko	13,0	12,9	12,9	15,8	12,3	14,1	20,1	10,5	15,5	-	-	-
včasih	17,0	17,9	17,4	24,9	23,3	24,1	25,3	22,1	23,8	-	-	-
pogosto	31,4	32,3	31,8	26,9	31,2	29,1	28,0	38,2	32,9	-	-	-
vedno	30,2	31,3	30,8	21,3	27,6	24,5	16,6	24,9	20,6	-	-	-
COVID-19 upoštevanje ukrepov: Se izogibal/-a dotikanju obraza												
nikoli	9,9	5,9	7,9	15,4	10,4	12,9	17,9	9,1	13,7	-	-	-
redko	13,4	13,9	13,7	16,2	17,9	17,0	22,7	20,1	21,4	-	-	-
včasih	14,8	19,2	16,9	24,2	22,9	23,6	23,9	29,3	26,6	-	-	-
pogosto	25,3	30,3	27,8	21,9	28,9	25,4	22,3	26,8	24,4	-	-	-
vedno	36,6	30,7	33,7	22,4	20,0	21,2	13,2	14,7	13,9	-	-	-
COVID-19 upoštevanje ukrepov: Kašljal/-a ali kihnil/-a v notranjo stran komolca ali v robček												
nikoli	4,3	2,5	3,4	7,8	2,5	5,1	6,8	3,1	5,0	-	-	-
redko	6,6	4,4	5,5	7,0	6,0	6,5	10,0	3,7	6,9	-	-	-
včasih	8,7	7,8	8,3	15,2	7,3	11,2	15,5	10,2	12,9	-	-	-
pogosto	23,9	19,6	21,8	23,7	20,5	22,1	26,7	23,8	25,3	-	-	-
vedno	56,5	65,6	61,0	46,3	63,7	55,0	41,0	59,2	49,8	-	-	-
COVID-19 upoštevanje ukrepov: Se izogibal/-a stiku z osebami z večjim tveganjem (npr. starejšimi znanci ali družinskimi člani, osebami s kroničnimi obolenji)												
nikoli	11,9	7,9	9,9	12,7	8,9	10,8	12,3	5,4	9,0	-	-	-
redko	11,4	11,2	11,3	15,2	11,6	13,4	15,0	9,6	12,4	-	-	-
včasih	15,6	17,0	16,3	22,2	15,9	19,0	21,4	19,0	20,3	-	-	-
pogosto	27,2	28,1	27,6	24,9	31,4	28,3	30,0	34,1	32,0	-	-	-
vedno	34,0	35,9	34,9	24,9	32,2	28,6	21,2	31,9	26,3	-	-	-
COVID-19 upoštevanje ukrepov: Se izogibal/-a srečanjem v skupini ljudi												
nikoli	13,4	9,0	11,2	20,7	14,6	17,7	22,3	13,3	18,0	-	-	-
redko	14,9	16,2	15,5	20,1	18,9	19,4	24,5	18,7	21,7	-	-	-
včasih	21,1	21,7	21,4	23,0	23,2	23,1	23,2	25,6	24,3	-	-	-
pogosto	25,7	28,1	26,9	19,3	24,5	21,9	17,3	26,6	21,7	-	-	-
vedno	24,9	25,0	25,0	16,9	18,8	17,9	12,8	15,7	14,2	-	-	-
COVID-19 upoštevanje ukrepov: V splošnem ostajal/-a doma												
nikoli	13,1	9,4	11,3	17,2	12,0	14,6	18,0	9,9	14,1	-	-	-
redko	17,7	15,9	16,8	21,7	16,3	19,0	21,1	16,7	19,0	-	-	-
včasih	19,0	19,6	19,3	22,1	19,8	20,9	23,7	20,1	21,9	-	-	-
pogosto	27,0	29,8	28,4	23,3	30,9	27,1	22,6	31,8	27,0	-	-	-
vedno	23,2	25,3	24,2	15,7	20,9	18,3	14,6	21,6	18,0	-	-	-
COVID-19 upoštevanje ukrepov: Ostal/-a doma, če si imel/-a znake obolevnosti												
nikoli	6,9	4,7	5,8	7,7	3,7	5,6	9,9	3,6	6,9	-	-	-
redko	7,0	4,0	5,5	7,8	7,1	7,4	11,3	3,6	7,6	-	-	-
včasih	10,3	6,5	8,4	12,8	7,8	10,3	15,4	11,5	13,5	-	-	-
pogosto	17,0	16,4	16,7	23,3	20,6	21,9	20,4	23,5	21,9	-	-	-
vedno	58,8	68,4	63,6	48,4	60,8	54,7	43,0	57,8	50,1	-	-	-

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Kako pogosto na teden ponavadi ješ oziroma piješ našeta živila? Energijske pijače (kot so monster, red bull, energy drink in podobno)												
nikoli	76,0	85,2	80,5	60,0	65,7	62,9	40,4	54,9	47,3	39,7	55,5	47,7
manj kot enkrat na teden	11,6	9,1	10,4	19,6	19,4	19,5	22,5	20,0	21,3	23,4	21,1	22,2
enkrat na teden	4,4	2,7	3,6	8,4	5,5	6,9	13,3	9,0	11,2	10,0	8,6	9,3
2–4-krat na teden	3,0	1,0	2,0	5,6	4,3	5,0	12,5	9,0	10,9	16,0	8,0	12,0
5–6-krat na teden	1,6	0,5	1,1	2,9	2,2	2,5	5,1	3,1	4,2	4,4	2,2	3,3
vsak dan, enkrat na dan	1,2	0,6	0,9	1,0	1,4	1,2	2,1	2,2	2,1	3,4	1,9	2,6
vsak dan, več kot enkrat	2,1	1,0	1,6	2,6	1,5	2,0	4,0	1,8	2,9	3,1	2,7	2,9
Ali si trenutno na dieti ali počneš karkoli, da bi shujšal/-a?												
ne, moja teža je v redu	62,2	53,6	58,0	57,8	38,9	48,4	50,1	36,4	43,6	46,0	37,0	41,5
ne, vendar bi moral/-a malo shujšati	17,9	25,7	21,7	20,8	30,0	25,3	20,0	33,2	26,3	17,5	31,8	24,6
ne, ker se moram zrediti	4,8	5,0	4,9	8,4	5,4	7,0	18,0	6,3	12,4	21,7	7,8	14,7
da	15,1	15,7	15,4	13,0	25,7	19,3	11,9	24,1	17,7	14,9	23,3	19,1
Ali si bil/-a v zadnjih 12 mesecih kdaj dva ali več tednov zapored skoraj vsak dan tako žalosten/-a ali obupan/-a, da si prenehal/-a opravljati običajne dejavnosti?												
da	15,7	22,3	18,9	22,7	45,8	34,3	23,5	50,8	36,6	29,3	52,0	40,7
ne	84,3	77,7	81,1	77,3	54,2	65,7	76,5	49,2	63,4	70,7	48,0	59,3
Ali si v zadnjih 12 mesecih kdaj resno razmišljal/-a o tem, da bi poskušal/-a narediti samomor?												
da	7,8	9,6	8,7	11,1	25,1	18,1	12,1	28,0	19,7	14,5	23,9	19,2
ne	92,2	90,4	91,3	88,9	74,9	81,9	87,9	72,0	80,3	85,5	76,1	80,8
Ali med tednom (šolskimi dnevi) bivaš v dijaškem domu ali pri sorodnikih?												
ne	-	-	-	-	-	-	87,0	81,7	84,5	84,1	83,9	84,0
da	-	-	-	-	-	-	13,0	18,3	15,5	15,9	16,1	16,0
Prosimo, označi program v katerem se izobražuješ:												
nižje poklicno izobraževanje (traja 2 leti)	-	-	-	-	-	-	4,1	1,8	3,0	-	-	-
srednje poklicno izobraževanje (traja 3 leta)	-	-	-	-	-	-	29,1	13,4	21,6	28,8	13,0	20,9
srednje tehniško strokovno izobraževanje (traja 4 leta)	-	-	-	-	-	-	41,6	41,1	41,3	43,8	41,8	42,8
splošna ali strokovna gimnazija	-	-	-	-	-	-	25,2	43,6	34,0	27,4	45,2	36,3
Kdaj običajno zaspiš, če moraš naslednje jutro v šolo?												
najkasneje ob 21.00	22,8	21,3	22,0	5,9	4,0	5,0	2,9	3,1	3,0	1,1	1,0	1,1
21.30	28,3	28,8	28,6	13,2	10,9	12,1	5,7	6,3	6,0	4,3	5,1	4,7
22.00	22,7	23,3	23,0	23,9	18,8	21,3	14,2	14,7	14,4	9,0	12,0	10,5
22.30	10,3	12,4	11,3	20,5	21,1	20,8	22,3	19,2	20,9	14,8	17,3	16,0
23.00	5,4	6,0	5,7	13,4	14,9	14,1	19,3	18,0	18,7	20,1	21,1	20,6
23.30	3,0	3,1	3,0	7,9	10,8	9,4	13,3	14,4	13,8	14,7	15,0	14,9
24.00 (polnoč)	2,7	2,0	2,4	6,0	6,4	6,2	8,7	9,7	9,2	16,2	14,2	15,2
00.30	1,8	1,1	1,4	3,3	4,9	4,1	3,8	5,4	4,6	7,2	5,0	6,1
1.00	0,9	0,4	0,6	2,0	2,2	2,1	4,5	3,9	4,2	6,1	4,3	5,2
1.30	0,3	0,7	0,5	0,9	2,4	1,7	1,6	2,0	1,7	2,8	2,3	2,5
2.00 ali kasneje	1,9	1,1	1,5	3,1	3,6	3,3	3,7	3,2	3,5	3,8	2,6	3,2

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Kdaj se običajno zbudiš ob dnevih, ko moraš zjutraj v šolo?												
najkasneje ob 05.00	1,6	1,6	1,6	1,4	2,5	2,0	16,3	24,4	20,1	15,9	19,5	17,7
ob 05.30	4,1	5,1	4,6	5,4	4,3	4,9	21,9	23,9	22,9	21,5	22,6	22,1
ob 06.00	19,0	21,7	20,3	17,6	22,4	20,0	29,4	25,8	27,7	25,6	29,2	27,4
ob 06.30	28,0	33,3	30,6	28,4	29,3	28,8	18,6	17,5	18,1	21,1	18,1	19,6
ob 07.00	34,8	30,4	32,7	30,7	30,8	30,8	10,8	7,0	9,0	11,8	9,7	10,8
ob 07.30	10,8	7,5	9,2	14,7	10,1	12,4	2,0	1,3	1,7	3,3	0,7	2,0
ob 08.00 ali kasneje	1,6	0,4	1,0	1,7	0,6	1,1	1,0	0,1	0,6	0,8	0,2	0,5
Ali sodeluješ v športnih aktivnostih v klubu?												
da, redno in aktivno	53,3	43,9	48,7	47,9	44,1	46,0	31,0	25,8	28,5	-	-	-
da, občasno	13,2	12,3	12,8	10,4	10,4	10,4	10,9	7,8	9,4	-	-	-
trenutno ne, vendar sem sodeloval/-a v preteklosti	23,4	29,2	26,3	32,0	31,4	31,8	41,1	49,0	44,9	-	-	-
ne, in nikoli nisem sodeloval/-a	10,0	14,7	12,3	9,6	14,1	11,8	17,0	17,4	17,2	-	-	-
Ali si v preteklem letu imel/-a nezgodo ali si se poškodoval/-a med športnimi aktivnostmi v klubu?												
ne	48,9	56,9	52,4	42,6	55,0	48,6	49,0	50,9	49,8	-	-	-
enkrat	28,8	24,4	26,9	34,1	25,4	29,9	27,7	27,5	27,6	-	-	-
dvakrat	12,6	9,7	11,3	11,8	11,3	11,6	13,0	11,8	12,5	-	-	-
trikrat ali več	9,7	9,0	9,4	11,5	8,2	9,9	10,3	9,7	10,0	-	-	-
Koliko dni skupaj si v preteklem letu izostal/-a iz šole ali prostočasnih dejavnosti (hobijev) zaradi teh nezgod ali poškodb?												
niti en dan	47,2	53,2	49,6	42,2	42,2	42,2	49,5	48,6	49,2	-	-	-
vsaj en dan	52,8	46,8	50,4	57,8	57,8	57,8	50,5	51,4	50,8	-	-	-
Ali si v preteklem letu imel/-a nezgodo ali si se poškodoval/-a med telesno dejavnostjo v prostem času (ne v športnem klubu ali v šoli)?												
ne	46,0	56,3	51,0	53,4	59,6	56,5	60,2	66,5	63,2	-	-	-
enkrat	28,4	27,1	27,8	26,3	24,6	25,4	23,1	18,4	20,8	-	-	-
dvakrat	12,6	10,5	11,5	9,5	8,4	9,0	10,0	8,2	9,2	-	-	-
trikrat ali več	13,1	6,1	9,7	10,8	7,4	9,1	6,8	6,8	6,8	-	-	-
Koliko dni skupaj si v preteklem letu izostal/-a iz šole ali prostočasnih dejavnosti (hobijev) zaradi teh nezgod ali poškodb?												
niti en dan	51,9	51,2	51,6	49,8	50,3	50,0	59,5	54,3	57,2	-	-	-
vsaj en dan	48,1	48,8	48,4	50,2	49,7	50,0	40,5	45,7	42,8	-	-	-
Ali si v preteklem letu imel/-a nezgodo ali si se poškodoval/-a med poukom športne vzgoje v šoli ali vodenimi športnimi aktivnostmi, ki jih organizira šola?												
ne	68,8	70,6	69,7	73,1	74,9	74,0	83,0	79,6	81,4	-	-	-
enkrat	21,0	20,3	20,7	19,2	18,1	18,7	12,9	14,6	13,7	-	-	-
dvakrat	6,8	6,6	6,7	3,8	5,0	4,4	2,8	4,3	3,5	-	-	-
trikrat ali več	3,4	2,4	2,9	3,8	2,0	2,9	1,3	1,5	1,4	-	-	-
Koliko dni skupaj si v preteklem letu izostal/-a iz šole ali prostočasnih dejavnosti (hobijev) zaradi teh nezgod ali poškodb?												
niti en dan	50,3	61,4	55,6	51,1	54,9	52,9	58,7	57,9	58,3	-	-	-
vsaj en dan	49,7	38,6	44,4	48,9	45,1	47,1	41,3	42,1	41,7	-	-	-
Kako pogosto na teden ponavadi ješ oziroma piješ našeta živila? - brezalkoholne negazirane pijače, ki imajo dodan sladkor (kot so fruc, voda z okusom, ledeni čaj in podobno)												
nikoli	14,1	14,6	14,4	13,3	11,7	12,5	10,7	15,5	13,0	13,6	18,9	16,2
manj kot enkrat na teden	29,3	39,7	34,3	24,8	36,4	30,6	20,4	26,9	23,5	20,1	28,3	24,2
enkrat na teden	17,7	16,9	17,3	17,3	17,6	17,5	19,2	17,9	18,6	15,8	18,8	17,3
2-4-krat na teden	17,4	13,6	15,5	21,7	16,7	19,2	24,9	21,1	23,1	26,7	17,6	22,1
5-6-krat na teden	8,4	5,9	7,2	9,3	6,9	8,1	10,8	8,2	9,6	11,3	7,3	9,3
vsak dan, enkrat na dan	5,5	4,4	5,0	6,3	5,1	5,7	5,5	5,0	5,2	5,7	4,0	4,8
vsak dan, več kot enkrat	7,6	4,8	6,3	7,2	5,5	6,4	8,5	5,4	7,0	6,9	5,1	6,0

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												

Kako pogosto na teden ponavadi ješ oziroma piješ našeta živila? - energijske pijače (kot so monster, red bull, energy drink in podobno)	11			13			15			17		
nikoli	76,0	85,2	80,5	60,0	65,7	62,9	40,4	54,9	47,3	39,7	55,5	47,7
manj kot enkrat na teden	11,6	9,1	10,4	19,6	19,4	19,5	22,5	20,0	21,3	23,4	21,1	22,2
enkrat na teden	4,4	2,7	3,6	8,4	5,5	6,9	13,3	9,0	11,2	10,0	8,6	9,3
2-4-krat na teden	3,0	1,0	2,0	5,6	4,3	5,0	12,5	9,0	10,9	16,0	8,0	12,0
5-6-krat na teden	1,6	0,5	1,1	2,9	2,2	2,5	5,1	3,1	4,2	4,4	2,2	3,3
vsak dan, enkrat na dan	1,2	0,6	0,9	1,0	1,4	1,2	2,1	2,2	2,1	3,4	1,9	2,6
vsak dan, več kot enkrat	2,1	1,0	1,6	2,6	1,5	2,0	4,0	1,8	2,9	3,1	2,7	2,9

Izven šolskega časa: približno koliko ur na dan v prostem času običajno preživiš v sedečem položaju? Prosimo, upoštevaj, da se dejavnosti, ki potekajo sočasno, štejejo samo enkrat. ŠOLSKE DNEVI (od ponedeljka do petka)	11			13			15			17		
sploh nič	2,3	1,2	1,8	0,9	0,4	0,6	0,8	0,3	0,6	0,9	0,3	0,6
približno pol ure na dan	8,4	8,6	8,5	3,2	2,1	2,7	2,9	1,4	2,2	1,8	0,5	1,2
približno 1 uro na dan	19,9	20,8	20,3	10,1	8,6	9,4	7,7	3,6	5,7	6,2	2,4	4,3
približno 2 uri na dan	23,6	24,5	24,1	22,0	16,2	19,1	16,6	11,2	14,0	14,8	9,1	11,9
približno 3 ure na dan	19,4	19,1	19,2	23,1	20,9	22,0	21,7	18,2	20,0	19,0	16,6	17,9
približno 4 ure na dan	10,3	10,8	10,5	15,6	17,3	16,4	18,1	20,4	19,2	16,7	20,7	18,7
približno 5 ur na dan	6,6	7,3	6,9	11,7	13,4	12,5	12,8	16,8	14,7	17,2	18,9	18,0
približno 6 ur na dan	5,4	3,8	4,7	5,9	9,8	7,8	8,2	12,9	10,5	10,5	13,1	11,8
približno 7 ur ali več na dan	4,2	3,9	4,1	7,4	11,3	9,4	11,2	15,3	13,2	12,9	18,5	15,7

Ali si trenutno na dieti ali počneš karkoli, da bi shujšal/-a?	11			13			15			17		
ne, moja teža je v redu	62,2	53,6	58,0	57,8	38,9	48,4	50,1	36,4	43,6	46,0	37,0	41,5
ne, vendar bi moral/-a malo shujšati	17,9	25,7	21,7	20,8	30,0	25,3	20,0	33,2	26,3	17,5	31,8	24,6
ne, ker se moram zrediti	4,8	5,0	4,9	8,4	5,4	7,0	18,0	6,3	12,4	21,7	7,8	14,7
da	15,1	15,7	15,4	13,0	25,7	19,3	11,9	24,1	17,7	14,9	23,3	19,1

Kako pogosto sedaj piješ alkoholne pijače, kot so na primer pivo, vino ali žgane pijače? Vključi tudi tiste priložnosti, ko spiješ čisto majhno količino (manj kot en kozarec, a več kot požirek).	11			13			15			17		
vsak dan	1,1	0,2	0,7	2,5	0,8	1,6	3,4	0,5	2,0	3,8	1,1	2,4
vsak teden	0,8	0,7	0,7	2,7	1,7	2,2	12,3	9,9	11,1	22,6	17,0	19,8
vsak mesec	3,0	0,7	1,9	5,9	6,2	6,0	16,1	14,4	15,3	20,4	25,1	22,8
redko	14,2	8,9	11,6	26,5	21,3	23,9	27,7	35,4	31,4	27,1	33,0	30,1
nikoli	80,8	89,5	85,1	62,3	70,1	66,2	40,5	39,8	40,1	26,1	23,8	24,9

Ali si že kdaj uporabil/-a konopljo: V zadnjem letu?	11			13			15			17		
nikoli	-	-	-	-	-	-	86,2	88,1	87,2	70,8	74,2	72,5
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	4,2	4,6	4,4	8,7	9,4	9,1
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	1,7	2,4	2,0	4,6	5,1	4,9
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	2,3	1,2	1,8	3,4	2,7	3,0
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	1,1	1,0	1,0	2,6	1,9	2,3
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	0,6	0,7	0,6	1,6	1,1	1,4
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	4,0	1,9	3,0	8,4	5,5	7,0

Koliko si bil/-a star/-a, ko si prvič počel/-a naslednje stvari? Če smo zapisali nekaj, kar nisi počel/-a, izberi odgovor nikoli. - Pil/-a alkoholne pijače (več kot en požirek)	11			13			15			17		
nikoli	-	-	-	-	-	-	25,2	25,5	25,3	14,8	12,2	13,5
11 let ali manj	-	-	-	-	-	-	13,8	9,2	11,6	9,7	7,2	8,5
12 let	-	-	-	-	-	-	10,6	9,8	10,3	7,5	5,9	6,7
13 let	-	-	-	-	-	-	11,6	12,1	11,8	8,4	8,6	8,5
14 let	-	-	-	-	-	-	20,2	22,6	21,3	16,7	17,1	16,9
15 let	-	-	-	-	-	-	17,6	20,2	18,8	20,6	23,2	21,9
16 let ali več	-	-	-	-	-	-	1,0	0,6	0,8	22,3	25,8	24,1

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Koliko si bil/-a star/-a, ko si prvič počel/-a naslednje stvari? Če smo zapisali nekaj, kar nisi počel/-a, izberi odgovor nikoli. - Ko si bil/-a pijan/-a												
nikoli	-	-	-	-	-	-	58,0	62,9	60,4	32,3	37,6	34,9
11 let ali manj	-	-	-	-	-	-	1,6	0,4	1,0	2,3	0,7	1,5
12 let	-	-	-	-	-	-	2,3	1,2	1,8	1,7	0,8	1,3
13 let	-	-	-	-	-	-	3,6	4,5	4,1	4,5	2,9	3,7
14 let	-	-	-	-	-	-	13,1	12,0	12,6	10,1	8,3	9,2
15 let	-	-	-	-	-	-	19,9	17,7	18,8	18,7	15,8	17,3
16 let ali več	-	-	-	-	-	-	1,6	1,3	1,4	30,4	33,8	32,1
Koliko si bil/-a star/-a, ko si prvič počel/-a naslednje stvari? Če smo zapisali nekaj, kar nisi počel/-a, izberi odgovor nikoli. - Kadil/-a cigarete												
nikoli	-	-	-	-	-	-	75,6	72,2	74,0	56,3	54,7	55,5
11 let ali manj	-	-	-	-	-	-	2,3	2,0	2,2	2,2	1,7	2,0
12 let	-	-	-	-	-	-	2,9	1,9	2,4	1,5	2,0	1,7
13 let	-	-	-	-	-	-	2,7	3,8	3,2	3,4	2,6	3,0
14 let	-	-	-	-	-	-	5,7	7,3	6,5	6,0	5,0	5,5
15 let	-	-	-	-	-	-	9,8	11,9	10,8	11,0	14,2	12,6
16 let ali več	-	-	-	-	-	-	1,0	0,9	0,9	19,6	19,9	19,8
Koliko si bil/-a star/-a, ko si prvič počel/-a naslednje stvari? Če smo zapisali nekaj, kar nisi počel/-a, izberi odgovor nikoli. - Poskusil/-a konopljo (marihuano, hašiš)												
nikoli	-	-	-	-	-	-	85,6	88,2	86,8	62,6	67,2	64,9
11 let ali manj	-	-	-	-	-	-	0,7	0,2	0,5	1,0	0,2	0,6
12 let	-	-	-	-	-	-	1,2	0,3	0,7	0,3	0,2	0,2
13 let	-	-	-	-	-	-	1,7	1,8	1,7	1,3	0,9	1,1
14 let	-	-	-	-	-	-	2,7	4,0	3,3	4,2	3,6	3,9
15 let	-	-	-	-	-	-	7,0	5,5	6,3	10,9	10,7	10,8
16 let ali več	-	-	-	-	-	-	1,2	0,2	0,7	19,7	17,3	18,5
Koliko si bil/-a star/-a, ko si prvič počel/-a naslednje stvari? Če smo zapisali nekaj, kar nisi počel/-a, izberi odgovor nikoli. - Poskusil/-a konopljo (marihuano, hašiš)												
nemogoče	-	-	-	-	-	-	25,1	22,1	23,7	15,3	12,4	13,8
zelo težko	-	-	-	-	-	-	9,5	11,8	10,6	6,1	9,6	7,8
težko	-	-	-	-	-	-	7,7	11,7	9,7	7,8	7,7	7,7
lahko	-	-	-	-	-	-	19,2	21,0	20,1	19,2	27,2	23,2
zelo lahko	-	-	-	-	-	-	20,7	16,6	18,7	34,9	28,8	31,9
ne vem, ne želim odgovoriti	-	-	-	-	-	-	17,8	16,8	17,3	16,8	14,4	15,6
Ali si kadil konopljo v zadnjih 12 mesecih? - Ali si kadil konopljo pred poldnevom?												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49,3	59,5	54,0
redko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22,9	22,9	23,0
občasno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14,4	8,6	11,7
dokaj pogosto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,6	5,1	5,9
zelo pogosto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,8	3,9	5,4
Ali si kadil konopljo v zadnjih 12 mesecih? - Ali si kadil konopljo, ko si bil sam?												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	59,5	71,9	65,2
redko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11,1	8,5	10,0
občasno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12,6	9,6	11,2
dokaj pogosto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,2	2,8	5,7
zelo pogosto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,7	7,1	7,9

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Ali si kadil konopljo v zadnjih 12 mesecih? - Ali si imel težave s spominom, ko si kadil konopljo?												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	68,3	69,0	68,7
redko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,7	11,9	12,8
občasno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9,2	8,5	8,9
dokaj pogosto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,2	6,0	5,6
zelo pogosto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,6	4,6	4,1
Ali si kadil konopljo v zadnjih 12 mesecih? - Ali so ti prijatelji ali družinski člani rekli, da bi moral zmanjšati uporabo konoplje?												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	78,8	87,7	83,0
redko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,9	3,9	6,0
občasno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,0	4,5	4,7
dokaj pogosto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,5	0,7	2,7
zelo pogosto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,8	3,3	3,6
Ali si kadil konopljo v zadnjih 12 mesecih? - Ali si poskušal zmanjšati ali prekiniti uporabo konoplje, vendar neuspešno?												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	82,0	89,6	85,6
redko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,5	3,7	5,2
občasno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,1	4,2	4,7
dokaj pogosto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,0	1,2	2,1
zelo pogosto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,3	1,3	2,3
Ali si kadil konopljo v zadnjih 12 mesecih? - Ali si imel težave zaradi uporabe konoplje (prepir, pretep, nesreča, slab šolski uspeh, itd.)?												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85,6	88,7	87,1
redko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6,0	6,5	6,2
občasno	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4,6	3,2	4,0
dokaj pogosto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,6	1,0	1,3
zelo pogosto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,2	0,6	1,5
Seštej vse dneve, ko si kadarkoli v življenju uporabljal/-a katero izmed spodnjih drog, ni nujno, da so zaporedoma (en odgovor v vsaki vrstici). - Ekstazi, MDMA												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93,0	96,1	94,6
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,7	2,2	2,4
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,7	0,6	0,6
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,3	0,4	0,9
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0	0,1	0,5
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,0	0,0
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,3	0,5	0,9
Seštej vse dneve, ko si kadarkoli v življenju uporabljal/-a katero izmed spodnjih drog, ni nujno, da so zaporedoma (en odgovor v vsaki vrstici). - Amfetamin, metamfetamin poznana tudi kot speed, ice												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	94,3	97,2	95,8
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,4	1,2	1,3
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	0,5	0,8
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,9	0,3	0,6
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	0,2	0,4
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,1	0,2
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,4	0,6	1,0

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Seštej vse dneve, ko si kadarkoli v življenju uporabljal/-a katero izmed spodnjih drog, ni nujno, da so zaporedoma (en odgovor v vsaki vrstici). - Heroin												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	97,4	99,1	98,3
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,7	0,3	0,5
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,1	0,2
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,1	0,2
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,1	0,1
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,0	0,1
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0	0,4	0,7
Seštej vse dneve, ko si kadarkoli v življenju uporabljal/-a katero izmed spodnjih drog, ni nujno, da so zaporedoma (en odgovor v vsaki vrstici). - Zdravila z namenom, da bi se zadel (pomirjevala, poživila, ...)												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93,6	95,0	94,3
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,4	2,6	2,5
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	0,8	1,0
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	0,5	0,6
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,7	0,4	0,6
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,2	0,2
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	0,5	0,8
Seštej vse dneve, ko si kadarkoli v življenju uporabljal/-a katero izmed spodnjih drog, ni nujno, da so zaporedoma (en odgovor v vsaki vrstici). - Kokain (kokain, crack kokain)												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93,7	97,0	95,4
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,5	1,4	1,9
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,7	0,8
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	0,3	0,5
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0	0,1	0,6
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	0,1
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	0,3	0,8
Seštej vse dneve, ko si kadarkoli v življenju uporabljal/-a katero izmed spodnjih drog, ni nujno, da so zaporedoma (en odgovor v vsaki vrstici). - Lepilo ali druga hlapila												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	95,5	97,7	96,6
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,5	1,1	1,3
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,3	0,4
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,1	0,2
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,2	0,3
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,1	0,3
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,5	0,4	0,9
Seštej vse dneve, ko si kadarkoli v življenju uporabljal/-a katero izmed spodnjih drog, ni nujno, da so zaporedoma (en odgovor v vsaki vrstici). - Baltok												
nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98,1	99,6	98,9
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,0	0,2
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	0,1
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,0	0,1
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,1	0,2
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,0	0,1
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	0,2	0,4

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												

Seštej vse dneve, ko si kadarkoli v življenju uporabljal/-a katero izmed spodnjih drog, ni nujno, da so zaporedoma (en odgovor v vsaki vrstici). - Gobicke (čudežne gobicke, nore gobicke, psilocibe)

nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	92,6	97,4	95,0
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,6	2,0	2,8
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,4	0,3	0,8
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,1	0,2
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,0	0,2
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	0,1	0,3
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,1	0,2	0,6

Seštej vse dneve, ko si kadarkoli v življenju uporabljal/-a katero izmed spodnjih drog, ni nujno, da so zaporedoma (en odgovor v vsaki vrstici). - LSD

nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	93,8	97,8	95,8
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,0	1,4	2,2
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,3	0,5
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,1	0,2
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6	0,1	0,4
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,2	0,0	0,1
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2	0,3	0,8

Seštej vse dneve, ko si kadarkoli v življenju uporabljal/-a katero izmed spodnjih drog, ni nujno, da so zaporedoma (en odgovor v vsaki vrstici). - Nove psihoaktivne snovi (3-MMC, 2-CB, metilon, sintetični kanabinoid ...)

nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	97,1	98,9	98,0
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,9	0,4	0,6
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,3	0,3
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,0	0,2
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,4	0,0	0,2
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,1	0,0
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,4	0,6

Seštej vse dneve, ko si kadarkoli v življenju uporabljal/-a katero izmed spodnjih drog, ni nujno, da so zaporedoma (en odgovor v vsaki vrstici). - Druga droga, katera? (prosimo, napiši)

nikoli	-	-	-	-	-	-	-	-	-	98,6	99,3	99,0
1-2 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,2	0,2
3-5 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,1	0,1
6-9 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,5	0,0	0,2
10-19 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,1	0,2
20-29 dni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0	0,1	0,0
30 dni (ali več)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3	0,2	0,3

Ali si bil/-a v zadnjih 12 mesecih kdaj dva ali več tednov zapored skoraj vsak dan tako žalosten/-a ali obupan/-a, da si prenehal/-a opravljati običajne dejavnosti?

da	15,7	22,3	18,9	22,7	45,8	34,3	23,5	50,8	36,6	29,3	52,0	40,7
ne	84,3	77,7	81,1	77,3	54,2	65,7	76,5	49,2	63,4	70,7	48,0	59,3

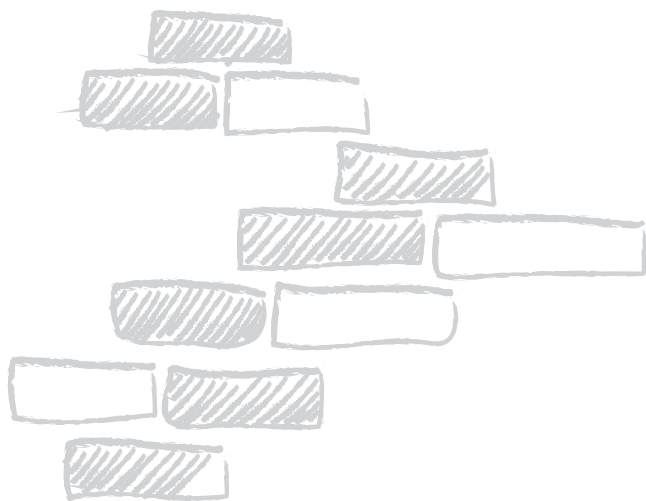
Ali si v zadnjih 12 mesecih kdaj resno razmišljal/-a o tem, da bi poskušal/-a narediti samomor?

da	7,8	9,6	8,7	11,1	25,1	18,1	12,1	28,0	19,7	14,5	23,9	19,2
ne	92,2	90,4	91,3	88,9	74,9	81,9	87,9	72,0	80,3	85,5	76,1	80,8

Starost	11			13			15			17		
Odstotek (%)												
Kako pogosto se srečuješ s prijatelji izven šole po 8. uri zvečer?												
skoraj nikoli ali nikoli	-	-	-	-	-	-	28,3	36,4	32,3	19,6	26,8	23,2
manj kot enkrat tedensko (npr. 2 do 3-krat na mesec)	-	-	-	-	-	-	15,6	21,0	18,2	19,5	26,6	23,1
1 dan v tednu	-	-	-	-	-	-	12,3	10,1	11,2	9,3	11,5	10,4
2 dni v tednu	-	-	-	-	-	-	13,6	11,0	12,4	13,1	14,1	13,6
3 dni na teden	-	-	-	-	-	-	8,4	7,5	7,9	11,7	8,9	10,3
4 dni na teden	-	-	-	-	-	-	6,8	3,9	5,4	6,9	3,6	5,3
5 dni na teden	-	-	-	-	-	-	5,6	5,6	5,6	5,9	3,7	4,8
6 dni na teden	-	-	-	-	-	-	2,2	1,5	1,9	3,5	1,5	2,5
7 dni na teden (vsak dan)	-	-	-	-	-	-	7,2	3,0	5,2	10,6	3,2	6,9
Koliko tehtaš brez obleke? v kilogramih												
povprečne vrednosti	44,52	43,33	43,94	58,07	53,19	55,64	70,57	60,05	65,61	77,03	62,00	69,53
Koliko si visok/-a brez čevljev? v centimetrih												
povprečne vrednosti	154,30	154,66	154,47	168,51	163,72	166,11	178,31	166,90	172,88	180,75	167,44	174,06
Sorojenci: Prosimo, zapiši, koliko bratov in sester živi s tabo (vključno s polbrati in polsestrami in rejniškimi brati in sestrami).												
Koliko bratov?												
povprečne vrednosti	0,83	0,77	0,80	0,86	0,80	0,83	0,96	0,81	0,89	0,77	0,77	0,77
Sorojenci: Prosimo, zapiši, koliko bratov in sester živi s tabo (vključno s polbrati in polsestrami in rejniškimi brati in sestrami).												
Koliko sester?												
povprečne vrednosti	0,80	0,75	0,77	0,86	0,77	0,81	0,81	0,75	0,78	0,71	0,82	0,77
Podana je lestvica od 0 do 10. Na vrhu lestvice '10' označuje najboljše možno življenje zate, na dnu pa '0' najslabše možno življenje zate. Na splošno - kje na lestvici se nahajaš trenutno? Označi odgovor ob številki, ki najbolje opisuje, kje se trenutno												
povprečne vrednosti	8,12	7,99	8,05	7,65	7,02	7,34	7,51	6,62	7,08	7,23	6,70	6,96
Pomisli na zadnjih sedem dni. Koliko dni si bil/a telesno dejaven/dejavna skupno vsaj 60 minut na dan? Ko odgovarjaš na vprašanje upoštevaj celoten čas, ki ga v posameznem dnevu porabiš za telesno dejavnost.												
povprečne vrednosti	5,04	4,69	4,87	4,85	4,32	4,59	4,53	3,72	4,14	4,33	3,44	3,89

M - V primeru, ko je posamezna ocena manj natančna, vendar še sprejemljiva, je nad številko zapisana črka M (standardna napaka ocene deleža je na intervalu od 5 % do vključno 15 % oziroma koeficient variacije je na intervalu od 10 % do vključno 30 %).

N - Če pa je ocena premalo natančna za objavo, potem ocena na sliki ali v tabeli ni prikazana, ampak je na njenem mestu vpisana črka N (standardna napaka ocene deleža je večja od 15 % oziroma koeficient variacije je večji od 30 %).

Nacionalni inštitut za javno zdravje
Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana
Telefon: + 386 1 2441 400
E-pošta: info@nijz.si

